

Pravilnik i priručnik za predmetne odrednice

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu,
Verzija 1, srpanj 2019.

Sadržaj

Impresum	6
Predgovor	6
Uvod	9
Sadržaj	10
Opća pravila	12
H 40 Autorizirani predmetni zapisi Nacionalne i Sveučilišne knjižnice u Zagrebu	12
H 80 Redoslijed predmetnih odrednica u bibliografskom zapisu	13
H 165 Održavanje predmetnih odrednica u bibliografskoj bazi podataka	13
H 175 Izdanja	16
H 178 Serijske publikacije	17
H 180 Dodjeljivanje i oblikovanje predmetnih odrednica: općenito	19
H 184 Predmetne odrednice identične deskriptivnim pristupnicama	24
Izrada i održavanje autorizirane predmetne baze podataka	25
H 187 Oblikovanje nove tematske predmetne odrednice: općenito	25
H 193 Izmjena odrednice ili brisanje autoriziranog predmetnog zapisa	26
H 193.5 Informacije o izbrisanoj odrednici	29
H 194 Geografska podjela postojeće predmetne odrednice	30
H 195 Izmjena uputnica u zapisu predmetne odrednice	31
H 196 Izmjena klasifikacijskih oznaka u autoriziranom predmetnom zapisu	31
H 200 Izrada nove predmetne odrednice	32
H 202 Izvori koji sadrže podatke o odrednici	41
H 205 Oblikovanje nove dodatne odrednice opće upotrebe	48
Oblikovanje predmetnih odrednica	49
H 285 Jednina i množina u predmetnim odrednicama	49
H 285.5 Ženski oblik odrednice	50
H 306 Prirodni redoslijed riječi u tematskim predmetnim odrednicama	50
H 310 Odrednice oblika [predmet A] i [predmet B]	52
H 315 Strani termini	54
H 320 Predmetne odrednice s pridjevskim kvalifikatorom	54
H 350 Nacionalna pripadnost klasa osoba	56
H 351 Etnički kvalifikator	57
H 357 Predmetne odrednice s kvalifikatorom	58
H 360 Odrednice tipa [...] kao [...]	60
H 364 Autorizacija geografske podjele	60
Uputnice	63
H 370 Širi, už i srodni pojmovi	63
H 371 Opće tekstualne vidi i uputnice	71
H 373 Opće vidi uputnice	76
H 375 Uputnica za širi pojam oblika [tema]--[mjesto]	81
Napomene o opsegu ili opće napomene	82
H 400 Napomene o opsegu ili opće napomene	82
Imenska odrednica kao predmet	84
H 405 Imenovani entiteti u imenskoj ili predmetnoj autoriziranoj bazi podataka	84
Vremenske odrednice i dodatne vremenske odrednice	93

H 620 Vremenske odrednice i dodatne vremenske odrednice	93
Geografske odrednice i geografske dodatne odrednice	99
H 690 Oblikovanje geografskih odrednica	100
H 710 Spajanje i razdvajanje jurisdikcija	104
H 713 Administrativno-teritorijalne podjele zemalja prve razine	107
H 715 Izumrli gradovi	108
H 720 Dijelovi naselja	109
H 760 Geografske regije	111
H 790 Područja povezana s gradovima	112
H 810 Kvalifikator kao dio geografske odrednice	113
H 860 Dodatne odrednice s geografskom podjelom	114
H 870 Umetanje geografske dodatne odrednice	115
H 910 Mjesto kao tema u umjetnosti, književnosti, na filmu, itd.	117
H 945 Njemačka	118
H 1023 Savez Sovjetskih Socijalističkih Republika	119
H 1055 Jugoslavija	121
Dodatne predmetne odrednice	121
H 1075 Dodatne odrednice: općenito	122
H 1078 Datumi u dodatnim odrednicama za pojedinačne događaje	125
H 1090 Višestruke dodatne odrednice: općenito	125
Višenamjenske dodatne odrednice	126
H 1095 Višenamjenske dodatne odrednice: općenito	126
A - B (H 1095 Višenamjenske dodatne odrednice)	129
C - D (H 1095 Višenamjenske dodatne odrednice)	131
E - G (H 1095 Višenamjenske dodatne odrednice)	133
H - L (H 1095 Višenamjenske dodatne odrednice)	134
M - O (H 1095 Višenamjenske dodatne odrednice)	140
P - R (H 1095 Višenamjenske dodatne odrednice)	146
S - T (H 1095 Višenamjenske dodatne odrednice)	150
U - Ž (H 1095 Višenamjenske dodatne odrednice)	154
H 1100 Klase osoba	156
A - Ž (H 1100 Klase osoba)	156
H 1103 Etničke grupe	163
A - Ž (H 1103 Etničke grupe)	163
H 1105 Korporativna tijela	170
A - Ž (H 1105 Korporativna tijela)	170
H 1110 Osobna imena	175
A - B (H 1110 Osobna imena)	178
C - D (H 1110 Osobna imena)	179
E - H (H 1110 Osobna imena)	179
I - L (H 1110 Osobna imena)	180
M - O (H 1110 Osobna imena)	183
P - R (H 1110 Osobna imena)	184
S - T (H 1110 Osobna imena)	186
U - Ž (H 1110 Osobna imena)	187
H 1120 Obiteljska imena	188

A - Ž (H 1120 Obiteljska imena)	188
H 1140 Geografska imena	189
A - D (H 1140 Geografska imena)	190
E - H (H 1140 Geografska imena)	191
I - L (H 1140 Geografska imena)	192
M - O (H 1140 Geografska imena)	193
P - S (H 1140 Geografska imena)	195
T - Ž (H 1140 Geografska imena)	197
H 1145.5 Vodene površine	199
A - Ž (H 1145.5 Vodene površine)	199
Dodatne odrednice kontrolirane oglednim odrednicama	199
H 1146 Dodatne odrednice kontrolirane oglednim odrednicama	200
H 1147 Životinje	205
A - F (H 1147 Životinje)	205
G - N (H 1147 Životinje)	208
O - S (H 1147 Životinje)	211
T - Ž (H 1147 Životinje)	216
H 1148 Likovne umjetnosti	218
H 1149 Kemikalije	221
A - Ž (Kemikalije)	222
H 1149.5 Kolonije	226
A - Ž (Kolonije)	227
H 1150 Bolesti	227
A - Ž (Bolesti)	228
H 1151 Obrazovne ustanove: pojedinačne obrazovne ustanove	232
A - Ž (Pojedinačne obrazovne ustanove)	233
H 1151.5 Obrazovne ustanove: vrste obrazovnih ustanova	234
A - Ž (Vrste obrazovnih ustanova)	235
H 1153 Industrije	236
A - Ž (Industrije)	237
H 1154 Jezici	240
A - B (H 1154 Jezici)	242
C - D (H 1154 Jezici)	243
E - H (H 1154 Jezici)	243
I - L (H 1154 Jezici)	244
M - O (H 1154 Jezici)	245
P - R (H 1154 Jezici)	246
S - T (H 1154 Jezici)	247
U - Ž (H 1154 Jezici)	248
H 1154.5 Pravne teme	248
A - Ž (Pravne teme)	249
H 1155 Zakonodavna tijela	250
A - Ž (Zakonodavna tijela)	250
H 1155.2 Književnici: grupe književnika	251
H 1155.6 Odrednice autor/naslov	253
H 1155.8 Književna djela koja se vode pod naslovom	254

A - Ž (Književna djela koja se vode pod naslovom)	255
H 1156 Književnosti	255
A - Ž (Književnosti)	260
H 1158 Materijali	265
A - Ž (Materijali)	266
H 1159 Vojne službe	269
A - E (H 1159 Vojne službe)	271
F - O (H 1159 Vojne službe)	272
P - Ž (H 1159 Vojne službe)	274
H 1164 Organi i regije tijela	278
A - M (H 1164 Organi i regije tijela)	279
N - Ž (H 1164 Organi i regije tijela)	281
H 1180 Biljke i usjevi	283
A - D (H 1180 Biljke i usjevi)	283
E - K (H 1180 Biljke i usjevi)	284
L - R (H 1180 Biljke i usjevi)	286
S - T (H 1180 Biljke i usjevi)	289
U - Ž (H 1180 Biljke i usjevi)	291
H 1185 Religije	294
A - Ž (Religije)	294
H 1186 Religijski i samostanski redovi	295
A - Ž (Religijski i samostanski redovi)	296
H 1187 Kršćanske denominacije	296
A - Ž (Kršćanske denominacije)	297
H 1188 Svete knjige	299
A - Ž (Svete knjige)	299
H 1195 Kopnena vozila	302
A - Ž (Kopnena vozila)	303
H 1200 Ratovi	308
A - Ž (Ratovi)	309
Rječnik	316

Impresum

Nakladnik:

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2019.

Verzija 1, srpanj 2019.

Naslov izvornika: Library of Congress Subject Headings Manual © 2008 the Library of Congress except within U.S.A.

Hrvatski prijevod i preradba © 2019 Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Publikacija je objavljena pod licencijom [CC BY-NC-SA 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/)

Predgovor

Namjena

Pravilnik i priručnik za izradu predmetnih odrednica (u nastavku teksta Pravilnik) skup je uputa koje opisuju interne procedure predmetne obrade i načela predmetnog označavanja u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, a preporučuje se za korištenje u svim vrstama knjižnica.

Polazište

Uinkovit pristup sadržajima grafičkim u knjižnicama nije moguć bez standardiziranja predmetnih odrednica.

Pretraživanje grafičkim prema predmetu u knjižničnom okruženju ovisi o izboru predmetnih odrednica, objektivnosti, preciznim denotacijama i konzistentnosti. Kontrola predmetnih odrednica postiže se autoriziranim zapisima koji su povezani sa svim bibliografskim zapisima na koje se odnose.

Cilj kontrole autoriziranih predmetnih odrednica je standardizacija korištene terminologije koja omogućuje kretanje katalogom, lakše pronalaženje termina, užih, širih i srodnih odrednica.

Sustav predmetnog označavanja u NSK

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu je početkom devedesetih godina prošlog stoljeća započela predmetno označivati svoju grafičku, isprva slobodno oblikovanim odrednicama, a zatim od 1997. godine autoriziranim predmetnim odrednicama, prema prihvaćenim načelima predmetne obrade.

Od 2009. godine započeo je rad na reviziji sustava predmetnog označavanja u NSK na način njegovog prilagođavanja sustavu predmetnog označavanja Kongresne knjižnice (Library of Congress Subject Headings – LCSH). Kao osnova za reviziju predmetnih odrednica u NSK i izradu Pravilnika koriste se priručnici i popisi:

Library of Congress : Subject headings (LCSH)

Free-floating subdivision: an alphabetical index

List of the Subject Heading Manual PDF Files

Library of Congress subject headings : principles and application / Lois Mai Chan. 2005.

Odluka da Pravilnik preuzme rješenja iz sustava LCSH donesena je temeljem činjenica da je taj predmetni sustav:

- 1) prihvaćen u međunarodnoj knjižnoj zajednici kao standard za predmetnu obradu zbog stoljetne prakse i dobro opisanih pravila;
- 2) da jasno postavlja sintaksu predmetne odrednice i sintaksu predmetnog niza;
- 3) da ima opisanu upotrebu vodećih i dodatnih odrednica što znatno pomaže u kontroli rječnika;
- 4) da je iscrpan rječnik termina koji je u značajnoj mjeri moguće prevesti;
- 5) da može biti izvor za engleske oblike odrednica;
- 6) da prilagođava korištenje dodatnih odrednica široj upotrebi;
- 7) da Subject Headings Manual sadrži veliki broj detaljnih i korisnih uputa za predmetnu obradu posebnih tema i vrsta grafičkih.

Prevođenje i prilagodba

Upute u LCSHM (*Library of Congress Subject Headings Manual*) označene su slovom *H* (headings), brojem i naslovom.

Pravilnik i priručnik za predmetne odrednice zadržava iste slovne i numeričke oznake kao LCSHM radi jednostavnije orijentacije.

Primjeri:

LCSHM H 40 Library of Congress Subject Authority Records

Pravilnik H 40 Autorizirani predmetni zapisi Nacionalne i Sveučilišne knjižnice u Zagrebu

LCSHM H 80 Order of Subject Headings

Pravilnik H 80 Redoslijed predmetnih odrednica u bibliografskom zapisu

Obzirom na potrebe i metodološke mogućnosti, težište prevođenja i prilagodbe bile su dodatne odrednice i upute o njihovom korištenju, čime se rješavala sintaksa složene odrednice.

Najjednostavniji primjeri prilagodbe LCSH hrvatskom jeziku je promjena redoslijeda riječi. Ponekad je redoslijed izmijenjen zbog prirode jezika, a uvijek u slučajevima gdje LCSH koristi odrednice s pridjevom u inverziji, budući da se inverzija u NSK ne koristi od 1997. godine.

Razlike *Pravilnika i priručnika za predmetne odrednice* u odnosu na LCSH

Najčešće razlike na razini vodećih odrednica:

- stručni termin ili značajni uže odrednica uvriježena u Hrvatskoj, bez odgovarajućeg ekvivalenta u LCSH, npr.
 - Dnevna migracija* nema odgovarajućeg ekvivalenta u LCSH
 - Lirski subjekt* nema odgovarajućeg ekvivalenta u LCSH
 - Književna teorija* nema odgovarajućeg ekvivalenta u LCSH

Razlikom se ne smatra:

- minimalna izmjena značenja zbog jezičnih razloga, pod uvjetom očuvanja smisla
 - Zaštita prirode* vs. *Nature conservation*

Kulturna baština vs. Cultural property

- promjena redoslijeda riječi u odrednici i prirodni redoslijed umjesto inverznih oblika, npr.

Infekcije s Helicobacter pylori vs. Helicobacter pylori infections

Hrvatsko religiozno pjesništvo vs. Religious poetry, Croatian.

--Prijevodi--[ime jezika] vs. Translations into [name of language]

- zamjena jednostavne odrednice složenom, ako je nužno, u slučaju zadržavanja istog ili sličnog značenja

Curriculum planning vs. Kurikulum--Planiranje

- zamjena složene odrednice jednostavnom i promjena oblika

Medicine--Specialties and specialists vs. Medicinske specijalnosti

Revizija riječnika predmetnih odrednica NSK

Revizija riječnika predmetnih odrednica NSK obavljena je radi postizanja što veće konzistentnosti kataloga. S obzirom na već postojeću bazu autoriziranih odrednica, radilo se istodobno na prijevodu, prilagodabama, formatu MARC 21 i ispravcima odrednica.

Konzistentna predmetna obrada postiže se autorizacijom predmetnih odrednica i pojednostavljenjem sintakse složenih predmetnih odrednica, što je zahtijevalo:

- specifičan pojam kao vodeći u predmetnu odrednicu
- ukidanje obaveze korištenja dodatnih odrednica
- korištenje jednostavne predmetne odrednice za općenite sadržaje o predmetu
- ukidanje dodatnih odrednica koje je značenje implicitno sadržano u vodećoj predmetnoj odrednici, npr. *Emocije--Psihološki aspekti* : uz predmetne odrednice koje predstavljaju pojam iz psihologije, ne koristi se dodatna odrednica *--Psihološki aspekti*
- poopuštanje dodatnih odrednica gdje je to bilo moguće, npr. *--Socijalno/društveno: --Društvena uloga; --Društveni položaj; --Društvene prilike* i sl. zamijenjeni su dodatnom odrednicom *--Društveni uvjeti*
- upisivanje uputnica i napomenama o korištenju
- autoriziranje dodatnih odrednica koje je omogućeno upisivanjem uputnica i uputa o korištenju dodatnih odrednica.

Pravilnikom su obuhvaćena sva osnovna pravila raspoređena u jedanaest poglavlja: (1) opća pravila; (2) izrada i održavanje autorizirane baze podataka; (3) oblikovanje predmetnih odrednica; (4) uputnice; (5) napomene o opsegu ili opće napomene; (6) imenska odrednica kao predmet; (7) vremenske odrednice i vremenske dodatne odrednice; (8) geografske odrednice i geografske dodatne odrednice; (9) dodatne odrednice; (10) višenamjenske dodatne odrednice; (11) dodatne odrednice kontrolirane oglednim odrednicama.

Primjeri korišteni u Pravilniku preuzeti su iz autorizirane baze predmetnih odrednica NSK, a katkada su preuzimani iz Kongresne knjižnice. Prikazani su u formatu MARC 21 za autorizirane ili bibliografske podatke.

Uvod

Predmetna obrada

Kontrolirani rječnik sadrži odabrane termine (usvojene odrednice), uputnice, napomene i sintaktička pravila, odnosno pravila o kombiniranju tih termina. Čime se umanjuju problemi indeksiranja prirodnim jezikom.

Fond riječi koji katalogizator pri predmetnoj obradi koristi, reducira se na usvojene odrednice, što znači: (a) razrješavanje sinonima, kvazisinonima i homonima, (b) odabiranje i prenošenje određenih termina u sažeti iskaz predmetne odrednice prikladne za kontrolirani rječnik i (c) uspostavljanje sadržajnih veza među terminima uz pomoć uputnica i napomena.

Načela predmetne obrade

- Usmjerenost korisnicima. Predmetni katalog treba nastojati odgovoriti na pretpostavljene zahtjeve korisnika, oblikujući i predmetne odrednice u skladu s njihovim očekivanjima. Potrebno je poštovati terminologiju struka, i ako je potrebno, pojasniti opseg pojmova. Također, potrebno je izgraditi kontrolirani rječnik čija je struktura omogućiti navigaciju među terminima.
- Odrednice i knjižni grafički. Svaka odrednica vidljiva u predmetnom katalogu mora imati pokrivenost u knjižnoj grafici.
- Jedinstvena odrednica. Predmetni katalog mora, pod jedinstvenom odrednicom, okupiti sve sadržaje (djela) koje se uglavnom ili isključivo bave određenim predmetom/temom, što znači da treba izabrati termin, razriješiti sinonime i kvazisinonime itd.
- Specifičan i direktan pristup predmetu. Općenito, bolje je da odrednica precizno označava predmet, nego da ga pokriva u širem smislu, a homonime treba razriješiti kvalifikatorima u zagradi, npr. Društvene mreže i Društvene mreže (online).
Preferira se direktan pristup predmetu, npr. *Hrvatski povijesni roman*, **ne**: Hrvatska proza--Povijesni roman.
Veza među odrednicama u predmetnom nizu (složenoj odrednici) ne smije biti hijerarhijska.
Hijerarhija i asocijativne veze među pojmovima izgrađuju se u autoriziranom zapisu predmetne odrednice
- Konzistentnost kataloga. Predvidljivost je bitan faktor uspješnosti pretraživanja, što pretpostavlja ponavljanje obrasce u oblikovanju odrednica, kad god je to moguće.
Ponavljanje i obrasci znače oblikovanje odrednice na isti ili sličan način, za predmete koji pripadaju određenoj kategoriji ili struci, npr. odrednice za književnost i umjetnost uvijek se oblikuju s nacionalnom atribucijom u pridjevskom obliku, npr. *Hrvatska književnost*, *Američka književnost*, odrednice za religijske pojmove s dodatnom odrednicom za religiju, npr. *Spasenje--Katolička crkva*; *Spasenje--Islam*, odrednice za djela o obrazovanju, školovanju i sl. vezano za određene klase osoba ili etničke grupe: npr. *Gradišanski Hrvati--Obrazovanje*; *Siromašne osobe--Obrazovanje*; *Žene--Obrazovanje* itd.
- Stabilnost kataloga predmetnog sustava. Izmjene su najčešće nužne, ali je važno procijeniti prednosti i nedostatke promjena u odnosu na stabilnost predmetnog sustava.

Pravilnici provode spomenuta načela, s ciljem da:

- olakšaju i pojednostave obradu, a time i snalaženje u katalogu

- održavaju kvalitetu i prihvatljivu razinu sadržajne obrade
- održavaju konzistentnost i stabilnost kataloga
- olakšavaju edukaciju katalogizatora u predmetnoj obradi
- ublažavaju jezične barijere
- reduciraju cijenu zapisa minimalizacijom dupliranja poslova

I. PREDMETNE ODREDNICE

Odrednice

Predmetne odrednice mogu biti tematske, geografske, vremenske i formalne, a po položaju u sintaksi mogu biti vodeće i dodatne odrednice.

Geografske i vremenske odrednice oblikuju se prema internim uputama.

Odrednice mogu biti jednostavne, npr. **Djeca s teškoćama u razvoju** i složene, npr. **Djeca s teškoćama u razvoju--Hrvatska**

Odrednice se oblikuju u prirodnom redoslijedu riječi, npr. **Gradski porezi, Nuklearna fizika.**

Odrednica može uključivati veznike i prijedloge. Odrednice oblikovane veznikom mogu izražavati recipročni odnos, primjerice, **Civilizacija i tehnologija** ili odnos dva bliska pojma o kojima se najčešće raspravlja kao cjelini, primjerice, **Majke i djeca.**

Odrednice s prijedlogom iskazuju različite odnose (mjesne, vremenske, uzročne, naučne itd.), a izražuju se u prirodnom redoslijedu riječi, primjerice, **Strah u djece.**

Detaljnije o uputnicama, napomenama o opsegu pojma i drugim elementima autoriziranog predmetnog zapisa navodi se u posebnim poglavljima.

Detaljnije o dodatnim odrednicama navodi se u posebnim poglavljima.

Sadržaj

1. Poglavlje: Opća pravila

- Autorizirani predmetni zapisi Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu
- Redoslijed predmetnih odrednica u bibliografskom zapisu
- Održavanje predmetnih odrednica u bibliografskoj bazi
- Različita izdanja istog djela
- Serijske publikacije
- Dodjeljivanje i oblikovanje predmetnih odrednica
- Predmetne odrednice identične deskriptivnim pristupnicama

2. Poglavlje: Izrada i održavanje autorizirane predmetne baze podataka

- Oblikovanje nove tematske predmetne odrednice
- Izmjena odrednice ili brisanje autoriziranog predmetnog zapisa
- Informacije o izbrisanoj odrednici
- Geografska podjela postojećih predmetnih odrednica
- Izmjena uputnica u normativnom zapisu predmetne odrednice

Izmjena klasifikacijskih oznaka u autoriziranim predmetnim zapisima
Izrada zapisa za novu predmetu odrednicu
Oblik predmetne odrednice: izvori koji sadrži podatke o odrednici
Oblikovanje nove dodatne odrednice općenite upotrebe

3. Poglavlje: Oblikovanje predmetnih odrednica

Jednina i množina u predmetnim odrednicama
Ženski oblik odrednice
Prirodni redoslijed riječi i u tematskim predmetnim odrednicama
Odrednice oblika [predmet A] i [predmet B]
Strani termini
Predmetne odrednice s pridjevskim kvalifikatorima za nacionalnu, etničku, jezičnu pripadnost
Nacionalna pripadnost klasa osoba
Etnički kvalifikatori
Predmetne odrednice s kvalifikatorom u zagradi
Odrednice tipa [...] kao [...]
Autorizacija geografske podjele

4. Poglavlje: Uputnice

Širi, uži i srodni pojmovi
Općenite tekstualne vidice i uputnice
Općenite vidice uputnice
Uputnica za širi pojam oblika [tema]--[mjesto]

5. Poglavlje: Napomene o opsegu ili općenite napomene

Napomene o opsegu ili općenite napomene

6. Poglavlje: Imenska odrednica kao predmet

7. Poglavlje: Vremenske odrednice

Vremenske odrednice i dodatne vremenska odrednice

8. Poglavlje: Geografske odrednice

Oblikovanje geografskih odrednica
Spajanje i razdvajanje jurisdikcija
Administrativno-teritorijalne podjele zemalja prve razine
Izumrli gradovi
Dijelovi naselja
Geografske regije
Područja povezana s gradovima
Kvalifikator kao dio geografske odrednice
Dodatne odrednice s geografskom podjelom
Umetanje geografske dodatne odrednice
Mjesto kao tema u umjetnosti, književnosti, na filmu, itd.
Njemačka i Berlin
Savez Sovjetskih Socijalističkih Republika
Jugoslavija

9. Dodatne predmetne odrednice

Dodatne odrednice: općenite
Datumi u dodatnim odrednicama za pojedinačne događaje
Višestruke dodatne odrednice

10. Poglavlje: Višenamjenske dodatne odrednice

Višenamjenske dodatne odrednice: Općenite
Višenamjenske dodatne odrednice: Klase osoba
Višenamjenske dodatne odrednice: Etničke grupe

Višenamjenske dodatne odrednice: Korporativna tijela
Višenamjenske dodatne odrednice: Osobna imena
Višenamjenske dodatne odrednice: Obiteljska imena
Višenamjenske dodatne odrednice: Geografska imena
Višenamjenske dodatne odrednice: Vodene površine

11. Poglavlje: Dodatne odrednice kontrolirane oglednim odrednicama

Dodatne odrednice kontrolirane oglednim odrednicama: Općenito
Ogledne odrednice: Životinje
Ogledne odrednice: Umjetnost
Ogledne odrednice: Kemikalije
Ogledne odrednice: Kolonije
Ogledne odrednice: Bolesti
Ogledne odrednice: Obrazovne ustanove
 Pojedinačne obrazovne ustanove
 Vrste obrazovnih ustanova
Ogledne odrednice: Industrije
Ogledne odrednice: Jezici i grupe jezika
Ogledne odrednice: Pravne teme
Ogledne odrednice: Zakonodavna tijela
Ogledne odrednice: Književnici (grupe)
Ogledne odrednice: Autor/naslov književnog djela
Ogledne odrednice: Jedinствени naslovi književnih djela
Ogledne odrednice: Književnosti
Ogledne odrednice: Materijali
Ogledne odrednice: Vojne službe
Ogledne odrednice: Organi i regije tijela
Ogledne odrednice: Biljke i usjevi
Ogledne odrednice: Vjerske zajednice i njena tijela
 Religijski i samostanski redovi
 Religije
 Kršćanske denominacije
Ogledne odrednice: Svete knjige
Ogledne odrednice: Kopnena vozila
Ogledne odrednice: Ratovi

Dodatak:

I. Rječnik

Opća pravila

H 40 Autorizirani predmetni zapisi Nacionalne i Sveučilišne knjižnice u Zagrebu

H 80 Redoslijed predmetnih odrednica u bibliografskom zapisu

H 165 Održavanje predmetnih odrednica u bibliografskoj bazi

H 175 Različita izdanja

H 178 Serijske publikacije

H 180 Dodjeljivanje i oblikovanje predmetnih odrednica : općenito

H 184 Predmetne odrednice identične deskriptivnim pristupnicama

H 40 Autorizirani predmetni zapisi Nacionalne i Sveučilišne knjižnice u Zagrebu

UVOD: Baza podataka autoriziranih odrednica (NSK10) sadrži zapise za predmetne odrednice (uključujući i složene predmetne odrednice), zapise za dodatne odrednice koji kontroliraju višenamjenske dodatne odrednice i zapise za imenske odrednice. Navedeni zapisi i upute iz *Pravilnika i priručnika* su izvori podataka za dodjeljivanje

predmetnih odrednica.

Mjesečno se izrađuju popisi novih, dopunjenih, izmijenjenih ili obrisanih autoriziranih zapisa (interni popisi NSK) kao dio dokumentacije u svrhu kontrole. Navedene popise pregledava i odobrava *Uredništvo predmetnog kataloga* koje prema potrebi može mijenjati zapise.

1. Karakteristike autoriziranih predmetnih zapisa.

a. Zapisi za postojeće odrednice. Postojeća odrednica, potvrđena kao validna za korištenje, nalazi se u NSK10 bazi podataka kao jedan i jedinstveni autorizirani zapis s ID brojem zapisa u polju 001.

b. Zapisi za nove odrednice. Nova odrednica pohranjuje se u NSK10 bazu podataka s ID brojem zapisa u polju 001. Uvrštava se u mjesečni popis novih odrednica koji pregledava *Uredništvo predmetnog kataloga* i odobrava odrednicu kao validnu za korištenje.

c. Zapisi za ažurirane odrednice. Novi oblik odrednice pohranjuje se u NSK10 bazu podataka s ID brojem zapisa u polju 001 ranije odrednice. Uvrštava se u mjesečni popis izmijenjenih odrednica koji pregledava *Uredništvo predmetnog kataloga* i odobrava odrednicu kao validnu za korištenje.

2. Dodjeljivanje validne odrednice kao predmetne odrednice. Prije dodjeljivanja predmetne odrednice djelu koje se katalogizira, provjerava se je li: (1) imenska odrednica oblikovana prema pravilima deskriptivne katalogizacije, zastupljena autoriziranim zapisom u NSK10 bazi podataka, primjerice, **Krleža, Miroslav**; (2) tematska odrednica zastupljena u NSK10 bazi podataka kao jedan i jedinstven predmetni zapis s ID brojem zapisa u polju 001, primjerice, **Djeca oštećena govora**; (3) predmetna odrednica autorizirana s višenamjenskom dodatnom odrednicom, primjerice, **Biblia--U umjetnosti; Algebra--Nastava i učenje**.

3. Izvori predmetnih odrednica koji nisu mjerodavni. Sljedeći izvori, iako korisni alati za referentnu namjenu, ne mogu se smatrati autoriziranim izvorima za dodjeljivanje predmetne odrednice:

- bibliografski zapisi u NSK01 bazi podataka i
- popisi novih, dopunjenih i izmijenjenih zapisa.

H 80 Redoslijed predmetnih odrednica u bibliografskom zapisu

U bibliografskoj bazi NSK redoslijed predmetnih odrednica zadan je knjižničnim programom, što znači da se odrednice nižu redoslijedom polja 600, 610, 611, 630, 650, 651, 655.

Prva predmetna odrednica dodijeljena djelu zato nužno ne označava prevladavajuću temu djela.

Unutar istog bloka polja odrednice se nižu po važnosti. Djelu se kao prva odrednica dodjeljuje ona odrednica koja predstavlja prevladavajuću temu djela. Ako prevladavajuća tema ne može biti izražena jednom predmetnom odrednicom, dodjeljuju se dvije odrednice koje zajedno izražavaju prevladavajuću temu.

H 165 Održavanje predmetnih odrednica u bibliografskoj bazi podataka

UVOD: Predmetne odrednice u postojećem bibliografskom zapisu mijenjaju se ili ispravljaju kad se uoči pogreška, kad je postojeća predmetna odrednica promijenjena ili kad je oblikovana nova predmetna odrednica. Ove upute

daju smjernice katalogizatorima NSK za utvrđivanje što treba ispraviti, a što ne i navode potrebne procedure za ispravljanje zapisa. Složeni slučajevi ispravaka ili ukidanja postojećih odrednica prijavljuju se *Uredništvu predmetnog kataloga* na raspravu i ključnom knjižničaru za provedbu globalnih strojnih izmjena u autoriziranoj i bibliografskoj bazi podataka.

1. Što se ispravlja.

a. Pogreške. Ispravci odrednica uključuju: pravopisne pogreške, tipografske pogreške i pogreške u označavanju sadržaja zastarjelim, neautoriziranim i/ili neodgovarajućim predmetnim odrednicama. Ispravci se odnose samo na stvarne pogreške. Izbjegava se prosućivanje na ina sadržajne obrade drugog katalogizatora ili ažuriranje zapisa iz ranijeg razdoblja s različitom praksom predmetne katalogizacije sve dok su odrednice u važećem obliku, a bile su validne i u vrijeme kada je jedinica građena katalogizirana.

Pogrešku koja se pojavila samo u jednom ili u nekoliko bibliografskih zapisa, uinkovitiije ispravlja sam katalogizator u svom knjižničnom programu kada je pogreška uočena. Pogreška koja se pojavljuje u velikom broju zapisa uinkovitiije se ispravlja tako da se prijavi *Uredništvu predmetnog kataloga* koje odlučuje o načinu ispravljanja (strojno globalno ažuriranje ili ručno ispravljanje).

b. Promjena postojećih predmetnih odrednica. Kad se promjeni oblik postojećoj predmetnoj odrednici, u svim bibliografskim zapisima koji sadrže raniji oblik odrednice moraju se provesti izmjene.

Promjene oblika odrednica povjerene su katalogizatorima i *Uredništvu predmetnog kataloga* radnog procesa sadržajne obrade. Izmjene oblika odrednica provode se u produkcijskoj autoriziranoj bazi podataka (NSK10). Mjesечно se izrađuju popisi promijenjenih oblika odrednica kao dio dokumentacije u svrhu kontrole (interni popisi NSK). Navedene popise pregledava *Uredništvo* i odobrava izmijenjene odrednice kao validne za korištenje ili ih po potrebi revidira. *Uredništvo*, osim što odobrava izmjenu odrednice, odlučuje o načinu ispravljanja ranije odrednice u njen novi oblik, korištenjem jednog od načina opisanih u točki 4.

c. Oblikovanje novih predmetnih odrednica. Nakon izrade nove predmetne odrednice, pretražuje se bibliografska baza podataka kako bi se pronašli bibliografski zapisi za koje je nova odrednica odgovarajuća. U nekim slučajevima, postojeća predmetna odrednica ili odrednice će biti izbrisane, a nadomjestit će ih nova predmetna odrednica. U drugim slučajevima, postojeće odrednice će biti zadržane, a nova odrednica će biti dodana.

d. MARC zapisi vs. UNIMARC zapisi. Pri ispravljanju odrednice ne radi se razlika između sadašnjih MARC zapisa i prijašnjih UNIMARC zapisa. Osim ispravljanja gore navedenih pogrešaka, u ranijim UNIMARC zapisima konvertiranim u MARC 21 zapise, ispravljaju se, brišu ili dodaju važeća MARC polja, potpolja, napomene i sl.

2. Što se ne ispravlja.

a. Odrednice koje nisu NSK autorizirane odrednice. U NSK se za neke vrste građe izrađuju slobodno oblikovane odrednice/pojmovi u polju 653 (s odgovarajućim indikatorima) i ti pojmovi se ne ispravljaju. Također se ne ispravljaju odrednice *Središnje medicinske knjižnice* izrađene prema hrvatskom izdanju MeSH-a.

3. Ispravljanje zapisa u NSK bibliografskoj bazi podataka. Za ispravljanje zapisa koji ima vrstu pogreške opisanu u točki 1. a. prethodno u tekstu, postupak se kako slijedi:

- Provjerava se broj bibliografskih zapisa u kojima je potrebno provesti izmjene odrednica. Odlučuje se kada i kako će se izvršiti izmjena. Manji broj zapisa, npr. do 20, ispravlja ručno katalogizator u trenutku uočavanja pogreške.
- Veći broj zapisa, npr. više od 20, ispravlja se strojno, globalnim ažuriranjem ili ručno, ovisno o sintaksi složenih predmetnih odrednica u zapisima. Provjerava se autorizirani zapis, uređuje se odrednica i obavezno dodaje polje 952 gdje se bilježi broj bibliografskih zapisa koje treba izmijeniti, nakon čega se zapis pohranjuje.
- Nakon strojnog globalnog ažuriranja s neispravnog oblika na ispravan oblik odrednice, provjerava se bibliografska baza podataka i ako je sve u redu, u polje 952 upisuje se 0 bib. zapisa za izmjenu. Ako globalno ažuriranje nije izvršeno, pogreška se ručno ispravlja (za manji broj bibliografskih zapisa) ili se daje na uvid *Uredništvu* (za veći broj bibliografskih zapisa).
- Provjerava se je li u bibliografskoj bazi podataka izvršeno globalno ažuriranje s neispravnog oblika na ispravan oblik odrednice. Ako nije izvršeno globalno ažuriranje, pogreška se ručno ispravlja (za manji broj bibliografskih zapisa) ili se daje na uvid *Uredništvu* (za veći broj bibliografskih zapisa). Ručno ispravljanje odrednica u poljima 6XX provodi se validacijom autoriziranog zapisa.
- Nakon izvršenih ispravaka u bibliografskoj bazi, u polju 952 briše se podatak: **[broj]** bib. zapisa za izmjenu.
- Ako izmjene u bibliografskim zapisima radi velikog broja nisu provedene, u polje 952 upisuje se podatak: **[broj]** bib. zapisa za izmjenu.

4. Podnošenje prijedloga za izmjene predmetne/ih odrednice/a u bibliografskim zapisima.

Ako se pogreška pojavljuje u velikom broju bibliografskih zapisa (više od 20) potrebno je *Uredništvu predmetnog kataloga* prijaviti i predložiti izmjene radi provođenja ispravaka u bazi podataka. Postupak prijave:

- **Uredništvu predmetnog kataloga** podnosi se pismeni prijedlog za promjenu ili brisanje postojećih odrednica u bibliografskim zapisima.

- **Popis bibliografskih zapisa.** Ako istu promjenu treba provesti na grupi zapisa, prijedlog se podnosi *Uredništvu* i ključnom knjižničaru zajedno s jasno napisanim uputama koje opisuju izmjene koje treba provesti u svakom zapisu s popisa. Ovaj način se preporuča kada se ispravlja relativno velik broj zapisa i ako *Uredništvo predmetnog kataloga* odobri izmjene, ključni knjižničar pokreće postupak globalnog ažuriranja.

H 175 Izdanja

UVOD: Ove upute koriste se za dodjeljivanje predmetnih odrednica za različita izdanja istog djela, prijevode djela i za preradu doktorskih radova, u slučajevima kada je neko izdanje istoga djela, originalno djelo ili doktorsku disertaciju knjižnica već katalogizirala.

NSK praksa:

1. Opće pravilo.

a. Nepromijenjeno izdanje. Istu predmetnu odrednicu ili skup predmetnih odrednica dodjeljuje se svim ponovljenim nepromijenjenim izdanjima jednog djela koja se nalaze u bazi podataka NSK, bez obzira na godinu izdanja.

b. Prošireno izdanje. Istu predmetnu odrednicu ili skup predmetnih odrednica dodjeljuje se za dio koji nije promijenjen, a za prošireni dio, prema potrebi, dodaje se nova odrednica ili skup odrednica.

c. Promijenjeno izdanje. Ako je sadržaj novog izdanja djela značajno izmijenjen i u velikoj mjeri različit od ranijih izdanja, dodjeljuje se odrednica/odrednice potrebna za točno označavanje sadržaja izdanja koje se katalogizira, neovisno o odrednicama koje su dodijeljene ostalim izdanjima. Ako su promjene u sadržaju neznatne, dodjeljuje se ista odrednica/odrednice kao i prethodnim izdanjima.

d. Prijevod djela. Prijevodu djela dodjeljuje se ista odrednica/odrednice kao i djelu u originalu.

e. Prerada doktorske disertacije. Ako se prerada doktorske disertacije ne razlikuje u većoj mjeri od same disertacije, dodjeljuje se ista predmetna odrednica ili skup odrednica, a na prerađenom djelu izostavlja se dodatna formalna odrednica --**Disertacije**.

f. Značajne promjene u preradi doktorske disertacije. Ako je sadržaj prerađene doktorske disertacije značajno izmijenjen i u velikoj mjeri različit od same doktorske disertacije, dodjeljuje se odrednica ili skup predmetnih odrednica potrebnih za točno označavanje sadržaja prerađene disertacije, neovisno o odrednicama koje su dodijeljene disertaciji. Ako su promjene u sadržaju neznatne dodjeljuje se ista odrednica/odrednice, a na prerađenom djelu izostavlja se dodatna formalna odrednica --**Disertacije**.

- ### 2. Promjena predmetnih odrednica ranijim izdanjima.
- Kada se novom izdanju, prijevodu djela ili preradi doktorske disertacije dodijele predmetne odrednice različite od ranijih izdanja, ranijih prijevoda ili

originalnog djela i preradi doktorske disertacije iz razloga opisanih prethodno u tekstu, u bazi NSK mijenjaju se, prema potrebi, odrednice svih ranijih izdanja, prijevoda i prerada djela, bez obzira na godinu izdanja, tako da one budu sukladne odrednicama koje su dodijeljene novom izdanju.

Za ispravljanje predmetnih odrednica u postojećim bibliografskim zapisima vidi [H.165](#).

H 178 Serijske publikacije

UVOD: Upute se odnose na dodjeljivanje predmetnih odrednica serijskim publikacijama. Serijskom publikacijom, za potrebe predmetnog kataloga, smatraju se jedinice neomeđene grane koje izlaze u uzastopnim zasebnim dijelovima, obično s brojanim ili kronološkim oznakama, bez unaprijed utvrđenog kraja izlaženja (npr. časopis, godišnjak, revija, magazin, almanah, bilten i sl.).

1. Opće pravilo. Serijskim publikacijama dodjeljuju se predmetne odrednice u skladu s uobičajenim smjernicama. Odrednice koje se dodjeljuju trebaju karakterizirati opseg i namjenu određene serijske publikacije kao cjeline, a ne odrednice koje bi bile prikladne samo za sadržaj specifičnog primjerka.

Primjer:

Naslov: Republika : mjesečnik za književnost, umjetnost i društvo

650 #7 \$a Književnost \$v Serijske publikacije

650 #7 \$a Hrvatska književnost \$v Serijske publikacije

[Zastupljeni su sadržaji općenito o književnosti i o hrvatskoj književnosti.]

2. Serijske publikacije povezane s prethodno katalogiziranim serijskim publikacijama. Ako je u nekoj serijskoj publikaciji izvršena značajna promjena određenih elemenata opisa (npr. naslov, podatak o izdanju, medij) izražuje se novi zapis. Zapisi se međusobno povezuju. Serijskim publikacijama koje se smatraju nastavkom prethodne serijske publikacije dodjeljuju se odgovarajuće i važeće predmetne odrednice bez obzira na odrednice dodijeljene prethodno katalogiziranim serijskim publikacijama, koje su povezane s novom serijskom publikacijom, čak i ako se numeracija nastavlja s jedne na drugu. Predmetne odrednice koje su bile dodijeljene prethodno katalogiziranoj serijskoj publikaciji mogu se, ako je potrebno, ispraviti ili ažurirati, ali odrednice dodijeljene ranijim i kasnijim serijskim publikacijama ne moraju biti potpuno iste.

3. Dodatna odrednica –Serijske publikacije. Uz svaku predmetnu odrednicu dodaje se formalna dodatna odrednica --**Serijske publikacije**. Dodatna odrednica --**Serijske publikacije** koristi se bez iznimke uz sve kategorije predmetnih odrednica: tematske, osobna i obiteljska imena, korporativna tijela i sastanke, geografska imena i jedinstvene naslove.

a) Dodatna odrednica –Serijske publikacije u kombinaciji s nekom drugom formalnom dodatnom odrednicom. Dodatna odrednica --**Serijske publikacije** može se dodati uz veliki broj drugih formalnih odrednica. *Primjeri:*

650 #7 \$a Ponuda radne snage \$z Europa \$v Statistika \$v Serijske publikacije

b) Izostavljanje dodatne odrednice --Serijske publikacije. Dodatna odrednica --**Serijske publikacije** kao detaljnija podjela ne koristi se uz sljedeće formalne dodatne odrednice:

--Adresari

--Atlasi
--Baze podataka
--Enciklopedije
--Kalendar
--Karte
--[...] karte
--Kongresi
--Laboratorijski priručnici
--Leksikoni
--Novine
--Priručnici
--Registri
--Rječnici
--Telefonski imenici
--Vodiči

4. Serijske publikacije uz koje se ne koristi dodatna odrednica --Serijske publikacije

- nizovi jedinica omeđene građe
- novine

5. Djela o serijskim publikacijama. Formalna dodatna odrednica --**Serijske publikacije** ne koristi se za djela o serijskim publikacijama. Koristi se naslov časopisa i/ili tematska dodatna odrednica --**Periodika**, uz određenu temu ili predmetna odrednica za vrstu periodike.

Primjeri:

Naslov Korpus starije i novije kajkavske književnosti u časopisu Kaj / Božica Pažur.
Predmet Kaj (časopis)
 Kajkavska književnost -- Periodika

Naslov Riječki doprinos hrvatskoj medicinskoj misli : (uz 40. obljetnicu "Medicine") / Duje
Vukas.
Predmet Medicina (časopis) -- Povijest
 Medicinski časopisi -- Hrvatska

6. Bibliografije serijskih publikacija. Za bibliografiju serijskih publikacija o nekoj temi koristi se odrednica **[tema]--Periodika--Bibliografija**. Za bibliografiju članaka koja se odnosi na neku temu dodjeljuje se odrednica **[tema]--Bibliografija**, bez dodatne odrednice --**Periodika**.

Primjeri:

Naslov Bibliografija Mogućnosti : 1954. - 2003. / Neda Anzulović, Ivo Čuković .
Predmet Mogućnosti (časopis) -- Bibliografija

Naslov: Ruska književnost u hrvatskim književnim časopisima : 1945. - 1977. : deskriptivna
bibliografija / Irena Lukšić, Josip Užarević .
Predmet Ruska književnost -- Hrvatska -- Bibliografija

Naslov Hrvatska pomorska periodika do kraja XX. stoljeća : [Hrvatski pomorski muzej, Split, lipanj 2008. / [autor kataloga] Mirja Lovrić .

Predmet Pomorstvo -- Hrvatska -- Periodika -- Bibliografija

H 180 Dodjeljivanje i oblikovanje predmetnih odrednica: općenito

UVOD: Ove upute sadrže praksu koju slijedi Nacionalna i sveučilišna knjižnica pri dodjeljivanju predmetnih odrednica pojedinim djelima koja se neposredno katalogiziraju i za oblikovanje složenih predmetnih odrednica u sustavu predmetnih odrednica NSK. Upute se primjenjuju nakon što je provedena sadržajna analiza djela.

1. Opće pravilo. Djelu koje se katalogizira dodjeljuje se jedna ili više predmetnih odrednica koje najbolje sažimaju cjelokupni sadržaj djela i daju pristup njegovim najvažnijim temama.

NSK praksa:

Odrednice se dodjeljuju samo za teme koje obuhvaćaju najmanje 20% djela. Ako djelo sadrži zasebne dijelove, primjerice, pripovjedni tekst, opsežnu bibliografiju, opširni uvod ili ako knjiga sadrži popratnu grafičku, za te zasebne dijelove dodjeljuju se predmetne odrednice ako one najmanje 20% djela i ako se procjenjuje da su značajni. Primjer:

Naslov: Knjiga o knjigama : Zabavna biblioteka 1913-1941. / Ivana Mandić Hekman.

600 17 \$a Andrić, Nikola, književnik

630 07 \$a Zabavna biblioteka

630 07 \$a Zabavna biblioteka \$v Bibliografije

Bilješka: Općenito, u NSK predmetne odrednice se ne dodjeljuju za beletristiku, izvorna filozofska djela, svete knjige, opće enciklopedije i leksikone, općenite riječi (uključujući i dvojezične i višejezične), zatim novine, članke iz časopisa i priloge iz zbornika, literaturu namijenjenu djeci i drugo prema kriterijima za odabir grafičke koja se predmetno obrađuje.

Također, postoje neka djela kojima se ne dodjeljuju predmetne odrednice zbog njihovog vrlo općenitog sadržaja ili zbog mnoštva različitih tema koje sadrže, a nije ih moguće okupiti pod predmetne odrednice, primjerice, neke serijske publikacije s nedefiniranim temama ili zbirke eseja s vrlo raznolikim temama.

2. Postupanje pri katalogizaciji. Odrednice se temelje na analizi sadržaja djela koje se katalogizira.

Primjerice, zapisima za neomeđenu grafiku (časopisi, revije, elektronički časopisi, neomeđeni popisi, godišnji izvještaji i nizovi omeđenih jedinica grafičke i dr.) dodjeljuju se odrednice koje karakteriziraju opći sadržaj skupa kao cjeline.

Predmetne odrednice ne trebaju biti opravdane napomenama deskriptivne katalogizacije.

Djelu koje sadrži i tekst i komentar, dodjeljuju se odrednice koje iskazuju sadržaj teksta i komentara ili iskazuju sadržaj oba dijela, ovisno o deskriptivnoj obradi jedinice grafičke.

3. Broj odrednica. Broj potrebnih odrednica varira s obzirom na broj tema sadržanih u nekom djelu. Ponekad je dovoljna jedna odrednica, za jednopredmetna djela. Općenito, prikladan je maksimalan broj od šest odrednica, za

višepredmetna djela. U posebnim, rijetkim slučajevima može ih biti i više.

NSK praksa:

Djelu se ne dodjeljuje više od deset odrednica.

Bilješka: Ako je djelo označeno s više odrednica, dodjeljuju se po redoslijedu prednosti.

4. Specifičnost. Djelu se dodjeljuju odrednice koje su specifične koliko i zastupljene teme. Specifičnost nije svojstvo određene predmetne odrednice; umjesto toga, specifičnost je relativan pojam koji odražava odnos između predmetne odrednice i djela na koje se primjenjuje. Primjerice, naizgled široka odrednica **Psihologija**, specifična je kad se dodijeli udžbeniku koji je uvod u psihologiju. Postupak kojim se postiže specifičnost ovisi o prirodi dostupnih odrednica. U mnogim slučajevima specifičnost se može postići dodjeljivanjem osnovne odrednice koja se sastoji od jedne riječi ili fraze; u nekim drugim slučajevima, specifičnost se postiže složenim odrednicama.

O oblikovanju predmetnih odrednica, vidi točku 15, ispod u tekstu.

Kod odabira najbliže moguće odrednice koja iskazuje predmet, potrebno je slijediti hijerarhijske uputnice izgrađene u predmetnom autoriziranom zapisu, vidi [H 370](#).

Ako odgovarajuća odrednica nije uspostavljena u autoriziranoj predmetnoj bazi podataka, a ne može biti oblikovana u kombinaciji s višenamjenskom dodatnom odrednicom, vidi [H 187](#), opće upute za oblikovanje novih predmetnih odrednica.

Odrednica koja je šira ili općenitija od teme koju bi trebala obuhvatiti, dodjeljuje se samo kad nije moguće oblikovati preciznu odrednicu.

5. Dubina obrade. Određena odrednica, ovisno o njezinom mjestu u hijerarhiji, može podrazumijevati nekoliko podtema koje su također zastupljene odrednicama u autoriziranoj predmetnoj bazi podataka. Djelu koje se obrađuje dodjeljuju se samo odrednice koje najbliže odgovaraju ukupnom sadržaju djela. Ne dodjeljuju se odrednice koje zastupaju podteme (uže pojmove) koje su uključene u opseg izabrane odrednice.

Primjer:

Naslov: Kratki izvadak iz historije gimnastike / priredila Ivana Hirschmann.

650 #7 \$a Gimnastika \$x Povijest

*[Ne dodjeljuju se zasebne odrednice **Akrobatika--Povijest**, **Konj s hvataljkama--Povijest**, **Ritmi ka gimnastika--Povijest** itd., niti se dodjeljuju kao dopunske odrednice odrednici **Gimnastika**.]*

6. Opća tema i podtema; opća tema vs. specifični slučaj. Ako se u djelu raspravlja neka opća tema s naglaskom na određenu podtemu (neki specifičan slučaj ili primjer), dodjeljuju se odrednice za oba sadržaja i za opću temu i za podtemu, odnosno specifičan slučaj ili primjer, prema pravilu o 20% zastupljenosti u sadržaju djela.

Primjer:

7. Dvije ili tri srodne odrednice. Ako postoji ili može biti oblikovana odrednica koja zastupa dvije ili tri teme u sadržaju djela, a unutar svog opsega ne uključuje druge teme, dodjeljuje se jedna odrednica umjesto dvije ili tri uže odrednice. *Primjer:*

650 #7 \$a Samohrani roditelji

ne 650 #7 \$a Samohrane majke
650 #7 \$a Samohrani o evi

8. Pravilo tri odrednice. Ako neka op a tema uklju uje u svom opsegu više od tri podteme, ali se u djelu raspravlja samo o dvije ili tri podteme, dodjeljuju se dvije ili tri odgovaraju e odrednice, a ne šira odrednica.

Primjer.

Naslov: Mogu nosti uzgoja velikih morskih rakova (hlap, jastog)

650 #7 \$a Hlap \$x Uzgoj
650 #7 \$a Jastog \$x Uzgoj

ne 650 #7 \$a Morski rakovi \$x Uzgoj

Ako se u djelu raspravlja o više od tri podteme, umjesto tri odrednice dodjeljuje se šira odrednica, osim ako se ne primjenjuje pravilo etiri odrednice, opisano u to ki 9.

9. Pravilo etiri odrednice. U nekim slu ajevima, ako se u djelu raspravlja o nekoliko podtema unutar jedne teme koja opsegom obuhva a znatno više od tih pojedina nih predmeta, mogu se dodijeliti odrednice za etiri podteme šireg pojma. Primjerice, za raspravu o djelima etiriju hrvatskih književnika, može se dodijeliti odrednica za svakog autora, budu i da odrednica **Hrvatska književnost--Povijest i kritika** obuhva a radove svih hrvatskih književnika.

10. Teme s više elemenata. Ako se u djelu raspravlja o kompleksnoj ili složenoj temi za koju ne postoji jedna odrednica, niti takva odrednica u praksi može biti oblikovana, dodjeljuje se više odrednica kako bi se iskazali svi zasebni aspekti teme. *Primjer.*

Naslov: African women : a political economy

650 #7 \$a Žene \$z Afrika \$x Ekonomski uvjeti
650 #7 \$a Žene \$x Politi ka aktivnost \$z Afrika
650 #7 \$a Prava žene \$z Afrika
651 #7 \$a Afrika \$x Politika i vlast \$y1960.-
651 #7 \$a Afrika \$x Gospodarstvo \$y 1960.-

U nekim slu ajevima, u autoriziranoj bazi predmetnih odrednica postoje neke odrednice kao obrasci koje upu uju na dodjeljivanje kombinacije odrednica kojima se iskazuje sadržaj. *Primjer.*

Naslov: Utjecaj fizi ke aktivnosti na biokemijske pokazatelje koštanog metabolizma u pasa

650 #7 \$a Psi \$x Metabolizam \$v Disertacije
650 #7 \$a Kostii \$x Metabolizam \$v Disertacije

ne 650 #7 \$a Psi \$x Kostii \$x Metabolizam \$v Disertacije

11. Dodatni aspekti. Uz odrednice koje se dodjeljuju djelu iskazuju se svi važni dodatni aspekti sadržaja, kao što je mjesto ili vrijeme, imenovani entiteti ili oblik. Ovi se aspekti mogu izraziti u značenju same odrednice, kvalifikatorima ili dodatnim odrednicama. Više o složenim odrednicama vidi točku 16., ispod u tekstu.

- a. Mjesto.** Geografski pojmovi ili jurisdikcije mogu imati ključnu ulogu u sadržaju djela u smislu lokacije, smještaja ili porijekla i trebaju se iskazati u dodijeljenim odrednicama. Iskazuju se geografskim odrednicama i geografskim dodatnim odrednicama i nacionalnim, etničkim ili jezičnim kvalifikatorima u pridjevskom obliku.
- b. Vrijeme.** Vremenski aspekti značajni za sadržaj djela iskazuju se u slučaju kad to sustav predmetnih odrednica NSK dopušta. Više o vremenskim odrednicama i dodatnim odrednicama vidi u [H 620](#).
- c. Imenovani entiteti.** Odrednice za imenovane entitete (osobe, obitelji, korporativna tijela i sastanke, projekte, događaje, zgrade, imenovane proizvode, jedinstvene naslove, itd.), koji su značajni za sadržaj djela dodjeljuju se iz autorizirane imenske ili iz autorizirane predmetne baze podataka. Odrednice ove vrste dodjeljuju se i kada ne čine 20% djela. Koju bazu podataka konzultirati za pronalaženje autoriziranih zapisa za nejasne imenovane entitete vidi [H 405](#).
- d. Oblik.** Formalne dodatne odrednice koriste se za iskazivanje onoga što djelo jest (format, vrsta...), primjerice, --**Rječnici**, --**Bibliografije**, --**Enciklopedije**, --**Dnevници** itd., a dopušteno ih je koristiti.
Bilješka: Formalne dodatne odrednice mogu biti predmet publikacije, npr. formalna dodatna odrednica --Korespondencija, može biti i predmet. Primjer:

Naslov: Bela, dijete drago : pisma

600 17 \$a Krleža, Miroslav \$v Korespondencija

600 17 \$a Krleža, Bela \$v Korespondencija

Naslov: Ancient Greek letter writing : a cultural history (600 BC-150 BC)

650 #7 \$a Korespondencija \$z Grčka \$y Antika

12. Pojmovi u naslovima. Naslovi i podnaslovi su važni, jer riječ ima autora ili nakladnika navode predmet djela. Svakom pojmu koji se nalazi u naslovu ili podnaslovu treba provjeriti informativnu vrijednost u samom djelu. U primjeni ovog pravila treba prosuditi korisnost naslova za predmetnu obradu:

- Ako naslov može navesti na pogrešan zaključak; ako je eufemističan, nejasan, metaforičan ili figurativan ne koristi se kao uputa za opis sadržaja djela.
- Ako je pojam u naslovu takav da se prema važećoj predmetnoj politici ne može iskazati kao predmetna odrednica, odnosno ako sadrži informacije koje se prema pravilima predmetnog sustava ne koriste, aspekti izraženi u naslovu se ne uvažavaju. Primjerice, u odrednici za povijest nekog sela ne iskazuje se uski vremenski period. Umjesto toga, primjenjuju se upute za primjenu višenamjenskih vremenskih dodatnih

odrednica vidi [H 620](#), točka 3.d.(1).

- Ako je naslov općenit, a u djelu se raspravlja o specifičnoj temi, dodjeljuje se odgovarajuća odrednica/odrednice za specifičnu temu.
- Ako je na naslovnoj stranici navedeno mnogo tema u obliku sadržaja, s takvim naslovom postupa se kao s popisom sadržaja.

13. Dopunske odrednice. Zbog složenosti nekih tema ili zbog neke posebne prakse predmetnog označavanja katkada je potrebno pojedinu temu označiti s dopunskom odrednicom. Termin dopunske odrednice znači da se prema uputama, po potrebi ili uvijek upisuju u bibliografski zapis radi potpunog pokrivanja sadržaja djela kao dvije složene predmetne odrednice. Po važnosti, značenju i obliku ne razlikuju se od ostalih odrednica. *Primjeri:*

650 #7 \$a Pobjava \$z Hrvatska

650 #7 \$a Pobjava \$x Religijski aspekti \$x Katolička crkva

[Objašnjenje: Dodatna odrednica **--Religijski aspekti--[religije; denominacije]** ne dijeli se geografski. Vodeća odrednica **Pobjava** dijeli se geografski. Kako bi se sadržaj djela potpuno iskazao, bibliografskom zapisu su dodijeljene dvije odrednice.]

651 #7 \$a Hrvatska \$x Međunarodni ekonomski odnosi \$z Austrija

651 #7 \$a Austrija \$x Međunarodni ekonomski odnosi \$z Hrvatska

[Objašnjenje: Dodatnom odrednicom **–Međunarodni ekonomski odnosi** označava se recipročni odnos između dviju zemalja i uvijek se izrađuju dvije predmetne odrednice, što je navedeno u zapisu za tu dodatnu odrednicu u napomeni o opsegu pojma.]

Za rješavanje tih situacija potrebno je konzultirati odgovarajuće upute i napomene o opsegu/opće napomene u autoriziranom predmetnom zapisu.

14. Objektivnost. Odrednice se ne dodjeljuju na način kojim se etiketira predmet ili izražava osobno vrednovanje sadržaja djela. Znanje i prosudba katalogizatora imaju neizbježnu ulogu u procjeni što je značajno u sadržaju djela, ali odrednica ne smije odražavati mišljenje ili stav katalogizatora prema sadržaju. U odabiru odrednice treba slijediti intenciju autora ili nakladnika, odnosno razmotriti autorovu ili nakladnikovu namjeru, mišljenje i svrhu i, ako je moguće, rukovoditi se tom (autorovom) orijentacijom. Primjerice, treba slijediti iskazanu intenciju autora ili izdavača i obzirom na čitateljsku publiku kojoj je djelo namijenjeno, tretman sadržaja kao činjenice ili fikcije, itd.

15. Oblikovanje odrednica. Predmetne odrednice mogu biti u obliku jedne riječi, fraze ili imena, sa ili bez dodatne odrednice. *Primjeri:*

- *Imenice:* **Djeca; Psi; Knjižnice**
- *Glagolske imenice:* **čitanje; Pamćenje**
- *Složenice:* **Biotehnologija; Elektrodijagnostika**
- *Imenice s kvalifikatorima u zagradama:* **Kompozicija (književna teorija); Društvene mreže (online)**

- *Imenice s pridjevom*: **Darovita djeca; Stariji imigranti; Narodne knjižnice; Američki roman**
- *Fraze*: **Roditelji djece s teškoćama u razvoju; Kanadski dječji literarni radovi**
- *Fraze s pridlozima*: **itanje na glas; Istraživači na poštanskim markama; Akutna leukemija u djece; Žene u književnosti**
- *Fraze s veznikom i*: **Internet i djeca; Glazba i globalizacija; Knjige i itanje**
- *Odrednica s dodatnim odrednicama*: **Obrazovanje--U inak tehnoloških inovacija; Sjedinjene Američke Države--Politika i vlast--20. st.; Bakteriologija--Kulture i hranjive podloge; Imigranti--Seksualno ponašanje--Hrvatska--Istraživanje**

Ne postoji opće pravilo za povezivanje elemenata složenih tema pri oblikovanju prijekoordiniranih odrednica. Nove se odrednice obično oblikuju prema postojećim odrednicama i prema obrascima koji postoje unutar određene discipline ili područja znanja. Upute za oblikovanje pojedinih tipova odrednica vidi u [H 306-H 360](#).

Kad je god moguće, dosljednost u obliku i strukturi izmeđusličnih odrednica postiže se korištenjem ponavljajućih obrazaca.

16. Složene predmetne odrednice. Predmetne odrednice mogu biti jednostavne, bez dodatnih odrednica ili mogu biti složene predmetne odrednice ako se odrednice dopunjavaju dodatnim odrednicama. Takve autorizirane zapise odobrava *Uredništvo predmetnog kataloga*. *Primjer*:

150 ## \$a Patnja \$x Religijski aspekti

667 ## \$a Daljnja podjela: Patnja--Religijski aspekti--[Kršćanstvo, Islam itd.]

[Objašnjenje: Višenamjenska dodatna odrednica --Religijski aspekti koristi se kao tematska dodatna odrednica uz životinje, kemikalije, bolesti, jezike, materijale, glazbene kompozicije i instrumente, organe tijela, biljke, ratove. Uz sve ostale kategorije predmetnih odrednica, ako je prikladna, normira se kao složena odrednica.]

Vodeće odrednice u autoriziranoj predmetnoj bazi podataka samo su dio potrebnih odrednica za označavanje sadržaja. U mnogim slučajevima nije dovoljno iz autorizirane baze predmetnih odrednica izdvojiti jednu odrednicu, već predmetnu odrednicu treba dopuniti dodatnim odrednicama: tematskim, geografskim, vremenskim ili formalnim, a u skladu s *Pravilnikom i priručnikom* i u skladu s uputama u autoriziranim zapisima. Opće upute o dodatnim odrednicama kao i njihov propisani redoslijed, vidi [H 1075](#).

Vodećoj odrednici dodjeljuje se potreban broj dodatnih odrednica za odražavanje sadržaja bez obzira na broj zapisa koje ista odrednica okuplja u bibliografskoj bazi podataka.

H 184 Predmetne odrednice identične deskriptivnim pristupnicama

UVOD: S pristupnicama koje su dodijeljene djelu za potrebe deskriptivne katalogizacije (glavna ili sporedne autorske jedinice, naslovi), pri označavanju sadržaja djela ne postupa se kao sa zamjenama za predmetne odrednice. Predmetne odrednice dodijeljene nekom djelu trebaju odražavati karakter djela i potpuni raspon predmeta raspravljenih u djelu, neovisno o tome jesu li one identične dodijeljenim deskriptivnim pristupnicama.

1. Dodjela predmetnih odrednica koje su identične deskriptivnim pristupnicama. Djelu se dodjeljuju sve potrebne predmetne odrednice kojima se iskazuje sadržaj djela, kao i sve deskriptivne odrednice potrebne za identifikaciju djela, neovisno o tome jesu li identične.

2. Primjeri identičnih deskriptivnih i predmetnih pristupnica.

111 1# \$a Dubrovačke ljetne igre (15 ; 1964)

245 10 \$a 15. Dubrovačke ljetne igre

611 27 \$a Dubrovačke ljetne igre (15 ; 1964)

100 1# \$a Murti, Edo

245 10 \$a Edo Murti / [urednik kataloga Višnja Knezoci]

600 **17 \$a Murti, Edo** \$x Izložbe

100 1# \$a Rizzi, Cesare

245 10 \$a The Beatles

610 **27 \$a Beatles** \$x Povijest

100 1# \$a Duvnjak, Neven

245 10 \$a Katolička crkva i izazov rata / Neven Duvnjak

610 **27 \$a Katolička crkva** \$z Hrvatska \$y 1990.-2000.

Izrada i održavanje autorizirane predmetne baze podataka

H 187 Oblikovanje nove tematske predmetne odrednice : općenito

H 193 Izmjena odrednice ili brisanje autoriziranog predmetnog zapisa

H 193.5 Informacije o izbrisanoj odrednici

H 194 Geografska podjela postojećih predmetnih odrednica

H 195 Izmjena uputnica u zapisu predmetne odrednice

H 196 Izmjena klasifikacijskih oznaka u autoriziranim predmetnim zapisima

H 200 Izrada nove predmetne odrednice

H 202 Izvori koji sadrže podatke o odrednici

H 205 Oblikovanje nove dodatne odrednice općenite upotrebe

H 187 Oblikovanje nove tematske predmetne odrednice: općenito

1. Općenito pravilo. Nova predmetna odrednica oblikuje se ako predstavlja izdvojen pojam koji je moguće identificirati kada se prvi put pojavi u djelu koje se katalogizira i nije potrebno čekati s njenom izradom da se pojavi kao tema u više djela.

2. Novi predmet koji nije moguće pouzdano identificirati. Kada se u nekom djelu pojavi novi pojam, a procjenjuje se da nije izdvojen pojam koji je moguće identificirati, dodjeljuje se postojeća dostupna predmetna odrednica koja najpreciznije određuje predmet djela.

3. Novi predmet oko kojeg ne postoji terminološka usuglašenost struke. Odrednice se uobičajeno oblikuju prema suvremenom hrvatskom jeziku. U slučaju da nije postignut konsenzus stručnjaka oko termina, provodi se istraživanje prema uputama [H 202](#), definira se ili opisuje termin i/ili dokumentiraju činjenica da nema drugog izvora osim djela koje se katalogizira i prema prosudbi katalogizatora u skladu s dostupnim prijedlozima (u nekim slučajevima pronađenim samo u djelu koje se katalogizira) oblikuje se odrednica koja će izraziti sadržaj.

Za sve druge moguće oblike odrednice izražuju se opće uputnice.

Ako se sa sigurnošću utvrdi da je postignuta suglasnost oko terminološke upotrebe nekog pojma, odrednica se treba oblikovati odgovarajućim oblikom.

H 193 Izmjena odrednice ili brisanje autoriziranog predmetnog zapisa

UVOD: U većini slučajeva, predmetna odrednica mijenja oblik u neki drugi oblik promjenom podataka u polju 1XX autoriziranog predmetnog zapisa. Izmjene oblika odrednice provode se u postojećem zapisu, a ne brisanjem i izradom novog zapisa, osim u iznimnim slučajevima. Odrednica u novom obliku zadržava isti kontrolni broj (polje 010) ime se označava da je to ranija odrednica, a oblik ranije odrednice postaje opća (vidi uputnica u polju 4XX). Ako se odrednica pojavljuje kao viši ili srodan pojam (polja 5XX) u nekim drugim autoriziranim predmetnim zapisima ili je korištena kao primjer u nekoj napomeni, neophodno je i u tim zapisima izvršiti promjene. Ako se neka postojeća odrednica dijeli na dvije ili više novih odrednica, zapis za prijašnji oblik odrednice se briše, a izražuju se nove odrednice s novim kontrolnim brojevima. Autorizirani zapis se briše i u slučaju duple odrednice. Ova uputa propisuje proceduru promjene oblika predmetne odrednice i proceduru brisanja autoriziranog predmetnog zapisa koju su katalogizatori obavezni slijediti.

1. Pretraživanje odrednice u bazi autoriziranih predmetnih odrednica. Prema propisanom redoslijedu izmjene predmetne odrednice u novi oblik najprije se pretražuje baza autoriziranih predmetnih odrednica NSK10.

2. Geografska podjela. Kod izmjene oblika predmetne odrednice provjerava se da li je uz novi oblik predmetne odrednice moguće dodavati geografsku dodatnu odrednicu ili ne. Izmjene se provode u napomeni u polju 667 sa sadržajem: **Dopuštena geografska podjela, Nije dopuštena geografska podjela.**

3. Izmjena oblika u polju 1XX. Novi oblik odrednice izražuje se izmjenom odrednice u polju 1XX.

4. Uputnice. Kod izmjene oblika odrednice neophodno je u zapisu provjeriti ispravnost uputnica, vidi [H 370-H 375](#). Ako neka uputnica nije ispravna ili odgovarajuća, mijenja se ili briše iz zapisa. Također se, ako je potrebno, dodaju nove uputnice u polja 4XX ili 5XX.

Raniji oblik odrednice upisuje se kao uputnica u polje 4XX.

Polje opće (vidi) uputnice 4XX za raniji oblik odrednice nije potrebno upisivati ako se:

- raniji oblik od novog oblika odrednice razlikuje samo u nekim znakovima, npr. velika/mala slova i sl. (*bilješka*: ako je znak rastavnice/crtice uklonjen, a pojam oblikovan kao jedna riječ, potrebno je dodati 4XX za prijašnji oblik);

- ispravlja tipografska pogreška u ranijem obliku odrednice;
- jedina izmjena odnosi na zatvaranje otvorene vremenske oznake u odrednici ili u vremenskoj dodatnoj odrednici;
- u zapisu složene odrednice [*odrednica*]-[*dodatna odrednica*] mijenja samo oblik vodeće odrednice. Polje opće uputnice 4XX za raniji oblik odrednice dodaje se samo u zapis osnovne odrednice, npr. odrednica **Veneri ne bolesti** promijenila je oblik u **Spolno prenosive bolesti** te ranija odrednica **Veneri ne bolesti** postaje uputnica u polju 4XX u zapisu za **Spolno prenosive bolesti**. U zapisu **Spolno prenosive bolesti--Dijagnostika** nije potrebno kao uputnicu u polju 4XX dodavati složenu odrednicu **Veneri ne bolesti--Dijagnostika**.

5. Klasifikacijske oznake. U zapisu odrednice kojoj se mijenja oblik neophodno je provjeriti ispravnost klasifikacijske oznake. Ako je neka klasifikacijska oznaka netočna, mijenja se ili briše iz zapisa. Također, ako klasifikacijska oznaka nedostaje, dodaje se zapisu.

6. Podaci o provedenim istraživanjima. U zapisu za novi oblik odrednice koriste se polja 670, 675 i 952 kao navodi za izvor koji sadrži podatke o odrednici ili izvor koji ne sadrži podatke o odrednici, odabir oglednih odrednica, broj bibliografskih zapisa u kojima treba napraviti izmjene.

7. Druga polja. Ako je potrebno, dodaju se ili uređuju podaci u nekim drugim poljima, npr. u poljima 360, 680 i 667. Primjerice, za kreiranje sadržaja u polju 360 vidi [H 371](#), za kreiranje sadržaja u poljima 680 i 667 vidi [H 200](#) točke 9. i 10.

8. Održavanje bibliografske baze podataka. Ako je neka odrednica promijenila svoj prijašnji oblik neophodno je provjeriti broj bibliografskih zapisa u kojima treba provesti izmjene. Podatak o broju bibliografskih zapisa u kojima je potrebno izmijeniti raniji oblik odrednice u novi oblik upisuje se u polje 952, a tekst napomene bilježi se kao u navedenom primjeru:

952 ## \$a 75 bib. zapisa za izmjenu.

Ako se ovo polje već nalazi u zapisu, uređuje se prema trenutnom stanju broja bibliografskih zapisa koje treba urediti, a ne dodaje se novo polje 952.

9. Pohrana i pregled zapisa. Autorizirani novi oblik odrednice pohranjuje se klikom na ikonu (*Save on Server and Local Drive*) u radnom sučelju knjižničnog programa (GUI). Zapis se pohranjuje na server u NSK10 bazu podataka. Time je omogućeno njegovo pretraživanje i korištenje kao validne odrednice. Pregled zapisa u online katalogu je obavezan, a omogućen je funkcijom *Ctrl+O*. Mjesečno se izrađuju popisi novih oblika odrednica kao dio dokumentacije u svrhu kontrole novih, dopunjenih, izmijenjenih ili obrisanih zapisa (interni popisi NSK). Navedene popise pregledava i odobrava *Uredništvo predmetnog kataloga*, koje prema potrebi može mijenjati zapise.

10. Izmjena odrednica u poljima 5XX u drugim autoriziranim zapisima. Neophodno je ustanoviti u kojim zapisima je raniji oblik odrednice korišten kao viši ili srodni pojam. U svakom pronađenom zapisu ispravlja se raniji

oblik odrednice u novi oblik ili se polje briše ako uputnica ne odgovara novom obliku odrednice vidi [H 370](#).

Postupak izmjene uputnica u autoriziranom predmetnom zapisu vidi [H 195](#).

Bilješka: Ako se u zapisima, koji su uputnice u povezanim zapisima, nalaze o igledne pogreške, npr. pogrešan klasifikacijski broj, pogreške u poljima 4XX i 5XX, itd. potrebno ih je ispraviti u mjeri u kojoj to može biti uinjeno u okviru realnog utroška vremena, bez opsežnih istraživanja.

11. Izmjena odrednice koja je korištena kao primjer u drugim zapisima. Ako je izmijenjena odrednica bila korištena kao primjer u polju 360 (tekstualna op a vidi i uputnica) ili u polju 680 (napomena o opsegu ili op a napomena) nekog drugog zapisa, a u tom zapisu postoji polje 681 sa sadržajem: "Primjer pod [...]" ili "Napomena pod [...]", potrebno je pronaći i revidirati te zapise.

12. Podnošenje prijedloga. Izrada i održavanje predmetnog kataloga povjerena je katalogizatorima radnog procesa sadržajne obrade, *Uredništvu predmetnog kataloga* i ključnom knjižničaru. Izmjene oblika odrednica provode se u produkcijskoj autoriziranoj bazi podataka NSK10.

Mjesecno se izrađuju popisi novih oblika odrednica kao dio dokumentacije u svrhu kontrole novih, dopunjenih, izmijenjenih ili obrisanih zapisa (interni popisi NSK). Navedene popise pregledava i odobrava *Uredništvo predmetnog-kataloga*, koja prema potrebi može mijenjati zapise.

13. Brisanje autoriziranog zapisa sa servera. Autorizirani predmetni zapis briše se samo: (a) ako je dupli zapis za isto ime ili istu predmetnu odrednicu (uvijek se briše noviji zapis); (b) ako je zamijenjena odrednica ve zastupljena nekom drugom predmetnom odrednicom; (c) ako je postojeća odrednica podijeljena na dvije ili više novih odrednica. Ako je bilo koji od nabrojanih uvjeta zadovoljen, predlaže se brisanje odrednice prema proceduri:

a. Zahtjev za brisanje zapisa. Zahtjev za brisanje zapisa sa servera, u kojem se navodi razlog brisanja šalje katalogizator ključnom knjižničaru koji zatim provjerava da li zaista postoje opravdani razlozi za brisanje zapisa.

b. Prioriteti. Prioritet u brisanju zapisa imaju zapisi koji su smetnja katalogizatoru u obradi djela koje se neposredno katalogizira ili u obradi CIP-a.

c. Obrazloženje razloga brisanja autoriziranog zapisa sa servera. Odgovarajućom napomenom u potpolju \$i polja 682 (napomena o izbrisanoj odrednici) ključni knjižničar bilježi razlog brisanja odrednice. Bilježenje standardiziranog teksta ove napomene vidi [H 193.5](#).

d. Pohrana i pregled zapisa. Ključni knjižničar pregledava obrisani zapis, briše sva polja uputnica i napomena i zatim briše zapis sa servera.

Zahtjeve za brisanje zapisa ne pregledava i ne odobrava *Uredništvo predmetnog kataloga*, već samo ključni knjižničar koji je obavezan *Uredništva*.

14. Brisanje autoriziranog zapisa u polju LDR/5. Autorizirani predmetni zapis može se brisati kodom **d** u polju LDR/5 samo: (a) ako je odrednica zastarjela i nije ju moguće zamijeniti drugim oblikom odrednice; (b) ako složena

predmetna odrednica nije primjer u napomeni nekog drugog zapisa ili nije izrađena za potrebe validacije i (c) ako je složena odrednica zastarjela i netočne sintakse. Pravo brisanja odrednice imaju svi katalogizatori radnog procesa sadržajne obrade. Brišu se polja 4XX, 5XX (s provjerom i brisanjem u povezanim odrednicama), 670 itd., a ostaju samo 1XX, 682 i 998. Sadržaj polja 688 \$a (koji sadrži potpis katalogizatora) premješta se u polje 998 potpolje \$c, a polje 688 se briše.

a. Obrazloženje razloga brisanja autoriziranog zapisa u polju LDR/5. U zapis koji se briše dodaje se polje 682 (napomena o izbrisanoj odrednici), a u potpolje \$i upisuje se odgovarajuće objašnjenje. Bilježenje standardiziranog teksta ove napomene vidi [H 193.5](#). Ako ključni provjerom ustanovi da je zapis neopravdano obrisan, intervenira u polje LDR/5 mijenjajući i kôd **d** u kôd **c** i vraća zapis u popis validnih predmetnih odrednica.

Primjer: LDR 00000dz^a2200157n^4500
150##\$a Ginekološka patologija
682##\$i Zastarjela odrednica.
998##\$c sbn0004 \$c sdip130508 \$c sdii1812

15. COR polje. Kod izmjene oblika odrednice u polju 1XX, strojno se generira COR polje (polje knjižnog programa Aleph) u koje se, također strojno, upisuje raniji oblik odrednice. COR poljem se postiže globalno ažuriranje odrednica u bibliografskoj bazi podataka. Iznimno se briše samo u slučaju kolizije s nekom odrednicom iz polja 1XX ili 4XX.

16. Potpolje \$7. Potpolje \$7 (potpolje knjižnog programa Aleph) javlja se u zapisima kada je neka odrednica duplikat u nekom drugom zapisu, u poljima 1XX ili 4XX. Katalogizator mora pronaći i koliziju između odrednica i urediti zapise.

H 193.5 Informacije o izbrisanoj odrednici

UVOD. Kada se autorizirani zapis izbriše, prema uputama u [H 193](#), točke 13 i 14, bilježi se razlog brisanja. Razlozi brisanja zapisa upisuju se u polje 682 (*napomena o izbrisanoj odrednici*) tako da se u potpolje \$i upisuje tekst, a u potpolje \$a primjer, ako je potrebno.

Upute se odnose na korištenje standardiziranog oblika teksta napomena u polju 682.

Brisanje predmetne odrednice iz predmetnog sustava. Svakom autoriziranom predmetnom zapisu koji se briše sa servera ili lokalno, u polju LDR/5, upisuje se kod "d" i dodaje se polje 682 \$i \$a koje sadrži obrazloženje brisanja zapisa.

NSK praksa:

682 ## \$i Zastarjela odrednica.

682 ## \$i Duplicirana odrednica.

Preporučeni oblici tekstova objašnjenja u polju 682 \$i:

682 ## \$i Zapis je izbrisan jer je predmetna odrednica identična imenovanoj odrednici \$a _____

682 ## \$i Zapis je izbrisan jer je predmetna odrednica identična imenovanim odrednicama \$a _____ \$i i \$a _____

682 ## \$i Zapis je izbrisan jer je predmetna odrednica identična predmetnoj odrednici \$a _____

682 ## \$i Zapis je izbrisan jer je predmetna odrednica identična predmetnim odrednicama \$a _____ \$i i \$a _____

682 ## \$i Zapis je izbrisan jer je predmetna odrednica zamijenjena odrednicama oblika [predmet]--[mjesto] za koje pojedinačni autorizirani zapisi nisu izrađeni.

682 ## \$i Zapis je izbrisan jer je predmetna odrednica zamijenjena odrednicom tipa \$a [...]--[...] \$i za koju autorizirani predmetni zapis nije izrađen jer je oblikovana upotrebom višenamjenske dodatne odrednice.

682 ## \$i Zapis je izbrisan jer je predmetna odrednica zamijenjena odrednicama tipa \$a [...]--[...] \$i za koje pojedinačni autorizirani zapisi nisu izrađeni.

682 ## \$i Zapis je izbrisan jer dodatna odrednica \$a _____ \$i nije više validna.

682 ## \$i Zapis je izbrisan jer je predmetna odrednica biti oblikovana kao imenovana odrednica kad bude potrebna.

682 ## \$i Zapis je izbrisan jer je predmetna odrednica zastarjela.

Bilješka: Ako napomena završava primjerom, na kraju se ne dodaje točka, ako završava tekстом na kraju se dodaje točka.

H 194 Geografska podjela postojeće predmetne odrednice

UVOD: Predmetna odrednica je validna ako u njenom zapisu u polju 667 postoji napomena o korištenju geografske podjele. Za označavanje mjesta geografske dodatne odrednice, u polje 667 zapisa predmetnih odrednica i dodatnih predmetnih odrednica, upisuje se: (1) *Dopuštena geografska podjela*, (2) *Nije dopuštena geografska podjela*. Za upute o autorizaciji geografske podjele, vidi i [H 364](#).

1. Dopuštena i nedopuštena geografska podjela predmetne odrednice.

Ako je predmetnu odrednicu dopušteno geografski dijeliti, u polje 667 upisuje se:

667 ## \$a Dopuštena geografska podjela.

Ako predmetnu odrednicu nije dopušteno geografski dijeliti u polje 667 upisuje se:

667 ## \$a Nije dopuštena geografska podjela.

2. Održavanje bibliografske baze podataka. Prema potrebi, u autoriziranom zapisu predmetne odrednice dodaje

se polje 952 u koje se upisuje broj bibliografskih zapisa koje je neophodno izmijeniti s obzirom na dopuštenu ili nedopuštenu geografsku podjelu. *Primjer:*

952 ## \$a 5 bib. zapisa za izmjenu.

H 195 Izmjena uputnica u zapisu predmetne odrednice

UVOD: U predmetnom sustavu NSK, uputnice je moguće mijenjati dodavanjem, brisanjem ili izmjenama u poljima 360, 4XX i 5XX autoriziranog zapisa. U polja 4XX dodaju se neusvojeni oblici predmetne odrednice. Polje 5XX kodira se kao širi pojam u zapisima za uže pojmove. Dva srodna polja povezuju se poljima 5XX, unakrsno. Za izradu opće tekstualne videli i uputnice koristi se polje 360. Ove upute propisuju način i na koji se uputnice mijenjaju u autoriziranom zapisu. Procedura izrade uputnica opisana je u uputama [H.370-H.375](#).

1. Dodavanje ili izmjene u polju 4XX (vidi uputnice). Ako je potrebno, polja općih uputnica 4XX se dodaju, mijenjaju ili brišu. Varijantni oblici imena ili termina dodanih u polja 4XX, potvrđuju se u polju 670 (*izvor pronađenih podataka*) prema uputama u [H.200](#) točka 8.

2. Dodavanje ili izmjene u polju 5XX (širi ili srodni pojmovi). Ako je potrebno, polja 5XX se dodaju, mijenjaju ili brišu. Ako je pojam iz polja 5XX širi pojam u odnosu na pojam u polju 1XX, potrebno je uputnici dodati kontrolno potpolje \$w vrijednosti **g**. Ako je pojam iz polja 5XX srodan nekom drugom pojmu, zapisi se unakrsno povezuju, a kontrolno potpolje \$w se izostavlja. Polja 5XX redaju se zasebno (prvo svi srodni pojmovi, a zatim svi širi pojmovi).

Ako se povezuju dvije odrednice kao srodni pojmovi, svaki autorizirani zapis mora imati polje 5XX koje sadrži pojam iz odrednice drugog zapisa, a identificiraju se kao srodni pojmovi tako da je izostavljeno kontrolno potpolje \$w. Ako je potrebno uputnice za srodne pojmove se dodaju, mijenjaju ili brišu, a izmjene se rade u oba zapisa.

Ako se mijenja postojeća uputnica za srodni pojam u uputnicu za širi pojam, dodaje se polju 5XX kontrolno potpolje \$w vrijednosti **g**, a iz povezanog zapisa se briše unakrsna uputnica 5XX. Obrnuto, ako se širi pojam iz polja 5XX mijenja u srodni pojam, briše se kontrolno potpolje \$w vrijednosti **g** i dodaje se polje 5XX u zapis odrednice koja se povezuje kao srodni pojam.

3. Dodavanje ili izmjene u polju 360 (tekstualna videli i uputnica). Ako je potrebno, polje 360 se dodaje, mijenja ili briše. Procedura izrade tekstualnih videli i uputnica opisana je u uputama [H.371](#).

4. Pohrana i pregled zapisa. Nakon provedenih izmjena, katalogizator zapis pohranjuje u NSK10 bazu podataka. Zapis se obavezno pregledava u web katalogu iz radnog sučelja (GUI) funkcijom *Ctrl+O*.

H 196 Izmjena klasifikacijskih oznaka u autoriziranom predmetnom zapisu

UVOD: Klasifikacijske oznake Univerzalne decimalne klasifikacije pridružene predmetnim odrednicama, upisuju se u polja 080 autoriziranih predmetnih zapisa. Kad je više od jedne klasifikacijske oznake (jednostavne ili složene) pridruženo odrednici, svaka se upisuje u zasebno polje 080.

UDK oznaka novijeg izdanja, koja je u upotrebi, dodaje se u dodatno polje 080, a oznaka za ranije izdanje se ne

briše iz zapisa ako se oznake razlikuju. *Primjer:*

080 0# \$a 005.8 \$2 2011 (novije izdanje)

080 0# \$a 658.012.4 \$2 MRF 1998. (ranije izdanje)

150 ## \$a Projektni menadžment

Bilješka: U prvo polje 080 upisuje se oznaka novijeg izdanja, a zatim slijedi polje 080 za starija izdanja.

Ako se UDK oznaka novijeg i ranijeg izdanja ne razlikuje, polje 080 za ranije izdanje briše se iz zapisa.

H 200 Izrada nove predmetne odrednice

Ove upute sadrže opće uvjete za izradu predmetne odrednice:

1. Pristup sustavu
2. Pristup predlošcima za izradu nove odrednice
3. Opće informacije o upisivanju podataka u predloške
4. Dopuštena ili nedopuštena geografska podjela
5. Polje 080 (UDK oznaka)
6. Odrednica
7. Uputni sustav i uputnice
8. Citiranje izvora
9. Napomena o opsegu ili opća napomena
10. Informacija o geografskoj dodatnoj odrednici
11. Opće tekstualne vidice i uputnice
12. Održavanje bibliografske baze podataka
13. Ogladne odrednice
14. Pohrana i pregledavanje novog zapisa
15. Materijali potrebni za provjeru nove odrednice
16. Izmjena nove odrednice nakon pohrane zapisa
17. Podnošenje prijedloga za pregled nove predmetne odrednice
18. Provjera podataka u novom zapisu

Dodaci:

DODATAK I - Redoslijed polja u autoriziranom predmetnom zapisu

DODATAK II - Vrijednosti u polju 008

UVOD: Autorizirane odrednice koje pripadaju jednoj od ovih kategorija mogu se koristiti kao predmetne odrednice:

(1) imenske odrednice izrađene u skladu s pravilima deskriptivne katalogizacije, (2) predmetne odrednice i dodatne odrednice oblikovane tako da mogu biti uključene u autoriziranu NSK bazu podataka, (3) složene predmetne odrednice oblikovane s dodatnim višenamjenskim odrednicama uz već ranije oblikovane imenske ili predmetne odrednice i (4) predmetne odrednice oblikovane višenamjenskom frazom uz imensku ili predmetnu odrednicu. Ove odrednice su dio autorizirane imenske ili predmetne baze podataka.

Sve druge potrebne odrednice izrađuju se u autoriziranoj bazi podataka NSK10, a izrađuju ih samo katalogizatori NSK.

Mjesечно se izrađuju popisi novih odrednica kao dio dokumentacije u svrhu kontrole (interni popisi NSK).

Navedene popise pregledava i odobrava *Uredništvo predmetnog kataloga*, koje prema potrebi može mijenjati zapise.

Bilješka: Upute navode korištenje polja i kodova za potpolja u veštinici uobičajenih slučajeva koji se susreću u praksi izradi autoriziranih predmetnih zapisa. U složenijim slučajevima treba konzultirati format MARC 21 za izradu autoriziranih zapisa <https://www.loc.gov/marc/authority/ecadhome.html>.

1. Pristup sustavu.

Katalogizatori NSK

Pristup produkcijskoj bazi podataka knjižničnog sustava Aleph u modulu Katalogizacija dodjeljuje se prema dogovorenim kriterijima pristupa NSK bazama podataka i bazama podataka knjižnica u sustavu kooperativne obrade (autorizirani imenski i predmetni zapisi NSK10, bibliografski zapisi NSK01 i bibliografski zapisi drugih knjižnica. Prava mogu biti: (1) pregledavanje baza podataka, (2) pregledavanje, izrada i dopuna bibliografskih ili autoriziranih zapisa i (3) pregledavanje, izrada, dopuna i brisanje bibliografskih ili autoriziranih zapisa. Katalogizatori imaju sva prava u testnoj bazi.

Produkcijskoj i testnoj bazi katalogizatori pristupaju korisničkim imenom i lozinkom.

Katalogizatori u sustavu kooperativne obrade

Pristup produkcijskoj bazi podataka knjižničnog sustava Aleph u modulu Katalogizacija dodjeljuje se prema dogovorenim kriterijima pristupa NSK bazama podataka i bazama podataka knjižnica u sustavu kooperativne obrade (autorizirani imenski i predmetni zapisi NSK10, bibliografski zapisi NSK01 i bibliografski zapisi drugih knjižnica. Prava su: (1) pregledavanje baza podataka NSK01 i drugih knjižnica, i (2) preuzimanje autoriziranih imenskih i predmetnih odrednica iz NSK10 i preuzimanje bibliografskih zapisa. Katalogizatori imaju sva prava u testnoj bazi.

Produkcijskoj i testnoj bazi katalogizatori pristupaju korisničkim imenom i lozinkom.

2. Pristup predlošcima za izradu nove odrednice. Ako su katalogizatoru NSK dodijeljena prava rada u produkcijskoj bazi (vidi točku 1.) tada ima i pristup predlošcima za izradu nove predmetne odrednice. Pristup predlošcima koji su pripremljeni za izradu različitih kategorija odrednica moguće je samo iz autorizirane baze podataka NSK10. Iz gornje trake izbornika (Open Template) pristupa se predlošcima iz kojih se bira onaj za koji se izrađuje nova odrednica.

*Bilješka: Predmetne odrednice i uputnice označene su u skladu s formatom MARC 21 za autorizirane zapise. Složene odrednice u poljima **1XX**, **4XX** ili **5XX** izrađuju se u predlošku za kategoriju odrednice*

kojoj pripada prva odrednica u predmetnom nizu, a zabilježena je u potpolju \$a. Primjerice, odrednica **Isus Krist** pripada kategoriji osobnih imena i upisuje se u predložak za osobna imena u polje 100 \$a. Ako se izrađuje odrednica **Isus Krist** s nekom dodatnom odrednicom, također se bitni izrazi u polju 100 \$a odgovaraju im potpoljem za vrstu dodatne odrednice, na primjer **100 0# \$a Isus Krist \$x udata i ukazanja**; isti postupak odabira predloška za složene odrednice slijedi se za sve kategorije odrednica, primjer za jedinstveni naslov **130 #0 \$a Hasanaginica \$x Adaptacije** i primjer za korporativno tijelo **110 2# \$a Filozofski fakultet (Zagreb) \$x Nemiri (1968.)**

Predlošci:

a. Tematska odrednica. Predložak se koristi za izradu tematskih predmetnih odrednica uključujući i događaje, vremenske odrednice iskazane riječima, legendarne likove, božanstva, književne likove, itd.

b. Geografska odrednica. Predložak se koristi za izradu geografskih pojmova i imenovanih entiteta i za oblikovanje vremenskog razdoblja, događaja i dijelova mjesta, ako se upisuju uz imena mjesta.

c. Odrednica za obiteljsko ime. Predložak se koristi za izradu odrednice tipa, npr. **Poljić**, **obitelj** ili **Poljić**, **obitelj--Boravišta**. Iako se obiteljsko ime upisuje u isto polje 100 kao i osobno ime, koristi se zaseban predložak podešen za kreiranje zapisa za obiteljsko ime s drugim indikatorom 3 u polju 100.

d. Odrednica za korporativno tijelo. Predložak se koristi za izradu zapisa za korporativna tijela s dodatnom odrednicom i za oblikovanje predmetnih odrednica za imenovane entitete koji su slični korporativnom tijelu, a bilježe se u polje 110, npr. **Isusovci--Duhovni život**.

e. Odrednica za sastanak. Predložak se koristi za izradu zapisa za korporativne sastanke ili događaje s dodatnom odrednicom, a bilježe se u polje 111, npr. **Dubrovačke ljetne igre--Povijest**.

f. Odrednica za osobno ime. Predložak se koristi za izradu zapisa za osobna imena s dodatnom odrednicom, npr. **Isus Krist--Raspeće**.

g. Odrednica za jedinstveni naslov. Predložak se koristi za izradu zapisa za jedinstvene naslove s dodatnom odrednicom, npr. **Biblia--Hermeneutika**.

h. Odrednica za žanr/oblik. Predložak se koristi za izradu zapisa za žanr/oblik.

3. Opće informacije o upisivanju podataka u predloške.

a. Zadani vs. promjenjivi podaci. U predlošcima postoje polja koja sadrže podatke koje katalogizator ne može mijenjati i polja koja popunjava ili uređuje katalogizator. U mnogima od tih polja neki su podaci zadani. Primjerice, u polju 1XX sistemski se generira potpolje \$a. Podaci koji se sistemski generiraju najčešće se mogu uređivati ili brisati ako je potrebno.

b. Dodavanje potpolja u polja koja se mogu uređivati. Pri dodavanju novog potpolja sustav generira graničnik (delimitator) i potpolje kao znak dolara i oznake potpolja (\$a). Katalogizator mijenja oznaku

dodanog potpolja u vrijednost koja je potrebna. *Primjer:*

150 \$a Automobili [postojeće potpolje]
 150 \$a Automobili \$a [novo potpolje]
 150 \$a Automobili \$x [potpolje promijenjene vrijednosti iz **a** u **x**]
 150 \$a Automobili \$x Dizajn [sadržaj potpolja \$x]

c. Dodavanje novih polja u predloške. Ako u predlošku nedostaje neko često korišteno polje, na prijedlog ključnog knjižničara, može ga se trajno dodati, a dodaje ga sistemski knjižničar. Ako u predlošku nedostaje neko rijetko korišteno polje, katalogizator ga dodaje u toku izrade zapisa.

d. Polja koja katalogizator ostavlja prazna. Sva polja koja u predlošku nisu sadržajno popunjena, pri pohranjivanju zapisa automatski se brišu. Katalogizator ne treba brisati nepopunjena polja.

Bilješka: Iz autoriziranog zapisa polje se može ukloniti odabirom Ctrl+F5, a potpolje s Ctrl+F7.

4. Dopuštena ili nedopuštena geografska podjela. Za označavanje mjesta geografske dodatne odrednice u složenoj predmetnoj odrednici, u polje 667 zapisa predmetnih odrednica i dodatnih predmetnih odrednica, upisuje se: (1) *Dopuštena geografska podjela*, (2) *Nije dopuštena geografska podjela*.

5. Polje 080 (UDK oznaka). U polje se unosi jednostavna ili složena UDK oznaka. Svaka glavna UDK oznaka unosi se u zasebno polje 080. Za jednostavnu oznaku koriste se potpolja: (1) \$a glavna oznaka i (2) \$2 UDK izdanje. Za složene oznake sastavljene od glavne i pomoćne oznake koristi se: (1) \$a glavna i pomoćna oznaka i (2) \$2 UDK izdanje. Za označavanje izdanja koristi se prvi indikator nula (0) koji označava standardno izdanje UDK Tablica, a drugi indikator je praznina. Za klasificiranje predmetnih odrednica koristi se samo standardno izdanje. Pomoćne i specijalne pomoćne oznake se ne upisuju u novo polje 080. *Primjeri:*

080 0# \$a 594.1:591.542(497.5)

\$2 2011

ili

080 0# \$a 616.896-008.45-053.2

\$2 2011

Ako je potrebno dodatno polje 080 ili ako predložak nema polje 080, polje 080 se dodaje prema postupku iz točke 3. c. prethodno u tekstu.

6. Odrednica. Tekst odrednice upisuje se u polje 1XX.

Ako se oblikuje složena predmetna odrednica, vodećoj odrednici se dodaju odgovarajuća potpolja \$x; \$y; \$z, \$v, \$t, prema postupku iz točke 3. b.

Nove dodatne odrednice prema popisu višenamjenskih odrednica izrađuje Uredništvo.

7. Uputni sustav i uputnice.

a. **Opće pravilo.** U zapis nove odrednice upisuju se sve potrebne uputnice (opća uputnica(e), uputnica(e) za širi pojam ili uputnica(e) za srodni pojam) u polja 4XX i 5XX.

Kolizije: Pretraživanjem baze podataka utvrđuje se da niti jedna uputnica koju se namjerava uvrstiti u polje 4XX nije u koliziji s već postojećom usvojenom odrednicom u polju 1XX ili s uputnicom u polju 4XX neke druge autorizirane odrednice. Također se provjerava je li uputnica koju se namjerava uvrstiti kao unakrsnu uputnicu u polje 5XX autorizirana.

Ogledne uputnice. Mnoge nove odrednice pripadaju specijalnim kategorijama koje imaju propisane skupove uputnica, kao što su imena pojedinih građevina i spomenika ili geografski pojmovi. Specifične dodatne odrednice također imaju karakteristične ogledne uputnice. Za utvrđivanje tih oglednih uputnica potrebno je konzultirati pojedine upute u *Pravilniku i priručniku* ili istražiti postojeće autorizirane predmetne zapise drugih odrednica iste kategorije.

b. **Opće uputnice (polja 4XX).** Za izradu općih uputnica vidi [H.373](#). Za dodavanje dodatnih praznih polja 4XX u predložak, vidi točku 3. c. prethodno u tekstu. *Primjer:*

150 ## \$a Djeca s intelektualnim teškoćama
 450 ## \$a Mentalno retardirana djeca
 450 ## \$a Osobe s intelektualnim teškoćama \$x Djeca

Bilješka: Novi autorizirani predmetni zapisi ponekad se izrađuju zato što je predmetna odrednica ukinuta ili ukinuta i zamijenjena s dvije ili više novih odrednica. U tim slučajevima, svakom novom autoriziranom zapisu dodaje se polje 4XX koje sadrži raniji oblik odrednice.

c. **Uputnice za širi i srodni pojam (polja 5XX).** Za izradu uputnica za širi pojam i srodni pojam vidi [H.370](#). Uputnici za širi pojam u polju 5XX dodaje se kontrolno potpolje \$w vrijednosti **g**. Ovo kontrolno potpolje identificira uputnicu kao širi pojam. Uputnica za srodni pojam u polju 5XX nema kontrolno potpolje \$w. Izostavljanjem kontrolnog potpolja identificira se uputnicu kao srodni pojam. Ako je potrebno dodati polje 5XX, vidi točku 3. c. prethodno u tekstu. *Primjeri:*

150 ## \$a Kratka priča
 550 ## \$w g \$a Proza [*širi pojam*]
 550 ## \$a Novela [*srodni pojam*]
 550 ## \$a Pripovijetka [*srodni pojam*]

 150 ## \$a Rane i ozljede
 550 ## \$w g \$a Hitna stanja u kirurgiji [*širi pojam*]
 550 ## \$a Traumatologija [*srodni pojam*]

Bilješka: Ako se povezuju dvije odrednice kao srodni pojmovi, svaki autorizirani zapis mora imati polje 5XX koje sadrži pojam iz odrednice drugog zapisa.

Za svaku predmetnu odrednicu koja je korištena kao unakrsna uputnica u polju 5XX izrađuje se autorizirani predmetni zapis ako postoji potvrda u knjižničnom katalogu.

d. Uži pojmovi. Nova odrednica, ako je uži pojam, u zapisu sadrži uputnicu za širi pojam u polju 5XX s kontrolnim potpoljem \$w vrijednosti **g**. Iako je prema formatu MARC 21 moguće u zapis za širi pojam dodijeliti uputnice 5XX s kontrolnim potpoljem \$w vrijednosti **h** za identificiranje užitih pojmova, u NSK se ne izrađuje ova vrsta uputnica niti se uključuje uže pojmove u zapise za šire pojmove.

*Bilješka: U zapisima autoriziranih predmetnih odrednica NSK postoji određen broj zapisa koji sadrže polja 5XX s kontrolnim potpoljem \$w vrijednosti **h**. U toku redovitog rada te se uputnice brišu, uz provjeru svih zapisa s kojima su te uputnice vezane.*

8. Citiranje izvora. Za citiranje izvora koji sadrže podatke o odrednici koristi se polje 670, a za izvore koji ne sadrže podatke o odrednici koristi se polje 675. Vidi uputu [H 202](#) za postupke istraživanja u svrhu izrade odrednice.

a. Djelo koje se neposredno katalogizira. Djelo koje se katalogizira i za koje se izrađuje odrednica navodi se kao prvo polje 670. Izvor podataka sadrži stvarni naslov, autora djela, mjesto i datum izdavanja. Stvarne naslove se skraćuje ako su predugački, ali se uključuju ključne riječi koje potvrđuju oblik odrednice ili opravdavaju opću uputnicu, čak i kad se javljaju u podnaslovu.

Bilješka: Ako se citira Web stranica, datum citiranja upisuje se u \$a. Primjer:

670## \$a [...] [citirano: DD.MM.GG.]

U potpolje \$b dodaje se podatak iz djela koji može biti koristan pri evaluaciji nove odrednice. *Primjeri:*

670 ## \$a Klub žena / Božena Cari . Dugo Selo, 2017.

\$b Umirovljenice

b. Drugi izvori koji sadrže podatke o odrednici. Dodatna polja 670 koriste se za druge izvore koji sadrže podatke o odrednici ili uputnici. *Primjer:*

670 ## \$a Hrvatska enciklopedija [citirano: 12.1.2017.] \$b Genotip

670 ## \$a LCSH \$b Genotype \$u <https://lccn.loc.gov/no2013001346>

U poljima 670 ne citiraju se ogledne odrednice niti *Pravilnik i priručnik za izradu i korištenje predmetnih odrednica*. U tu svrhu koristi se polje 952 kao što je opisano u točki 13 dalje u tekstu.

c. Izvori koji ne sadrže podatke o odrednici. Za citiranje izvora koji ne sadrže podatke o odrednici koristi se samo jedno polje 675, u koje se ne upisuju termini ili njegove varijante. Ovi izvori se citiraju na isti način

kao i izvori koji sadrže podatak o odrednici. Svaki izvor se citira u zasebno potpolje \$a. Nakon citiranja svakoga izvora prije početka novog potpolja \$a navodi se točka zarez razmak (;). Drugo kodiranje potpolja se ne koristi. *Primjer:*

150 ## \$a Barbarska umjetnost

675 ## \$a Hrvatska enciklopedija (17.9.2017.); \$a Proleksis enciklopedija online (17.9.2017.)

Bilješka: Pri navođenju datuma pristupa online izvoru izostavlja se riječ citirano.

9. Napomena o opsegu ili opća napomena. Za korištenje ove napomene, vidi [H 400](#). Napomena se upisuje u polje 680. Za dodavanje praznog polja 680 u predložak, vidi točku 3. c. prethodno u tekstu. Tekst objašnjenja upisuje se u potpolje \$i, a odrednice ili dodatne odrednice u potpolje \$a, koje se upisuju kako bi se pojasnio ili ilustrirao tekst iz potpolja \$i. *Primjer:*

150 ## \$a Razvojna psihologija

680 ## \$i Odrednica okuplja djela o psihološkom razvoju pojedinca od rođenja do starosti. Djela o genetici i ranim imbenicima iz okoliša koji utječu na psihološki razvoj, vidi pod \$a Genetika psihologija

10. Informacija o geografskoj dodatnoj odrednici. U predmetnom sustavu NSK koriste se isti oblici geografskog imena za geografske odrednice i za geografske dodatne odrednice.

11. Opće tekstualne vidice i uputnice. Za korištenje ove uputnice, vidi [H 371](#). Upisuju se u polje 360. Za dodavanje praznog polja 360 u predložak, vidi točku 3. c. prethodno u tekstu. Tekst objašnjenja upisuje se u potpolje \$i, a odrednice ili dodatne odrednice u potpolje \$a na koje se tekst iz potpolja \$i odnosi. *Primjer:*

150 ## \$a Apologetika

360 ## \$i dodatnu odrednicu \$a Apologetska djela \$i uz pojedine kršćanske denominacije, npr. \$a Katolička crkva -- Apologetska djela

12. Održavanje bibliografske baze podataka. Prije izrade nove odrednice pretražuje se NSK bibliografska baza podataka kako bi se ustanovilo ima li i koliko bibliografskih zapisa koje je potrebno ažurirati vezano uz korištenje nove odrednice. Ukupni broj bibliografskih zapisa za izmjenu upisuje se u polje 952. (*[broj]* bib. zapisa za izmjenu). Detaljnije informacije o održavanju bibliografske baze, vidi [H 165](#).

13. Ogladne odrednice. Kad je potrebno, u polje 952 navodi se ogledna odrednica, vidi [H 202](#). *Primjeri:*

150 ## \$a Arhitektura i tehnologija

952 ## \$a Umjetnost i tehnologija

150 ## \$a Ruske bajke

952 ## \$a Hrvatske bajke

Ova informacija ostaje trajno u autoriziranom zapisu.

Bilješka: Ako ogledna odrednica nije navedena, prazno polje bit će automatski izbrisano pri pohrani zapisa.

14. Pohrana i pregledavanje novog zapisa. Autorizirana nova odrednica pohranjuje se klikom na ikonu (*Save on Server and Local Drive*) u radnom sučelju (GUI). Zapis se pohranjuje na server u NSK10 bazu podataka i omogućeno je njegovo pretraživanje i korištenje kao validne odrednice. Pregled zapisa u online katalogu je obavezan, a omogućen je funkcijom Ctrl+O. Mjesечно se izrađuju popisi novih oblika odrednica kao dio dokumentacije u svrhu kontrole novih, dopunjenih, izmijenjenih ili obrisanih zapisa (interni popisi NSK). Navedene popise pregledava i odobrava *Uredništvo predmetnog kataloga*, koje prema potrebi može mijenjati zapise.

15. Materijali potrebni za provjeru nove odrednice. Postupak predlaganja izrade novog zapisa u NSK se provodi po potrebi. Izrada i održavanje predmetnog kataloga povjerena je katalogizatorima radnog procesa sadržajne obrade i *Uredništvu predmetnog kataloga*. Nove odrednice izrađuju se u produkcijskoj autoriziranoj bazi podataka NSK10.

Mjesечно se izrađuju popisi novih odrednica kao dio dokumentacije u svrhu kontrole (interni popisi NSK). Navedene popise pregledava i odobrava *Uredništvo predmetnog kataloga*, koje prema potrebi može mijenjati zapise.

Bilješka: Uredništvo predmetnog kataloga pregledava nove odrednice.

16. Izmjena nove odrednice nakon pohrane zapisa. Katalogizatori mogu provesti izmjene u bilo kojem zapisu koji su sami izradili. Katalogizator uobičajeno ne radi značajne izmjene u zapisima drugih katalogizatora. Ako zapis ne odgovara pravilima oblikovanja, katalogizator predlaže uredništvu i autoru zapisa izmjenu.

17. Podnošenje prijedloga za pregled nove predmetne odrednice. Ako katalogizator ima nedoumice oko nove odrednice (oblik odrednice, uputnice, izvore, oglednu odrednicu i sl.) podnosi pisani prijedlog *Uredništvu za predmetni katalog* i prilaže prijedlog odrednice s uputnicama i napomenama ako su potrebne i jedinicu grafičke za koju je izrađen prijedlog.

18. Provjera podataka u novom zapisu.

a. Općenito. Prije izrade novog zapisa katalogizator provjerava:

- *Izrada nove odrednice je potrebna, jer nema, npr. višenamjenske dodatne odrednice ili fraze s kojom bi se oblikovala složena odrednica.*
- *Nova odrednica nije duplikat neke postojeće odrednice i nije izrađena u nekom drugom obliku.*

b. Provjera unesenih podataka u autorizirani predmetni zapis. Prije pohrane nove odrednice u bazu podataka NSK10, katalogizator najprije provjerava podatke unesene u predložak:

- *Podatak o geografskoj podjeli u polju 667.*

- *Klasifikacijsku oznaku/oznake navedenu u polju (poljima) 080.*
- *Broj bibliografskih zapisa koje treba izmijeniti (naveden u polju 952).*
- *Izvor koji sadrži podatke o odrednici naveden u polju (poljima) 670.*
- *Obavezni online izvori koji sadrže podatke o odrednici (online publikacije Leksikografskog zavoda Miroslav Krleža i hrvatska Wikipedia) navedeni u poljima 670 i 856 i drugi relevantni izvori.*
- *Oblik odrednice u LCSH.*
- *Inačicu odrednice na engleskom jeziku u polju 7XX.*

Provjera uputnica:

- *Jesu li navedene uputnice potrebne.*
- *Jesu li opće uputnice, polja 4XX, u koliziji s postojećim odrednicama ili uputnicama.*
- *Jesu li unakrsne uputnice, polja 5XX, izrađene kao autorizirane odrednice.*
- *Je li svaka uputnica za srodni pojam, u polju 5XX, postoji i u drugom zapisu odrednice s kojom se povezuje.*
- *Jesu li uputnice za uže pojmove izrađene prema uputama [H 195](#) i da li je u svim zapisima za uže pojmove dodan širi pojam.*
- *Jesu li uključeni prijedlozi za izmjene u bibliografskoj bazi (detaljne upute o održavanju bibliografske baze, vidi [H 165](#)).*

DODATAK I

Redoslijed polja u autoriziranom predmetnom zapisu

Ispravan redoslijed polja u autoriziranom predmetnom zapisu:

001 [sistemski generirano]
040 [sistemski generirano]
080 [ponovljivo]
1XX
360 [ponovljivo]
4XX [ponovljivo]
5XX [ponovljivo]
667 [ponovljivo]
670 [ponovljivo]
675
680 [ponovljivo]
681 [ponovljivo]
7XX [ponovljivo]
856 [ponovljivo]
952 [ponovljivo]
998 [ponovljivo]

DODATAK II

Vrijednosti u polju 008

Zadane vrijednosti u polju 008 autoriziranih predmetnih zapisa NSK. Polje 008 u nekim je predlošcima različitito kodirano; s obzirom na kategoriju kojoj odrednica pripada (npr. u predlošku Osobna imena 008/10 postavljen je kôd **z** - Drugo, a u 008/15 postavljen je kôd **a** - Odgovara, s obzirom da se osobno ime izrađuje prema pravilima deskriptivne katalogizacije, a može se koristiti i kao predmetna odrednica).

Izravna ili neizravna geografska podjela (008/06)	: Ne kodira se
Shema transliteracije (008/07)	: Ne kodira se
Jezik kataloga (008/08)	# : Nema dostupnih informacija
Vrsta zapisa (008/09)	a : Usvojena odrednica
Deskriptivna kataložna pravila (008/10)	n : Ne primjenjuje se
Sustav predmetnih odrednica/tezaursus (008/11)	a : Drugo
Vrsta niza (008/12)	n : Ne primjenjuje se
Numerirane ili nenumerirane nakladničke cjeline (008/13)	n : Ne primjenjuje se
Korištenje odrednice-glavna ili sporedna (008/14)	b : Ne odgovara
Korištenje odrednice-predmet (008/15)	a : Odgovara
Korištenje odrednice-niz (008/16)	b : Ne odgovara
Vrsta dodatne predmetne odrednice (008/17)	n : Ne primjenjuje se
Vrsta vladine agencije (008/28)	: Ne kodira se
Provjera uputnice (008/29)	a : Uputnica je u skladu s odrednicom
Osvremenjivanje zapisa (008/31)	a : Zapis se može koristiti
Nediferencirano osobno ime (008/32)	n : Ne primjenjuje se
Razina usvojenosti (008/33)	a : Potpuno usvojen
Izmijenjen zapis (008/38)	: Ne kodira se
Izvor katalogizacije(008/39)	# : Nacionalno bibliografsko središte

H 202 Izvori koji sadrže podatke o odrednici

UVOD: Bilo da se izrađuje ili predlaže za izradu, nove odrednice ili općenite (vidi) uputnice trebaju odražavati terminologiju u suvremenoj literaturi i jezične, stilske i konstrukcijske oblike u predmetnom katalogu NSK.

Istraživanjem termina i bilježenjem izvora u polju 670 (izvor pronađenih podataka o odrednici) i polju 675 (izvor nepronađenih podataka o odrednici) autoriziranog zapisa, iskazuju se oblici u kojima se predloženi termin pojavljuje u postojećoj literaturi, definira se ili opisuje termin ili se bilježi da nema drugog izvora osim katalogiziranog djela.

Informacija o izvoru podataka zabilježena u autoriziranom zapisu ima tri svrhe: (1) iskazati vezu odrednice i katalogiziranog djela; (2) osigurati informacije o izboru terminologije za odrednice i uputnice za varijantne oblike.

Navedene informacije o pronalaznim/nepronalaznim podacima o odrednici koriste se pri pregledu i odobravanju zapisa, od strane *Uredništva za predmetni katalog*, i kao moguće trajne bilješke za buduća istraživanja. *Uredništvo* može, nakon pregleda novog zapisa izbrisati navode koje smatra nepotrebnim ili neprikladnim.

U zapisu predmetne odrednice moguće je navesti tri kategorije izvora, u polju 670, polju 675 i polju 952: (1) navod konzultiranog izvora, uključujući i djelo koje se katalogizira; (2) navod drugih izvora o izboru terminologije ili značenja odrednice; (3) navod LCSH i (4) navod ogleadne odrednice. Svaka predmetna odrednica, ako se predlaže kao nova odrednica ili se izražuje u NSK mora uključivati jednu ili više ovih informacija. Informacije o potvrdi oblikovanja odrednice mogu se dodavati i u neka polja napomena, vidi točka 1. a.(6).

1. Navod konzultiranog izvora.

a. Općenita.

(1) Djelo koje se katalogizira. Katalogizator obavezno navodi djelo za koje izražuje ili predlaže izradu nove odrednice kao izvor podataka.

(2) Dodatna istraživanja. Dodatnim istraživanjem potvrđuje se prikladnost izabranog termina kao novog termina u sustavu predmetnih odrednica. Izbor i oblik termina može biti rezultat kombinacije istraživanja izvora podataka i ogleadne odrednice, u tim slučajevima citiraju se oba izvora. Navođenje samo djela koje se katalogizira, u zapisu nove odrednice, rijetko je prihvatljivo, osim za izbor oblika odrednica za određene imenovane entitete kao što su arheološka nalazišta, kompjutorski jezici, proizvodi itd. Ako se podatak o odrednici nalazi samo u djelu koje se katalogizira, navođenjem drugih pregledanih izvora, bilježi se da je istraživanje odgovarajuće provedeno.

(3) Broj navoda. Nema općeg pravila o broju navoda izvora podataka koji iskazuju bibliografsko jamstvo za odrednicu koja se oblikuje. Ovisno o prirodi odrednice, može biti malo ili mnogo autoriziranih izvora. Ako nakon istraživanja nije pronađen izvor podataka o odrednici, ista se može izraditi ili predložiti kao predmetna odrednica ako je odgovarajuće pretraživanje dokumentirano.

(4) Pronalaženje termina u izvoru podataka. Novi termin može se u izvoru podataka pojaviti kao termin u kazalu, naslovu ili podnaslovu, poglavlju, tekstu djela, sažetku, ilustraciji, ključnim riječima itd., kao i u naslovu drugih djela navedenih u autoriziranom zapisu.

(5) Odnos izvora podataka o odrednici i specifičnih termina. Navedeni izvor podataka mora biti primjenjiv za specifičnu odrednicu. Primjerice, navođenje definicije za kulturu iz Hrvatske enciklopedije Leksikografskog zavoda Miroslav Krleža nije dovoljno da opravda termin kulturna baština, niti je navođenje mjerodavnog izvora za geografsko ime dovoljno za autorizaciju odrednice političkog događaja nazvanog po imenu tog mjesta npr. **Sueska kriza (1956.-1957.); Kubanska kriza (1962.)**.

(6) Navođenje izvora podataka u poljima 670 i 675. Svi konzultirani izvori mogu se navesti u poljima 670 (pronalazni izvor podataka) i 675 (nepronalazni izvor podataka). Ako se navodi polje 670, termin se upisuje u potpolje \$b. Uz pronalazni oblik odrednice u potpolju \$b može se dodatno koristiti i potpolje \$u u koje se

unos i poveznica na mrežni izvor iz kojeg su podaci o odrednici preuzeti.

NSK praksa:

Za istraživanje termina i bilježenje izvora podataka o odrednici, u NSK koriste se polja 670, 675 i polje 856.

Polje 856 povezano je s poljem 670 trajnom poveznicom. Bilježe se sva izdanja Leksikografskog zavoda Miroslav Krleža i hrvatska Wikipedija.

b. Gdje tražiti mjerodavnu informaciju. Tiskani ili online izvori. Najčešće konzultirane vrste izvora:

- Općerjevnici, osobito Hrvatski jezični portal i Rječnik hrvatskog jezika, koji se moraju navoditi za sve odrednice koje predstavljaju pojmove uobičajeno uključene u općerjevne
- Opće enciklopedije Leksikografskog zavoda Miroslav Krleža, primjerice, Hrvatska enciklopedija; Proleksis enciklopedija
- Specijalne enciklopedije i leksikoni Leksikografskog zavoda Miroslav Krleža, primjerice, Filmski leksikon; Medicinski leksikon
- Opći indeksi i tezaursi: Struna
- Naslovi u NSK bazi podataka
- Djelo koje se katalogizira i bibliografija u tom djelu
- Referentni izvori i druga stručna djela u području koje se katalogizira, ako je termin svojstven određenoj disciplini
- Web stranice, posebno onih organizacija povezanih s temom, npr., stranice nacionalnih muzeja, strukovnih udruga itd. (Muzej suvremene umjetnosti Zagreb; *Ženska soba* - centar za seksualna prava, itd.)
- Službene web stranice organa vlasti i njihovih izdanja, primjerice, Ministarstvo kulture RH; Narodne novine
- LCSH Manual i *Library of Congress Authorities*

Hrvatski jezični portal uključuje:

Rječnik hrvatskoga jezika. Vladimir Ani (I. izdanje 1991, II. izdanje 1994, i III. izdanje 1998);

Pravopis hrvatskoga jezika. Vladimir Ani i Josip Sili (2001);

Veliki rječnik hrvatskoga jezika. Vladimir Ani priredila Ljiljana Joji (2003.);

Kronologija – Hrvatska, Europa, svijet (urednik Ivo Goldstein);

Rječnik stranih riječi. Vladimir Ani i Ivo Goldstein (I. izdanje 1998, II. izdanje 2000) i

Hrvatski enciklopedijski rječnik. (uredništvo: Vladimir Ani, Ranko Matasović, Ivo Pranjković, Dunja Brozović, Rončević, Ivo Goldstein, Slavko Goldstein, Ljiljana Joji i Ljiljana Cikota; 2003)

Rječnik hrvatskog jezika / [glavni urednik Jure Šonje]. Zagreb, 2000.

Struna je terminološka baza hrvatskoga strukovnog nazivlja u kojoj se sustavno prikuplja, stvara, obrađuje i tumači nazivlje različitih struka radi izgrađivanja i usklađivanja nazivlja na hrvatskome jeziku.

2. Citiranje ogledne odrednice. U polju 952 unosi se izvor podataka o odrednici pronađen u autoriziranoj predmetnoj bazi podataka. U polju se navodi ogledna odrednica koja ilustrira da u bazi podataka već postoji relevantna i analogna odrednica, a navodi se za sve sljedeće tipove novih odrednica:

- Oblikovanje odrednice novim pridjevskim kvalifikatorom prema analogno oblikovanoj odrednici.

Primjerice, navodi se odrednica **Francuska umjetnost** kao ogledna odrednica za oblikovanje nove odrednice **Njema ka umjetnost**.

*Bilješka: Za oblikovanje odrednice ove vrste, navedena ogledna odrednica ilustrira da je nova odrednica oblikovana na isti način kao ranije oblikovana odrednica (u ovom slučaju s nacionalnim kvalifikatorom). U slučajevima razmjerno rijetkih pridjevskih nacionalnih kvalifikatora, navodi se i druga ogledna odrednica koja pokazuje ranije pojavljivanje tog pridjevskog odnosno nacionalnog kvalifikatora. Primjerice, za oblikovanje odrednice **Zimbabveanska propaganda**, navodi se kao ogledna odrednica **Amerika propaganda** kako bi se ilustriralo ranije korištenje nacionalnog kvalifikatora uz odrednicu **Propaganda**, a ogledna odrednica **Zimbabveanski roman** dodaje se kako bi se ilustriralo ranije korištenje nacionalnog kvalifikatora **Zimbabveanski**.*

150 ## \$a Zimbabveanska propaganda

952 ## \$a Amerika propaganda

952 ## \$a Zimbabveanski roman

- Oblikovanje dodatne odrednice koja nije višenamjenska uz navedenu kategoriju odrednica, a postoji analogni model upotrebe.

Primjerice, dodatna odrednica **–Monitoring (Dopuštena geografska podjela)** je višenamjenska uz biljke i grupe biljaka. U NSK bazi podataka već postoji odrednica **Šume–Monitoring–Srbija** koja bi mogla postati ogledna za odrednicu **Pašnjaci–Monitoring–[mjesto]**

- Oblikovanje odrednica koje se uvijek izražavaju prema standardnim obrascima kao što su „i“ odrednice (usporedi [H.310](#)), „u“ odrednice, **Oglašavanje–[tema]**, itd.
- Oblikovanje odrednice korištenjem kvalifikatora u okrugloj zagradi kao sastavnog dijela odrednice (usporedi [H.357](#)).

Primjerice, odrednici **Ikwerre (afrički narod)** ogledna odrednica je **Songye (afrički narod)**.

Bilješka: Navod ogledne odrednice u ovakvim situacijama služi samo za potvrdu izbora kvalifikatora u zagradi. Oblikovanje odrednice mora biti potkrijepljeno mjerodavnim izvorom koji potvrđuje izbor termina.

3. Primjeri navođenja izvora. Primjeri koji slijede ilustriraju odgovarajuće navođenje izvora kod izrade novih, specifičnih odrednica u različitim predmetnim područjima. Različite vrste odrednica:

a. Povijesni događaji.

Nova odrednica: Bitka kod Siska (1593.)

150 ## \$a Bitka kod Siska (1593.)

450 ## \$a Opsada Siska (1593.)

450 ## \$a Siska ka bitka (1593.)

550 ## \$w g \$a Hrvatska \$x Povijest \$y 1527.-1918.

550 ## \$w g Turska \$x Povijest \$y 1453.-1683.

667 ## \$a Nije dopuštena geografska podjela.

670 ## \$a Siska ka bitka 1593. / [urednici Ivo Goldstein, Milan Kruhek]. Zagreb ; Sisak, 1994.

670 ## \$a LCSH \$a \$b Sisak, Battle of, Sisak, Croatia, 1593. \$u <https://lcn.loc.gov/sh85122991>

670 ## \$a Hrvatska enciklopedija [citirano: 15.5.2014.] \$b Siska ka bitka

750 #7 \$a Battle of Sisak (1593.) \$2 enskps

856 4# \$u <http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=56245> \$y Hrvatska enciklopedija (Siska ka bitka)

[Hrvatska enciklopedija je konzultirana kako bi se to no utvrdilo kojem vremenskom razdoblju bitka pripada i s povijestima kojih zemalja je povezana, kako bi se izradile uputnice za šire pojmove. U polje 856 dodana je poveznica na mrežni izvor iz kojeg su podaci o odrednici preuzeti.]

b. Vremensko razdoblje u povijesti nekog mjesta.

Nova odrednica: Hrvatska--Povijest--1918.-1941.

151## \$a Hrvatska \$x Povijest \$y 1918.-1941.

670 ## \$a Kronologija : Hrvatska, Europa, svijet / uredio Ivo Goldstein. Zagreb, 2002.

751 #7 \$a Croatia \$x History \$y 1918.-1941. \$2 enskps

c. Tema u obrazovanju.

Nova odrednica: Kognitivno učenje

150 ## \$a Kognitivno učenje

550 ## \$w g \$a Učenje

670 ## \$a Cognitive perspectives on peer learning / edited by Angela M. O'Donnell. London, 1999.

670 ## \$a Teorije učenja i odnosi među i u obrazovanju odraslih / Maja Maksimović // Andragoške studije, broj 1, 2012, str. 37 - 62 \$b Učenje kao kognitivni proces

667 ## \$a Dopuštena geografska podjela.

670 ## \$a LCSH \$b Cognitive learning \$u <https://lcn.loc.gov/sh88004946>

750 #7 \$a Cognitive learning \$2 enskps

952 ## \$a Perceptivno-motori koji učenje

[Djelo koje se katalogizira je na engleskom jeziku te se uz navod djela ne dodjeljuje oblik odrednice potpolju \$b. Pronađeno je drugi izvor podataka na hrvatskom jeziku i u potpolje \$b dodan je pronađeni podatak. Odrednica je oblikovana prema analogno oblikovanoj odrednici u autoriziranoj bazi podataka i dodana je u polje 952 za oglednu odrednicu. Engleski oblik odrednice nalazi se u poljima 670 LCSH i polju 750.]

d. Tema iz područja poslovanja.

Nova odrednica: Štedno-kreditne zadruge

150 ## \$a Štedno-kreditne zadruge

450 ## \$a Štedionice

450 ## \$a Štedne zadruge

450 ## \$a Kreditne zadruge

450 ## \$a Štedna i kreditna udruženja

550 ## \$a Depozitne ustanove

550 ## \$w g \$a Financijske institucije

550 ## \$w g \$a Zadruge

667 ## \$a Dopuštena geografska podjela.

667 ## \$a Štedionice su u RH ugašene Zakonom o bankama iz 1998., a najveći broj je nastavio poslovati kao štedno-kreditne zadruge.

670 ## \$a Štedno-kreditne zadruge / Ivan Vrljić . // Računovodstvo i financije. 43 (1997), 11 ; str. 87-90.

670 ## \$a Rječnik bankarstva / urednik Vlado Leko. Zagreb, 1998. \$b Štedno-kreditna zadruga

670 ## \$a LCSH \$b Savings and loan associations \$u <http://lccn.loc.gov/sh85017722>

750 #7 \$a Savings and loan associations \$2 enskps

[Navod katalogiziranog djela opravdava izbor odrednice. Navod Rječnika bankarstva potvrđuje izbor odrednice. Dodatna informacija u polju 667 objašnjava korištenje termina prema Zakonu o bankama u RH i opravdava općenito u uputnicu za raniji oblik odrednice **Štedionice**.]

e. Tema iz područja znanosti.

Nova odrednica: LDAP (kompjutorski mrežni protokol)

150 ## \$a LDAP (kompjutorski mrežni protokol)

450 ## \$a Lightweight Directory Access Protocol

550 ## \$w g \$a Kompjutorski mrežni protokoli

667## \$a Nije dopuštena geografska podjela.

667 ## \$a LDAP je skraćenica od Lightweight Directory Access Protocol i ime je za aplikacijski protokol za šifriranje i pisanje imenika preko IP mreže.

670 ## LDAP sustavi : priručnik / Drago Cmuk, Marin Franković , Ivan Turčin. Zagreb, 2011.

670 ## \$a LCSH \$b LDAP (Computer network protocol) \$u <http://lccn.loc.gov/sh2001008354>

670## \$a Wikipedija [citirano: 12.3.2015.] \$b LDAP

750 ## \$a LDAP (Computer network protocol) \$2 enskps

856 4# \$u <https://hr.wikipedia.org/w/index.php?title=LDAP&oldid=4109580> \$y Wikipedija (LDAP)

[U naslovu navedenog katalogiziranog djela potvrđeno je oblik odrednice kao kratice. U samom djelu pronađeno je puni naziv protokola, a objašnjenje je u polju 667. Dodan je i navod za Wikipediju, iako se mogao i izostaviti jer ne dodaje nove informacije, a sam tekst linka ne daje opširnije i kvalitetne informacije.]

f. Odrednica s prijedlogom.

Nova odrednica: Žene u umjetnosti

150 ## \$a Žene u umjetnosti

450 ## \$a Žene \$x Likovne teme i motivi

450 ## \$a Žena u umjetnosti

667 ## \$a Nije dopuštena geografska podjela.

670 ## \$a Novi muzej ženskog slikarstva / Višnja Zgaga. // Informatica museologica. 32 (2001), 1/2 ; str. 53-57.

670 ## \$a LCSH \$b Women in art \$u <https://lcn.loc.gov/sh85147554>

750 #7 \$a Women in art \$2 enskps

952 ## \$a Žene u književnosti

*[Naslov djela nije dovoljan da iskaže odnos prema odrednici te se odrednica oblikuje prema standardnoj oglednoj odrednici. Kao izvor podataka dovoljno je samo djelo koje se katalogizira. Navedena ogledna odrednica potvrđuje da je odrednica **Žene** i ranije oblikovana s prijedlogom „u“.]*

g. Odrednica s dodatnom odrednicom.

Nova odrednica: Menopauza--Hormonska terapija

150 ## \$a Menopauza \$x Hormonska terapija

450 ## \$a Estrogenska zamjenska terapija u menopauzi

450 ## \$a Hormonska zamjenska terapija u menopauzi

450 ## \$a Menopauza \$x Estrogenska zamjenska terapija

450 ## \$a Menopauza \$x Hormonska zamjenska terapija

550 ## \$w g \$a Hormonska terapija

667 ## \$a Dopuštena geografska podjela.

670 ## \$a Klimakterij i postmenopauza : hormonsko i nehormonsko nadomjesno liječenje / Velimir Šimuni , Dinka Pavić i - Baldani. // Medix (Zagreb). 5 (1999), 25/26 ; str. 49-56.

670 ## \$a Udesna molekula hormona : upoznajte svoje hormone i riješite se problema uzrokovanih hormonskom neravnotežom / Sanja Toljan. Zagreb, 2015. \$b Hormonska terapija

670 ## \$a LCSH \$b Menopause--Hormone therapy \$u <https://lcn.loc.gov/sh88000970>

750 #7 \$a Menopause \$x Hormone therapy \$2 enskps

952 ## \$a Karcinom--Hormonska terapija

[Navod katalogiziranog djela objašnjava glavnu temu koja je u središtu pozornosti djela (Menopauza).

Drugi navod potvrđuje oblik dodatne odrednice (Hormonska terapija).]

h. Odrednica s dodatnom odrednicom bez navođenja izvora podataka.

Nova odrednica: Kovani novac--Italija--Katalozi

150 ## \$a Kovani novac \$z Italija \$v Katalozi

681 ## \$i Primjer pod dodatnom odrednicom \$a Katalozi

[Odrednica je primjer pod dodatnom odrednicom i ne dodaje se izvor podataka.]

150 ## \$a Nacionalna bibliografija \$z Hrvatska

681 ## \$i Primjer pod \$a Nacionalna bibliografija \$i i dodatnom odrednicom \$a Publikacije--Bibliografija
[Odrednica je primjer pod odrednicom i dodatnom odrednicom i ne dodaje se izvor podataka.]

PREPORUČENI MINIMALNI ISTRAŽIVAČKI POSTUPCI ZA ODABIR OBLIKA NOVE ODREDNICE

KORIŠTENJE MJERODAVNIH IZVORA

- Za pojmove uobičajeno uključene u opće riječnike, kao izvor podataka navodi se *Hrvatski jezični portal* ili *Rječnik hrvatskoga jezika* u polja 670 i 675.
- Za termine koji se oblikuju kao predmetne odrednice, odgovarajući izvori podataka navode se u poljima 670 i 675. Ogladne odrednice mogu se navesti, ali ne umjesto mjerodavnih izvora. Obavezno se navodi djelo koje se katalogizira.
- Za teme u određenoj disciplini koriste se referentni izvori u toj disciplini.
- Navedeni izvori trebaju se odnositi na odrednicu kao cjelinu, a ne samo na jednu riječ ili jedan element u odrednici.

KORIŠTENJE OGLEDNIH ODREDNICA

- Navedena ogledna odrednica/odrednice treba biti stvarno analogna odrednici za koju se potvrđuje oblikovanje, npr. pripadati istoj kategoriji odrednica.
- Ogladne odrednice s pridjevskim kvalifikatorom. Ogladna odrednica se navodi kako bi ilustrirala da postoji raniji oblik odrednice oblikovan na isti način. Za relativno nepoznati pridjevski kvalifikator može se navesti dodatna ogledna odrednica, kako bi se ilustriralo korištenje tog pridjevskog oblika.
- Ogladne odrednice sa kvalifikatorom u okruglim zagradama. Ove ogledne odrednice ilustriraju ranije korištenje kvalifikatora, a ne potvrđuju izbor i oblik termina.

H 205 Oblikovanje nove dodatne odrednice opće upotrebe

UVOD: Ako je u toku predmetne obrade potrebno izraditi novu generičku odrednicu i odgovarajuću dodatnu odrednicu, predlaže se dodatna odrednica koja se može koristiti uz sve odgovarajuće odrednice. Na taj način oblikuje se novi pojam i njegov model korištenja.

1. Opće pravilo. Pri oblikovanju nove dodatne odrednice, koja može biti primjenjiva uz različite predmete, potrebno je uložiti određeni napor kako bi se pronašli drugi odgovarajući predmeti uz koje se može koristiti.

Primjer:

Odrednica **Vanjsko ugovaranje usluga** i dodatna odrednica **--Vanjsko ugovaranje usluga** oblikovana je uz **Komunalno gospodarstvo**, ali i uz odrednice **Informacijska tehnologija**, **Javna sigurnost**, **Lokalna samouprava**. Korištenje ove dodatne odrednice opravdano je naslovima djela koja su ranije katalogizirana.

2. Reprezentativan primjer. Ponekad nova dodatna odrednica može biti primjenjiva uz veliki broj različitih odrednica, a nije moguće oblikovati sve složene odrednice u kojima bi bila zastupljena. Tada se izrađuju složene odrednice za značajnije predmete, kao reprezentativni primjeri koji ilustriraju načina korištenja određene dodatne odrednice.

3. Održavanje bibliografske baze podataka. U skladu sa standardnom procedurom izmjena u bibliografskoj bazi podataka, radi uvođenja nove dodatne odrednice vidi [H 200](#), točka 12.

Oblikovanje predmetnih odrednica

H 285 Jednina i množina u predmetnim odrednicama

H 285.5 Ženski oblik odrednice

H 306 Prirodni redoslijed riječi u odrednici

H 310 Odrednice oblika *[predmet A] i [predmet B]*

H 315 Strani termini

H 320 Predmetne odrednice s pridjevskim kvalifikatorom za nacionalnu, etničku ili jezičnu pripadnost

H 350 Nacionalna pripadnost klasa osoba

H 351 Etnički kvalifikator

H 357 Kvalifikator u okrugloj zagradi kao sastavni dio odrednice

H 360 [...] kao [...] predmetne odrednice

H 364 Autorizacija geografske podjele

H 285 Jednina i množina u predmetnim odrednicama

1. Opće pravilo. Tematske predmetne odrednice oblikuju se u množini ako su entiteti brojevi. Predmetne odrednice koje predstavljaju apstraktne pojmove, oblikuju se u jednini. *Primjeri:*

Množina

Matke

Koštani predmeti

Hrvatske novine

Afrički jezici

Djeca

Jednina

Država

Ljubav

Francuska umjetnost

Meditacija

Sociologija

U množini se oblikuju tematske odrednice za klase osoba, etničke i nacionalne manjine, grupe zemalja, grupe jezika, grupe tekstova, grupe spomenika, grupe zgrada i građevina, grupe ratova, grupe pojedinačnih događaja, grupe znanosti, grupe proizvoda, kemijske i biokemijske grupe proizvoda, vrste materijala, vrste životinja i biljaka, vrste korporativnih tijela, itd.

2. Posebne kategorije odrednica. Ove kategorije predmetnih odrednica imaju posebne napomene o korištenju oblika u jednini ili u množini. Neke od tih kategorija imaju napomene s detaljnim uputama o korištenju jednine ili

množine.

a. Dijelovi tijela. Dijelovi tijela, npr. **Oko, Srce, Ruka**, oblikuju se u jednini kao i dijelovi tijela koji se pojavljuju kao par, primjerice, **Bubreg; Uho**, itd.

b. Imenovana grupa proizvoda. Odrednice za proizvode ili marke proizvoda, koje je izradila pojedina kompanija, oblikuju se u množini. *Primjer:*

Automobili BMW

c. Odrednice za imenovane proizvode. Odrednica za pojedina ni proizvod oblikuje se u jednini.

Primjeri:

Jadran (brod)

Fizir FNH (zrakoplov)

H 285.5 Ženski oblik odrednice

1. Opće pravilo. Djela u kojima su predmet žene, obrađuju se odgovarajućim imenicom u ženskom rodu.

Tematske predmetne odrednice za ženski rod obuhvaćaju odrednice s nacionalnim, etničkim, jezičnim i religijskim pridjevskim kvalifikatorima, odrednice za ženska zanimanja i profesije, kao i odrednice za grupe žena. *Primjeri:*

Alkoholičarke; Supruge diktatora; Supruge diplomata; Kršćanke; Lokalne službenice i zaposlenice; Afroameričke znanstvenice; Psihoanalitičarke.

Uz sve oblike odrednica za ženski rod, kao i za odrednicu **Žene**, koriste se dodatne odrednice za klase osoba vidi [H 1100](#).

Odrednice za klase osoba i etničke grupe (žene, djeca, radnici, Romi, itd.) ne koriste kao dodatne odrednice, osim uz vojne službe, vidi [H 1159](#), i ratove, vidi [1200](#).

Odrednice koje počinju s **Ženska/Ženski/Žensko**, itd. nisu obuhvaćene ovim uputama.

2. Generički pojam. Odrednica za klasu osoba obuhvaća oba spola. Odrednica je oblikovana kao generički pojam, primjerice, **Arhitekti; Pravnici; Katolici; Braćni partneri**, itd., a ženski oblik odrednice je užiji pojam.

3. Muški rod. Ako se sadržaj djela odnosi izričito na muškarce, odrednica se oblikuje pomoću kvalifikatora u okrugloj zagradi, npr. **Katolici (muškarci); Alkoholičari (muškarci)**.

Za odrednice oblikovane pomoću kvalifikatora u okrugloj zagradi vidi [H 357](#). Oblik odrednice oblikovan kvalifikatorom (**muškarci**) je užiji pojam od generičkog pojma.

4. Iznimka: ženski oblik ne postoji u jeziku. Ako u hrvatskom jeziku ne postoji ženski oblik ili je nespretno za oblikovanje, koriste se oblici odrednica, primjerice, **Žene ronioци; Hunske žene**, itd.

H 306 Prirodni redoslijed riječi u tematskim predmetnim odrednicama

UVOD: U predmetnom sustavu NSK, tematske odrednice izražuju se u prirodnom redoslijedu riječi. Od invertiranog oblika odrednice najčešće se izražuje *vidi* uputnica u polju 4XX, *vidi* [H.373](#).

Prirodni redoslijed riječi i odrednice.

a. Tematske odrednice. Sve tematske odrednice oblikuju se u prirodnom redoslijedu riječi. *Primjeri:*

150 ## \$a Starije žene

[ne 150 ## \$a Žene, starije]

150 ## \$a Obnovljivi izvori energije

[ne 150 ## \$a Izvori energije, obnovljivi]

150 ## \$a Anonimna djela

[ne 150 ## \$a Djela, anonimna]

150 ## \$a Gluhi umjetnici

[ne 150 ## \$a Umjetnici, gluhi]

b. Pridjevski kvalifikator izveden iz neke religije. Odrednice se oblikuju pridjevskim oblikom izvedenim iz neke religije, kršćanske denominacije, vjerskog ili samostanskog reda. *Primjeri:*

150 ## \$a Katolička sveučilišta

150 ## \$a Hinduistička hodočastišta

150 ## \$a Židovska groblja

150 ## \$a Benediktinski samostani

150 ## \$a Islamska arhitektura

[ne 150 ## \$a Sveučilišta \$x Katolička crkva

150 ## \$a Hodočastišta \$x Hinduizam

150 ## \$a Židovi \$x Groblja

150 ## \$a Samostani \$x Benediktinci

150 ## \$a Arhitektura \$x Islam]

c. Jezični, nacionalni ili etni kvalifikator. Tematske i formalne odrednice s jezičnim, nacionalnim ili etničkim pridjevskim kvalifikatorom izražuju se u prirodnom redoslijedu riječi. *Primjeri:*

150 ## \$a Francuska umjetnost

150 ## \$a Maarska kuhinja

150 ## \$a Američke nacionalne karakteristike u književnosti

150 ## \$a Irski pjesnici

150 ## \$a Gruzijsko usmeno pjesništvo

d. Odrednice za jezik i književnost. Odrednice za jezik, književnost i srodne odrednice izražuju se u prirodnom redoslijedu riječi. *Primjeri:*

150 ## \$a [...] dnevници
150 ## \$a [...] drama
150 ## \$a [...] esej
150 ## \$a [...] jezik
150 ## \$a [...] književnost
150 ## \$a [...] filologija
150 ## \$a [...] pjesništvo
150 ## \$a [...] proza

e. Etničke grupe. Tematske ili formalne odrednice s pridjevskim oblikom (kvalifikatorom) za etničke grupe izražuju se u prirodnom redoslijedu riječi. *Primjeri:*

150 ## \$a Američki Hrvati
150 ## \$a Afroamerički glumci
150 ## \$a Meksikansko-američki književnici
150 ## \$a Hrvatski dizajn
150 ## \$a Aztečko pjesništvo

f. Vremenski period. *Primjeri:*

150 ## \$a Antička umjetnost
150 ## \$a Srednjovjekovna arhitektura

H 310 Odrednice oblika [predmet A] i [predmet B]

UVOD. Odnos između dva predmeta iskazuje se na nekoliko različitih načina. Uobičajeno, veze između predmeta iskazuju se pomoću dodatnih odrednica. Oblik odrednica je **[odrednica]--[dodatna odrednica]**, npr. kao što su **--U inak [...]; --[...] utjecaji; --Psihološki aspekti;--Socijalni aspekti**, itd.

U većini situacija moguće je oblikovanje ovog tipa odrednica, jer se u djelu središte pozornosti stavlja na učinke, utjecaje ili veze glavnog predmeta, s isticanjem drugog predmeta koji utječe na njega i iskazuje se dodatnom odrednicom.

Ponekad, odnos između dva oblika predmeta obrađuje se šire, s aspekta oba predmeta, odnosno predmetnim odrednicama iskazuje se njihov međusobni utjecaj i nije prikladno koristiti odrednicu oblikovanu na način: **[odrednica]--[dodatna odrednica]**. U takvim situacijama koristi se oblikovanje **[predmet A] i [predmet B]**.

Bilješka. Odrednice oblikovane veznikom i koriste se i za iskazivanje predmeta koji se uobičajeno

pojavljaju zajedno, npr. **Majke i djeca**.

1. Nova odrednica. Nova odrednica oblika **[predmet A] i [predmet B]** oblikuje se samo ako se u djelu raspravlja o predmetima s oba aspekta i to u tako širokom okviru da predmet ne može biti točno iskazan oblikom **[odrednica]--[dodatna odrednica]**. Također, oblikuje se za iskazivanje međusobnog utjecaja tih predmeta.

*Primjeri odgovarajućeg oblikovanja odrednica oblika **[predmet A] i [predmet B]**:*

150 ## \$a Alkoholizam i kriminalitet
150 ## \$a Masovni mediji i jezik
150 ## \$a Crkva i država

*Primjeri neodgovarajućeg oblikovanja odrednica oblika **[predmet A] i [predmet B]**:*

ne Biljke i aluminij
da 650 #7 \$a Biljke \$x U inak aluminija

ne Masovni mediji i društvo
da 650 #7 \$a Masovni mediji \$x Socijalni aspekti

ne Grčka civilizacija i Afrika
da 650 #7 \$a Grčka civilizacija \$x Afrički utjecaj

ne Psihologija i oglašavanje
da 650 #7 \$a Oglašavanje \$x Psihološki aspekti

Odrednica oblika **[predmet A] i [predmet B]** ne dodjeljuju se djelima u kojima se odvojeno raspravlja o dva predmeta. U tim slučajevima, dodjeljuju se odrednice za svaki predmet zasebno.

Koji je predmet biti A, a koji B odlučuje se na temelju primjera postojećih odrednica u autoriziranoj bazi podataka.

2. Uputnice. U slučajevima oblikovanja nove odrednice **[predmet A] i [predmet B]**, uputnice se izražuju:

a. Ako je [predmet B] autorizirana predmetna odrednica

150 ## \$a [predmet A] i [predmet B]
450 ## \$a [predmet B] i [predmet A]
550 ## \$w g \$a [predmet B]

Primjer:

150 ## \$a Alkoholizam i kriminalitet
450 ## \$a Kriminalitet i alkoholizam
550 ## w g \$a Kriminalitet

b. Ako [predmet B] nije autorizirana predmetna odrednica

150 ## \$a [predmet A] i [predmet B]

450 ## \$a [predmet B] i [predmet A]

550 ## \$w g \$a [usvojena odrednica koja zastupa pojam predmeta B]

Primjer:

150 ## \$a ipka i ipkarstvo

450 ## \$a ipkarstvo i ipka

550 ## w g \$a Tekstilno rukotvorstvo

H 315 Strani termini

Tematske odrednice.

Op e pravilo. Tematske odrednice se u pravilu oblikuju na hrvatskom jeziku. Tematske odrednice oblikuju se na nekom drugom jeziku ili u pohrva enom obliku pod uvjetom da za strani naziv ne postoji hrvatski prijevod ili se strani ili pohrva eni strani naziv uobi ajeno koristi u referentnoj literaturi, npr. **Bigfoot; Powerlifting; Slow food (pokret)** itd.

Odrednice ovog tipa mogu sadržavati op u napomenu kako bi se hrvatskim govornicima pojasnilo zna enje odrednice. Odrednica na pohrva enom ili na stranom jeziku obavezno se mijenja u hrvatski oblik, ako je hrvatski oblik ustanovljen i prihva en. *Primjer:*

150 ## \$a Powerlifting

680 ## \$i Odrednica okuplja djela o diza kom sportu koji uklju uje tri discipline: u anj, potisak s klupe i mrtvo dizanje. Osim što je natjecateljski sport, tri osnovne discipline powerliftinga sastavni su dio svakog baznog treninga snage u svim sportovima koji rabe utege u sklopu svog treninga.

H 320 Predmetne odrednice s pridjevskim kvalifikatorom

1. Op e pravilo: Ako oblik nije zadan nekim od obrazaca, odrednicu ili dio odrednice koja sadrži pridjevski kvalifikator za nacionalnu, etni ku ili jezi nu pripadnost, odobrava *Uredništvo predmetnog kataloga*. Mjese no se izra uju popisi novih odrednica kao dio dokumentacije u svrhu kontrole (interni popisi NSK). Navedene popise pregledava *Uredništvo* i odobrava nove odrednice kao validne za korištenje ili ih po potrebi revidira.

2. Tematske odrednice. U predmetnom sustavu NSK sve tematske odrednice s pridjevskim kvalifikatorom oblikuju se u prirodnom redoslijedu rije i. *Primjeri:*

150 ## \$a Ameri ka ekonomska pomo

150 ## \$a Armenska umjetnost

150 ## \$a Japanska mitologija

150 ## \$a Romska djeca

3. Tematske dodatne odrednice. U predmetnom sustavu NSK sve tematske dodatne odrednice s pridjevskim kvalifikatorom oblikuju se u prirodnom redoslijedu rije i. *Primjeri:*

- 180 ## \$x Ameri ki utjecaji
- 180 ## \$x Utjecaj na slavenske jezike

Bilješka: Ne autorizira se višestruka dodatna odrednica tipa --Ameri ko javno mnijenje [Francusko, itd.], koja ukazuje na analogna oblikovanja. Svaka takva dodatna odrednica oblikuje se zasebno. npr. --Ameri ko javno mnijenje; --Hrvatsko javno mnijenje; --Njema ko javno mnijenje itd., a okupljene su širim pojmom --Javno mnijenje. Primjeri:

- 180 ## \$x Ameri ko javno mnijenje
- 480 ## \$x Javno mnijenje, ameri ko
- 580 ## \$w g \$x Javno mnijenje
- 680 ## \$i Koristi se kao tematska dodatna odrednica uz države, gradove itd. i uz nazive ratova, npr. Rat u Jugoslaviji (1991.-1999.)--Ameri ko javno mnijenje

4. Uputnice. Svim odrednicama oblikovanim s pridjevskim kvalifikatorom dodaje se op a uputnica, polje 450 za inverzne oblike odrednica. *Primjeri:*

- 150 ## \$a Afroameri ka usmena tradicija
- 450 ## \$a Usmena tradicija, afroameri ka

- 150 ## \$a Ameri ka ekonomska pomo
- 450 ## \$a Ekonomska pomo , ameri ka

Oblik u inverziji olakšava pristup žanru. *Primjeri:*

- 150 ## \$a Ameri ki kriminalisti ki roman
- 450 ## \$a **Kriminalisti ki roman**, ameri ki
- 550 ## \$w g \$a Ameri ki roman

Iznimka:

Primjer upu ivanja za više razine podjele:

- 150 ## \$a Književnost
- 360 ## \$i odrednice za nacionalne književnosti, npr. \$a Ameri ka književnost; Hrvatska književnost

Na višim razinama podjela op e uputnice se ne dodjeljuju:

- 150 \$a Hrvatska književnost
- [ne 450 \$a Književnost, hrvatska]

5. Uputnice za dodatne odrednice uz frazne odrednice s pridjevom. Ako je dodatna odrednica oblikovana uz odrednicu bez pridjevskog kvalifikatora, s potpunom uputnom strukturom, ta se uputna struktura ne ponavlja ako je ista dodatna odrednica oblikovana uz odrednicu s pridjevskim kvalifikatorom. *Primjer:*

- 150 ## \$a Korporacije \$x Odnosi s investitorima

[*odrednica bez pridjevskog kvalifikatora s dodatnom odrednicom*]

450 ## \$a Odnosi s investitorima (korporacije)

550 ## \$w g \$a Odnosi s javnošću \$x Korporacije

550 ## \$w g \$a Dioničari

150 ## \$a Američke korporacije \$x Odnosi s investitorima

[*odrednica s pridjevskim kvalifikatorom i dodatnom odrednicom bez uputnica*]

H 350 Nacionalna pripadnost klasa osoba

UVOD. Klase osoba je termin koji se koristi za podjelu osoba po dobi, spolu, socijalnim, ekonomskim, političkim kategorijama, pripadnosti religiji, zaposlenju, profesiji itd., npr. mladi, žene, djeca, oboje, politički zatvorenici, osobe s invaliditetom, katolici, manjine, imigranti, itd.

Odrednice za klase osoba mogu biti oblikovane sa ili bez nacionalne pripadnosti.

1. Opće pravilo: Odrednice za klase osoba, u matičnoj državi, ne oblikuju se s nacionalnom pripadnošću, već se oblikuju tipom odrednice [**klasa osoba**]*--*[**geografska dodatna odrednica**]. *Primjeri:*

650 #7 \$a Znanstvenici \$z Hrvatska

[**ne** 650 #7 \$a Hrvatski znanstvenici
znanstvenici u Hrvatskoj]

650 #7 \$a Znanstvenici \$z Europa

[**ne** 650 #7 \$a Europski znanstvenici
znanstvenici u Europi]

a. Geografska dodatna odrednica.

- Koristi se u značenju klase osoba na određenom geografskom području. *Primjer:*

650 #7 \$a Američki inženjeri \$z Francuska

650 #7 \$a Inženjeri \$z Sjedinjene Američke Države

- Koristi se za klase osoba koje se iz različitih razloga nalaze u nekoj drugoj državi, primjerice, za studente iz različitih država koji studiraju u drugim državama i za zaposlene koji rade u drugim državama. Odrednica se oblikuje s kvalifikatorom za nacionalnost u prirodnom redoslijedu riječi i uvijek imaju dodatnu geografsku odrednicu. *Primjeri:*

650 #7 \$a Hrvatski znanstvenici \$z Sjedinjene Američke Države

650 #7 \$a Hrvatski radnici \$z Europa

650 #7 \$a Hrvatski svećenici \$z Kanada

650 #7 \$a Hrvatski liječnici \$x Inozemstvo

*Iznimka: Ovaj način ne primjenjuje se za klase osoba povezane s književnostima, npr. odrednica **Hrvatski***

književnici koristi se uvijek, neovisno jesu li u Hrvatskoj ili drugoj državi. Za kvalificiranje ovih kategorija vidi točku 3. ispod u tekstu.

2. Druge vrste kvalifikatora. Pridjevski kvalifikator uz klase osoba koristi se i za označavanje etničke, religijske, spolne pripadnosti. itd. i, ako je potrebno, odrednice se mogu dijeliti geografskom dodatnom odrednicom. Za oblikovanje tih odrednica vidi [H 306](#); [H 320](#) i [H 351](#) točka 2. *Primjeri:*

Židovski studenti	(Dopuštena geo. podjela)
Afroamerički sportaši	(Dopuštena geo. podjela)
Romska djeca	(Dopuštena geo. podjela)
Američki Hrvati	(Dopuštena geo. podjela)

3. Nacionalni kvalifikatori za klase autora. Za različite kategorije autora u književnosti, kao što su: **Pjesnici, Dramatizari, Humoristi** itd. koriste se pridjevski kvalifikatori koji ne označavaju samo nacionalnu pripadnost nego i jezičnu pripadnost, a označavaju autore u izvanmatične države. Ako je potrebno, odrednice se dijele geografski. *Primjer:*

650 #7 \$a Hrvatski pjesnici \$z Crna Gora

H 351 Etnički kvalifikator

1. **Opće pravilo.** Ako se predmetna odrednica oblikuje s pridjevskim kvalifikatorom određene etničke grupe, oblikuje se u prirodnom redoslijedu riječi. *Primjer:*

150 ## \$a Majanska astronomija

Zapisu se dodaje općina vidi uputnica, polje 450, za oblik u inverziji. *Primjer:*

150 ## \$a Majanska astronomija
450 ## \$a Astronomija, majanska

2. Književnosti etničkih grupa. Dodatna odrednica za etničku grupu, uz određenu nacionalnu književnost, koristi se samo u slučaju kada su članovi etničke grupe participirali u toj književnosti svojim književnim djelima. *Primjeri:*

150 ## \$a Ileanska književnost \$x Hrvatski autori \$x Povijest i kritika

U poljima 450 izražuju se općine vidi uputnice od alternativnih oblika odrednice. *Primjer:*

150 ## \$a Ileanska književnost \$x Hrvatski autori \$x Povijest i kritika
450 ## \$a Ileansko-hrvatska književnost \$x Povijest i kritika
450 ## \$a Hrvatsko-ileanska književnost \$x Povijest i kritika
680 ## \$i Odrednica se koristi za djela o ileanskoj književnosti koju pišu autori hrvatskog porijekla, a pisana je španjolskim jezikom.

3. Književnosti etničkih grupa/manjina u Hrvatskoj i drugim europskim zemljama. Odrednice za djela o književnostima etničkih grupa/manjina u Hrvatskoj i drugim europskim zemljama, u pravilu se oblikuju na način:

- 150 ## \$a Hrvatska književnost \$z Bosna i Hercegovina
- 450 ## \$a Hrvati \$z Bosna i Hercegovina \$x Književnost
- 450 ## \$a Književnost Hrvata u Bosni i Hercegovini
- 680 ## \$i Odrednica okuplja djela o književnosti Hrvata u Bosni i Hercegovini.

H 357 Predmetne odrednice s kvalifikatorom

1. Opće pravilo. Pri izradi nove predmetne odrednice, kao jedne riječi ili više riječi (frazе), katkad je neophodno dodati kvalifikator u okrugloj zagradi. Ako termin ima više definicija, pronađeni u referentnoj literaturi, kvalifikator se dodaje kako bi se odredilo značenje termina ili kako bi se razriješila homonimija. Homonimija je pojava kada riječi ili više riječi (frazе) istog glasovnog sastava i istog grafičkog oblika ima različito značenje ili porijeklo.

a. Naziv discipline. Općenito, odrednice se kvalificiraju nazivom discipline ili nekom tematskom odrednicom. *Primjeri:*

- 150 ## \$a Fokus (lingvistika)
- 150 ## \$a Intervencija (međunarodno pravo)
- 150 ## \$a Proteus (bakterija)
- 150 ## \$a Roga (biljka)
- 150 ## \$a Americana (glazba)

b. Kategorije predmeta (stvari). Ako odrednica predstavlja neki predmet (stvar) dodaje se kvalifikator kategorije kojoj predmet (stvar) pripada, ako odgovara potrebi. *Primjeri:*

- 150 ## \$a Hijab (islamska odjeća)
- 150 ## \$a Tanjuri (stolno posuđe)
- 150 ## \$a Laseri (jedrilice)
- 151 ## \$a Krk (otok)
- 151 ## \$a Krk (grad)

c. Frazna odrednica vs. kvalifikator. U mnogim slučajevima kvalifikator u zagradi izbjegava se izradom odrednice s pridjevskim kvalifikatorom kao frazne odrednice.

U ovoj vrsti odrednica prednost se daje izradi frazne odrednice umjesto odrednice s kvalifikatorom u zagradi. *Primjeri:*

- 150 ## \$a Matematika analiza
- [ne 150 ## \$a Analiza (matematika)]

150 ## \$a Kemijske veze
[ne 150 ## \$a Veze (kemija)]

d. Op epoznato zna enje. Kvalifikator se ne dodaje uz pojmove kojima je zna enje op e poznato.

2. Uklanjanje dvosmislenosti ili razjašnjenje pojma ili fraze. Kvalifikator u zagradi koristi se također za uklanjanje dvosmislenosti ili višezna nosti ili za dodatno pojašnjenje neke rije i ili fraze. Rije ili fraza uobi ajeno se ne smatra nejasnom ako se nalazi u op em hrvatskom rje niku. *Primjeri:*

150 ## \$a AIDS (bolest)
150 ## \$a Nazareni (njema ki slikari)
150 ## \$a Columbia (svemirska letjelica)

3. Kategorije odrednica kojima se uobi ajeno dodaje kvalifikator u zagradi. Nekim kategorijama odrednica, osobito imenovanim entitetima, rutinski se dodaju standardni kvalifikatori u zagradi. *Primjeri:*

150 ## \$a Arulo (umjetni jezik)
150 ## \$a Hausa (afri ki narod)
150 ## \$a Java (kompjutorski programski jezik)
130 #0 \$a 2001 : Odiseja u svemiru (film)
130 #0 \$a Direkt (televizijska emisija)
130 #0 \$a Hrvatski jezik u XX. stolje u (zbornik)
130 #0 \$a Umjetnost rije i (asopis)

4. Specifi na primjena op eg pojma. Kvalifikatori u zagradi ne dodaju se odrednicama kako bi objasnili primjenu nekog op eg pojma. **Vibracije (brodski inženjering); Simetrija (fizika)** su primjeri odrednica u kojima se krši ovo pravilo. Specifi na primjena nekog pojma izražava se:

- **„U“ odrednicama.** Izra uje se odrednica tipa „u“, npr. **Simulacijske igre u obrazovanju.**

*Bilješka: „u“ odrednice nisu uvijek dostatne, kao u slu aju kada „u“ odrednica prvenstveno iskazuje polje primjene. Primjerice, **Vibracije u pomorskom inženjeringu** manje je informativna odrednica od odrednica **Brodovi--Vibracije** ili **Brodski motori--Vibracije**.*

- **Fraznim odrednicama.** Izra uje se frazna odrednica, primjerice, **Medicinska termografija.**
- **Dodatne odrednice.** Dodavanjem dodatne odrednice uz vode u odrednicu, primjerice, **Laseri--Industrijska primjena.**

5. Geografske odrednice. Za dodavanje kvalifikatora u zagradi geografskim odrednicama, vidi [Geografska imena : upute za izradu i klasificiranje predmetnih preglednih zapisa u formatu MARC 21](#) i [H 810](#).

H 360 Odrednice tipa [...] kao [...]

1. Opće pravilo. Odrednice za klase osoba prema dobi, spolu, seksualnoj orijentaciji, ekonomskom statusu ili fizičkom stanju, oblikuju se kao fraze u prirodnom redoslijedu, bez veznika **kao**. *Primjeri:*

150 ## \$a Djeca potrošači
150 ## \$a Majke lezbijke
150 ## \$a Siromašne žene
150 ## \$a Roditelji s invaliditetom

[**ne** 150 ## \$a Djeca kao potrošači
150 ## \$a Žene kao siromašne osobe]

Veznik **kao** ne koristi se za oblikovanje odrednica za klase osoba kvalificirane etnički, npr. **Francuski istraživači**. Dodatne informacije o etničkim kvalifikatorima vidi [H 351](#).

2. Klase osoba s dvije profesije. Koriste se odrednice oblika „**kao**“. *Primjeri:*

150 ## \$a Rudari
150 ## \$a Rudari kao umjetnici

150 ## \$a Glumci
150 ## \$a Glumci kao vojnici

3. [vrsta životinja] kao [...]. Koristi se oblik u množini i kad je osnovna odrednica oblikovana u jednini. *Primjeri:*

150 ## \$a Hrci kao kućni ljubimci
150 ## \$a Miševi kao laboratorijske životinje

H 364 Autorizacija geografske podjele

UVOD. Ove upute koriste se za unos podataka o dopuštenoj ili nedopuštenoj geografskoj podjeli odrednice. Za unos ovih podataka u novu odrednicu vidi [H 200](#) točka 4., a za dodavanje podataka uz postojeću u odrednicu vidi [H 194](#).

Odrednice se mogu ali i ne moraju detaljnije dijeliti pomoću geografske dodatne odrednice. Odrednice bez dodatne geografske oznake koriste se za djela o temi općenito ili o temi gdje nije moguće ili potrebno navoditi pojedinačne lokacije. *Primjer:*

650 #7 \$a Kovani novac [općenito o kovanom novcu]

Odrednice s dodatnom geografskom oznakom koriste se za djela o temi koja je vezana uz neko mjesto. *Primjer:*

650 #7 \$a Kovani novac \$z Indija

Upute se unose u polje 667 autoriziranog predmetnog zapisa, a sadrže ih sve odrednice. Tekst uputa glasi:

- a) Nije dopuštena geografska podjela.
- b) Dopuštena geografska podjela.

Mnoge postojeće odrednice nemaju informaciju o geografskoj podjeli pa se ona upisuje prilikom tekuće obrade, vidi to u ka 4. ispod u tekstu.

Nova odrednica autorizira se za geografsku podjelu u trenutku oblikovanja, ako iskazuje predmet koji može biti povezan s određenim mjestom ili se o njemu može raspravljati s obzirom na određeno mjesto, neovisno o tome je li potrebna geografska podjela za djelo koje se trenutno katalogizira. *Primjeri:*

150 ## \$a Kovani novac
667 ## \$a Dopuštena geografska podjela.

180 ## \$x Pravna regulativa
667 ## \$a Dopuštena geografska podjela.

1. Autorizacija nove odrednice za geografsku podjelu. Odrednica se dijeli geografski ako iskazuje predmet koji može biti povezan s određenim mjestom ili se o njemu može raspravljati s obzirom na određeno mjesto ili s obzirom na populaciju određenog mjesta, uključujući i etničke grupe, žive, izumrle ili fosilizirane organizme, jezike, vrste predmeta i opreme, vrste organizacija i građevina, znanstvene discipline i struke itd. Ako se oblikuje nova složena odrednica [**vođe a odrednica**]-[**dodatna odrednica**] (koja se dijeli geografski), npr. --**Pravna regulativa**, u odrednicu se upisuje *Dopuštena geografska podjela*.

2. Autorizacija nove odrednice bez geografske podjele. Odrednice koje nemaju dopuštenu geografsku podjelu su tematske odrednice koje se mogu koristiti kao:

- višenamjenske dodatne odrednice uz geografske odrednice (usporedi [H 1140](#)). *Primjer:*

150 ## \$a Stanovništvo
360 ## \$i dodatnu tematsku odrednicu \$a Stanovništvo \$i uz geografske pojmove i etničke grupe, npr. \$a Hrvatska--Stanovništvo
667 ## \$a Nije dopuštena geografska podjela.

- odrednice za opće književne oblike i žanrove, za razliku od specifičnih odrednica oblikovanih s pridjevskim geografskim kvalifikatorom. *Primjeri:*

150 ## \$a Kratka priča
667 ## \$a Nije dopuštena geografska podjela.

150 ## \$a Pjesništvo
667 ## \$a Nije dopuštena geografska podjela.

ali

150 ## \$a Irska kratka priča
667 ## \$a Dopuštena geografska podjela.

150 ## \$a Norveško pjesništvo
667 ## \$a Dopuštena geografska podjela.

Odrednice u području književnosti, kojima se iskazuje nacionalna, etnička ili jezična pripadnost određena pridjevom, mogu se detaljnije dijeliti geografski, ali se iskazuje književnost te nacije/grupe ako je ona dio neke druge države, ili ako je riječ o nacionalnoj književnosti na području užem od države *Primjer:*

150 ## \$a Hrvatska književnost \$z Bosna i Hercegovina
[književnost Hrvata u Bosni i Hercegovini]

150 ## \$a Talijanska književnost \$z Istra
[književnost Talijana u Istri]

- odrednice za književne ili umjetničke vrste označene regionalnim geografskim kvalifikatorom ne dijele se geografski, za razliku od specifičnih odrednica oblikovanih s pridjevskim geografskim kvalifikatorom zemlje.
Primjeri:

150 ## \$a Europsko usmeno pjesništvo
667 ## \$a Nije dopuštena geografska podjela.

ali

150 ## \$a Njemačko usmeno pjesništvo
667 ## \$a Dopuštena geografska podjela.

- Odrednice koje pripadaju kategorijama:
 - imena obitelji; kraljevske kuće; dinastije, npr. **Jagelovići, dinastija**
 - imena marki proizvoda i proizvoda, npr. **Automobili BMW**
 - imena fikcionalnih i legendarnih likova, npr. **Veronika Desinićka (legendarni lik)**
- odrednice čija geografska podjela nije pojmovno logična, npr. **Meunarodna politika; Globalna promjena okoliša**. Neke odrednice ove vrste, za koje nije dopuštena geografska podjela, ipak se mogu dijeliti geografski, ako se oblikuju s dodatnom odrednicom kojoj je dopuštena geografska podjela, npr. **[predmet]--Ekonomski aspekti--[mjesto]**. *Primjer:*

150 ## \$a Globalna promjena okoliša
667 ## \$a Nije dopuštena geografska podjela.

180 ## \$x Ekonomski aspekti
667 ## \$a Dopuštena geografska podjela.

150 ## \$a Globalna promjena okoliša \$x Ekonomski aspekti \$z [mjesto]

- odrednice tipa **[predmet] u umjetnosti; [predmet] u književnosti; [predmet] u masovnim medijima; [predmet] na filmu; [predmet] u glazbi; [predmet] u operi; [predmet] na televiziji**, kada odrednica predstavlja opis specifičnog predmeta u nekom od medija. Uz ovaj tip odrednica nije dopuštena geografska podjela, jer nije jasno na što bi se odnosila, na predmet ili medij.

*Bilješka: Uz odrednicu **[predmet] u masovnim medijima** nije dopuštena geografska podjela. Ako je potrebno iskazati mjesto, koristi se dodatna odrednica **[Predmet]--Medijsko izvještavanje** (Dopuštena geo. podjela). Primjer: Domovinski rat (1991.-1995.) -- Medijsko izvještavanje -- Sjedinjene Američke Države*

4. Izmjena informacije o geografskoj podjeli u postojećim odrednicama. Dopuštena ili nije dopuštena geografska podjela upisuje se u autorizirani zapis postojeće odrednice prilikom tekuće obrade i/ili izmjene i dopune autoriziranog zapisa uputnicama, klasifikacijskom oznakom itd., vidi točke 1. i 2. u ovoj uputi i [H 194](#).

5. Autorizacija geografske podjele za korporativna tijela. Geografska dodatna odrednica se, uz ove odrednice, koristi samo za označavanje fizičke prisutnosti tijela, njegovih članova ili aktivnosti u određenom mjestu. Primjeri:

610 27 \$a Katolička crkva \$z Bosna i Hercegovina

610 27 \$a Isusovci \$z Hrvatska

610 27 \$a United Nations Protection Force \$z Sarajevo

Uputnice

H 370 Širi, už i srodni pojmovi

H 371 Opće tekstualne vidi i uputnice

H 373 Opće vidi uputnice

H 375 Uputnica za širi pojam oblika *[tema]--[mjesto]*

H 370 Širi, už i srodni pojmovi

UVOD: Uputnice za šire, už i srodne pojmove u predmetnom katalogu su unakrsne uputnice između odrednica, a izražavaju dvije vrste odnosa između pojmova:

- hijerarhijske odnose i
- asocijativne odnose

Oznaka vidi se s vidi i širi pojam, vidi i už pojam i vidi i srodni pojam.

Hijerarhijski odnosi. Hijerarhijski odnosi izražavaju nadređenost i podređenost između pojmova. Dije se na:

1. generičke odnose (rod/vrsta)
2. partitivne odnose (cjelina/dio) i
3. odnose instancije (odnos između razreda ili vrste i svakog pojedinog člana)

Uputnica za užu pojmu izražuje se tako da se u zapisu odrednice za užu pojmu upisuje uputnica za širu pojmu. U zapisu odrednice za širu pojmu ne upisuje se uputnica za užu pojmu. Sljedeće se veze smatraju hijerarhijskim vezama:

- **Rod/vrsta (generički odnos)**

Generički odnosi su takvi odnosi u kojima nadređeni (širi) pojmu predstavlja razred ili vrstu, a podređeni (uži) pojmu njegove podrazrede ili podvrste. *Primjeri:*

Primati
širi pojmu **Sisavci**

Industrijske zgrade
širi pojmu **Zgrade**

Povijesni roman
širi pojmu **Roman**

Parobrodi
širi pojmu **Brodovi**

- **Cjelina/dio (partitivni odnos)**

Partitivni odnosi izražavaju odnose između cjeline i dijela. U njima nadređeni (širi) pojmu označava predmet ili pojmu koji podređeni (uži) pojmu po definiciji ili općem mišljenju znači njegov dio.

To opće pravilo primjenjuje se na razrede pojmova kao što su: geografska područja, sustavi i njihovi dijelovi, znanstvena područja, različita predmeta na dijelove.

Struktura uputnog sustava se zbog partitivnih odnosa znatno povećava jer se uz generičke odnose uvodi još jedna hijerarhija. Partitivne odnose bi trebalo izraziti samo kada postoje svi pojmovi kojima je moguće izgraditi tu vrstu odnosa i za one odrednice koje nisu uključene u neke druge hijerarhije.

Ako u hijerarhijskom sustavu partitivni odnos nije važan, preporuča se izrada samo generičkih odnosa, a u tom slučaju s partitivnim odnosom postupa se kao s asocijativnim. U istom uputnom sustavu ne treba partitivni odnos iskazivati ni putem generičkih ni putem asocijativnih odnosa. Treba ih prikazati samo u jednoj vrsti odnosa. *Primjeri:*

Nožni prsti
širi pojmu **Stopalo**

Hrvatski jezik
širi pojmu **Južnoslavenski jezici**

Meimurje
širi pojmu **Hrvatska**

- **Instancija (generički primjer tema/ime)**

Odnosi instancije su hijerarhijski odnosi između u klase (izražene općim pojmom) i pojedinog primjera klase (izraženog imenom).

Vransko jezero (Cres)

širi pojam Jezera--Hrvatska

Galipoljska bitka (1915.-1916.)

širi pojam Prvi svjetski rat (1914.-1918.)--Vojne operacije--Turska

Asocijativni odnosi. Asocijativni odnosi izražavaju odnos između u srodnih pojmova kojima se značenje preklapa i smisla su povezani.

Uputnice za srodne pojmove. Kako bi se povezale dvije odrednice kojima se značenje preklapa i smisla su povezane, a nisu u hijerarhijskom odnosu, izrađuju se uputnice za *srodne pojmove* i obavezno se unakrsno povezuju. Ovaj tip odnosa uključuje i odnose antonimije, uzročnosti i kronologije. Nazivaju se još i odnosi srodnosti ili bliskosti. *Primjeri:*

Kratka priča

srodni pojam Pripovijetka

Pripovijetka

srodni pojam Kratka priča

Sportaši

srodni pojam Sport

Sport

srodni pojam Sportaši

U ovoj vrsti odnosa često je jedan pojam obavezan sastavni dio u definiranju drugog pojma. Primjerice, **Ptice** obavezan je dio definicije **Ornitologija** i obrnuto.

1. Hijerarhijske uputnice.

a. Opće pravilo. Pri izradi nove odrednice i njene uputne strukture treba slijediti načela opisana prethodno u tekstu, izradom odgovarajuće uputnice za *širi pojam*. U predmetnom sustavu NSK tekst uputnica strojno se generira. *Primjeri:*

Pecivo

širi pojam Kruh

Kruh

širi pojam Pekarski proizvodi

Osim u situacijama opisanim dalje u tekstu, za svaku novu odrednicu potrebno je izraditi barem jednu uputnicu za *širi pojam*. Uputnica za *širi pojam* izrađuje se čak i kad obje odrednice počinju istom riječju. *Primjer:*

Filmska distribucija

širi pojam **Filmska industrija**

(1) Odrednice koje nemaju širi pojam. Općenito, svaka odrednica treba biti povezana na širi pojam. Postoji ograničen broj situacija u kojima su odrednice bez šireg pojma dozvoljene, a uključuju:

- odrednice koje su "najviši pojmovi" tj. najšira tema u zadanoj hijerarhiji, primjerice, **Znanost**
- odrednice za geografske regije
- odrednice za obiteljska imena itd.

Neke se uputnice izrađuju rutinski, posebno za odrednice iz književnosti, primjerice, odrednici **Njemačke bajke**, *širi pojam* je odrednica **Njemačka proza**.

(2) Uputnice koje se ne ponavljaju u zapisima složenih odrednica. Uputnice za *širi pojam* ne izrađuju se u zapisima složenih odrednica s istom dodatnom odrednicom. Uputnice se izrađuju na razini odrednica bez dodatnih odrednica. *Primjer:*

Crveni luk
širi pojam **Luk**

Bilješka: U složenoj odrednici *Crveni luk--Citogenetika* nije potrebno pisati širi pojam *Luk--Citogenetika*.

[**ne** Crveni luk--Citogenetika
širi pojam Luk--Citogenetika]

(3) Općenite i uputnice. Uputnice izmeđuju pojedinih odrednica ne izrađuju se ako je izrađena, ili će biti izrađena, tekstualna vidi i uputnica u polju 360, vidi [H 371](#).

b. Broj uputnica koje treba izraditi (polihijerarhija). Većina odrednica s jednim pojmom pripada samo jednoj hijerarhiji i zahtijeva samo jedan *širi pojam*. Neke odrednice mogu uključivati više od jednog pojma u više hijerarhija i potrebno je izraditi dodatne *šire pojmove*, ali rijetko više od tri. Nova odrednica se povezuje samo na sljedeću širu odrednicu u logici hijerarhiji pomoću uputnice za *širi pojam*. *Primjer:*

Automobili
širi pojam **Motorna vozila**

[**ne** Automobili
širi pojam Motorna vozila
širi pojam Vozila]

Ako je nova odrednica dio više hijerarhija, odrednica se povezuje sa svakom odgovarajućom širom odrednicom. *Primjer:*

Sociolingvistika
širi pojam **Jezik i kultura**

širi pojam **Lingvistika**

širi pojam **Sociologija**

c. Revidiranje postojećih struktura uputnice. Uputni sustav revidira se potpunijavljavanjem baze autoriziranih odrednica novim odrednicama prema zahtjevima sadržaja, pa se shodno tome pojavljuju i odrednice koje bi u već postojećoj hijerarhiji bile "srednji pojam". Tada nova "srednja" odrednica postaje širi pojam, a dotadašnji širi pojam se briše.

d. Složeni slučajevi. Mnoge predmetne odrednice uključuju više pojmova i stoga, strogo uzevši, općenito nisu prikladne za postupanje kao s hijerarhijskim uputnicama. To su odrednice oblikovane s prijedlozima ili veznicima, odrednice izrađene s dodatnim odrednicama i odrednice s nekim dodacima u zagradama. Općenito je pravilo da pri izradi nove odrednice ove vrste, treba izraditi uputnicu za širi pojam s generičke odrednice za termin koji je drugi element u odrednici, čak i kad uputnica neće biti zaista hijerarhijska. *Primjer:*

Materijali--Utjecaj zračenja

širi pojam **Zračenje**

Postoje brojni različiti složeni slučajevi za koje je potrebno donijeti posebne odluke koje uzimaju u obzir izradu potrebnih širokih pojmova. *Primjeri nekih odluka:*

(1) Odrednice tipa [...] i [...]. Izrađuje se širi pojam za odrednicu koja slijedi iza veznika *i*, vidi [H.310](#).

(2) Dodatne odrednice.

(a) Dodatne odrednice koje slijede općenito pravilo. Izrađuje se širi pojam od odrednice koja se odnosi na dodatnu odrednicu. *Primjer:*

[...]-Ambalaža

širi pojam **Ambalaža**

[...]-Izbor

širi pojam **Izbori**

[...]-Prijevod

širi pojam **Prijevod**

Bilješka: U nekim primjerima ovo se pravilo slijedi samo ako specifična odrednica nije dostupna za korištenje kao širi pojam. Primjer:

[...]-Dijagnostička primjena

širi pojam **Dijagnostika** [ili specifična vrsta dijagnoze, ako je odrednica izrađena]

(b) Višenamjenske dodatne odrednice. Ponekad se, radi posebnih okolnosti, izrauju složene odrednice u kojima je dodatna odrednica uobičajena višenamjenska dodatna odrednica. U zapisima tih odrednica ne dodaje se *uputnica za širi pojam*. Primjerice, kad je izraena odrednica **Zatvorenici--Obrazovanje** (*dopuštena geografska podjela*) kako bi se izradila odrednica **Zatvorenici--Obrazovanje--Pravna regulativa** (*dopuštena geografska podjela*), nije izraen *širi pojam* za odrednicu **Zatvorenici--Obrazovanje**, jer je **--Obrazovanje** višenamjenska dodatna odrednica koja se koristi uz klase osoba.

(c) Dodatne odrednice za koje se ne izrauju uputnice za širi pojam. Neke dodatne odrednice moraju se izraditi uvijek kada se koriste. Za sljedeće dodatne odrednice nije potrebno izraditi *širi pojam* budući da nema generičke odrednice za pojam zastupljen terminom u dodatnoj odrednici.

[...]-**Primjena**

[...]-**Komplikacije**

[zemlja]-**Meunarodni odnosi**--[vremenska dodatna odrednica]

[...]-**Religijski aspekti**

[...]-**Korištenje**

(d) Tematske odrednice s tematskim dodatnim odrednicama. Neke tematske odrednice izraene su u obliku jedne odrednice s različitim drugim tematskim dodatnim odrednicama, primjerice, **Oglašavanje--[tematska dodatna odrednica]**, **Prodaja--[ime proizvoda]**, itd.

U takvim slučajevima ne izrauje se *uputnica za širi pojam*. *Primjer:*

Oglašavanje--Kozmetika

[nema širi pojam]

Bilješka: Iako se u ovakvom slučaju ne izrauje uputnica za širi pojam, vidi [H 373](#), izrauje se općenita uputnica za oblik u inverziji. Primjer:

150## \$a **Oglašavanje--Kozmetika**

450## \$a Kozmetika--Oglašavanje

(3) Fraze s prijedlogom.

(a) Osnovno pravilo. Za frazne odrednice koje sadrže prijedloge (*u, za, na, pod* i sl.) izrauje se *uputnica za širi pojam* od termina koji slijedi prijedlog. *Primjeri:*

Crkveni rad s [klasa osoba]

Crkveni rad sa siromašnima

širi pojam **Siromašne osobe**

Komunikacija u [određeno područje]

Komunikacija u medicini

širi pojam **Medicina**

[...] **na** poštanskim markama

Odlikovanja na poštanskim markama

širi pojam **Poštanske marke**

(b) Posebni slučajevi koji uključuju frazne odrednice s prijedlogom. Za nekoliko tipova fraznih odrednica s prijedlogom donose se zasebne, od slučajaja do slučajaja, odluke o izradi uputnica za *širi pojam*, na primjer za bolesti ili psihološke pojmove kod djece. Reprezentativni primjeri takvih odluka:

[klasa osoba] **u** medicini

širi pojam **Zdravstveni djelatnici**

[naziv terapije] **za** djecu

širi pojam **Djeca--Bolesti--Terapija**

[...] **u** Bibliji

[nema *širi pojam*]

[...] **u** umjetnosti

[nema *širi pojam*]

[...] **u** književnosti

[nema *širi pojam*]

(4) Kvalifikatori u obliku zagradama za pravne sustave. Za pravni sustav naveden u kvalifikatoru u okrugloj zagradi izražuje se *uputnica za širi pojam*. Primjer:

[...] (rimsko pravo)

širi pojam **Rimsko pravo**

2. Uputnice za srodni pojam (asocijativni odnosi).

Uputnice za srodni pojam ne izražuju se:

- za povezivanje dvije odrednice koje imaju zajednički *širi pojam* na bilo kojoj razini hijerarhije

*Izuzetak: Dvije ili više ovakvih odrednica mogu se povezati kao srodni pojmovi ako je veza tako bliska da se njihovo značenje značajno preklapa ili ako je jedna odrednica potrebna za definiranje druge ili kad se one često pri korištenju zamjenjuju. Primjerice, **Pripovijetka, Kratka priča i Novela** mogu biti*

povezane kao srodni pojmovi iako imaju zajedničke šire pojmove **Fikcija i Proza**. Takve bliske veze me u pojmovima rijetko se javljaju.

- za povezivanje dvije odrednice ako su pojmovi na višoj razini bilo koje od njihovih odnosnih hijerarhija ve povezani kao srodni pojmovi. Na primjer, ne treba povezati odrednice **Me unarodna politika** i **Me unarodne organizacije** kao srodne pojmove budu i da je **Me unarodna politika** povezana kao srodni pojam s **Me unarodni odnosi**, a odrednica **Me unarodni odnosi** je na višoj razini u hijerarhiji za **Me unarodne organizacije**

Uputnice za srodne pojmove izražuju se samo u sljedećim slučajevima i samo ako nisu zabranjene jednim od gore navedenih pravila:

- za povezivanje dva termina koje se znaenije u nekoj mjeri preklapa ili termina koji se koriste naizmjenično. *Primjer.*

Majke i djeca

srodni pojam Maj instvo

Maj instvo

srodni pojam Majke i djeca

[*ali ne*

Službeni psi

srodni pojam Terapijski psi

*budu i da obje odrednice imaju širi pojam **Radni psi**]*

Terapijski psi

srodni pojam Službeni psi

- za povezivanje discipline i predmeta koji se proučavaju. *Primjer.*

Ornitologija

srodni pojam Ptice

Ptice

srodni pojam Ornitologija

[*ali ne*

Filmska maska

srodni pojam Filmska kostimografija

budu i da obje odrednice počinju istom riječju]

Filmska kostimografija

srodni pojam Filmska maska

- za povezivanje osoba i njihovog polja djelovanja. *Primjer.*

Medicina

srodni pojam Liječnici

Liječnici

srodni pojam Medicina

[*ali ne*

Banke

srodni pojam Bankarstvo

budu i da obje odrednice imaju isti korijen riječi]

Bankarstvo

srodni pojam Banke

H 371 Opće tekstualne vidi i uputnice

UVOD: Opća tekstualna vidi i uputnica je uputnica koja nije izrađena s odrednice na specifične pojedine odrednice nego na cijelu kategoriju odrednica ili dodatnih odrednica (mnoštvo istih slučajeva) i koja često navodi jednu ili više individualnih odrednica ili dodatnih odrednica kao primjere.

Izraz *vidi i* strojno se generira i tekst uputnice započinje malim slovom, osim ako pravopisom nije drugačije predviđeno.

U brojnim slučajevima opće tekstualne vidi i uputnice izrađivale su se kako bi se: (1) objasnio odnos između usvojenih odrednica, a nije ga bilo moguće odgovarajuće objasniti iz unakrsnih uputnica ili (2) kako bi se u pojedinim zapisima smanjio broj specifičnih uputnica za užije pojmove koje uključuje šira odrednica, čak i kad bi specifične uputnice bile teoretski logične i odgovarajuće u hijerarhijskoj strukturi uputnica. Sadašnja praksa izrade tekstualnih općih vidi i uputnica se izmijenila i bitno je reducirana broj takvih uputnica. Danas se izrađuju samo za neke vrste odrednica, kako je navedeno ispod u tekstu.

Radi ekonomičnosti, ova vrsta uputnica izrađivala se u određenom broju zapisa. Umjesto navođenja svih užih pojmova izrađivala se jedna opća *tekstualna vidi i uputnica*.

Prijašnja praksa. *Primjer:*

Morske ribe

*vidi i po nazivu
pojedine morske ribe npr. Glavo ; Lubin; Tunj*

Praksa izrade novih uputnica ove vrste uglavnom se napušta u korist izrade zasebne specifične uputnice sa šire odrednice. Postoje i opće *tekstualne vidi i uputnice* ove vrste bitno zadržane u predmetnoj autoriziranoj bazi podataka sve dok pojedinačne odrednice koje su prethodno bile obuhvaćene općom uputnicom ne budu povezane sa širom odrednicom.

Sadašnja praksa. *Primjer:*

Morske ribe

<i>uži pojam</i>	Glavo
<i>uži pojam</i>	Kurdela
<i>uži pojam</i>	Lokarda
<i>uži pojam</i>	Lubin
<i>uži pojam</i>	Morski psi
<i>uži pojam</i>	Papalina
<i>uži pojam</i>	Pauk bijelac
<i>uži pojam</i>	Pirka
<i>uži pojam</i>	Tunj

Postoje i druge kategorije općih *tekstualnih vidi i uputnica* koje su se izrađivale, a koje se i danas izrađuju. One uključuju uputnice za dodatne odrednice koje su oblikovane kao višenamjenske dodatne odrednice. *Primjer:*

Patenti

Vidi i dodatnu odrednicu **Patenti** uz discipline i struke i uz vrste proizvoda i procesa na koje se patenti odnose, primjerice, **Biotehnologija--Patenti; Automobili--Patenti**

Neke opće tekstualne vid i uputnice izrađuju se radi informacije o korištenju dodatne odrednice. Primjer:

Oporezivanje

Vidi i dodatnu odrednicu **Oporezivanje** uz tematske odrednice za djela o porezima na dohodak ili imovinu, npr. **Industrija alkoholnih pića--Oporezivanje; Automobili --Oporezivanje**, uz klase osoba i etničke grupe, npr. **Umjetnici--Oporezivanje**

Opće tekstualne uputnice izrađuju se i za kategorije ili vrste imenovanih odrednica. Primjer:

Muzeji

Vidi i po nazivima pojedinih muzeja, npr. **Muzej Cetinske krajine (Sinj)**

i za opće uputnice tipa

Bubreg

Vidi i odrednice koje počinju riječju **Bubrežni**

Mnoge opće tekstualne vid i uputnice za dodatne odrednice uključuju nekoliko različitih kategorija uz koje se mogu koristiti. *Primjer:*

Izložbe

Vidi i dodatnu odrednicu **Izložbe** uz osobna i obiteljska imena, korporativna tijela, klase osoba, etničke grupe, tematske i geografske odrednice, kada su tema izložbe, npr. **Knifer, Julije--Izložbe; Telefoni--Izložbe**

Ove upute su smjernice za izradu općih *tekstualnih vid i uputnica*, a koriste se i za bilježenje standardnog teksta u ovim uputnicama, u različitim situacijama.

1. Opće pravilo. Pri izradi novih odrednica izrađuju se opće tekstualne vid i uputnice uz postojeće odrednice ili višenamjenske dodatne odrednice, ako je potrebno, u poljima 360 u skladu s procedurama navedenim u [H 200](#) točka 11. Za dodavanje općih *tekstualnih vid i uputnica* postojećim odrednicama slijedi se procedura opisana u točki 3 ispod u tekstu.

2. Opće vid i uputnice vs. specifične uputnice. Kadgod je to moguće, izrađuju se specifične uputnice na širi pojam umjesto jedne opće vid i tekstualne uputnice. Nova opća vid i uputnica izrađuje se samo u sljedećim slučajevima:

- Za upućivanje s generičke odrednice na višenamjensku dodatnu odrednicu. *Primjer:*

150 ## \$a **Fiziologija biljaka**

360 ## \$i dodatnu odrednicu \$a **Fiziologija** \$i uz pojedine biljke i grupe biljaka, npr., \$a **Mangrove--Fiziologija**

*Bilješka: Ako se neka dodatna odrednica, koja prethodno nije bila oblikovana kao višenamjenska ustanovi kao višenamjenska, sve specifične uputnice za širi pojam koje su bile izrađene uz tu dodatnu odrednicu ukidaju se i umjesto njih izrađuje se opća tekstualna vidi i uputnica. Ako je, na primjer, dodatna odrednica --Konzumacija alkohola postala višenamjenska dodatna odrednica, oblikovana za korištenje uz imena osoba, klase osoba i etničke grupe, ukinute su specifične uputnice s odrednice **Alkoholizam** kao šireg pojma i umjesto njih izrađena je jedna opća uputnica. Primjer:*

Alkoholizam

Vidi i dodatnu odrednicu **Konzumacija alkohola** uz imena osoba, klase osoba i etničke grupe.

- Za upućivanje s predmetne odrednice na kategoriju ili vrstu imenskih odrednica koje obično nisu uključene u predmetnu autoriziranu bazu podataka, već su dio autorizirane imenske baze podataka. *Primjer:*

150 ## \$a **Muzeji**

360 ## \$i imena pojedinih muzeja

- Za upućivanje s opće odrednice na grupu odrednica koje počinju istim korijenom riječi. *Primjer:*

150 ## \$a **Znanost**

360 ## \$i odrednice koje počinju riječju \$a **Znanstven**

3. Opća tekstualna vidi i uputnica i višenamjenske dodatne odrednice. Nova opća tekstualna vidi i uputnica izrađuje se samo za višenamjensku dodatnu odrednicu. S dodatnim odrednicama se postupa kao s višenamjenskim dodatnim odrednicama u skladu s [H.1095](#) ili u skladu s popisima višenamjenskih dodatnih odrednica u [H.1100-H.1200](#).

4. Izrada općih vidi i uputnica. Radi dosljednosti u predmetnoj autoriziranoj bazi podataka, kadgod je to moguće, koriste se sljedeće formulacije pri izradi općih *tekstualnih vidi i uputnica*:

- Uputnice na predmetne odrednice:
360 ## \$i odrednice koje počinju riječju [...]
- Uputnice na imenske odrednice:
360 ## \$i imena pojedinih [...]
- Uputnice na dodatne odrednice korištene uz predmetne odrednice (općenito):
360 ## \$i dodatnu odrednicu \$a [...] \$i uz tematske odrednice
- Uputnice za dodatne odrednice korištene uz ogledne odrednice:
360 ## \$i dodatnu odrednicu [...] \$i uz pojedine životinje i grupe životinja, npr. \$a Goveda--[...] ili \$a i

Ribe--[...]

360 ## \$i dodatnu odrednicu \$a [...] \$i uz pojedine vrste umjetnosti u odrednicama za nacionalnu ili etni ku umjetnost, npr. \$a Hrvatska umjetnost [...]

360 ## \$i dodatnu odrednicu \$a [...] \$i uz pojedine kemikalije ili grupe kemikalija, npr. Bakar (kemijski element)--[...] ili \$a Inzulin--[...]

360 ## \$i dodatnu odrednicu \$a [...] \$i uz imena zemalja, gradova itd., npr. \$a Velika Britanija--Kolonije--[...]

360 ## \$i dodatnu odrednicu \$a [...] \$i uz pojedine bolesti i vrste bolesti, npr. \$a Karcinom--[...] ili \$a Tuberkuloza--[...]

360 ## \$i dodatnu odrednicu \$a [...] \$i uz pojedine obrazovne ustanove, npr. Gimnazija (Karlovac)--[...]

360 ## \$i dodatnu odrednicu \$a [...] \$i uz pojedine vrste obrazovnih ustanova, npr. \$a Afroamerički fakulteti i visoke škole--[...]

360 ## \$i dodatnu odrednicu \$a [...] \$i uz vrste industrija, npr. \$a Građevinska industrija--[...] ili \$a Trgovina na malo--[...]

360 ## \$i dodatnu odrednicu \$a [...] \$i uz pojedini jezik i grupu jezika, npr. \$a Hrvatski jezik--[...]

360 ## \$i dodatnu odrednicu \$a [...] \$i uz pojedine pravne teme, npr. \$a Zakonodavstvo--[...]

360 ## \$i dodatnu odrednicu \$a [...] \$i uz imena pojedinih zakonodavnih tijela, npr. Hrvatska. Hrvatski sabor--[...]

360 ## \$i dodatnu odrednicu \$a [...] \$i uz pojedine grupe književnika, npr. \$a Hrvatski književnici--[...]

360 ## \$i dodatnu odrednicu \$a [...] \$i uz naslove pojedinih književnih djela uz imena autora, npr. \$a Shakespeare, William. Hamlet--[...]

360 ## \$i dodatnu odrednicu \$a [...] \$i uz naslove pojedinih književnih djela, npr. \$a Hasanaginica--[...]

360 ## \$i dodatnu odrednicu \$a [...] \$i uz pojedine književnosti, npr. Engleska književnost--[...]

360 ## \$i dodatnu odrednicu \$a [...] \$i uz pojedine materijale i vrste materijala, npr. \$a Beton--[...] ili \$a Metali--[...]

360 ## \$i dodatnu odrednicu \$a [...] \$i uz vojne službe, npr. \$a Hrvatska. Hrvatska vojska--[...] ili \$a Hrvatska. Hrvatske zračne snage--[...] ili \$a Hrvatska. Hrvatska ratna mornarica--[...]

360 ## \$i dodatnu odrednicu \$a [...] \$i uz oblike i vrste glazbenih djela, npr. \$a Opera--[...]

360 ## \$i dodatnu odrednicu \$a [...] \$i uz pojedine glazbene instrumente i skupine instrumenata, npr. \$a Klavir--[...]

360 ## \$i dodatnu odrednicu \$a [...] \$i uz pojedine organe i regije tijela, npr. \$a Stopalo--[...] ili \$a Srce--[...]

360 ## \$i dodatnu odrednicu \$a [...] \$i uz pojedine biljke i grupe biljaka, npr. \$a Kukuruz--[...]

360 ## \$i dodatnu odrednicu \$a [...] \$i uz pojedine religije, npr. \$a Budizam--[...]

360 ## \$i dodatnu odrednicu \$a [...] \$i uz imena pojedinih religijskih ili samostanskih redova, npr. \$a Isusovci--[...]

360 ## \$i dodatnu odrednicu \$a [...] \$i uz pojedine kršćanske denominacije, npr. \$a Katolička crkva--[...]

360 ## \$i dodatnu odrednicu \$a [...] \$i uz jedinstvene naslove svetih knjiga, npr. \$a Biblija--[...]

360 ## \$i dodatnu odrednicu \$a [...] \$i uz pojedina kopnena vozila i vrste kopnenih vozila, npr. \$a Automobili--[...]

360 ## \$i dodatnu odrednicu \$a [...] \$i uz pojedine ratove, npr. \$a Američki rat (1861.-1865.)--[...] ili Drugi svjetski rat (1939.-1945.)--[...]

- Uputnice na dodatne odrednice koje se koriste uz imena:

360 ## \$i dodatnu odrednicu \$a [...] \$i uz imena pojedinih [...]

- Uputnice za dodatne odrednice koje se koriste uz imena mjesta:

360 ## \$i dodatnu odrednicu \$a [...] \$i uz imena zemalja, gradova itd.
[za dodatne odrednice korištene uz bilo koje mjesto]

360 ## \$i dodatnu odrednicu \$a [...] \$i uz imena zemalja itd.
[za dodatne odrednice korištene samo uz mjesta veća od gradova]

360 ## \$i dodatnu odrednicu \$a [...] \$i uz imena gradova
[za dodatne odrednice korištene samo uz gradove]

Ako je nekoliko od ovih elemenata uključeno u jednu uputnicu, pri izradi uputnice koristiti sljedeći redoslijed:

360 ## \$i dodatnu odrednicu \$a [...] \$i uz [vrsta imena mjesta]; \$i dodatnu odrednicu \$a [...] \$i uz imena [kategorija imenskih odrednica] ili predmete [ili pojedini ratovi, životinje itd.]; \$i odrednice koje počinju riječju \$a [...]; \$i imena pojedinih [kategorija imenskih odrednica]

Svaki primjer, ako ih se više navodi, odvaja se znakom točkicom (;). Ovaj način pisanja služi kao obrazac za većinu uobičajenih situacija u kojima se traže općenite *tekstualne vid i uputnice*; manje izmjene mogu biti uvedene za posebno složene ili neuobičajene situacije.

5. Navođenje primjera u uputnici.

- Primjeri navedeni zbog jasnoće.** Primjeri u uputnici navode se samo ako su potrebni zbog jasnoće upute. *Primjeri:*

150 ## \$a **Upravljanje vremenom**

360 ## \$i dodatnu odrednicu \$a **Upravljanje vremenom** \$i uz klase osoba i etničke grupe
[Nema primjera jer ne treba pojasniti korištenje dodatne odrednice.]

150 ## \$a Pamfleti

360 ## \$i dodatnu odrednicu \$a Pamfleti \$i za 16., 17. i 18. stoljeće europske i američke povijesti, uz imena pojedinih ratova za djela o kratkim, zasebno objavljenim, običajno polemičnim esejima ili raspravama koje se bave kontroverznim pitanjima koja i danas izazivaju interes, posebno ako se radi o političkim i vjerskim pitanjima, npr. \$a Njemačka--Povijest 1517.-1648.--Pamfleti; Američki građanski rat (1861.-1865.)--Pamfleti
 [Primjeri pojašnjavaju korištenje dodatne odrednice --Pamfleti.]

- b. Primjeri dodatnih odrednica uz imena mjesta.** Primjer koji ilustrira korištenje dodatne odrednice uz imena mjesta ne bilježi se u tekstualnu vidu i uputnicu, budući da je korištenje dodatne odrednice očitito samo po sebi. *Primjeri:*

150 ## \$a Rudnici zlata i rudarenje

360 ## \$i dodatnu odrednicu \$a Otkrića zlata \$i uz imena zemalja itd.

[ne 150 ## \$a Rudnici zlata i rudarenje

360 ## \$i dodatnu odrednicu \$a Otkrića zlata \$i uz imena zemalja itd., npr. Sjedinjene Američke Države--Otkrića zlata]

- c. Imenske odrednice kao primjeri.** Kadgod je moguće, izbjegava se korištenje imenskih odrednica kao primjera, posebice imenskih odrednica koje još nisu uključene u predmetnu autoriziranu bazu podataka.

Izuzetak: Ako imenska odrednica služi kao ogledna odrednica i već je uključena u predmetnu autoriziranu bazu podataka, ona se može navesti kao primjer.

- d. Ogledne odrednice kao primjeri.** Pri navođenju primjera koji ilustriraju opću uputnicu odabire se ogledna odrednica, ako je kategorija koju treba ilustrirati ogledna odrednica. Navodi se više primjera za ilustraciju korištenja dodatne odrednice ako je moguće i ilustrirati navođenjem ogledne odrednice.
- e. Napomena pod primjerom.** U autoriziranom zapisu svake odrednice navedene kao primjer u uputnici neke odrednice, navodi se polje 681 (*Napomena pod primjerom - Predmet*). Napomena se koristi za održavanje predmetnog sustava. *Primjer:*

150 ## \$a Civilizacija

360 ## \$i prema nazivu pojedine civilizacije, npr. \$a Antička civilizacija; Kineska civilizacija

150 ## \$a Antička civilizacija

681 ## \$i Primjer pod \$a Civilizacija

150 ## \$a Kineska civilizacija

681 ## \$i Primjer pod \$a Civilizacija

H 373 Opće vidi uputnice

1. Izrada općih uputnica za odnose ekvivalencije. Pri izradi nove odrednice potrebno je utvrditi njen usvojeni oblik, a za sve istoznačne termine ili fraze izražuju se neusvojeni oblici. Uputnice koje upućuju s neusvojenih na

usvojene nazive služe kao terminološka kontrola i izražavaju odnose ekvivalencije, a označavaju se s *neusvojeni oblik* ili *vidi*. *Primjer:*

Analiza konstrukcija (inženjerstvo)

<i>Neusvojeni oblik</i>	Analiza građevinskih konstrukcija
<i>Neusvojeni oblik</i>	Strukturalna analiza konstrukcija
<i>Neusvojeni oblik</i>	Građevinske konstrukcije--Analiza
<i>Neusvojeni oblik</i>	Konstrukcije, analiza
<i>Neusvojeni oblik</i>	Mehanika konstrukcija
<i>Neusvojeni oblik</i>	Konstruktivska analiza (inženjerstvo)
<i>Neusvojeni oblik</i>	Konstruktivska mehanika
<i>Neusvojeni oblik</i>	Arhitektonske tehnike
<i>Neusvojeni oblik</i>	Teorija konstrukcija

Opće uputnice se izražavaju najčešće za: sinonime, kvazisinonime, sintaktičke varijante odrednica, ortografske varijante termina, inverzije, kratice i akronime, neke tematske dodatne odrednice, dijalektalne ili žanrovske termine, karakteristične riječi, neusvojene oblike odnosa dvaju pojmova na dio koji je sastavni dio cjeline; od: hrvatskog na strani oblik naziva, stranog uvriježenog naziva na hrvatski oblik, znanstvenih na uobičajene nazive, složene odrednice na jednostavnu odrednicu kada pojam može biti i dodatna odrednica, jednostavnog pojma na složenu odrednicu, od starih promijenjenih oblika na nove.

a. Sinonimi. Termin koji se odnosi na dva ili više leksema istog ili sličnog značenja. Dva ili više leksema u sinonimskom su odnosu ako imaju isto denotativno i konotativno značenje, tj. ako su zamjenjivi u svim kontekstima u kojima se pojavljuju. *Primjeri:*

Muzika

vidi Glazba

Biblioteke

vidi Knjižnice

Gojaznost

vidi Pretilost

Bilješka: Kod izvedenica usvojenog oblika termina koji označavaju uži pojam i sintagmatskih oblika koji sadrže usvojeni termin nije potrebno ponavljati neusvojene termine i njihove varijante. Primjeri:

Glazbena notacija

ne Muzička notacija

Glazbenici

ne Muzičari

Dječje knjižnice

ne Dječje biblioteke

Pretilost u djece

ne Gojaznost u djece

b. Kvazisinonimi. Termin koji ima različit oblik ali slično značenje kao i neki drugi termin, a koji se za potrebe predmetnog kataloga može smatrati sinonimom (istoznačnicom) tog termina. Primjeri:

150## \$a **Anksioznost**

450## \$a Anksiozni poremećaji

150## \$a **Kulturna baština**

450## \$a Kulturno dobro

150## \$a **Korupcija**

450## \$a Mito

Bilješka: Ako se kvazisinonimi ne smatraju sinonimima, i za svaki termin se izrađuje zasebna odrednica, za potrebe korištenja i pretraživanja predmetnog kataloga te odrednice se uzajamno povezuju semantičkom vezom i dodaje im se napomena o opsegu, vidi [H.370](#) točka 2. i [H.400](#).

2. Izrada uputnica za karakteristične termine. Za novu odrednicu izrađuju se svi neusvojeni oblici, prema pronađenim terminima u izvorima i prema pretpostavljenom ekvivanju korisnika. Standardne opće uputnice su oblici u inverziji ili sintaktičke varijante odrednica. *Primjeri:*

150## \$a **Vozila na prirodni plin**

450## \$a Prirodni plin--Motorna vozila [*sintaktička varijanta odrednice*]

150## \$a **Matematika analiza**

450## \$a Analiza, matematika [*inverzni oblik odrednice*]

150## \$a **Energetski izvori** [*karakteristična po etna riječ*]

450## \$a Izvori energije

Izuzetak: Neusvojeni oblik odrednice u inverziji ne izrađuje se ako je izrađen širi pojam koji počinje istom riječi, osim navedenog u točki 9. Primjeri:

Ukrasne ptice

širi pojam **Ptice**

[*opća uputnica **Ptice, ukrasne** se ne izrađuje jer imaju isti pristupni termin širi pojam **Ptice**.*]

Morske biljke

širi pojam **Vodene biljke**

[*opća uputnica **Biljke, morske** se ne izrađuje jer **Vodene biljke** imaju isti širi pojam **Biljke**.*]

3. Izrada uputnica za ortografske varijante termina. Ako se pri izradi odrednice pojave alternativni oblici

pisanja, uključujući i oblike u jednini i množini i složene odrednice, izražavaju se vidi uputnice. *Primjeri:*

150## \$a **Bajke**

450## \$a Bajka [uputnica s jednine na množinu]

150## \$a **Kompjutorski kriminalitet--Istraga**

450## \$a Internetska forenzika [uputnica na složenu odrednicu]

150## \$a **Joga**

450## \$a Yoga [uputnica s alternativnog na ina pisanja]

Uputnice vidi ne izražavaju se ako se ponavlja alternativni oblik pisanja ili varijante koje su već obuhvaćene vidi uputnicom u osnovnoj odrednici. *Primjer:*

150## \$a **Bajke u književnosti**

nije potrebno 450## \$a Bajka u književnosti

4. Promijenjene ili ukinute odrednice kao vidi uputnice. Ako je odrednica promijenjena u novi oblik ili ako je frazna odrednica ukinuta ili preobrađena u odrednicu vrste **[tema]--[višenamjenska dodatna odrednica]** ili **[tema]--[višenamjenska dodatna odrednica kontrolirana oglednom odrednicom]**, izražavaju se vidi uputnica s ranijeg ili ukinutog oblika odrednice na novi oblik odrednice, vidi [H.193](#), točka 4.

5. Vidi uputnica na širi pojam. Ponekad se izražavaju vidi uputnica s drugih širih termina ili fraza koji nisu potpuni sinonimni, kako bi se informiralo korisnika kataloga da je pojedini pojam uveden pod drugom, obično širim, odrednicom. *Primjer:*

150## \$a **Slatkovodni fitoplankton**

450## \$a Riječni fitoplankton

Ova vrsta uputnica izražavaju se kad se smatra da je izrada nove specifične odrednice za pojedine pojmove nepotrebna, a odrednica šireg pojma je dovoljno informativna.

6. Kratice, akronimi. Kad je pojam poznat i u svom potpunom obliku i kao akronim ili kratica, izražavaju se vidi uputnica sa skraćениh oblika, ako je potpuni oblik odabran za oblik odrednice. Prema potrebi, akronimu ili kratlici dodaje se objasnidbeni kvalifikator u obliku zagradama. *Primjer:*

150## \$a **Strateška procjena utjecaja na okoliš**

450## \$a SPUO

Ako je pojam poznatiji kao akronim ili kratica, odabire se taj oblik kao odrednica, a od potpunog oblika odrednice izražavaju se vidi uputnica. *Primjer:*

150## \$a **AIDS (bolest)**

450## \$a Acquired immunological deficiency syndrome

450## \$a Sindrom ste ene imunodeficijencije

450## \$a Sindrom ste enog nedostatka imuniteta

7. Strani ili znanstveni termini. Općenito, ne treba dodavati opće uputnice tematskim odrednicama za njihove ekvivalente na stranim jezicima. Takve opće uputnice izražuju se ako su strani (znanstveni) termini općenito poznati u izvorima na hrvatskom jeziku. *Primjer:*

150## \$a **Šeerna bolest**

450## \$a Diabetes mellitus

Bilješka: Ovaj propis ne primjenjuje se na odrednice za imenovane entitete, primjerice korporativna tijela i sastanke.

8. Odrednice izražene nacionalnom, etničkom ili jezičnom pripadnošću. Za sve odrednice ove vrste, izražuje se obavezna opća uputnica od oblika u inverziji. *Primjeri:*

150## \$a **Francuska umjetnost**

450## \$a Umjetnost, francuska

150## \$a **Afroamerička umjetnost**

450## \$a Umjetnost, afroamerička

550## \$w g \$a **Umjetnost** \$z **Sjedinjene Američke Države**

Bilješka: Opća uputnica se izražuje čak i kad je izražen širi pojam koji počinje istom riječi.

9. Odrednice tipa [...] i [...]. Za odrednice izražene u obliku **[Tema A]** i **[Tema B]** izražuju se opće uputnice od obrnutog redoslijeda, vidi [H 310](#) točka 2. *Primjer:*

150## \$a **Dekoracije i ornamenti**

450## \$a Ornamenti i dekoracije

Bilješka: Inverzija kao neusvojeni oblik ne ponavlja se kod usvojene kombinacije termina kojoj je kontekst dodatno izražen odrednicom tipa [...] u [...]. *Primjer:*

150## \$a **Majke i kćerke**

450## \$a Kćerke i majke

150## \$a **Majke i kćerke u književnosti**

[ne 450## \$a Kćerke i majke u književnosti]

10. Tematske odrednice s dodatnim tematskim odrednicama. Ako je neka složena odrednica oblikovana tako da joj je dodatna odrednica neka tematska odrednica ili višenamjenska tematska dodatna odrednica koja može biti i vodeća odrednica, obavezno se izražuje opća uputnica za obrnuti redoslijed. *Primjeri:*

150## \$a **Oglašavanje--Kozmetika**

450## \$a Kozmetika--Oglašavanje

[obje odrednice mogu biti vode i odrednice]

150## \$a Javne službe--Menadžment

450## \$a Menadžment--Javne službe

[odrednica Menadžment je vode i višenamjenska tematska odrednica]

11. Višenamjenske dodatne odrednice. Neke dodatne odrednice koje su oblikovane kao višenamjenske ponekad se izražuju za pojedine kategorije odrednica. U takvim situacijama ne izražuju se opće uputnice. Primjerice, odrednica **Štetnici--Kontrola** nema opću uputnicu **Kontrola štetnika** jer je dodatna odrednica --**Kontrola** višenamjenska dodatna odrednica uz životinje i biljke.

H 375 Uputnica za širi pojam oblika [tema]--[mjesto]

UVOD: Za mnoge odrednice, posebno one koje zastupaju etničke grupe ili imenovane entitete kao što su grad evine, parkovi, geografska imena itd., izražuju se uputnice koje izražavaju odnose instancije, vidi [H 370](#). U ovoj vrsti hijerarhijskog odnosa povezuju se *uži pojmovi* (odgovaraju i imenovani entiteti) sa *širim pojmom*, koji se sastoji od opće odrednice s dodatnom geografskom oznakom.

Ove uputnice često su oblikovane na različitoj razini geografske specifičnosti od razine specifičnosti koja se koristi pri neposrednoj sadržajnoj katalogizaciji nekog djela.

Ove upute se odnose samo na ovu vrstu uputnica za *širi pojam*.

I. Opće pravilo. Pri izradi uputnica za *širi pojam* za kategorije odrednica navedenih prethodno u tekstu, općoj odrednici dodjeljuje se kao geografska dodatna odrednica ime nadležne zemlje ili ime najšire političke teritorijalne podjele za zemlje koje su ustrojene kao više država (npr. Australija, SAD, Malezija), saveznim pokrajinama (npr. Njemačka), kao više provincija (npr. Kanada) ili su ustrojene od više sastavnica (npr. Velika Britanija). Niže političke teritorijalne jedinice se ne koriste.

Bilješka: Za izradu nove složene odrednice oblikovane kao [tema]--[mjesto], vidi [H 194](#).

Primjeri:

110 20 \$a **Banski dvori (Zagreb)**

550 ## \$w g \$a Palača e \$z Hrvatska

110 20 \$a **Villa Clementine (Wiesbaden)**

550 ## \$w g \$a Kuća e i nastambe \$z Hessen

151 ## \$a **Cetina (rijeka)**

550 ## \$w g \$a Rijeke \$z Hrvatska

151 ## \$a **Zagreb \$z Ilica**

550 ## \$w g \$a Ulice \$z Zagreb

2. **[Grad]--Zgrade i građevine.** Uputnice tipa **[grad]--Zgrade i građevine** ne izražuju se za odrednice koje predstavljaju entitete smještene u gradovima. Takva odrednica, ako je prikladna, dodjeljuje se djelu koje se neposredno katalogizira.

Napomene o opsegu ili opće napomene

H 400 Napomene o opsegu ili opće napomene

H 400 Napomene o opsegu ili opće napomene

UVOD: Napomene o opsegu ili opće napomene koriste se u svrhu sužavanja opsega predmetne odrednice, pomažu i time korisnicima da odrede do koje granice opisana odrednica obuhvaća građu koju traže, a katalogizatorima omogućuju dosljednost u korištenju odrednica. Napomene o opsegu ili opće napomene naročito su korisne ako predmetna odrednica predstavlja novi pojam i ako je riječ o terminu koji još nije jezično ustaljen. Ove upute opisuju razne vrste napomena o opsegu ili opće napomene za odrednice korištene u bazi autoriziranih predmetnih zapisa, kao i načine oblikovanja ovih napomena u postojećim ili novim predmetnim odrednicama.

1. Vrste napomena o opsegu ili općih napomena koje se koriste u bazi autoriziranih predmetnih odrednica.

Napomena kojom se pojašnjava značenje odrednice. Ova vrsta napomene je potrebna u situacijama kada se u konzultiranim djelima za koje se odrednica izražuje, ne može utvrditi točna definicija pojma. Ova vrsta napomene također je neophodna kada se u rječnicima ne može pronaći definicija, a značenje predmetne odrednice je višeznačno, nepoznato ili nerazumljivo. *Primjeri:*

Vitka proizvodnja

Odrednica okuplja djela o filozofiji upravljanja poslovnim procesima usmjerenim ka smanjenju gubitaka, a namjera joj je povećati vrijednosti što se tiče kupca. Također pomaže kod identifikacije i kontinuiranog otklanjanja gubitaka, a posljedica toga je poboljšanje kvalitete proizvoda, smanjenje vremena proizvodnje i sniženje troškova.

Banovina Hrvatska

Odrednica okuplja djela o zasebnoj jedinici unutar Kraljevine Jugoslavije koje su činile su dotadašnje banovine Savska i Primorska te kotari Dubrovnik, Ilok, Šid, Brčko, Gradačac, Derventa, Travnik i Fojnica.

[Ako je napomena korisna, bilježi se iako *Hrvatska enciklopedija LZMK* definira ovaj geografski pojam.]

Predmetna odrednica opisana napomenom na specifičnu predmetnu odrednicu. Ova vrsta napomena koristi se u povremenim slučajevima gdje je neophodno naglasiti da se predmetna odrednica koristi u svom općem značenju, a da se specifični aspekti tog predmeta mogu naći pod specifičnim predmetnim odrednicama. *Primjer:*

Radna snaga

Odrednica okuplja djela općenito o snazi neke zemlje u smislu dostupnosti radnika, uključujući i vojne i industrijske ljudske potencijale i rezerve u nezaposlenoj populaciji. Djela o radnicima i drugom osoblju u posebnim područjima i industrijskim granama vidi pod specifičnim odrednicama, npr. Lučki radnici; Poljoprivrednici; Kemičari itd.

Za ove slušajevne riječi se koristi izrada tekstualne vid i uputnice ili se izražavaju uputnice za užepojmove.

Dvije ili više blisko povezanih odrednica. Napomene o opsegu upisuju se u zapise odrednica koje su blisko povezane ili se preklapaju u značenju ili su naizgled slične. *Primjeri:*

Informacijska pismenost

Odrednica okuplja djela o sposobnosti pronalaženja, vrednovanja i korištenja potrebnih informacija. Djela o vještinama korištenja informacijsko-komunikacijskih tehnologija vidi pod **Informatika pismenost**

Informatika pismenost

Odrednica okuplja djela o vještinama korištenja informacijsko-komunikacijskih tehnologija. Djela o sposobnosti pronalaženja, vrednovanja i korištenja potrebnih informacija vidi pod **Informacijska pismenost**

Napomene se reciprocno upisuju u zapis svake odrednice na koju se pozivaju. Formulacije reciprocnih napomena trebaju biti kao odraz u „ogledalu“, a redoslijed bilježenja je sljedeći:

Odrednica okuplja djela o [opis odrednice A]. Djela o [opis odrednice B] vidi pod [odrednica B].

Specijalne upute, objašnjenja itd. Ova vrsta napomena: (1) upućuje katalogizatora na izradu dopunske odrednice u bibliografskom zapisu, (2) obavještava korisnike kataloga na mogućnosti pretraživanja ili (3) pruža općenite upute. Ove napomene ne definiraju opseg predmetne odrednice. *Primjeri:*

Ekonomsko predviđanje

Ako je uz ovu odrednicu dodatna odrednica geografsko ime, druga predmetna odrednica je geografsko ime s dodatnim odrednicama kao što su Ekonomska politika, Ekonomski uvjeti, itd., npr. 1. Ekonomsko predviđanje--Hrvatska, 2. Hrvatska--Ekonomska politika--21. st.

2. Primjer u napomeni. Svako odrednici opisanoj u napomeni zapisa neke druge odrednice ili zapisu odrednice koja se koristila kao primjer u napomeni neke druge odrednice dodaje se polje **681** (*Primjer pod; Napomena pod*). Ova napomena označava autorizirani zapis u kojem je predmetna odrednica navedena. Napomena se koristi za održavanje predmetnog sustava. *Primjeri:*

150 ## \$a **Knjige i čitanje**

680 ## \$i Odrednica okuplja djela o važnosti knjiga u ljudskim životima, uključujući i njihov interes prema knjigama i čitanju. Djela o vještini čitanja vidi pod \$a čitanje

681 ## \$i Napomena pod \$a čitanje

150 ## \$a **Čitanje**

680 ## \$i Odrednica okuplja djela o vještini čitanja. Djela o važnosti knjiga u ljudskim životima, uključujući i njihov interes prema knjigama i čitanju vidi pod \$a Knjige i čitanje

681 ## \$i Napomena pod \$a Knjige i čitanje

150 ## \$a **Južnoazijska dijaspora**

680 ## \$i Odrednica okuplja djela o disperziji južnoazijskih naroda izvan Indijskog potkontinenta. Za djela o južnoazijskim narodima koji su se naselili van Indijskog potkontinenta, koristi se dopunska odrednica koja označava mjesto naseljenja, npr. Južnoazijci--Velika Britanija.

150 ## \$a Južnoazijci \$z Velika Britanija

681 ## \$i Primjer pod \$a Južnoazijska dijaspora

Imenska odrednica kao predmet

H 405 Imenovani entiteti u imenskoj ili predmetnoj autoriziranoj bazi podataka

H 405 Imenovani entiteti u imenskoj ili predmetnoj autoriziranoj bazi podataka

UVOD: Većina odrednica pripada jasno definiranim kategorijama. Izrađene su kao osobna imena, korporativna tijela, jurisdikcije, jedinstveni naslovi, imenovani sastanci, itd. u imenskoj autoriziranoj bazi podataka ili kao tematske odrednice, imenovani objekti, primjerice, automobili, geografske jedinice, itd. u autoriziranoj predmetnoj bazi podataka. Međutim, za neke imenovane entitete bilo je dvojbeno ustanoviti:

- jesu li dio imenske autorizirane baze podataka, oblikovane prema pravilima deskriptivne katalogizacije ili biti dio predmetne
- predmetne autorizirane baze podataka, oblikovane prema pravilima predmetne katalogizacije
- u koje MARC polje upisivati takve odrednice

S ciljem smanjivanja "logičkih" nedosljednosti između u ove dvije baze, odrednice za imenovane entitete dijele se u dvije grupe:

- (1) Odrednice izrađene u skladu s pravilima deskriptivne katalogizacije u autoriziranim zapisima koji se uvijek nalaze u imenskoj autoriziranoj bazi podataka.
- (2) Odrednice izrađene u skladu s pravilima predmetne katalogizacije u autoriziranim zapisima koji se nalaze u:

- predmetnoj autoriziranoj bazi podataka; ili
- imenskoj autoriziranoj bazi podataka, ako su odrednice potrebne za korištenje kao deskriptivne pristupnice.

Preporučen popis kategorija odrednica koje pripadaju u ove dvije grupe nalazi se na kraju teksta. Ove upute preporučuju procedure koje se mogu slijediti kad je za predmetni katalog neophodno izraditi odrednicu u jednoj od ovih kategorija ili uputiti zahtjev deskriptivnom katalogizatoru da izradi odrednicu za predmetno korištenje.

- 1. Opće pravilo.** Ako se izrađuje nova odrednica za imenovani entitet, mogu se konzultirati dva popisa na kraju teksta (Grupa 1 i Grupa 2), kako bi se utvrdilo kojoj grupi odrednica pripada. Ako se (imenska) odrednica pronađe u nekoj kategoriji, označava se oznakom polja kako je na popisu navedeno. Ako se odrednica ne pronađe niti u jednoj kategoriji, podnosi se prijedlog *Uredništvu predmetnog kataloga* za

rješavanje i moguće dodavanje nove kategorije na jedan od popisa.

- 2. Odrednice Grupe 1.** Katalogizator provjerava je li odrednica već ustanovljena u imenskoj bazi prema pravilima deskriptivne katalogizacije. Ako jest, odrednica se može koristiti. Ako nije, podnosi se zahtjev deskriptivnom katalogizatoru da izradi odrednicu.

Ako je odrednica u ovoj kategoriji izrađena kao *predmetna* odrednica, podnosi se prijedlog za brisanje predmetnog autoriziranog zapisa u skladu s procedurama u [H 193](#), nakon što se zapis izradi kao imenska odrednica.

3. Odrednice Grupe 2.

- a. Odrednica potrebna u svrhu predmetnog katalogiziranja.** Katalogizator provjerava je li entitet izrađen kao imenska odrednica.

(1) Imenski autorizirani zapis nije pronađen. Katalogizator podnosi zahtjev deskriptivnom katalogizatoru da izradi odrednicu.

(2) Imenski autorizirani zapis je pronađen. Katalogizator koristi imensku odrednicu kao predmetnu odrednicu i po potrebi dodjeljuje odgovarajuće dodatne odrednice.

- b. Odrednica potrebna za korištenje kao deskriptivna pristupnica.** Katalogizatori deskriptivne katalogizacije rješavaju nejasnoće vezane uz imenske odrednice obuhvaćene autoriziranom imenskom bazom podataka.

4. Polje 008.

- Sve odrednice, obuhvaćene autoriziranom imenskom bazom, kodiraju se tako da se uvijek mogu koristiti i kao predmetne odrednice. Kodirane su u polju 008/10 kodom **z** koji označava da su odrednice oblikovane prema pravilima deskriptivne katalogizacije, a na mjestu 008/15 kodirane su kodom **a** kojim se označava da je dopušteno njihovo korištenje kao predmetne odrednice.

NSK praksa:

Predložene Grupe odrednica nisu obvezne, već preporučene.

GRUPA 1- GRUPA AUTORIZIRANIH IMENSKIH ODREDNICA. Odrednice za imenovane entitete uvijek se izrađuju u skladu s pravilima deskriptivne katalogizacije, a autorizirani zapisi nalaze se u imenskoj autoriziranoj bazi podataka.

Preporučeni popis

<i>Kategorija</i>	<i>MARC oznaka polja</i>
Akademije	110
Akvariji (javni)	110

Ambasade	110
Arboretumi (ustanove)	110
Arsenali (ustanove)	110
Atletska natjecanja	111
Azili (dobrotvorne ustanove)	110
Bande (organizirane)	110
Banke	110
Barovi	110
Biblijski likovi	100
Biološke postaje	110
Bogovi (pojedina ni)	100

Ova kategorija uključuje pojedinačne imenovane bogove. Odrednice za grupe bogova izrađene su kao predmetne odrednice s oznakom polja 150 i nalaze se u Grupi 2.

Bolnice	110
Botanički vrtovi	110
Brodogradilišta	110
Burze	110
Centri za resocijalizaciju	110
Cirkusi	110
Crkve (u uporabi ili ruševine)	110
Crkveni entiteti koji su i imena mjestâ, npr., Bosanska biskupija	110
Dijelovi grada	151

Ova kategorija uključuje dijelove grada koji se upisuju kao dodatna odrednica uz ime grada.

Dispanzeri	110
Događaji	111

Događaji koji su formalno sazvani, usmjereni prema općem cilju, koje je moguće ponovo sazvati i koji imaju formalno ime.

Domovi za starije osobe	110
Domovi zdravlja	110
Državne rezerve (ustanove)	110

Kategorija obuhvaćaju ustanove koje upravljaju državnim rezervama.

Džamije	110
Ekološke postaje	110
Ekspedicije (znanstvene)	111
Festivali	111
Filmovi	130
Fondovi	110
Galerije	110

Groblja 110

Odrednice u ovoj kategoriji odnose se na imenovana groblja kao korporativna tijela. Odrednice za groblja koja su arheološka nalazišta nalaze se u Grupi 2, izrađene su kao predmetne odrednice, s oznakom polja 151 i označene su u skladu s pravilima predmetne katalogizacije.

Elektroničke diskusijske grupe 130

Odrednice u ovoj kategoriji odnose se na imenovane servise koji omogućuju odvijanje rasprava grupa ljudi o temama od zajedničkog interesa.

Fakulteti i visokoškolske ustanove 110

Herbariji (ustanove) 110

Hoteli 110

Hramovi (u uporabi;
isključeni su ruševni hramovi) 110

Imenovane zbirke (ustanove) 110

Industrijske zone 110

Istraživačke postaje 110

Istraživački parkovi 110

Odrednice u ovoj kategoriji odnose se na imenovana zemljišta namijenjena institucijama za provođenje znanstvenih ili industrijskih istraživanja. Geografske odrednice za parkove namijenjene rekreaciji, zaštiti, itd., nalaze se u Grupi 2.

Izbjeglički kampovi 110

Izložbe 111

Izložbeni sajmovi 111

Izmišljeni/fikcionalni likovi (pojedinačni) 100

Odrednice u ovoj kategoriji odnose se na imenovane pojedinačne fiktionalne likove, npr. **Tarzan (fiktionalni lik)**. Odrednice za grupe fiktionalnih likova su izrađene kao predmetne odrednice s oznakom polja 150 i nalaze se u Grupi 2.

Javne proslave, svečanosti,
povorke, obljetnice 111

Kamionska stajališta (ustanove) 110

Kapele 110

Karikature 130

Odrednice u ovoj kategoriji uobičajeno su izrađene pod naslovom i s oznakom polja 130, one koje su izrađene uz osobno ili korporativno ime imaju oznaku polja 100 ili 110.

Katedrale 110

Kazališne grupe (ustanove) 110

Klubovi 110

Knjižnice 110

Komune 151

Koncentracijski logori 110

Koncertne dvorane 110

Krematoriji 110

Laboratoriji 110

Legendarni likovi (pojedina ni) 100

Odrednice u ovoj kategoriji odnose se na imenovane pojedina ne legendarne likove, npr., **Veronika Desini ka (legendarni lik)**. Odrednice za grupe legendarnih likova su izra ene kao predmetne odrednice, s oznakom polja 150 i kvalificirane s **(legendarni likovi)**.

Lu ke uprave 110

Mitološki likovi (pojedina ni) 100

Odrednice u ovoj kategoriji odnose se na imenovane pojedina ne mitološke likove, npr., **Prokna (mitološki lik)**. Odrednice za grupe mitoloških likova su izra ene kao predmetne odrednice, s oznakom polja 150 i nalaze se u Grupi 2.

Moteli 110

Mrežne stranice 130

Mrjestilišta ribe (ustanove) 110

Mrtva nice 110

Muzeji 110

Natjecanja 111

No ni klubovi 110

Obrazovne ustanove 110

Opatije 110

Opservatoriji (ustanove) 110

Parade 111

Parkovi (ustanove) 110

Kategorija obuhva a odrednice za ustanove koje su nadležne za upravljanje parkovima, a izra ene su kao korporativna tijela. Odrednice za parkove kao geografske entitete nalaze se u Grupi 2, izra ene su kao predmetne odrednice, s oznakom polja 151 i oblikovane u skladu s pravilima predmetne katalogizacije.

Planetariji (ustanove) 110

Plesne dvorane 110

Pogrebna poduze a 110

Pokusne postaje 110

Popravni domovi 110

Poduzetni ke zone 110

Pu ki festivali i proslave 111

Ra unalni programi i softver 130

Radijski programi 130

Radio postaje 110

Reciklažna dvorišta 151

Rekreacijska podru ja 151

Restorani 110

Rezervati za Indijance 151

Rudarska podru ja 151

Sajmovi	111
Samostani	110
Sanatoriji	110
Sateliti (umjetni)	110
Servisne postaje	110
Sinagoge	110
Sirotišta	110
Softver (raunala)	130
Sportski događaji	111
Stari domovi	110
Stripovi	130

Odrednice u ovoj kategoriji uobičajeno su izrađene pod naslovom i s oznakom polja 130, one koje su izrađene uz osobno ili korporativno ime imaju oznaku polja 100 ili 110.

Sveučilišta	110
Škole	110
Školska područja (ustanove)	110
Šume (ustanove)	110

Odrednice za šume kao geografske entitete su u Grupi 2, izrađene kao predmetne odrednice s oznakom polja 151 i kvalificirane u skladu s pravilima predmetne katalogizacije.

Telefonske linije za pomoć	110
----------------------------	-----

Savjetovišta za pomoć, primjerice Plavi telefon, Ženska pomoć sada, itd.

Teleskopi	110
Televizijski programi	130
Trgovačke komore	110
Trgovački centri	110
Trgovine, maloprodajne	110
Tržišta / Tržnice	110
Turniri	111
Tvornice oružja	110
Tvornice	110
Ubožnice	110
Umjetni sateliti	110
Umjetnička djela (pojedinačna)	100, 110, 130
Utrke (natjecanja)	111
Vjerske zajednice i sekte (pojedinačne)	110
Vodna područja	151
Zajednice pojedinaca	151

Odrednice u ovoj kategoriji odnose se na imenovane samostalne i obično samodostatne zajednice pojedinaca okupljenih oko istih političkih, ideoloških ili vjerskih uvjerenja.

Zašti ena područja	151
Zatvori	110
Zoološki vrtovi	110
Zračne luke	110
Zrakoplovi, imenovani	110
Željeznice	110
Životinje, imenovane	110

GRUPA 2 - AUTORIZIRANE PREDMETNE ODREDNICE. Odrednice za imenovane entitete uvijek se izražuju u skladu s pravilima predmetne katalogizacije, a autorizirani zapisi nalaze se ili u imenskoj autoriziranoj bazi podataka ili u autoriziranoj predmetnoj bazi podataka.

Preporučeni popis

<i>Kategorija</i>	<i>MARC oznaka polja</i>
Apartmani	110
Arene(ustanove)	110
Auditoriji (dvorane)	110
Bazeni, (javni)	110
Bogovi (grupe)	150

Ova kategorija uključuje grupe bogova. Odrednice za pojedinačne imenovane bogove nalaze se u Grupi 1, izražene su kao imenske odrednice s oznakom polja 100.

Boravišta	110
Bunari	151
Carinarnice	110
Ceste	151
Cjevovodi	151
Događaji	150

Događaji koji se ne mogu ponoviti (npr. povijesni događaji).

Dokovi	151
Dotacije za zemljište	151
Društveni domovi	110
Dvorci	110
Elektrane	110
Farme	151
Fontane	150
Gimnazije	110
Glavne ceste / Autoceste	151
Golf tereni / Igrališta golfa	151
Gradovi (izumrli)	151

Gradske uprave	110
Gradjevine (npr. tornjevi)	150
Groblja (arheološka nalazišta)	150

Odrednice u ovoj kategoriji odnose se na groblja koja su arheološka nalazišta, izrađene su kao predmetne odrednice s oznakom polja 151 i označene su u skladu s pravilima predmetne katalogizacije. Odrednice za imenovana groblja izrađene su kao korporativna tijela, s oznakom polja 110 i nalaze se u Grupi 1.

Grobnice	150
Grupe umjetnika	150

Odrednice u ovoj kategoriji uključuju umjetnike, skladatelje, itd.; grupe koje su često neformalno organizirane, možda si ne daju ime i ne igraju ulogu u kolektivnoj promidžbi i marketingu svoga rada. Odrednice za umjetnike, skladatelje, itd.; grupe su prepoznatljive po svom imenu i funkcijama kao poslovne tvrtke u stvaranju, objavljivanju, promoviranju i marketingu svojih djela - odrednice su oblikovane kao korporativni entiteti u skladu s konvencijama deskriptivne katalogizacije.

Hramovi (ruševine)	110
Igrališta	151
Imanja	151
Imigracijske postaje	110
Izložbene zgrade	110
Izmišljeni/fikcionalni likovi (grupe)	150

Odrednice u ovoj kategoriji odnose se na grupe fikcionalnih likova. Odrednice za pojedinačne fikcionalne likove nalaze se u Grupi 1, izrađene su kao imenske odrednice s oznakom polja 100.

Javni zahodi	110
Kampovi	151
Kanali	151
Klanovi	100
Klupske zgrade (ustanove)	110
Kongresni centri (ustanove)	110
Kovnice novca (ustanove)	110
Kupališta (uključujući i kupališne zgrade)	110
Legendarni likovi (Grupe)	150

Odrednice u ovoj kategoriji odnose se na grupe legendarnih likova. Odrednice za pojedinačne legendarne likove nalaze se u Grupi 1, izrađene su kao imenske odrednice s oznakom polja 100.

Lokomotive	150
Lugarske postaje (ustanove)	110
Luke (geografski entitet)	151
Lukovi (gradjevine)	150
Ljetovališta i odmarališta (ustanove)	110
Mitološki likovi (grupe)	150

Odrednice u ovoj kategoriji odnose se na grupe mitoloških likova. Odrednice za pojedinačne mitološke likove nalaze se u Grupi 1, izrađene su kao imenske odrednice s oznakom polja 100.

Mostovi	151
Nagrade	150
Obitelji	100
Odlagališta otpada	151
Otvoreni prostori, trgovi, terase, itd.	151
Palace (ustanove)	110
Parkovi (geografski entiteti)	151

Odrednice u ovoj kategoriji su izrađene u skladu s pravilima predmetne katalogizacije. Odrednice za parkove kao korporativna tijela nalaze se u Grupi 1, izrađene su kao imenske odrednice s oznakom polja 110.

Paviljoni	110
Plemena (etničke grupe)	150
Plemićki posjedi (ustanove)	110
Policijske postaje	110
Poštanski uredi	110
Povijesna mjesta	151
Predsjednički dvori (ustanove)	110
Putovi	151
Računalne mreže	150
Računalni jezici	150
Računalni sustavi	150
Rekreacijska područja	151
Rezervati (parkovi, šume, itd.)	151
Rezervati za Indijance	151
Rudnici (ustanove)	110
Rudnici	151
Sajmišta	151
Sateliti (prirodni)	151
Silos (ustanove)	110
Sobe (memorijalne)	150
Spomenici (građevine, kipovi, itd.)	150
Stadioni (ustanove)	110
Sudske zgrade (ustanove)	110
Svemirska tijela (asteroidi, komete, galaksije, planete, itd.)	151
Svetišta (ne crkve)	150
Svetkovine	150
Svjetionici (ustanove)	110
Šume (geografski entiteti)	151

Odrednice za ustanove koje su nadležne za upravljanje šumama su korporativna tijela i nalaze se u Grupi 1, izrađene su kao imenske odrednice s oznakom polja 110.

Tematski parkovi	151
Terminali (ustanove, npr. autobusni)	110
Toplice (ustanove)	110
Tornjevi (građevine)	150
Trajektne zgrade (ustanove)	110
Trkališta (ustanove)	110
Tuneli (građevine)	151
Tvrđave (građevine)	151
Ulice	151
Umjetničke škole	150
Uredske zgrade	110
Ustave (građevine)	151
Varijetei (ustanove)	110
Vatrogasne postaje	110
Vile (ustanove)	110
Vodeni putovi	151
Vodovodi	151
Vojni pohodi	150

Odrednice u ovoj kategoriji su ratni vojni pohodi (bitke, opsade, itd.).

Vrtovi	151
Zabavni parkovi	151
Zbirke (ustanove, javne ili privatne)	110
Zgrade (detalji)	150
Zgrade kao ustanove (npr. Sabor)	110
Zgrade opere (ustanove)	110
Zgrade kazališta (ustanove)	110
Zgrade tržnica (ustanove)	110
Zidovi	150, 151

Zidovi koji su bili izgrađeni kao vojne obrambene građevine (npr., Veliki kineski zid, Hadrijanov zid, pojedini gradski zidovi) bilježe se s oznakom polja 151. Svi drugi zidovi bilježe se s oznakom polja 150.

Željezničke postaje	110
---------------------	-----

Vremenske odrednice i dodatne vremenske odrednice

H 620 Vremenske odrednice i vremenske dodatne odrednice

H 620 Vremenske odrednice i dodatne vremenske odrednice

UVOD: Ove upute koriste se za dodjelu vremenskih odrednica kao vode ih i kao dodatnih odrednica. Dodatna objašnjenja o korištenju vremenskih dodatnih odrednica navedena su u uputama za korištenje višenamjenskih dodatnih odrednica i dodatnih odrednica kontroliranih oglednim odrednicama, vidi [H 1095-H 1200](#). Za oblikovanje datuma u vremenskoj odrednici za pojedina ne događaje, vidi [H 1078](#).

Vodeća vremenska odrednica iskazuje se riječima, a vremenska dodatna odrednica iskazuje se riječima i brojkama, osim za geološka razdoblja. *Primjer:*

150 ## \$a Srednji vijek \$x Društveni život i običaji

ali

151 ## \$a Velika Britanija \$x Društveni život i običaji \$y Srednji vijek

1. Način iskazivanja vremenskih odrednica. Vremenski aspekt predmeta može se iskazati na više načina: kao vodeća odrednica, kada je predmet djela samo vremensko razdoblje; odrednicama koje su inherentno vremenske; pridjevskim kvalifikatorom; vremenskim kvalifikatorom i vremenskom dodatnom odrednicom.

a. Opće odrednice za vremensko razdoblje. Ove odrednice uvijek se oblikuju riječima, a koriste se kada je vremensko razdoblje predmet djela. *Primjeri:*

150 ## \$a Dvadeset i prvo stoljeće

150 ## \$a Kameno doba

150 ## \$a Renesansa

150 ## \$a Srednji vijek

150 ## \$a Tisuću u devetsto devedeset prva

b. Odrednice koje su inherentno vremenske. Ako su odrednice ograničene specifičnim vremenskim razdobljem jer same po sebi iskazuju vrijeme ili ga podrazumijevaju, ne dodjeljuje im se vremenska dodatna odrednica. Odrednice ove vrste uključuju povijesna zbivanja, umjetničke stilove ili tehnološki razvoj.

Primjeri:

150 ## \$a Nijemi film

150 ## \$a Laseri

150 ## \$a Kubizam

150 ## \$a Parne lokomotive

150 ## \$a Pokret nesvrstanih

150 ## \$a Postkomunizam

c. Odrednice s pridjevskim kvalifikatorom. Široka vremenska razdoblja povezana s predmetom oblikuju se s vremenskim pridjevskim kvalifikatorom u prirodnom redoslijedu riječi. *Primjeri:*

150 ## \$a Antička društva

150 ## \$a Antički roman

150 ## \$a Prapovijesna arhitektura

150 ## \$a Srednjovjekovna znanost

150 ## \$a Srednjovjekovna arheologija

d. Odrednice s vremenskim kvalifikatorom u okrugloj zagradi. Odrednice za pojedine događaje oblikuju se s vremenskim kvalifikatorom u okrugloj zagradi. *Primjeri:*

- 100 1# \$a Grabar-Kitarovi , Kolinda \$x Inauguracija (2015.)
- 150 ## \$a Hrvatsko proljeće (1971.)
- 150 ## \$a Bitka kod El Alameina (1942.)
- 150 ## \$a Uragan Katrina (2005.)
- 150 ## \$a Pomrčina Sunca (1854.)
- 150 ## \$a Pomrčina Sunca (1969.)
- 111 2# \$a Berlinski kongres (1878.)
- 150 ## \$a Operacija Oluja (1995.)

e. Odrednice s dodatnim vremenskim odrednicama. Vremensko razdoblje može se izraziti vremenskim dodatnim odrednicama različitih oblika. Mjesto dodatne odrednice u složenoj predmetnoj odrednici također može biti različito.

(1) Oblik dodatne odrednice. Ovisno o željenoj specifičnosti, vremenske dodatne odrednice mogu se oblikovati na nekoliko različitih načina.

- *nespecificiran po etni datum:*

- 151 ## \$a Bosna i Hercegovina \$x Povijest \$y do 7. st.
- 150 ## \$a Talijanski književnici \$y do 1500.

- *nespecificiran završni datum:*

- 151 ## \$a Indonezija \$x Politika i vlast \$y 1998.-

- *nespecificiran po etni i završni datum (samo za geološka razdoblja):*

- 150 ## \$a Stratigrafska geologija \$y Paleozoik

- *specifično stoljeće:*

- 150 ## \$a Obrti \$y 17. st.
- 151 ## \$a Rusija \$x Povijest \$y 17. st.

- *specifični raspon datuma:*

- 150 ## \$a Dokumentarna fotografija \$y 1960.-1970.
- 150 ## \$a Glazba \$y 476.-1492.

151 ## \$a Hrvatska \$x Povijest \$y 1102.-1527.

- *specifičan datum:*

150 ## \$a Politički izbori \$z Jugoslavija \$y 1931.

150 ## \$a Masovni mediji \$z Hrvatska \$y 1971.

*Bilješka: Neke su odrednice za događaje oblikovane s dodatnim odrednicama koje uključuju jedan datum ili raspon datuma bez dodatne odrednice --Povijest, primjerice, **Laki--Erupcija (1883.); Kerman, Piper--Zato uništenje (2004.-2005.).** To su tematske dodatne odrednice kvalificirane datumom. Za njih se koriste kodovi potpolja \$x za tematsku dodatnu odrednicu, a ne kodovi potpolja \$y za vremenske dodatne odrednice.*

(2) Mjesto vremenskih dodatnih odrednica u složenim predmetnim odrednicama. Vremenska dodatna odrednica može se nalaziti na različitim mjestima u složenoj predmetnoj odrednici i može biti dalje dijeljena različitim vrstama dodatnih odrednica. Najčešće se vremenska dodatna odrednica nalazi iza tematske i geografske dodatne odrednice, a prije formalne dodatne odrednice. Postoje i složene odrednice, u kojima se nije poštivao preporučeni redoslijed, vidi [H 1075](#), mijenjaju se u toku redovitog dnevnog rada, od služajaja do služajaja. Mjesto vremenske dodatne odrednice, u složenoj predmetnoj odrednici, može biti:

- *iza vodeće odrednice:*

650 #7 \$a Ekonomska povijest \$y 1918.-1945.

650 #7 \$a Njemačka filozofija \$y 20. st.

650 #7 \$a Hrvatski jezik \$y 19. st.

- *iza dodatne odrednice --Povijest [uz zemlje, gradove itd.]*

651 #7 \$a Rusija \$x Povijest \$y 19. st.

- *iza tematske ili geografske dodatne odrednice:*

651 #7 \$a Bugarska \$x Religiozni život i običaji \$y 1990.-

650 #7 \$a Slikari \$x Društveni uvjeti \$y 16. st.

- *iza šire vremenske odrednice:*

650 #7 Srednjovjekovna civilizacija \$y 14. st.

650 #7 Antička književnost \$y 4. st.

650 #7 Moderna umjetnost \$y 20. st.

- *ispred formalne dodatne odrednice:*

651 #7 \$a Hrvatska \$x Povijest \$y 1945.-1990. \$v Serijske publikacije
650 #7 \$a Filozofi \$y 20. st. \$v Intervjui

- *ispred tematske dodatne odrednice:*

651 #7 \$a Francuska \$x Povijest \$y 19. st. \$x Nastava i učenje

2. Dodjeljivanje vremenskih odrednica i vremenskih dodatnih odrednica.

a. Sadržaj djela i datum impresuma. Odrednice za vremenska razdoblja izražavaju sadržaj djela, a ne vrijeme izdavanja djela.

b. Izostavljanje vremenske dodatne odrednice.

(1) Teme ograničene na određeno stoljeće. Dodatna vremenska odrednica za stoljeće se ne dodjeljuje se kad je tema, po svojoj prirodi, ograničena specifičnim stoljećem. *Primjer:*

650 #7 \$a Parobrodi \$x Povijest
[ne 650 #7 \$a Parobrodi \$x Povijest \$y 19. st.]

(2) Druge situacije u kojima se izostavlja vremenska dodatna odrednica. Vremenska dodatna odrednica se izostavlja uz neke višenamjenske dodatne odrednice, ako njihovo korištenje nije dopušteno ili je ograničeno.

c. Odrednice za stoljeće, godine i druga vremenska razdoblja. Za određena vremenska razdoblja izražavaju se zasebne odrednice kao tematske odrednice, primjerice, **Renesansa, Osamnaesto stoljeće; Tisuću u devetsto šezdeset osma; Šezdesete godine dvadesetog stoljeća.** Ove odrednice dodjeljuju se samo djelima o vremenskom razdoblju koja nisu ograničena specifičnom temom. *Primjeri:*

Naslov: Toward the year

650 #7 \$a Dvadeset i prvo stoljeće \$x Predviđanja

Naslov: Encyclopedia of the Renaissance

650 #7 \$a Renesansa \$v Enciklopedije

Za djela o specifičnim vremenskim razdobljima koja su povezana sa specifičnim temama, dodjeljuju se odrednice za teme s odgovarajućim oblikovanim ili višenamjenskim vremenskim dodatnim odrednicama. *Primjeri:*

Naslov: Studenti Sveučilišta u Zagrebu : 1874.-1914.

651 #7 \$a Zagreb \$x Povijest \$y 1868.-1918.

610 27 \$a Sveučilište (Zagreb) \$x Povijest

650 #7 \$a Studenti \$z Zagreb \$y 20. st.

651 #7 \$a Zagreb \$x Intelektualni život \$y 20. st.

Naslov: Anton Gnanb i rijeke ki trgova ki putovi u osamnaestom stoljeću.

600 17 \$a Gnanb, Anton

651 #7 \$a Rijeka \$x Gospodarska povijest \$y 18. st.

651 #7 \$a Rijeka \$x Povijest \$y 18. st.

d. Dopunske odrednice. U nekim slučajevima, kada nije dopušteno ili je ograničeno korištenje vremenske dodatne odrednice, izražuje se dopunska odrednica kojom se izražava vremensko razdoblje. Primjerice, uz dodatne odrednice --**Meunarodni odnosi**; --**Utjecaj [jedne teme na drugu]**; itd. nije dopuštena vremenska odrednica. *Primjeri:*

Naslov: O američkom utjecaju u Hrvatskoj

651 #7 \$a Hrvatska \$x Društveni život i običaji \$x Američki utjecaji

651 #7 \$a Hrvatska \$x Društveni život i običaji \$y 20. st.

3. Oblikovanje novih vremenskih odrednica ili vremenskih dodatnih odrednica.

a. Općenito. Pri izradi nove vremenske odrednice ili vremenske dodatne odrednice slijede se navedene upute. Ako su postojeće predmetne odrednice oblikovane različito od važećih oblika, mogu se nastaviti koristiti.

b. Odrednice za stoljeća, godine itd. Vremenske odrednice za stoljeća, desetljeća ili godine iskazuju se riječima, a vremenske dodatne odrednice oblikuju se arapskim brojkama. Varijantni oblici upisuju se u polje 450, a šire odrednice, ako su dostupne, u polje 550. *Primjeri:*

150 ## \$a Dvanaesto stoljeće

450 ## \$a 12. st.

450 ## \$a 12. stoljeće

550 ## \$w g \$a Srednji vijek

c. Odrednice oblikovane vremenskim pridjevskim kvalifikatorom. Ako za predmet postoji ogledna odrednica s vremenskim pridjevskim kvalifikatorom, nova odrednica se oblikuje u istom obliku, primjerice, **Srednjovjekovni rukopisi.**

d. Dodatne odrednice za vremenska razdoblja.

(1) Izbor odgovarajućih vremenskih razdoblja kao vremenskih dodatnih odrednica. Odabire se vremensko razdoblje koje izražava općenito poznato razdoblje povezano s predmetom ili mjestom, potvrđeno stručnim istraživanjem, ili vremensko razdoblje koje se često obrađuje u djelima o predmetu ili mjestu.

(2) Specifična vremenska razdoblja. Za oblikovanje dodatne odrednice izražene specifičnim datumima, odabiru se datumi koji se podudaraju sa specificiranim početkom i završetkom određenog razdoblja. *Primjeri:*

- 151 ## \$a Hrvatska \$x Povijest \$y 630.-1102.
- 151 ## \$a Hrvatska \$x Povijest \$y 630.-795.
- 151 ## \$a Hrvatska \$x Povijest \$y 795.-925.
- 151 ## \$a Hrvatska \$x Povijest \$y 925.-1102.
- 151 ## \$a Hrvatska \$x Povijest \$y 1102.-1527.
- 151 ## \$a Hrvatska \$x Povijest \$y 1102.-1301.
- 151 ## \$a Hrvatska \$x Povijest \$y 1301.-1386.
- 151 ## \$a Hrvatska \$x Povijest \$y 1386.-1527.
- 151 ## \$a Hrvatska \$x Povijest \$y 1527.-1740.
- 151 ## \$a Hrvatska \$x Povijest \$y 1527.-1918.
- 151 ## \$a Hrvatska \$x Povijest \$y 1740.-1790.
- 151 ## \$a Hrvatska \$x Povijest \$y 1848.-1849.
- 151 ## \$a Hrvatska \$x Povijest \$y 1868.-1918.
- 151 ## \$a Hrvatska \$x Povijest \$y 1914.-1918.
- 151 ## \$a Hrvatska \$x Povijest \$y 1918.-1941.
- 151 ## \$a Hrvatska \$x Povijest \$y 1941.-1945.

- 151 ## \$a Hrvatska \$x Meunarodni odnosi \$y 1914.-1918.
- 151 ## \$a Hrvatska \$x Meunarodni odnosi \$y 1945.-1990.
- 151 ## \$a Hrvatska \$x Meunarodni odnosi \$y 1991.-

- 151 ## \$a Hrvatska \$x Politika i vlast \$y 1945.-1990.
- 151 ## \$a Hrvatska \$x Politika i vlast \$y 1991.-

- 151 ## \$a Indija \$x Meunarodni odnosi \$y 1857.-1919.
- 151 ## \$a Indija \$x Meunarodni odnosi \$y 1919.-1947.
- 151 ## \$a Indija \$x Meunarodni odnosi \$y 1947.-1984.
- 151 ## \$a Indija \$x Meunarodni odnosi \$y 1984.-

Geografske odrednice i geografske dodatne odrednice

- H 690 Oblikovanje geografskih odrednica
- H 710 Spajanje i razdvajanje jurisdikcija
- H 713 Administrativno-teritorijalne podjele zemalja prve razine
- H 715 Izumrli gradovi
- H 720 Dijelovi naselja
- H 760 Geografske regije
- H 790 Područja povezana s gradovima
- H 810 Kvalifikator kao dio geografske odrednice
- H 860 Dodatne odrednice s geografskom podjelom
- H 870 Umetanje geografske dodatne odrednice
- H 910 Mjesto kao tema u umjetnosti, književnosti, na filmu, itd.
- H 945 Njemačka

H 1023 Savez Sovjetskih Socijalističkih Republika

H 1055 Jugoslavija

H 690 Oblikovanje geografskih odrednica

UVOD: Dvije kategorije obuhvaćaju odrednice za geografska imena: (1) imena političke jurisdikcije (društveno-geografski/političko-teritorijalni entiteti) i (2) geografska imena koja nisu pod jurisdikcijom (fizičko-geografski/prirodni entiteti).

Odrednice u prvoj kategoriji oblikovane su prema deskriptivnim kataložnim pravilima za autorizirane zapise i nalaze se u autoriziranoj imenskoj bazi podataka.

Odrednice obuhvaćene drugom kategorijom izražuju se u autoriziranoj bazi predmetnih odrednica.

Kako bi se smanjile pogreške u izradi odrednica za geografska imena, u NSK je postignut dogovor da oblikovanje odrednica druge kategorije, od 2012. godine, preuzme Zbirka zemljopisnih karata i atlasa. U tu svrhu izražene su upute koje se sastoje od definicije i obuhvata pojma geografskih predmetnih oznaka, općih pravila za imenovanje geografskih oznaka, uputa za klasifikaciju geografskih predmetnih oznaka te primjene formata MARC 21 (vidi [Geografska imena: upute za izradu i klasificiranje predmetnih preglednih zapisa u formatu MARC 21](#)). Upute su opremljene cjelovitim primjerima geografskih preglednih zapisa prema poljima formata MARC 21, popisom priručnika i kazala geografskih imena i popisom dodatnih oznaka koje se koriste uz geografske odrednice u *Zbirci zemljopisnih karata i atlasa NSK*.

Primjeri reprezentativnih entiteta:

Arheološka nalazišta, povijesna nalazišta, itd.

Područja i regije (kada nisu višenamjenske dodatne odrednice)

Kanali

Brane

Izumrli gradovi (prije 1500)

Poljoprivredna gospodarstva, vrtovi

Šume, travnjaci, itd.

Geografski prirodni entiteti (primjerice, špilje, pustinje, jezera, planine, oceanske struje, ravnice, rijeke, mora, stepe, podvodni geografski oblici)

Geološki bazeni, geološki oblici, itd.

Rudnici

Parkovi, rezervati, skloništa, područja za rekreaciju, itd.

Umjetna jezera

Ceste, ulice, staze

Doline

Ove upute koriste se za oblikovanje geografskih imena koja nisu jurisdikcije (političko-teritorijalne jedinice) kao predmetne odrednice. O postupcima dodavanja kvalifikatora geografskim imenima, vidi [H 810](#).

1. Odobreni oblik geografskog imena.

a. Geografsko ime na hrvatskom jeziku. Geografske odrednice stranih entiteta za koje postoji hrvatski oblik imena oblikuju se na hrvatskom jeziku. Kao izvori koriste se najnoviji priručnici na hrvatskom jeziku (atlas, kazala i/ili popisi službenih geografskih imena, leksikoni, enciklopedije, itd.). Od izvornog naziva stranog entiteta obvezno se izražuje općenito a vidi uputnica. *Primjeri:*

Rim	Budimpešta
Njemačka	Amazona
Rajna	Kavkaz
Tihi ocean	Be

b. Izvorni oblik geografskog imena. Geografske odrednice za strane entitete za koje ne postoji hrvatski oblik imena oblikuju se prema izvornom imenu. *Primjeri:*

New York	New Jersey
Rio de Janeiro	Tennessee
Emilia-Romagna (regija)	

c. Geografsko ime i službeni naziv države. Geografske odrednice za države oblikuju se prema geografskom imenu, a ne njihovom službenom nazivu.

Za službeni naziv države može se izraditi općenito a vidi uputnica. *Primjeri:*

Danska	Velika Britanija
Izrael	Libija
Indija	Kina

2. Izvori podataka. Katalogizatori Zbirke zemljopisnih karata i atlasa donose odluke o oblikovanju geografskog imena na osnovu podataka pronađenih u djelu koje se katalogizira, a za dodatne informacije kojima potvrđuju izbor geografskog imena kao i alternativnih oblika, koriste se referentnom grafičkom navedenom u [uputama za geografske predmetne odrednice](#).

Svaki konzultirani izvor podataka o odrednici citira se u poljima 670 autoriziranog zapisa prema pravilima, vidi [H 202](#).

U potpolje \$b svakog polja 670 bilježi se pronađeni podatak koji se koristi za izbjegavanje kolizije između ustanovljenih geografskih imena s kvalifikatorom u okrugloj zagradi ili bez njega.

3. Odabir oblika odrednice. Oblik imena koji ustanovi *Zbirka zemljopisnih karata i atlasa* ima prednost ispred svih drugih oblika imena pronađenih u drugim izvorima.

Bilješka: Kada se formira nova zemlja ili zemlja mijenja ime, uzimaju se u obzir informacije iz službenih izvora Republike Hrvatske prije nego se ustanovi odrednica za novo geografsko ime. Provjerava se da li je dopunjen popis MARC kodova za zemlje i geografska područja kao i međunarodne standarde za kodove zemalja. Pri pojavi novog geografskog imena neke zemlje ne šalju se prijedlozi za izradu autoriziranih

zapisa za ime nove države sve dok Zbirka zemljopisnih karata i atlasa NSK ne izradi autorizirani zapis za ime i odredi odgovarajuću i NSK postupak obrade.

4. Geografsko ime i strane svijeta. Strane svijeta mogu biti specificirani dio geografske odrednice ili sastavni dio njezinog imena.

a. Strana svijeta - specificirano. Geografske odrednice za entitete specificirane geografskom stranom svijeta, oblikuju se u inverziji. *Primjeri:*

Hrvatska, isto na
Dalmacija, južna
Francuska, isto na

b. Strana svijeta - sastavni dio geografskog imena. Geografske odrednice za entitete kojima je strana svijeta sastavni dio imena oblikuju se prema prirodnom redoslijedu riječi. *Primjeri:*

Južna Amerika
Sjeverna Amerika
Sjeverna Irska

5. Kratice Geografske odrednice za države koje u geografskom nazivu sadrže više riječi i oblikuju se prema punom obliku imena. *Primjer:*

Sjedinjene Američke Države
[ne SAD]

6. Nebeska tijela. Odrednice obuhvaćaju imena nebeskih tijela i svemirskih pojava. *Primjeri:*

Sunce (nebesko tijelo)
Mars (nebesko tijelo)
Mliječna staza

7. Transliteracija. Kao opće pravilo geografska imena nelatiničnih pisama transliteriraju se prema NSK pravilima za transliteraciju.

8. Kolizije. Kolizije između geografskih imena mogu se riješiti bilježenjem pripadajuće kategorije kao kvalifikatora u okrugloj zagradi, vidi [H 810](#).

9. Uputnice.

a. Opće i vidi uputnice. Alternativni oblici geografskog imena bilježe se u polju 451, a uključeni su:

- alternativni oblici imena pronađeni u drugim izvorima podataka

- inverzni oblik odrednica oblikovanih u prirodnom redosljedu rije i
- kolokvijalni oblik imena
- drugi značajni strani jezici i oblici, primjerice, oblici na drugim službenim jezicima zemlje u kojoj se nalazi geografski entitet. Polja 451 ne dodjeljuju se stranim jezicima koji se javljaju u djelu koje se katalogizira ako nisu od posebne važnosti za to geografsko ime
- ako hrvatski oblik nije službeni (Klagenfurt, neslužbeno hrvatsko ime Celovac)
- skraćeni oblici imena
- kratice

b. Uputnice za šire generičke pojmove. Zapisu se dodaju do tri polja 550 za šire generičke pojmove koji okupljaju istu vrstu geografskih entiteta. Za geografska obilježja koja se nalaze u više od tri zemlje ili više od tri administrativne podjele prvog reda, koristi se odgovarajuće šire geografsko ime kao dodatna odrednica.

Primjeri:

151 ## \$a Tara (rijeka)
550 ## \$w g \$a Rijeke \$z Crna Gora

151 ## \$a Dunav
550 ## \$w g \$a Rijeke \$z Europa

Uputnice se izrađuju za neke vrste entiteta, kao što su parkovi, arheološka nalazišta, izumrli gradovi itd. prema oglednim odrednicama. Takve ogledne odrednice opisane su u pojedinačnim uputama ovog *Pravilnika i priručnika*. *Primjer:*

151 ## \$a Vukodol
550 ## \$w g \$a Arheološka nalazišta \$z Hrvatska

c. Širi geografski pojmovi. Kao širi geografski pojam dodaje se, u polje 551, geografsko ime šireg geografskog obilježja kojem odrednica pripada, ako je prikladno i ako odrednica već postoji, primjerice, pojedini vrh u planinskom lancu ili pojedino jezero u skupini jezera. Ne autoriziraju se odrednice za već skupine radi izrade uputnice. *Primjer:*

151 ## \$a Prošćansko jezero
551 ## \$w g \$a Plitvička jezera
550 ## \$w g \$a Jezera \$z Hrvatska

10. Primjeri.

Bilješka: Za pravila dodavanja kvalifikatora, vidi [H 810](#).

151 ## \$a Velebit (planina)
550 ## \$w g \$a Planine \$z Hrvatska

151 ## \$a Kennesaw Mountain
451 ## \$a Kenesaw Mountain
550 ## \$w g \$a Planine \$z Georgia

151 ## \$a Papuk
550 ## \$w g \$a Planine \$z Hrvatska

151 ## \$a Saint Helens (vulkan)
451 ## \$a Vulkan Saint Helens
451 ## \$a St. Helens, Mount
550 ## \$w g \$a Planine \$z Washington (država)
550 ## \$w g \$a Vulkani \$z Washington (država)

151 ## \$a Sankt Gotthard (prijevoj)
451 ## \$a Prijevoj na Sank Gotthardu
550 ## \$w g \$a Planinski prijevoji \$z Švicarska

151 ## \$a Žuta rijeka
451 ## \$a Huang Ho
550 ## \$w g \$a Rijeke \$z Kina

151 ## \$a Milino jezero
451 ## \$a Jezero, Milino
550 ## \$w g \$a Plitvi ka jezera
550 ## \$w g \$a Jezera \$z Hrvatska

H 710 Spajanje i razdvajanje jurisdikcija

UVOD: *Kroz povijest, teritorijalne jedinice, jurisdikcije, bile su preimenovane, reorganizirane, spajale su se s drugim jurisdikcijama, dijelile su se na više teritorijalnih područja, bile su osvajane, postajale su neovisne, i na druge načine su mijenjale svoja imena i organizacijsku strukturu. Također su se i područja uključena u neku jurisdikciju tijekom vremena, na isti ili sličan način, mijenjala. Predmetne odrednice za imena jurisdikcija oblikuju se prema najnovijim oblicima imena u svim slučajevima u kojima je teritorijalni identitet ostao bitno nepromijenjen. Ako je teritorijalni identitet promijenjen, najčešće zbog spajanja ili razdvajanja jurisdikcija, koriste se ove upute.*

1. Općenito. U slučajevima u kojima su se jurisdikcije spojile ili razdvojile, različite odrednice mogu biti odgovarajuće ovisno o području i vremenskom razdoblju o kojem se u djelu raspravlja. Općenito, dodjeljuju se predmetne odrednice koje odgovaraju fizičkom opsegu područja o kojem se raspravlja.

2. Spajanja.

a. Obuhvat prije spajanja. Za područje koje odgovara jurisdikciji nakon spajanja dodjeljuje se odrednica za jurisdikciju, koja je oblikovana za to područje nakon spajanja. Odrednica se dodjeljuje čak i ako jurisdikcija nije postojala prije spajanja. Za područje koje odgovara području jurisdikcije, prije spajanja, dodjeljuje se odrednica za jurisdikciju prije spajanja.

Primjer 1: Država Somalija formirana je 1960. spajanjem Britanske Somalije i Talijanske Somalije. Odrednica **Somalija** koristi se za razdoblje prije spajanja za djela koja raspravljaju o području koje odgovara sadašnjem stanju. Odrednica **Britanska Somalija** koristi se za djela o području koje odgovara toj jurisdikciji. Odrednica **Talijanska Somalija** koristi se za djela o području koje odgovara toj jurisdikciji.

Primjer 2: Njemačka nije postojala kao jedinstvena jurisdikcija do 19. stoljeća, ali odrednica **Njemačka** koristi se za raniji obuhvat područja danas poznat kao Njemačka. Odrednice za različite jurisdikcije, koje su prethodile formiranju Njemačke, koriste se za djela koja raspravljaju o tim pojedinačnim područjima.

b. Obuhvat poslije spajanja. Za područje koje odgovara jurisdikciji, nakon spajanja, dodjeljuje se odrednica za jurisdikciju nakon spajanja. Za područje koje odgovara području jurisdikcije, prije spajanja, dodjeljuje se odrednica za jurisdikciju prije spajanja. Odrednica za jurisdikciju koja je prestala postojati nakon spajanja, dodjeljuje se za djela koja o njoj raspravljaju.

Primjer: Malajska Federacija se spojila s drugim jurisdikcijama (Sabahom, Sarawakom i Singapurom) 1963. godine i formirala državu **Malezija**. Odrednica **Malezija** koristi se za djela o cijeloj državi. Odrednica Malajska Federacija koristi se za djela koja raspravljaju područje koje odgovara ranijoj jurisdikciji Malajske Federacije, iako više ne postoji jurisdikcija koja odgovara tom području.

3. Razdvajanja

a. Ime ranije jurisdikcije ne koristi nova jurisdikcija.

(1) **Obuhvat prije razdvajanja.** Za područje koje odgovara jurisdikciji prije razdvajanja, dodijeliti odrednicu za jurisdikciju prije razdvajanja, čak i ako ta jurisdikcija više ne postoji. Za područje koje odgovara području jurisdikcije poslije razdvajanja, dodijeliti odrednicu za jurisdikciju poslije razdvajanja.

Primjer: Država Čehoslovačka razdvojila se na Češku Republiku i Slovačku. Odrednica **Čehoslovačka** koristi se za djela o cijeloj državi u razdoblju prije razdvajanja. Odrednica **Češka** koristi se za djela o području koje odgovara toj jurisdikciji. Odrednica **Slovačka** koristi se za djela o području ove jurisdikcije.

(2) **Obuhvat poslije razdvajanja.** Za područje koje odgovara jurisdikciji prije razdvajanja,

dodjeljuje se odrednica za jurisdikciju prije razdvajanja ako se ime još koristi za tu regiju. Ako ime ranije jurisdikcije više nije u općoj uporabi kao ime za regiju, dodjeljuje se ekvivalentna predmetna odrednica ili se dodjeljuju odrednice za jurisdikcije poslije razdvajanja. Za područje koje odgovara jednoj od jurisdikcija poslije razdvajanja, dodjeljuje se odrednica za jurisdikciju poslije razdvajanja.

Primjer 1 (ime za regiju se još koristi): Ranija francuska provincija Normandija više ne postoji, jer je podijeljena u nekoliko jurisdikcija. Pa ipak, ime je još u općoj upotrebi kako bi uputilo na geografsku regiju koja odgovara nekadašnjoj provinciji. Odrednica **Normandija** koristi se za djela o regiji koja odgovara ranijoj provinciji. Odrednice za različite jurisdikcije sada uključene u regiju Normandija koriste se za djela o jurisdikcijama zasebno.

Primjer 2 (ekvivalentna predmetna odrednica): Ranija administrativna jedinica francuskih teritorija poznata kao Francuska Ekvatorijalna Afrika bila je podijeljena na četiri neovisne države - Madagaskar, Centralna Afrika Republika, Gabon i Kongo (Brazzaville). Ove četiri države se sada zajedno smatra francuskim govornim područjem Ekvatorijalne Afrike. Predmetna odrednica **Francuska Ekvatorijalna Afrika** koristi se za djela o tom području kao cjelini. Odrednice za sadašnje države koriste se za djela o tim državama zasebno.

Primjer 3 (nema ekvivalentne odrednice): Država Čehoslovačka razdvojila se na Češku Republiku i Slovačku. Ime ranije države više nije u općoj uporabi kako bi uputilo na Češku Republiku i Slovačku zajedno za razdoblje poslije razdvajanja. Dvije odrednice **Češka** i **Slovačka** koriste se za djela o dvije države zajedno u razdoblju poslije razdvajanja (ne izražuje se odrednica Zemlje bivše Čehoslovačke). Odrednica za pojedinu državu, **Češka** ili **Slovačku**, koristi se za djela o jednoj od država koja se obrađuje zasebno.

b. Ime ranije jurisdikcije zadržala je jedna od kasnijih jurisdikcija.

- (1) **Obuhvat prije razdvajanja.** Za područje koje odgovara jurisdikciji prije razdvajanja, dodjeljuje se odrednica za jurisdikciju prije razdvajanja. Za područje koje odgovara području jurisdikcije poslije razdvajanja, dodjeljuje se odrednica za jurisdikciju poslije razdvajanja.

Primjer: Američka savezna država Virginia izvorno je uključivala područje koje danas zauzima država West Virginia. Odrednica **Virginia (država)** koristi se za djela o razdoblju prije razdvajanja koja raspravljaju o području koje odgovara sadašnjoj Virginiji i West Virginiji zajedno. Odrednica **Virginia (država)** koristi se i za djela o razdoblju prije razdvajanja koja raspravljaju o području koje odgovara sadašnjoj državi Virginia. Odrednica **West Virginia (država)** koristi se za djela o razdoblju prije razdvajanja koja raspravljaju o području koje je sada uključeno u postojeću državu West Virginia.

- (2) **Obuhvat poslije razdvajanja.** Za područje koje odgovara jurisdikciji prije razdvajanja, dodjeljuju se odrednice za sve jurisdikcije poslije razdvajanja. Za područje koje odgovara jednoj od jurisdikcija poslije razdvajanja, dodjeljuje se odrednica za jurisdikciju poslije razdvajanja.

Primjer: Sadašnje države Pakistan i Bangladeš ranije su bile provincije veće države koja se zvala Pakistan. Dvije odrednice, **Pakistan** i **Bangladeš**, koriste se za djela koja raspravljaju o dvije države zajedno za razdoblje poslije razdvajanja. Odrednica za pojedinu državu, **Pakistan** ili **Bangladeš**, koristi se za djela o jednoj od država koja se obrađuje zasebno.

4. Korištenje geografskih dodatnih odrednica. Kao dodatne predmetne odrednice, za spojene ili razdvojene jurisdikcije, koriste se imena jurisdikcija kako je navedeno u ovim uputama.

5. Specijalni ili kompleksni slučajevi. Budući da postoji niz različitih načina na koje se jurisdikcije spajaju, dijele ili se na drugi način reorganiziraju, prethodno navedene upute možda se neće moći primijeniti u svakom od slučajeva. U izuzetnim ili kompleksnim slučajevima, autoriziranim zapisima za imena mogu se dodati napomene o opsegu. Upute za Njemačku vidjeti pod [H.945](#); za Sovjetski Savez pod [H.1023](#); za Jugoslaviju pod [H.1055](#).

H 713 Administrativno-teritorijalne podjele zemalja prve razine

UVOD: Prva razina administrativno-teritorijalne podjele zemalja su departmani, provincije, republike, države, itd. Za neke zemlje izrađuju se tematske odrednice koje se odnose na sve njihove administrativno-teritorijalne jedinice, primjerice, **Kanadske provincije** i **Talijanske regije**.

Ove upute su smjernice za dodjeljivanje odrednica djelima o temama u odnosu na prvu razinu administrativno-teritorijalne podjele neke zemlje.

1. Pojedina ne administrativno-teritorijalne podjele prve razine. Kao dodatna geografska odrednica, prve razine administrativno-teritorijalne podjele, dodjeljuje se odrednica tipa **[tema]--[mjesto]**, ako se u djelu raspravlja o nekoj temi s ove razine podjele. *Primjeri:*

650 #7 \$a Religijsko pravo i zakonodavstvo \$z Manitoba

650 #7 \$a Državni proračun \$z Kalifornija

650 #7 \$a Arheološka istraživanja \$z Kalabrija

2. Tematske odrednice koje označavaju podjele zemlje prve razine. Neke teme se uobičajeno izražavaju kao dodatne odrednice uz ime mjesta. Za djelo u kojem se komparativno raspravlja o temi koja se pojavljuje u svakoj administrativno-teritorijalnoj jedinici prve razine neke zemlje, dodjeljuju se odrednice tipa **Kanadske provincije**, **Američke države**, **Hrvatske županije** ili **Rimske provincije**, s odgovarajućim tematskim dodatnim odrednicama. Ovaj tip odrednica izrađuje se kad se za njima pojavi potreba pri tekućoj katalogizaciji. Odrednice se navode u polju **650**, a ne u polju **651**. *Primjeri:*

650 #7 \$a Kanadske provincije \$x Ekonomski uvjeti

650 #7 \$a Hrvatske županije \$x Socijalna politika

650 #7 \$a Poljska vojvodstva \$x Društveni život i običaji

3. Dodjeljivanje više odrednica. Ako se u djelu raspravlja o temi u odnosu na Hrvatsku kao cjelinu i u odnosu na administrativno-teritorijalne jedinice, dodjeljuju se dvije odrednice. Dodatna odrednica **--Županije** koristi se samo

uz Hrvatsku. Ostale zemlje se ne dijele prema administrativno-teritorijalnoj podjeli prve razine. *Primjer:*

650 #7 \$a Narodne knjižnice \$z Hrvatska

650 #7 \$a Narodne knjižnice \$z Hrvatska \$x Županije

H 715 Izumrli gradovi

UVOD: Drevni ili srednjovjekovni gradovi, koji su prestali postojati prije stvaranja suvremenih država, rijetko su izrazili svoje službene publikacije, zato se odrednice za ove gradove rijetko dodjeljuju kao deskriptivne pristupnice. Odrednice za sve gradove koji su prestali postojati oblikuju se u autoriziranoj imenskoj bazi podataka, osim onih koje su izrađene na zahtjev deskriptivnog katalogizatora. Autorizirani zapisi za kasnije nastale gradove, ili gradove koji nisu izumrli, nalaze se u autoriziranoj imenskoj bazi podataka.

1. Raniji i novi oblik imena. Ako je neko mjesto kontinuirano naseljeno, a u povijesti je samo mijenjalo ime, kao odrednica se koristi najnoviji oblik imena mjesta. *Primjeri:*

London [ne Londinium]

Be [ne Vindobona]

Predmetna odrednica za izumrli grad oblikuje se u slučaju kada je suvremeno mjesto smješteno u blizini ili na mjestu izumrlog grada, ali nema izravnog povijesnog kontinuiteta.

2. Oblik odrednice. Kao oblik imena grada koristi se oblik koji se najčešće pronalazi u standardnim enciklopedijama, geografskim leksikonima, itd. Oblik imena potvrđuje se u poljima izvora pronađenih podataka u polju 670 autoriziranog predmetnog zapisa. Za oblikovanje imena izumrlog grada nije potrebno podnijeti zahtjev Uredništvu predmetnog kataloga.

Kao oblik imena starog izumrlog grada izabire se najpoznatiji oblik. *Primjerice*, oblikuje se **Larsa**, a ne **Tel Sankara** ili **Senkere**, njegovi današnji, suvremeni oblik imena.

3. Uputnice. Pri oblikovanju odrednice izražuju se sljedeće uputnice:

451 ## \$a [alternativno ranije ime (imena)] (izumrli grad)

451 ## \$a [alternativno suvremeno ime (imena)] ([suvremena zemlja])

550 ## \$w g \$a Izumrli gradovi \$z ([suvremena zemlja])

551 ## \$w g \$a [suvremena zemlja] \$x Starine

4. Korištenje imena izumrlih gradova kao predmeta. S odrednicom za izumrli grad može se postupati kao s odrednicom za arheološko nalazište ili kao s odrednicom za grad, ovisno o sadržaju djela.

a. Arheološka nalazišta. Ako se u djelu raspravlja o izumrlom gradu kao o suvremenom arheološkom lokalitetu, s odrednicom se postupa kao s odrednicom za arheološko nalazište.

b. Izumrli gradovi. Ako se u djelu raspravlja o gradu s aspekta živućeg grada, dodjeljuje se odrednica kao

za suvremene gradove. Za opsežna djela o gradu dodjeljuje se odrednica za ime grada bez dodatnih odrednica. Za djela koja raspravljaju o specifičnim aspektima grada (osim arheoloških aspekata), koriste se odgovarajuće dopuštene tematske dodatne odrednice. *Primjer:*

651 #7 \$a Salona \$x Društveni život i običaji

Dodatna odrednica --**Starine** ne koristi se uz odrednice za izumrle gradove.

5. Geografske dodatne odrednice. Uz tematsku vode u odrednicu dopušteno je, ako je potrebno, dodati ime izumrlog grada kao geografsku dodatnu odrednicu. *Primjer:*

650 #7 \$a Rimski novac \$z Salona

H 720 Dijelovi naselja

UVOD: Dijelovi grada obuhvaćaju imenovane ulice, trgove, prigradska područja (predgrađa), itd. Ne obuhvaćaju pojedinačne zgrade i građevine. Odrednice za dijelove naselja uvijek su dodatne predmetne odrednice, ali nisu višenamjenske. Autoriziraju se uz ime naselja kao složene predmetne odrednice. Za daljnju podjelu, ako su odgovarajuće, koriste se višenamjenske tematske i formalne dodatne odrednice koje su dopuštene za korištenje uz gradove.

1. Geografsko ime za dijelove naselja. Dodatne odrednice za dijelove naselja u Hrvatskoj oblikuju se kao geografske odrednice prema hrvatskom pravopisu. Dijelovi naselja u drugim zemljama se ne prevode, već se pišu u izvornom obliku. *Primjeri:*

151 ## \$a Rijeka \$z Trg pul Vele crikve

151 ## \$a New York (grad) \$z 42nd Street

2. Opće vidu uputnice. Za svaki imenovani dio naselja izražuje se opća vidu uputnica.

151 ## \$a Zagreb \$z rnomerec

451 ## \$a rnomerec \$z Zagreb

151 ## \$a Osijek \$z Tvrđa

451 ## \$a Tvrđa \$z Osijek

151 ## \$a akovo \$z Strossmayerov trg

451 ## \$a Strossmayerov trg \$z akovo

151 ## \$a Dubrovnik \$z Stradun

451 ## \$a Stradun \$z Dubrovnik

151 ## \$a Washington (D.C.) \$z Dupont Circle

451 ## \$a Dupont Circle \$z Washington (D.C.)

3. Širi generi ki pojmovi. Zapisu se dodaje polje 550 vrijednosti potpolja \$w **g** za šire generi ke pojmove koji okupljaju istu vrstu dijelova naselja kao uže pojmove. Ako treba označiti sadržaj nekog djela u kojem se raspravlja o svim ili većini gradskih dijelova iste vrste, vidi točka 4., ispod u tekstu.

151 ## \$a Zagreb \$z domerac

550 ## \$w g \$a Gradske četvrti \$z Zagreb

151 ## \$a Osijek \$z Trava

550 ## \$w g \$a Fortifikacijska arhitektura \$z Osijek

151 ## \$a Rakovo \$z Strossmayerov trg

550 ## \$w g \$a Trgovi \$z Rakovo

151 ## \$a Dubrovnik \$z Stradun

550 ## \$w g \$a Ulice \$z Dubrovnik

151 ## \$a Washington (D.C.) \$z Dupont Circle

550 ## \$w g \$a Kružna raskrižja \$z Washington (D.C.)

4. Pravilo tri. Ako se u djelu raspravlja o samo dva ili tri dijela mjesta iste vrste, dodjeljuju se dvije ili tri odgovarajuće odrednice, a ne šira dodatna odrednica. Ako se u djelu raspravlja o više od tri dijela, iste vrste, nekog mjesta kao dodatna odrednica koristi se tematska dodatna odrednica za širi generi ki pojam. Također, u slučajevima kada se u djelu raspravlja o većini ili svim dijelovima, iste vrste, nekog mjesta kao dodatna odrednica koristi se tematska dodatna odrednica za širi generi ki pojam. *Primjer:*

151 ## \$a Zagreb \$x Ulice

151 ## \$a Dubrovnik \$x Trgovi

5. Dijelovi grada i specijalne teme. Za djela u kojima se raspravlja o nekoj određenoj temi vezanoj s dijelom naselja, ne koristi se ime dijela grada kao dodatna geografska odrednica. U tim slučajevima izražuju se dvije odrednice, jedna odrednica se izražuje za tematsku odrednicu s dodatnom odrednicom imena grada, a druga se izražuje prema uputama iz točke 1. *Primjer:*

Naslov: Jezik i identitet ortodoksne židovske zajednice u Brooklynu

650 #7 \$a Židovi \$x Identitet \$z New York (grad)

650 #7 \$a Židovi \$x Jezici

651 #7 \$a New York (grad) \$z Brooklyn

6. Tematske dodatne odrednice. Uz složene odrednice tipa [**mjesto**]--[**ime dijela mjesta**], ako je potrebno, dodjeljuju se višenamjenske dodatne odrednice, koje su dopuštene za korištenje uz gradove. *Primjeri:*

151 ## \$a Dubrovnik \$z Stradun \$x Društveni život i običaji

151 ## \$a Zagreb \$z Jakuševac \$x Društveni uvjeti

H 760 Geografske regije

UVOD: Upute se koriste za izradu i dodjeljivanje odrednica za regije temeljene na geografskim obilježjima kao i smjernice za oblikovanje odrednica za imenovane regije.

1. Izrada odrednica.

a. Opće pravilo. Većini odrednica za regije ili područja, koje se temelje na geografskim obilježjima, dodjeljuje se termin **regija** kao kvalifikator u okrugloj zagradi. *Primjer:*

151 ## \$a Kaspijsko jezero (regija)

b. Oblik osnovne odrednice i odrednice za regiju. Ako je termin regija sastavni dio geografskog imena odrednici se ne dodjeljuje kvalifikator. *Primjeri:*

151 ## \$a Balkanska regija

651 #7 \$a Balkanska regija

[ne 651 #7 \$a Balkan (regija)]

c. Oblikovanje odrednica za regije. Odrednice za regije oblikuju se prema osnovnom obliku odrednice, vidi [H 690](#):

(1) Regije povezane s geografskim obilježjima. Odrednicama za regije koje su imenom povezane s geografskim obilježjem, a poznate su i pod alternativnim oblicima imena, dodaje se obavezno polje(a) 451, radi izbjegavanja dodavanja kvalifikatora **regija**. *Primjer:*

151 ## \$a Sredozemlje

451 ## \$a Mediteranska regija

451 ## \$a Mediteransko područje

451 ## \$a Sredozemno more (regija)

451 ## \$a Sredozemno područje

(2) Imenovane regije. Odrednice za regije koje imaju jedinstvena imena, primjerice, **Hrvatsko zagorje**; **Kordun**; **Posavina**, oblikuju se prema svojim imenima i ne dodaje im se kvalifikator **regija**. U zapise odrednica za imenovane regije ne dodaju se polja 550 za širi pojam. Također se autoriziranim zapisima za geografska obilježja, kao što su rijeke, šume ili parkovi koji se nalaze u okviru regije ne dodaje ime regije kao širi pojam.

2. Dodjeljivanje odrednica.

a. Regija. Vode e ili dodatne odrednice za geografske regije dodjeljuju se djelima u kojima se raspravlja o političkim, povijesnim, ekonomskim ili kulturnim uvjetima regije; za opise i putovanja u regiji, itd.

b. Obilježje. Odrednice za fizička geografska obilježja dodjeljuju se znanstvenim ili tehničkim djelima u kojima se raspravlja o geografskom obilježju sa stanovišta geografije, geologije, itd. kao i djelima o opisu i putovanjima koja su ograničena na samo obilježje i ne uključuju okolno područje.

3. Geografske dodatne odrednice za regije. Geografske dodatne odrednice za regije koriste se u istom obliku kao i vode e odrednice za regije.

H 790 Područja povezana s gradovima

UVOD: U djelima se najčešće raspravlja o četiri vrste teritorija povezanih s gradovima:

[ime grada]: teritorij nad kojim grad ima kontrolu, jurisdikciju.

[grad] i metropolitansko područje: područje koje se sastoji od samog grada i gusto naseljenih područja koje neposredno okružuju grad i koja su socijalno i ekonomski s njim integrirana.

[grad] i okolica: sam grad i njegov okolni teritorij, ija su to na veličinu i granice neodređene i može biti drugačije definiran u svakom pojedinom djelu koje se katalogizira.

[grad] i prigradska naselja: teritorij povezan s gradom, uključujući i susjedna stambena područja koja se nalaze izvan grada kao i manje satelitske jurisdikcije u blizini; označeni teritorij ne uključuje sam grad.

1. Izrada odrednica. Odrednice za teritorije povezane s gradovima, [grad] metropolitansko područje, [grad] regija i [grad] prigradsko područje, izrađuju se kao autorizirani imenski zapisi.

a. Ime grada. Odrednice za ime grada izrađuju se prema uputama u [H 690](#).

b. Ime grada i metropolitansko područje. Odrednice za ovu vrstu područja povezanog s gradom izrađuju se od osnovne odrednice za ime grada i kvalifikatora u okruglim zagradama s terminom **metropolitansko područje**. *Primjer:*

151 ## \$a Jeruzalem (metropolitansko područje)

651 #7 \$a Jeruzalem (metropolitansko područje)

c. Ime grada i okolice. Odrednice za ovu vrstu područja povezanog s gradom izrađuju se od osnovne odrednice za ime grada i kvalifikatora u okruglim zagradama s terminom **okolica**, vidi [H 760](#). *Primjer:*

151 ## \$a Zagreb (okolica)

651 #7 \$a Zagreb (okolica)

d. Grad i prigradska područja. Odrednice za ovu vrstu područja povezanog s gradom izrađuju se prema

uputama u [H 720](#) za dijelove naselja. *Primjer:*

151## \$a Sesvete (Zagreb)

151## \$a Orlovac (Karlovac)

2. Tematske dodatne odrednice. Odrednicama koje su oblikovane s kvalifikatorom **okolica** dodjeljuju se odgovarajuće tematske dodatne odrednice koje se koriste uz gradove ali i uz regije, zemlje, itd., vidi [H 1140](#).

Primjer:

651 #7 \$a Zagreb (okolica) \$x Lokalna povijest

651 #7 \$a Split (okolica) \$x Ruralni uvjeti

H 810 Kvalifikator kao dio geografske odrednice

UVOD. Geografske odrednice, koje nisu potencijalno deskriptivne pristupnice, uključuju odrednice za geografska prirodna obilježja, regije, parkove, itd. i izražavaju se u autoriziranoj predmetnoj bazi podataka. Ove upute koriste se samo za izbor i oblik kvalifikatora za geografske odrednice. Za upute o oblikovanju geografskih odrednica, vidi [H 690](#) i [Geografska imena: upute za izradu i klasificiranje predmetnih preglednih zapisa u formatu MARC 21](#).

1. Općenito. Kvalifikator može biti generički pojam ili geografsko ime kojim se pobliže određuje geografski smještaj ili vrsta geografskog entiteta, a općenito je poznato geografsko ime. Generički pojmovi pišu se malim slovima, a geografska imena prema hrvatskom pravopisu.

2. Vrste kvalifikatora. Geografske odrednice za entitete kojima su imena homonimi oblikuju se dodavanjem kvalifikatora u okrugloj zagradi kao sastavnog dijela odrednice.

a. Geografski kvalifikator. Ako su dva ili više geografskih entiteta istog imena i iste vrste, dodaje se kvalifikator za jurisdikcije kojima pripadaju. *Primjeri:*

Galicija (Španjolska)

Vrbnik (Krk)

Novigrad (Zadar)

Galicija (Ukrajina)

Vrbnik (Šibenik)

Novigrad (Istra)

b. Generički pojam kako kvalifikator.

(1) Isto ime dva ili više geografskih entiteta. Ako su dva ili više geografskih entiteta istog imena ali različite vrste, dodaje se generički pojam kao kvalifikator. *Primjeri:*

Moskva (grad)

Krk (grad)

Moskva (rijeka)

Krk (otok)

(2) Šire područje geografskog entiteta. Ako se geografskom odrednicom treba obuhvatiti i šire područje od samog geografskog entiteta, odrednici se dodaju standardizirani kvalifikatori. *Primjeri:*

Žepče (okolica)

Zagreb (okolica)

(3) Dijelovi geografskog entiteta. Ako se geografskom odrednicom treba obuhvatiti dijelove koji joj pripadaju, odrednici se dodaju standardizirani kvalifikatori. *Primjeri:*

Jadransko more (otoci)
Jadransko more (podmorje)

Dunav (delta)
Dunav (područje)
Dunav (sliv)

c. Generički pojmovi kao dodatna objašnjenja. Nekim odrednicama, primjerice izumrlim gradovima, špiljama, itd. uobičajeno se dodaju kvalifikatori. *Primjeri:*

Zala (špilja)
Kartaga (izumrli grad)

Bilješka: Za dodavanje kvalifikatora predmetnim odrednicama, vidi [H 357](#).

H 860 Dodatne odrednice s geografskom podjelom

UVOD. Mjesto geografske dodatne odrednice u složenoj tematskoj predmetnoj odrednici, ovisi o dopuštenoj ili nedopuštenoj geografskoj podjeli tematske odrednice i tematske dodatne odrednice.

1. Višenamjenske dodatne odrednice. Višenamjenske dodatne odrednice autorizirane za daljnju geografsku podjelu imaju napomenu (*Dopuštena geo. podjela*) u popisima višenamjenskih dodatnih odrednica [H 1095-H 1200](#).

Primjeri:

650 #7 \$a Kemija \$x Nastava i učenje \$z Hrvatska
650 #7 \$a Žene \$z Afrika \$x Društveni uvjeti

[*Objašnjenje:* Dodatna geografska odrednica dopuštena je uz tematsku dodatnu odrednicu --**Nastava i učenje**, a nije dopuštena uz tematsku dodatnu odrednicu --**Društveni uvjeti**]

2. Dodatne odrednice koje nisu višenamjenske. Dodatne odrednice koje nisu višenamjenske autoriziraju se s vodećom odrednicom kao složene odrednice i autorizira ih se za daljnju dopuštenu ili nedopuštenu geografsku podjelu. *Primjer:*

150 ## \$a Djeca \$x Spavanje
550 ## \$w g \$a Djeca
550 ## \$w g \$a Spavanje
667 ## \$a Dopuštena geografska podjela.

[*Objašnjenje:* Dodatna odrednica --**Spavanje** nije višenamjenska, autorizirana je s vodećom odrednicom i po potrebi se može dijeliti geografski.]

Za izradu složene odrednice s dodatnom odrednicom koja nije višenamjenska, vidi [H 364](#) točka 1.

3. Više od jedne tematske dodatne odrednice. Ako se vode a odrednica kombinira s geografskom dodatnom odrednicom i više od jedne tematske dodatne odrednice, mjesto geografske dodatne odrednice je iza posljednje tematske odrednice u nizu, koja je autorizirana za geografsku podjelu. Primjerice, ispod navedene dodatne odrednice su dio dodatnih odrednica koje se koriste uz vrste obrazovnih ustanova ([H.1151.5](#)):

--Financije	
--Financije--Pravna regulativa	(Dopuštena geo. podjela)
--Službe pomo i	(Dopuštena geo. podjela)
--Službe pomo i--Vanjsko ugovaranje usluga	(Dopuštena geo. podjela)

Prema tome, mogu se izraditi sljedeće odrednice:

650 #7 \$a Medicinski fakulteti \$z Hrvatska \$x Financije
 650 #7 \$a Medicinski fakulteti \$x Financije \$x Pravna regulativa \$z Hrvatska
 650 #7 \$a Osnovne škole \$x Službe pomo i \$z Hrvatska
 650 #7 \$a Osnovne škole \$x Službe pomo i \$x Vanjsko ugovaranje usluga \$z Hrvatska

H 870 Umetanje geografske dodatne odrednice

UVOD. Ako je vode a tematska odrednica kombinirana s tematskom dodatnom odrednicom, mjesto može biti izraženo na dva načina: (1) umetanjem imena mjesta izmeđ u vode e i tematske dodatne odrednice, primjerice, **Visoko školstvo--Hrvatska--Financije**, ili (2) podjelom tematske dodatne odrednice imenom mjesta, primjerice, **Visoko školstvo--Pravna regulativa--Hrvatska**.

Ove upute se odnose na umetanje geografske dodatne odrednice izmeđ u vode ih odrednica i tematskih dodatnih odrednica uz koje nije dopuštena geografska podjela. Također obuhvaćaju umetanje geografskih dodatnih odrednica izmeđ u vode ih odrednica i vremenskih dodatnih odrednica te vode ih odrednica i formalnih dodatnih odrednica.

1. Općenito pravilo. Uz tematsku (vode u) odrednicu, mjesto se iskazuje umetanjem geografske dodatne odrednice izmeđ u vode e odrednice i dodatne odrednice. Pri umetanju geografske dodatne odrednice provjerava se je li vode a odrednica autorizirana za geografsku podjelu, a dodatna odrednice nije, primjerice, **Visoko školstvo--Hrvatska--Financije**.

2. Izuzeci. Dodjeljuje se samo jedna odrednica, u skladu s točkom 1., osim u sljedećim slučajevima:

- Ako se u djelu raspravlja općenito s aspekta neke dodatne odrednice i s aspekta dodatne odrednice, ali vezano uz neko mjesto, primjerice,

650 #7 \$a Visoko školstvo \$x Financije
 650 #7 \$a Visoko školstvo \$z Hrvatska \$x Financije

- U nekim predmetima i pojedinim složenim odrednicama, postoji praksa korištenja dvije složene odrednice umjesto umetanja geografske dodatne odrednice. Ta praksa se zadržava. Primjerice, ustanovljena je praksa da se geografska dodatna odrednica ne ume i izme u vode e i dodatne odrednice --**Religijski aspekti**.

650 #7 \$a Poba aj \$z Hrvatska

650 #7 \$a Poba aj \$x Religijski aspekti \$x Katoli ka crkva

[ne 650 #7 \$a Poba aj \$z Hrvatska \$x Religijski aspekti \$x Katoli ka crkva]

3. Vremenske dodatne odrednice.

a. Umjetnost i glazba. Vremenske dodatne odrednice uz odrednice za nacionalne i etni ke umjetnosti, umjetni ke oblike i glazbene oblike iskazuju umjetni ke i glazbene oblike tog perioda. Geografska dodatna odrednica ume e se izme u vode e odrednice autorizirane za geografsku podjelu i vremenske dodatne odrednice za umjetni ke i glazbene oblike, u tim mjestima i u tom periodu. *Primjeri:*

650 #7 \$a Hrvatsko kiparstvo \$z Dalmacija \$y 18. st.

650 #7 \$a Opera \$z Bosna i Hercegovina \$y 20. st.

b. --Povijest--[datum]. Dodatna odrednica --**Povijest--[datum]** koristi se uz geografske odrednice.

651 #7 \$a Hrvatska--Povijest--1941.-1945.

Tematske odrednice, ako su podijeljene geografskom odrednicom, vremenski se dijele godinama ili stolje ima.

650 #7 \$a Javno zdravstvo--Hrvatska--1941.-1945.

Potrebno je odabrati specifi no vremensko razdoblje, ako je autorizirano, koje odgovara mjestu i ako postoji dovoljno dokumenata koji opravdavaju takve odrednice, primjerice, **Javne financije--Hrvatska--1941.-1945.** U tim slu ajevima, specifi an datum ili vremensko razdoblje ne preuzima se iz djela koje se katalogizira, ve se koriste autorizirana vremenska razdoblja, vidi [H 620](#) to ka 3. d.

c. --Me unarodni odnosi--[datum]. Uz odrednice tipa [**mjesto**]**--Me unarodni odnosi** dodjeljuju se dodatne odrednice za vremensko razdoblje za iskazivanje diplomatskih odnosa regije ili države u odre enom periodu. Za iskazivanje diplomatskih odnosa izme u dvije pojedina ne regije ili države u nekom vremenskom razdoblju, ne ume e se geografska dodatna odrednica izme u [**mjesto**]**--Me unarodni odnosi** s vremenskom dodatnom odrednicom. Izra uje se više složenih odrednica. *Primjeri:*

651 #7 \$a Velika Britanija \$x Me unarodni odnosi \$y 1979.-1997.

651 #7 \$a Velika Britanija \$x Me unarodni odnosi \$z Argentina

651 #7 \$a Argentina \$x Me unarodni odnosi \$z Velika Britanija

651 #7 \$a Argentina \$x Me unarodni odnosi \$y 1955.-1983.

651 #7 \$a Hrvatska \$x Me unarodni odnosi \$z Bosna i Hercegovina

651 #7 \$a Hrvatska \$x Me unarodni odnosi \$y 1992.-.

651 #7 \$a Bosna i Hercegovina \$x Me unarodni odnosi \$z Hrvatska

651 #7 \$a Bosna i Hercegovina \$x Me unarodni odnosi \$y 1992.-

d. Geologija i paleontologija. Geografske dodatne odrednice ne ume u se izme u odrednica **Geologija, Stratigrafija; Paleontologija; Paleobotanika**, itd.; i geoloških era, razdoblja i epoha, primjerice, **Paleontologija--Kenozoik**. U tim sluajevima izražuju se dvije predmetne odrednice. *Primjer:*

650 #7 \$a Paleontologija \$y Tercijar

650 #7 \$a Paleontologija \$z Istra

[ne 650 #7 \$a Paleontologija \$z Istra \$y Tercijar]

4. Formalne dodatne odrednice. Formalne dodatne odrednice su uobičajeno posljednji element u predmetnom nizu, vidi [H 1075](#), toka 2. Geografske dodatne odrednice ume u se izme u odrednica koje su autorizirane za geografsku podjelu i formalnih dodatnih odrednica, osim u sluajevima kad je dopuštena geografska dodatna odrednica uz formalne dodatne odrednice, primjerice, **--Katalozi i zbirke** (*Dopuštena geo. podjela*); **--Popisi poginulih** (*Dopuštena geo. podjela*); **--Opisi poslova** (*Dopuštena geo. podjela*).

H 910 Mjesto kao tema u umjetnosti, književnosti, na filmu, itd.

UVOD. Dodatne odrednice tipa **--U umjetnosti, --U književnosti, --Na filmu** su tematske višenamjenske odrednice.

1. [mjesto]--U umjetnosti. Višenamjenska tematska dodatna odrednica **--U umjetnosti** koristi se za reprodukcije umjetničkih djela kojima je tema pojedinačno mjesto i za djela u kojima se raspravlja o pojedinačnom mjestu kao temi u umjetnosti. *Primjer:*

Naslov: Zagreb, moj grad

651 #7 \$a Zagreb \$x U umjetnosti

Naslov: Split na starim gravirama

651 #7 \$a Split \$x U umjetnosti

2. [mjesto]--U književnosti. Višenamjenska tematska dodatna odrednica **--U književnosti** dodjeljuje se djelima u kojima se raspravlja o pojedinačnom mjestu kao temi u različitim književnim žanrovima općenito, ili u nekom pojedinačnom književnom žanru. *Primjer:*

Naslov: Rijeke teme u djelu Nedjeljka Fabrija i Borben Vladovića

600 17 \$a Fabrio, Nedjeljko \$x Teme i motivi

600 17 \$a Vladović, Borben \$x Teme i motivi

651 #7 \$a Rijeka \$x U književnosti

3. [mjesto]--Na filmu. Višenamjenska tematska dodatna odrednica --**Na filmu** dodjeljuje se uz ime mjesta djelima u kojima se raspravlja o pojedinačnom mjestu kao temi na filmu. *Primjer:*

Naslov: Runovi i i film / Ivan Juki

651 #7 \$a Runovi i \$x Na filmu

4. Mjesto u svetim djelima. Odrednice tipa **[mjesto]--U Bibliji**, **[mjesto]--U Vedama** odobrava Uredništvo predmetnog kataloga za djela u kojima se raspravlja o pojedinačnom mjestu kao temi u svetom djelu.

H 945 Njemačka

UVOD: Ove upute koriste se kao smjernice za dodjeljivanje predmetnih odrednica za Njemačku i Berlin.

1. Dodjeljivanje odrednica.

- **Njemačka.** Njemačka je kroz povijest imala različito ustrojstvo i teritorijalne podjele. Kao predmetne odrednice nisu važni i oblici imena s vremenskom periodizacijom, primjerice **Njemačka (do 1871). Zakoni; Njemačka (1871-1919). Zakoni.** Ti oblici imena oblikuju se kao korporativne odrednice i dio su autorizirane imenske baze podataka i koriste se samo u deskriptivnoj katalogizaciji. Također se ne oblikuju odrednice s vremenskim razdobljem kao dijelom kvalifikatora u okrugloj zagradi, primjerice, **Njemačka (Savezna Republika, 1949-); Njemačka (Demokratska Republika, 1949-); Njemačka, Zapadna; Njemačka, Istočna; Njemačka (teritorij pod stranom okupacijom, 1945. -1955.),** kao ni odrednice za američke, britanske, francuske i ruske okupacijske zone. Kao predmetne odrednice koriste se sljedeći oblici imena za Njemačku:

- **Njemačka**

Koristi se za djela o (a) području i državi prije i za vrijeme Drugog svjetskog rata; (b) poslijeratnim zajedničkim okupacijskim zonama; (c) Istočnoj i Zapadnoj Njemačkoj u razdoblju od 1949. do 1990., kada su obje predmet djela i (d) ujedinjenoj Njemačkoj poslije 1990.

- **Njemačka (Demokratska Republika)**

Koristi se za djela o (a) o istom dijelu Njemačke prije 1949; (b) ruskoj okupacijskoj zoni; (c) Njemačkoj Demokratskoj Republici od 1949. do 1990. Kada se koristi **--Njemačka (Demokratska Republika)** kao geografska dodatna odrednica koristi se izravno iza teme, a ne iza odrednice **--Njemačka.**

- **Njemačka (Savezna Republika)**

Koristi se za djela o (a) o zapadnom dijelu Njemačke prije 1949., (b) američkoj, britanskoj i francuskoj okupacijskoj zoni, (c) Saveznoj Republici Njemačkoj od 1949. do 1990. Kada se koristi **--Njemačka**

(Savezna Republika) kao geografska dodatna odrednica koristi se izravno iza teme, a ne iza odrednice --
Njema ka.

- **Njema ka, sjeverna; Njema ka, južna**

Ovi oblici geografskog imena koriste se za djela o geografskim područjima (strane svijeta) bez obzira na političko ustrojstvo, teritorijalnu podijeljenost ili vremensko razdoblje. Kao geografske dodatne odrednice koriste se izravno iza teme.

Odrednice za imena koja predstavljaju nadležne ustanove, itd. okupacijskih zemalja, primjerice, **Njema ka (teritorij pod stranom okupacijom, 1945.-1955. : SAD. Zona). Office of Military Government** validne su i kao predmetne odrednice.

b. Berlin. Odrednica **Berlin (Njema ka)** koristi se za djela o gradu Berlinu kao cjelini ili za djela o Istočnom ili Zapadnom Berlinu bez obzira na vremensko razdoblje. Ne koriste se oblici imena **Berlin (Njema ka : Istok); Berlin (Njema ka : Zapad)** ili **Berlin (Demokratska Republika); Berlin (Savezna Republika)**. *Primjeri:*

651 #7 \$a Berlin (Njema ka) \$x Povijest \$y 1918.-1945.

651 #7 \$a Berlin (Njema ka) \$x Politika i vlast \$y 1945.-1990.

Oblici imena izrađeni u autoriziranoj imenskoj bazi za korporativna tijela mogu se koristiti kao predmetne odrednice. *Primjeri:*

610 17 \$a Berlin (Savezna Republika). \$b Abgeordnetenhaus

610 17 \$a Berlin (Savezna Republika). \$b Senat

2. Geografske dodatne odrednice. Kao geografske dodatne odrednice koriste se odrednice, istog oblika kao i vodeće odrednice, --**Njema ka**, --**Njema ka (Demokratska Republika)**, --**Njema ka (Savezna Republika)**, --**Njema ka, sjeverna** i **Njema ka, južna** za vremenska razdoblja i na način kako je opisano u točki 1 ovih uputa.

Odrednice **Berlin (Njema ka)**, **Berlin (metropolitansko područje)**, **Berlin (prigradska područja)** i **Berlin (regija)** dodjeljuju se izravno iza tematske odrednice. Kao dodatna odrednica ne koristi se --**Berlin** bez kvalifikatora u okruglim zagradama. *Primjeri:*

650 #7 \$a Obrazovanje \$z Berlin (Njema ka)

650 #7 \$a Dnevna migracija \$z Berlin (metropolitansko područje)

650 #7 \$a Vodeni sportovi \$z Berlin (regija)

3. (Njema ka) kao geografski kvalifikator. Uz imena mjesta, koja su ustanovljena kao predmetne odrednice, kao što su imena rijeka, jezera, itd. koristi se kvalifikator (Njema ka) za sve odrednice. Širem pojmu se dodaje geografska dodatna odrednica --**Njema ka**, a ne --**Njema ka (Demokratska Republika)** ili --**Njema ka (Savezna Republika)**. Za uputnice za šire generičke pojmove, vidi [H 690](#) točka 9. b.

H 1023 Savez Sovjetskih Socijalističkih Republika

UVOD. Ove upute odnose se na korištenje odrednica **Rusija (carstvo)**, **Savez Sovjetskih Socijalističkih Republika, Rusija** i odrednice za ostale bivše republike Saveza Sovjetskih Socijalističkih Republika.

1. Rusija (carstvo). Odrednica **Rusija (carstvo)** s odgovarajućim tematskim i vremenskim dodatnim odrednicama koristi se za djela o Ruskom Carstvu prije 1917. godine.

Ova odrednica se također koristi kao dodatna geografska odrednica uz tematske odrednice, za djela ograničena na razdoblje prije 1917.

Bilješka: Za djela u kojima se raspravlja o oba razdoblja, prije i poslije 1917., koriste se obje odrednice **Rusija (carstvo)** i **Savez Sovjetskih Socijalističkih Republika**.

2. Savez Sovjetskih Socijalističkih Republika. Odrednica **Savez Sovjetskih Socijalističkih Republika**, s odgovarajućim tematskim i vremenskim dodatnim odrednicama, koristi se samo za razdoblje od 1917. do 1991. Ova odrednica se također koristi kao geografska dodatna odrednica uz tematske odrednice, za djela ograničena na razdoblje od 1917. do 1991. godine.

3. Republike bivšeg Sovjetskog Saveza.

a. Republike o kojima se raspravlja kao cjelini. Odrednica **Zemlje bivšeg Saveza Sovjetskih Socijalističkih Republika** koristi se za neovisne republike koje su nastale nakon raspada Sovjetskog saveza 1991. godine za djela u kojima se raspravlja o njima kao o cjelini. Odrednica se koristi i kao geografska dodatna odrednica.

Odrednica **Rusija** s odgovarajućim tematskim i vremenskim dodatnim odrednicama, koristi se za djela o Rusiji prije i nakon 1991. godine.

b. Pojedinačne republike.

(1) Odrednice za republike. Odrednice za imena zasebnih republika, danas samostalnih država, bivšeg Sovjetskog Saveza, oblikuju se prema uobičajenim hrvatskim imenima.

Armenija	Litva
Azerbajdžan	Moldavija
Bjelorusija	Rusija
Estonija	Tadžikistan
Gruzija	Turkmenistan
Kazahstan	Ukrajina
Kirgistan	Uzbekistan
Latvija	

Za potrebe predmetne katalogizacije koriste se samo najnoviji oblici geografskih imena za sva razdoblja u povijesti tih republika, a dodaju se odgovarajuće tematske i vremenske dodatne odrednice. Odrednica tipa **Sovjetske Federativne Socijalističke Republike, Ruska SFSR**, ne koriste se.

H 1055 Jugoslavija

UVOD. Država Jugoslavija nastala je krajem Prvog svjetskog rata ujedinjenjem republika Crne Gore, Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Makedonije, Slovenije i Srbije. U 1991. i 1992. godini četiri republike, Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Makedonija i Slovenija, odvojile su se od Jugoslavije kao samostalne države. Crna Gora i Srbija ostale su kao konstitutivne republike Jugoslavije i 2003. godine mijenjaju ime u Srbija i Crna Gora. Godine 2006. Srbija i Crna Gora se razdvajaju u dvije zasebne države, a 2008. godine Republika Kosovo proglašava se neovisnom državom i odvaja se od Srbije. Ovim uputama ustanovljava se praksa korištenja odrednica **Srbija i Crna Gora, Jugoslavija, Zemlje bivše Jugoslavije** i odrednica za neovisne države koje su bile dio Jugoslavije, kao i primjena [kodova za geografska područja](#).

1. Jugoslavija. Odrednica **Jugoslavija**, s odgovarajućim tematskim i vremenskim dodatnim odrednicama, koristi se za djela o Jugoslaviji za vremensko razdoblje od 1918. do 1992. godine.

2. Srbija i Crna Gora. Odrednica **Srbija i Crna Gora** koristi se za djela o toj državi za razdoblje od 1992. do 2006. godine kada su se odvojile u dvije zasebne države. U periodu od 1992.-2003. godine službeno ime zajedničke države bilo je Savezna Republika Jugoslavija.

3. Neovisne države. Odrednice **Crna Gora, Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Kosovo, Makedonija, Slovenija** i **Srbija** koriste se za djela o tim neovisnim državama kao i za vremensko razdoblje u kojem nisu bile neovisne, ve povijesne cjeline, republike ili autonomne pokrajine u sastavu Jugoslavije. Kao dodatne odrednice, također se koriste bez obzira na vremensko razdoblje i političko-teritorijalni status koji su imale.

4. Zemlje bivše Jugoslavije. Odrednica **Zemlje bivše Jugoslavije**, s odgovarajućim tematskim dodatnim odrednicama, koristi se za djela u kojima se raspravlja o svim, ili većini, neovisnih država nastalih raspadom Jugoslavije u razdoblju 1991.-1992. i 2006. ili za djela u kojima se raspravlja o tom području. Odrednica **Zemlje bivše Jugoslavije** koristi se i kao dodatna geografska odrednica.

5. Kodovi za geografska područja. Važeći kodovi su:

Crna Gora	e-mo---
Bosna i Hercegovina	e-bn---
Hrvatska	e-ci---
Jugoslavija	e-yu---
Kosovo	e-kv---
Makedonija	e-xn---
Slovenija	e-xv---
Srbija	e-rb---
Srbija i Crna Gora	e-yu---
Zemlje bivše Jugoslavije	e-yu---

H 1075 Dodatne odrednice: općenito

H 1078 Datumi u dodatnim odrednicama za pojedinačne događaje

H 1090 Višestruke dodatne odrednice: općenito

H 1075 Dodatne odrednice: općenito

UVOD: Dodatne odrednice bitan su element u sustavu predmetnih odrednica te objedinjuju kombinacije različitih tematskih aspekata u jedinstvenu predmetnu odrednicu.

Upute definiraju i opisuju upotrebu četiri vrste dodatnih odrednica i dva glavna redoslijeda koji, u kombinaciji, daju smislenu predmetnu odrednicu.

Za upute o dodatnim odrednicama koja je upotreba autorizirana, vidi [H 1095 Višenamjenske dodatne odrednice](#).

Složene odrednice koje su oblikovane prema tim uputama nije potrebno autorizirati.

Iznimka: Svaka složena predmetna odrednica mora se autorizirati, kao cjelina, ako se uz vodeću odrednicu koristi višenamjenska dodatna odrednica kojoj nije odobreno korištenje uz tu kategoriju odrednice, već je autorizirana za neke druge kategorije odrednica. Odrednici se mogu dodavati odgovarajuće uputnice, i, ako je potrebno, napomene o korištenju. Dodatne odrednice, koje nisu autorizirane kao višenamjenske ili dodatne odrednice kontrolirane oglednim odrednicama, ne koriste se. Ako je potrebno, predlaže se Uredništvu predmetnog kataloga, izrada nove dodatne odrednice. Primjer.

180 ## \$x Prenamjena

680 ## \$i Koristi se kao tematska dodatna odrednica uz vrste zgrada i građevina.

[Dodatnoj odrednici se ne proširuje na inokorištenja, naveden u napomeni o opsegu, ako je korištena uz neke druge kategorije odrednica.]

150 ## \$a Antika arhitektura \$x Prenamjena

*[Ako Uredništvo odobri korištenje dodatne odrednice --Prenamjena uz odrednicu **Antika arhitektura**, odrednica se autorizira kao složena odrednica.]*

650 #7 \$a Antike vile \$x Prenamjena

*[Odrednica se ne autorizira kao složena, jer je dodatna odrednica --Prenamjena odobrena za korištenje uz odrednicu **Antike vile**, koje spadaju u kategoriju zgrada i građevina.]*

1. Vrste dodatnih odrednica. Postoje četiri vrste dodatnih odrednica: tematske, geografske, vremenske i formalne.

a. Tematske dodatne odrednice. Tematske dodatne odrednice koriste se uz sve vrste odrednica kako bi preciznije odredile temu. Mnoge općenite tematske dodatne odrednice izražavaju aktivnosti, svojstva ili aspekte, primjerice **Nogomet--Testiranje sposobnosti; Ribe--Sadržaj žive; Kirurgija--Prehrambeni aspekti**. Tematske dodatne odrednice koriste se za iskazivanje metoda ili tehnika u različitim područjima i mogu se koristiti uz mnoge predmetne odrednice, primjerice. **--Psihološki aspekti; --Istraživanje; --Statističke metode**. Korištenju dodatnih odrednica daje se prednost u odnosu na korištenje fraznih odrednica u slučajevima kad je potrebno izraziti podteme ili aspekte koji se ponavljaju, vezano uz različite predmete, primjerice, **--Financije; --Socijalni aspekti; --Statistika**. U nekim slučajevima, osobito uz odrednice za objekte, dodatne odrednice se koriste za označavanje jednog dijela cjeline koja je

predstavljena predmetnom odrednicom, primjerice, **Psi--Živani sustav** ili **Automobili--Antene**. Ako se uz predmetnu odrednicu koristi više od jedne tematske dodatne odrednice, predmetna odrednica postaje specifičnija, primjerice, **Hrvatski jezik--Nastava i učenje**; **Hrvatski jezik--Nastava i učenje--Osnovna škola**.

Tematske dodatne odrednice upisuju se u potpolje \$x formata MARC 21.

b. Geografske dodatne odrednice. Geografske dodatne odrednice označavaju geografsko područje vezano uz predmet. Mogu označavati gdje je nešto smješteno, primjerice, **Zgrade sveučilišta--Zagreb** ili od kuda je nešto, primjerice, **Svadbena običaja i obredi--Delnice** ovisno o sadržaju. Isti oblik autoriziranog geografskog imena može se koristiti i kao geografska dodatna odrednica, vidi [H.364](#) za autorizaciju geografske podjele.

Geografske dodatne odrednice upisuju se u potpolje \$z formata MARC 21.

c. Vremenske dodatne odrednice. Vremenske dodatne odrednice označavaju vrijeme ili vremensko razdoblje obuhvaćeno u sadržaju djela. Običajno su povezane s povijesnim prikazom predmeta i upisuju se iza dodatne odrednice --**Povijest**, primjerice, **Žene--Povijest--18. st.** Tematskim i tematskim dodatnim odrednicama, koje su inherentno povijesne, ne može se dodatna odrednica --**Povijest** ispred vremenske odrednice, primjerice **Rusija--Društveni uvjeti--20. st.** Vremenske dodatne odrednice koje se navode ili koriste uz odrednice za oblike/žanrove u umjetnosti, književnosti ili glazbi, ograničavaju vodeću odrednicu i predstavljaju umjetnička, književna ili muzička djela kreirana u odgovarajućem vremenskom razdoblju, primjerice: **Graviranje--18. st.**; **Francusko pjesništvo--19. st.**; **Sonate (klavir)--19. st.** Dodatne upute o vremenskim odrednicama, vidi [H.620](#). Vremenske dodatne odrednice upisuju se u potpolje \$y formata MARC 21.

d. Formalne dodatne odrednice. Formalne dodatne odrednice iskazuju oblik jedinice grafičke, a ne iskazuju njen sadržaj, osim kada su vodeće odrednice. Najčešće korištene formalne dodatne odrednice, kao što su --**Bibliografije**; --**Disertacije**; --**Enciklopedije**; --**Leksikoni**; --**Priručnici**; itd. mogu se koristiti uz sve vrste vodećih i dodatnih predmetnih odrednica. Veći dio formalnih dodatnih odrednica mogu se koristiti i kao tematske dodatne odrednice za djela o tim specifičnim oblicima. Najčešće, formalna odrednica je zadnji element u složenoj predmetnoj odrednici, primjerice **Nuklearni reaktori--Tehnološke inovacije--Kongresi**. Ponekad su potrebne dvije formalne odrednice kako bi se označio oblik, primjerice, **Hrvatski narodni preporod--Biografije--Disertacije**.

Opće pravilo primjene formalne dodatne odrednice je da se svim odrednicama, kojima se označava sadržaj nekog djela, dodaje ista formalna odrednica, osim: (1) ako formalna dodatna odrednica nije autorizirana za korištenje uz određeni tip odrednice, primjerice --**Serijske publikacije**, vidi [H.178](#) ili (2) ako oblik iskazuje samo dio djela i zasebna predmetna odrednica je potrebna da iskaže taj dio. *Primjer:*

Naslov: Family kaleidoscope

650 #7 \$a Obiteljska psihoterapija \$v Miscelanea

650 #7 \$a Obitelj \$z Sjedinjene Američke Države \$v Anegdote

Neke formalne dodatne odrednice mogu biti i tematske dodatne odrednice u istom oblikovanju. *Primjer:*

Naslov: Glas potrošača : blog

651 #7 \$a Zagreb \$x Blogovi \$v Vodiči

2. Redoslijed dodatnih odrednica. Dva su osnovna redoslijeda za izradu složenih predmetnih odrednica s dodatnim odrednicama: **[mjesto]–[tema]** i **[tema]–[mjesto]**.

a. Odrednice [mjesto]–[tema]. Ovaj redoslijed koristi se uglavnom kao aspekt mjesta, npr. njegove povijesti, političkih prilika, ekonomije, civilizacije, intelektualnog života ili društvene povijesti i uvjeta života. Višenamjenske formalne i tematske dodatne odrednice koje se mogu koristiti uz geografska imena za regije i zemlje, vidi [H 1140](#), a za vodene površine, vidi [H 1145.5](#). Redoslijed unutar složene odrednice ovog tipa, uključuje, u pravilu, sve vrste dodatnih odrednica:

651 #7 \$a [mjesto] \$x [tema] \$y [vremensko razdoblje] \$v [forma]

Manje promjene su moguće kad je potrebno dodati više od jedne tematske, geografske ili formalne dodatne odrednice u složenoj predmetnoj odrednici. *Primjer:*

651 ## \$a Velika Britanija \$x Vladari \$x Putovanja \$z Kanada \$v Slikovna djela

b. Odrednice [tema]–[mjesto]. Ovaj redoslijed koristi se za sve tematske odrednice autorizirane s dopuštenom geografskom podjelom. Redoslijed složene odrednice ovog tipa, uključuje sve vrste dodatnih odrednica, ovisno je li uz tematsku dodatnu odrednicu dopuštena geografska podjela.

650 #7 \$a [tema] \$z [mjesto] \$x [tema] \$y [vremenski period] \$v [žanr/oblik]

ili

650 #7 \$a [tema] \$x [tema] \$z [mjesto] \$y [vremenski period] \$v [žanr/oblik]

Manje promjene moguće su ako je potrebno dodijeliti više tematskih ili formalnih dodatnih odrednica složenoj predmetnoj odrednici. *Primjer:*

650 #7 \$a Karcinom \$x Bolesnici \$x Bolnička skrb \$z Hrvatska \$y 20. st. \$v Bibliografija

650 #7 \$a Crkva i država \$z Hrvatska \$y 21. st. \$x Periodika \$v Bibliografija

3. Redoslijed dodatnih odrednica i značenje složenih predmetnih odrednica. Pri oblikovanju redoslijeda u složenoj predmetnoj odrednici koriste se usvojene odrednice i slijede se upute za njihovo kombiniranje s višenamjenskim dodatnim odrednicama, a formalnu odrednicu se upisuje kao zadnju u složenoj odrednici. Također, pri izradi složene odrednice potrebno je slijediti logiku koja se najviše podudara sa sadržajem djela koje se katalogizira. Značenje složene odrednice može se testirati konstrukcijom fraze kao zasebnog elementa složene predmetne odrednice u obrnutom redoslijedu. *Primjeri:*

650 #7 \$a Engleski autori \$y 18. st. \$v Biografije

[Biografije engleskih autora 18. stoljeća.]

651 #7 \$a Sjedinjene Američke Države \$x Meunarodni odnosi \$y 1990.-2010. \$v Disertacije
[Disertacija o meunarodnim odnosima Sjedinjenih Američkih Država u razdoblju 1990.-2010.]

Druga riječi redoslijed istih elemenata može promijeniti značenje predmetne odrednice. *Primjeri:*

650 #7 \$a Fizika visokih energija \$x Istraživanje \$x Obrada podataka
[Obrada podataka o provedenom istraživanju fizike visokih energija]

650 #7 \$a Fizika visokih energija \$x Obrada podataka \$x Istraživanje
[Istraživanje o provedenoj obradi podataka fizike visokih energija]

H 1078 Datumi u dodatnim odrednicama za pojedinačne događaje

Uvod: Odrednice za specifične događaje oblikuju se: korištenjem dodatnih odrednica --[ime događaja (datum)] uz osobna imena, korporativna tijela i geografska imena ili kao samostalne imenovane odrednice [Ime događaja (datum)], najčešće za povijesne događaje. **Primjerice, Heydrich, Reinhard--Atentat (1942.); Etna--Erupcija (1997.); Zrinsko-frankopanska urota (1664.-1671.), Tunguska eksplozija (1908.).** Datum u okrugloj zagradi je sastavni dio odrednice.

1. Događaji u jednoj godini. Kad se oblikuje odrednica s dodatnom odrednicom za događaj koji se dogodio u jednoj godini, u okruglu zagradu dodaje se ta godina, pod uvjetom da ne postoji kolizija s drugom postojećom ili potencijalom odrednicom. U slučaju kolizije vidi točka 3. ispod u tekstu. *Primjer:*

600 10 \$a Radić, Stjepan, \$c političar \$x Atentat (1928.)

651 #7 \$a Laki \$x Erupcija (1883.)

2. Događaji obuhvaćeni rasponom godina. Ako se događaj proteže na razdoblje od više godina, upisuje se cijeli raspon godina. *Primjer:*

650 #7 \$a Revolucija (1848.-1849.)

Ako se u djelu koje se katalogizira, ne navodi cijeli raspon u odrednici se navodi.

3. Dva ili više događaja u istoj godini. Ako je potrebno razlikovati dva ili više sličnih događaja u istoj godini, kao datum se upisuje mjesec i dan ili vremensko razdoblje, ako je potrebno. *Primjeri:*

655 #7 \$a Colima (vulkan) \$x Erupcija (25.9.2016.)

655 #7 \$a Colima (vulkan) \$x Erupcija (18.12.2016.)

H 1090 Višestruke dodatne odrednice: općenito

UVOD: Višestruke dodatne odrednice tipa --Religijski aspekti [Katolička crkva, itd.]; --Javno mnijenje [američko, itd.] u sustavu predmetnih odrednica NSK ne autoriziraju se. Ovaj tip odrednica trebao bi se koristiti kao predložak za oblikovanje sličnih dodatnih odrednica.

Svaka takva dodatna odrednica, u predmetnom sustavu oblikuje se zasebno, npr. **--Religijski aspekti--Budizam;** **--Religijski aspekti--Islam;** **--Religijski aspekti--Katolička crkva;** itd. i **--Američko javno mnijenje;** **--Srpsko javno mnijenje,** itd. Primjeri:

Drugi svjetski rat (1939.-1945.)--Američko javno mnijenje
Brak--Religijski aspekti--Katolička crkva

Ekvivalent višestruke dodatne odrednice pojavljuje se u nekim slučajevima u bazi autoriziranih predmetnih odrednica te se bilježi u obliku upute, u polju 667 u kojoj se navodi da je uz višenamjensku dodatnu odrednicu dopušteno korištenje vremenske dodatne odrednice u okrugloj zagradi kao sastavnog dijela odrednice. Primjeri:

180 ## \$a Inauguracija
667 ## \$a Upisuje se datum inauguracije u okruglu zagradu.
680 ## \$i Koristi se kao tematska dodatna odrednica uz osobna imena.

[ne 180 ## \$a Inauguracija (datum)]
600 17 \$a Grabar-Kitarović, Kolinda \$x Inauguracija (2015.)

180 ## \$a Požar
667 ## \$a Upisuje se datum kada se požar dogodio u okruglu zagradu.
680 ## \$i Koristi se kao tematska dodatna odrednica uz imena pojedinačnih korporativnih tijela, zgrada, građevina, itd.

[ne 180 ## \$a Požar (datum)]
610 27 \$a Rossijskaja akademija nauk (Sankt Peterburg) \$b Biblioteka \$x Požar (1988.)

Višenamjenske dodatne odrednice

H 1095 Višenamjenske dodatne odrednice: općenito
H 1100 Klase osoba
H 1103 Etničke grupe
H 1105 Korporativna tijela
H 1110 Osobna imena
H 1120 Obiteljska imena
H 1140 Geografska imena
H 1145.5 Vodene površine

H 1095 Višenamjenske dodatne odrednice: općenito

DEFINICIJA: Termin višenamjenske odnosi se na formalne i tematske dodatne odrednice koje se mogu koristiti uz postojeće odrednice bez odobranja *Uredništva predmetnog kataloga* i bez izrade autorizirane složene

predmetne odrednice.

UPOZORENJE O KORIŠTENJU: Višenamjenski status ne dozvoljava korištenje dodatnih odrednica uz bilo koji predmet, neovisno o prikladnosti korištenja. Sve dodatne odrednice mogu se koristiti samo u skladu s kataložnim pravilima, smjernicama i utvrđenom praksom. Većina višenamjenskih dodatnih odrednica može se koristiti samo uz neke kategorije odrednica u posebno definiranim okolnostima.

VRSTE VIŠENAMJENSKIH DODATNIH ODREDNICA: U upotrebi je pet vrsta višenamjenskih dodatnih odrednica: (1) formalne i tematske dodatne odrednice opće primjene; (2) dodatne odrednice za korištenje uz klase osoba i etničke grupe; (3) dodatne odrednice za korištenje uz imena osoba, obitelji i korporativnih tijela; (4) dodatne odrednice za korištenje uz geografska imena i (5) dodatne odrednice kontrolirane oglednim odrednicama.

(1) Formalne i tematske dodatne odrednice opće primjene. Popis odrednica nalazi se ispod teksta.

(2) Dodatne odrednice za korištenje uz klase osoba i etničke grupe. Popise dodatnih odrednica, vidi [H 1100](#) i [H 1103](#).

(3) Dodatne odrednice za korištenje uz imena pojedina i korporativnih tijela, osoba i obitelji. Popise dodatnih odrednica za korištenje uz pojedina i korporativna tijela vidi [H 1105](#), za osobna imena vidi [H 1110](#), a za obiteljska imena vidi [H 1120](#).

(4) Dodatne odrednice za korištenje uz geografska imena. Za ove dodatne odrednice postoje dva odvojena popisa. Za dodatne odrednice koje se mogu koristiti uz imena regija, zemalja, gradova, itd., vidi [H 1140](#). Dodatne odrednice uz imena vodenih površina vidi [H 1145.5](#).

(5) Dodatne odrednice kontrolirane oglednim odrednicama. Popisi ovih dodatnih odrednica nalaze se u odgovarajućim uputama za svaku pojedinu oglednu odrednicu, vidi [H 1147-H 1200](#).

FORMALNE I TEMATSKÉ DODATNE ODREDNICE OPĆE PRIMJENE

PROCEDURA ZA KORIŠTENJE VIŠENAMJENSKIH DODATNIH ODREDNICA

1. Autorizacija korištenja. Prije korištenja bilo koje višenamjenske dodatne odrednice, utvrđuje se da li je korištenje u skladu s predmetnim kataložnim pravilima i praksom i uputama u bazi autoriziranih predmetnih zapisa. Informacije vezane uz autorizirano korištenje višenamjenskih dodatnih odrednica nalaze se u:

- *Pravilniku i priručniku za predmetne odrednice,*
- popisima višenamjenskih dodatnih odrednica u [H 1147-H 1200](#),
- predmetnim autoriziranim zapisima za dodatne odrednice u kojima se višenamjenske odrednice upisuju u polja 18X, način njihovog korištenja upisuje se u polja 680 i 667; upute o napomeni o opsegu/općoj napomeni upisuju se u polja 680, vidi [H 400](#); a upute o općoj tekstualnoj vidi i uputnici u polja 360, vidi [H 371](#) i

- zasebnim mjesecima i godišnjim popisima u koje su uvrštene nove i izmijenjene odrednice.

Bilješka: Zasebni mjeseci i godišnji popisi nisu pouzdani u smislu uputa za korištenje postojećih autoriziranih višenamjenskih dodatnih odrednica s obzirom da su uvijek zastarjeli u odnosu na trenutno stanje.

2. Kolizije. Potrebno je ustanoviti je li korištenje dodatne odrednice u koliziji s bilo kojom postojećom odrednicom. Kolizije se uglavnom javljaju u odnosu dodatne odrednice i frazne odrednice, primjerice, **Knjižni arstvo--Udruge vs. Knjižni arske udruge; Uslužne djelatnosti--Menadžment vs. Menadžment usluga**, itd. U takvim slučajevima koristi se ranije oblikovana odrednica, osim ako je u planu revizija određene vrste odrednica. Korištenje dodatnih odrednica kontroliranih oglednim odrednicama, usklađuje se s popisima uz odgovarajuću oglednu odrednicu.

3. Tema se ne podrazumijeva u odrednici. Višenamjenska dodatna odrednica koristi se uz tematsku odrednicu samo ako dodatna odrednice sadržajno nije već iskazana u vodećoj predmetnoj odrednici. Primjerice, dodatna odrednica **--Državna politika** ne koristi se uz predmetne odrednice koje su tematski inherentno vladine/državne. Dodatna odrednica **--Psihološki aspekti** ne koristi se uz predmetne odrednice koje su same po sebi psihološki pojam, kao npr. **Emocije**.

4. Redoslijed dodatnih odrednica. Dodatne odrednice kombiniraju se s vodećim odrednicama kao složene predmetne odrednice prema utvrđenom redoslijedu tako da se oblikuje smisljena cjelina. O dva osnovna redoslijeda u složenoj predmetnoj odrednici, vidi [H.1075](#), točka 2.

5. Geografske dodatne odrednice. Višenamjenske dodatne odrednice kojima je dopuštena ili nije dopuštena geografska podjela, sadrže uputu u polju 667 *Dopuštena geografska podjela; Nije dopuštena geografska podjela* i *Geografska podjela nije određena*.

6. Oznaka potpolja. U zasebnim popisima višenamjenskih dodatnih odrednica i popisima uz ogledne odrednice, oznaka potpolja je dodijeljena za svaku dodatnu odrednicu na popisu. Većina tematskih dodatnih odrednica u ovom popisu može biti korištena i kao formalna dodatna odrednica, ako se njome iskazuje oblik publikacije, vidi [H.1075](#) točka 1. d.

7. Ažuriranje zapisa. Ako se dodatna odrednica po prvi puta koristi uz određenu predmetnu odrednicu, u bibliografskoj bazi podataka provjeravaju se postojeće predmetne odrednice koje nisu dodatno geografski podijeljene. Ako postoji predmetna odrednica koja bi mogla biti podijeljena "novom" dodatnom odrednicom, dodatna odrednica se upisuje u zapis.

*Primjer: Ako se dodatna odrednica --Socijalni aspekti (Dopuštena geo. podjela), po prvi put koristi uz vodeću predmetnu odrednicu, npr. **Poboljšanje**, treba provjeriti druge zapise koji koriste vodeću odrednicu **Poboljšanje** i utvrditi treba li u nekom od tih zapisa dodati novu dodatnu odrednicu --Socijalni aspekti (s geografskom dodatnom odrednicom, ako je potrebno).*

8. Novi način korištenja. Korištenje višenamjenskih dodatnih odrednica, u novoj situaciji, ili u situaciji koja nije odobrena u pisanim uputama treba odobriti *Uredništvo predmetnog kataloga*, prema odgovarajućoj proceduri, vidi

[H 200.](#)

FORMALNE I TEMATSKÉ DODATNE ODREDNICE OP E PRIMJENE

Popis, ispod, sadri op e višenamjenske dodatne odrednice koje imaju op u primjenu, ili njihova primjena nije vezana uz neku ogleđnu odrednicu. Za primjenu dodatnih odrednica, koja se regulira drugim popisima, konzultira se odgovaraju i popis/popisi.

Na ovom popisu, navode se vrste odrednica uz koje se može koristiti svaka dodatna odrednica prema navedenim definicijama o njenom korištenju u pojedinim slu ajevima. Za dodatne odrednice koje se mogu koristiti uz sve vrste odrednica: geografske, osobne, korporativne, naslove i teme, u napomenu se upisuje „Koristi se kao [*tematska ; formalna dodatna odrednica*] uz sve predmete“. Dodatne odrednice, koje se mogu koristiti uz tematske odrednice, mogu se koristiti uz odgovaraju e odrednice u polju 150 kao i uz odrednice u drugim poljima koje su dodatno podijeljena tematskom dodatnom odrednicom. Za dodatne odrednice op e primjene, koje se nalaze i na posebnim popisima, potpuno objašnjenje korištenja je nabrojano i na ovom popisu. Unakrsne uputnice (širi i srodni pojmovi) koje iskazuju odnose izme u dodatnih odrednica, tako er su dio ovog popisa, kao i unakrsne uputnice za odnose s dodatnim odrednicama koje se nalaze na posebnim popisima.

A - B (H 1095 Višenamjenske dodatne odrednice)

\$x Administracija

Koristi se uz pojedina ne knjižnice, škole i ustanove iz podru ja zdravstva, socijalnih službi, obrazovanja kao i uz pojedina ne vrste takvih ustanova.

Vidi i --**Kolonije--Administracija** uz imena zemalja, gradova, itd.

Vidi i--**Menadžment**

Vidi i --**Politika i vlast** uz imena zemalja, gradova, itd. i uz etni ke grupe
Administration

\$v Adresari

Koristi se uz imena zemalja, gradova, itd, pojedina na korporativna tijela i obitelji, uz klase osoba, etni ke grupe, krš anske denominacije, vrste ustanova i tematske odrednice za pojedina ne adresare koji sadrže imena, adrese i druge podatke o identifikaciji.

Directories

\$x Akreditacija (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se uz imena pojedina nih korporativnih tijela, posebno ustanova, obrazovnih ustanova i službi, i uz vrste ustanova, obrazovnih ustanova i službi. Nije dopuštena geografska podjela uz nazive korporativnih tijela.

Vidi i --**Nastava i u enje** uz predmete za akreditaciju programskih studija o tim predmetima.

Vidi i --**Dozvole**

Accreditation

\$x Akronimi

Koristi se uz pojedina ni jezik, grupu jezika i tematske odrednice za popise akronimima u tim jezicima ili o akronimima koji se odnose na pojedina ne teme.

Vidi i --**Kratice**

Acronyms

\$x Akronimi \$v Rje nici

Koristi se uz pojedina ni jezik, grupu jezika i tematske odrednice za popise akronimima u tim jezicima ili o akronimima koji se odnose na pojedina ne teme.

Acronyms--Dictionaries

\$x Ambalaža (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se uz vrste proizvoda ili roba za tehnike njihova zamatanja, zatvaranja i ozna avanja marketinškim oznakama.

*Packaging***\$x Analiza**

Koristi se uz tvari, uključujući i pojedina ne kemikalije i materijale, pojedina ne biljke i grupe biljaka, za djela o metodama analize ovih tvari ili uzoraka, kako bi se utvrdila njihova prisutnost ili kvantiteta.

Vidi i --**Sastav**

Analysis

\$v Anegdote

Koristi se uz imena zemalja, gradova, itd., uz osobna imena, imena obitelji i imena korporativnih tijela, uz naslove svetih knjiga, uz klase osoba, etničke skupine i uz tematske odrednice za djela u kojima je predmet izložen u anegdotalnoj formi.

Anecdotes

\$v Arhiva

Koristi se uz imena osoba, obitelji i korporativnih tijela, klase osoba i etničke grupe, imena i vrste obrazovnih ustanova i vojne službe za djela o arhivama koji im pripadaju ili su zbirke dokumenata o njima. Odnosi se na zbirke dokumenata ili povijesne zapise uključujući i bilješke, korespondenciju, zapisnike, fotografije, pravne dokumente, povelje, izreske itd.

Archives

\$x Arhivski izvori

Koristi se uz imena zemalja, gradova, itd., i uz tematske odrednice za opis različitih vrsta dokumenata i povijesnih zapisa o određenom mjestu ili temi koji su dostupni u nekoj ustanovi ili ustanovama.

Archival resources

\$v Atlasi

Koristi se uz znanstvene i tehničke teme za radove koji sadrže sveobuhvatne, često sustavno uređene sadržajne cjeline kao zbirke grafikona, tabela, ilustracija, karata itd., uobičajeno s objašnjenjima.

Atlases

\$x Audiovizualna pomagala

Koristi se uz predmete za djela o audiovizualnim materijalima koji nisu isključivo namijenjeni obrazovanju.

Vidi i **Nastava i učenje--Audiovizualna pomagala**

Audio-visual aids

\$x Audiovizualna pomagala \$v Katalozi

Koristi se uz predmete za kataloge audiovizualnih materijala.

Audio-visual aids-- Catalogs

\$x Automatizacija

Koristi se uz imena individualnih korporativnih tijela, vrste korporativnih tijela, industrije, zgrade, procese i sustave.

Vidi i --**U inak automatizacija** uz zanimanja i vrste zaposlenika

Automation

\$x Automatska kontrola

Koristi se uz pojedina ne tehničke procese i opremu.

Automatic control

\$x Autorstvo

Koristi se uz imena pojedina osoba, uz književna djela koja se vode pod naslovom, uz pojedina ne discipline, i uz književnost, film, radio, televiziju i video oblike i žanrove.

Authorship

\$v Baze podataka

Koristi se uz predmete kao formalna dodatna odrednica za aktualne baze podataka, a kao tematska dodatna odrednica koristi se uz predmete o bazama podataka tih predmeta.

Databases

\$x Biblijsko učenje

Koristi se uz religijske i sekularne pojmove za djela o teološkim i/ili etičkim učenjima u Bibliji ili u dijelovima Biblije.

Biblical teaching

\$v Bibliografija

Koristi se uz predmete.
Bibliography

\$v Bibliografija \$v Katalozi

Koristi se uz predmete.
Bibliography--Catalogs

\$v Biobibliografija

Koristi se uz imena zemalja, gradova, itd. uz pojedina ne kršćanske denominacije i religijske i samostanske redove, uz etničke grupe, uz književnosti i tematske odrednice.
Bio-bibliography

\$v Biobibliografije \$v Leksikoni

\$x Biografija

Koristi se uz imena zemalja, gradova, itd., nazive pojedina njih korporativnih tijela, i uz klase osoba, etničke grupe, i uz povijesne događaje.
Biography

\$x Biografija \$x Povijest i kritika

Koristi se uz imena zemalja, gradova, itd., nazive pojedina njih korporativnih tijela, i uz klase osoba, etničke grupe, i uz povijesne događaje.
Biography--History and criticism

\$v Biografije

Koristi se uz imena osoba, imena obitelji, klase osoba, etničke grupe, geografska imena, uz ratove i druge događaje i predmete, za biografije osoba povezanih s tim lokalitetom, događajem ili predmetom.
Biography

\$v Biografije \$v Leksikoni

Koristi se uz klase osoba i etničke grupe, uz imena pojedina njih korporativnih tijela i geografska imena.
Biography--Dictionaries

\$v Blogovi

Koristi se uz imena pojedina njih osoba, klase osoba, etničke grupe i tematske odrednice za blogove tih osoba ili o tim osobama, grupama ili temama.
Blogs

\$x Buka

Koristi se uz vrste industrija i uz tematske odrednice.
Noise

C - D (H 1095 Višenamjenske dodatne odrednice)

\$x Cenzura (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz imena pojedina njih osoba i uz pojedina ne književnosti, ratove, tematske odrednice i uz posebne oblike komuniciranja.
Censorship

\$x Cijene (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz vrste proizvoda, predmete, itd. i uz industrije kada je opća odrednica za proizvod povezana s industrijom.
Prices

\$x Cijene \$x Državna politika (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz vrste proizvoda, predmeta, itd. i uz industrije gdje je jedna opća odrednica za proizvod povezana s industrijom.
Prices-- Government policy

\$v Citati i izreke

Koristi se uz zemlje, gradove, itd., i tematske odrednice

Vidi i --**Citati** uz osobna imena, imena obitelji, naslove svetih knjiga, i uz klase osoba i etničke grupe.

Quotations and maxims

\$x iš enje (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz tematske odrednice.

Cleaning

\$x članstvo

Koristi se uz pojedinačna korporativna tijela i vrste korporativnih tijela za djela o uvjetima pripadanja tim organizacijama.

Membership

\$x čuvanje (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz pojedinačne organe i vrste lako kvarljivih proizvoda, uključujući i hranu, lijekove, tekstil, itd.

Preservation

\$x Daljinska istraživanja

Koristi se uz tematske odrednice.

Remote sensing

\$x Datiranje

Koristi se uz predmete za utvrđivanje datuma njihova nastanka.

Dating

\$x Defekti (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz vrste materijala, opremu, građevine, proizvode, itd., u kojima se pojavljuju defekti.

Defects

\$x Defekti \$x Izvještavanje (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz vrste materijala, opremu, građevine, proizvode, itd.

Defects--Reporting

\$x Digitalizacija (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz knjižničku građu.

Digitization

\$x Disciplina

Koristi se uz pojedinačna korporativna tijela i uz vrste korporativnih tijela, uz klase osoba, uz pojedinačne religije i kršćanske denominacije o provođenju pravila vezanih uz ponašanje i postupke.

Discipline

\$v Diskografija

Koristi se uz imena pojedinačnih osoba i uz tematske odrednice, za popise ili kataloge zvučnih zapisa.

Discography

\$x Dizajn

Koristi se uz tematske odrednice uz koje dodatna odrednica --**Projektiranje i izgradnja** nije odgovarajuća.

Design

\$x Doktrine

Koristi se kao tematska dodatna odrednica uz pojedinačne religije i kršćanske denominacije.

Doctrines

\$x Doktrine \$x Povijest

Koristi se kao tematska dodatna odrednica uz pojedinačne religije i kršćanske denominacije.

Doctrines--History

\$x Dokumentacija (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz tematske odrednice za postupke koji omogućavaju dostupnost dokumenata na određenu temu.

Documentation

\$x Dozvole (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz grupe zanimanja i vrste zaposlenika, vrste industrija, institucija i građevinskih objekata i uz

nazive pojedinih kopnenih vozila.

Vidi i --**Akreditacija**

Licenses

\$x Dozvole \$x Naknade (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz grupe zanimanja i vrste zaposlenika, vrste industrija, institucija i građevinskih objekata i uz nazive pojedinih kopnenih vozila.

Licenses--Fees

\$x Države

Koristi se uz odrednice tipa [**tema**]--[**zemlja**] za djela u kojima se raspravlja općenito o državama neke zemlje vezano uz temu, primjerice, **Porezi--Sjedinjene Američke Države--Države**.

States

\$x Državna politika (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz klase osoba, etničke grupe i tematske odrednice koji nisu inherentno vladine.

Government policy

\$x Državna revizija (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi uz tematske odrednice

State supervision

E - G (H 1095 Višenamjenske dodatne odrednice)

\$x Elektromehaničke analogije

Koristi se uz znanstvene ili tehničke teme.

Electromechanical analogies

\$x Elektronički izvori podataka

Koristi se uz tematske odrednice.

Electronic information resources

\$x Elektroničko nakladništvo

Koristi se uz vrste publiciranog materijala i uz odrednice za literaturu o specifičnom predmetu.

Electronic publishing

\$v Enciklopedije

Koristi se uz sve vrste predmeta.

Vidi i --**Rječnici**

Encyclopedias

\$v Faksimili

Koristi se uz odrednice ili druge dodatne odrednice kojima su označene vrste pisanog ili tiskanog materijala.

Facsimiles

\$x Filozofija

Koristi se uz imena pojedinačnih osoba, koje nisu filozofi i uz grupe književnika, jedinstvene naslove svetih knjiga i tematske odrednice. Ne koristi se uz teme koje su inherentno filozofske (primjerice **Bitak; Analogija (filozofija)**).

Philosophy

\$x Financije

Koristi se uz imena nevladinih korporativnih tijela o njihovom proračunu i raspolaganju sredstvima. Također se koristi uz pojedinačne državne ustanove za djela o upravljanju financijskim sredstvima. Koristi se i uz etničke grupe kao cjeline, za financiranje njihovih djelatnosti.

Vidi i --**Proračunska sredstva i izdaci** uz imena pojedinačnih državnih agencija i ustanova o raspolaganju sredstvima za posebne namjene, odobrenim iz državnog proračuna.

Vidi i --**Osobne financije** uz imena pojedinačnih osoba i uz klase osoba i etničke grupe.

Finance

\$x Fiziološki aspekti

Koristi se za djela o odnosima pojedinačne aktivnosti ili mentalnih stanja i njihove fiziologije.

Vidi i --**Psihologija** uz klase osoba, etničke grupe, pojedinačne ili grupe životinja i biljaka, i uz pojedinačne organe i regije tijela.

Physiological aspects

\$x Fiziološki u inak (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz pojedinačne kemikalije i grupe kemikalija, pojedinačne materijale i vrste materijala, pojedinačne biljke i grupe biljaka, i uz fenomene okoliša (razne pojave na zemlji i u atmosferi), za djela o njihovom utjecaju na funkcije živih organizama.

Physiological effect

\$x Folklor

Koristi se uz klase osoba, nacionalne i etničke grupe, uz naslove svetih knjiga i uz tematske odrednice za djela o folkloru vezanom uz te predmete i teme.

Vidi i **--Društveni život i običaji**

Folklore

\$x Geografski informacijski sustav (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz predmete.

Geographic information system

\$x Građanska participacija

Koristi se uz tematske odrednice za djela o sudjelovanju građana u obavljanju aktivnosti vlasti.

Citizen participation

\$x Grafičke metode

Koristi se uz discipline, vrste tehničkih procesa, znanstvenih fenomena, itd., za tehnike savladavanja problema pomoću grafikona.

Graphic methods

\$x Grijanje i ventilacija (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz vrste zgrada, vozila i druge konstrukcije.

Heating and ventilation

\$x Grijanje i ventilacija \$x Kontrola (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz zgrade, vozila i druge konstrukcije.

Heating and ventilation--Control

\$x Grobnice (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz imena obitelji, kraljevskih kuća, dinastija itd., i uz klase osoba.

Vidi i **--Grob** uz ime osobe.

Tombs

H - L (H 1095 Višenamjenske dodatne odrednice)

\$x Historiografija

Koristi se uz imena zemalja, gradova itd., pojedinačna korporativna tijela, uz jedinstvene naslove svetih knjiga, ugovore, uz klase osoba, etničke grupe, pojedinačne ratove i uz tematske odrednice.

Historiography

\$x Hlađenje (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz tematske odrednice.

Cooling

\$x Humanitarni rad (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz klase osoba, etničke grupe, i vrste organizacija.

Charitable contributions

\$x Humor

Koristi se uz imena zemalja, gradova itd., uz imena pojedinačnih osoba i korporativnih tijela, uz imena božanstava i mitoloških ili legendarnih likova, pojedinačnih fikcionalnih likova ili grupe fikcionalnih likova, jedinstvene naslove svetih knjiga i uz tematske odrednice.

Humor

\$x Identifikacija

Koristi se uz klase osoba i tematske odrednice. Također se koristi uz grupe biljaka i životinja i vrste predmeta kao tematska ili formalna dodatna odrednica, za djela o određivanju pripadnosti vrste prema

njihovim karakteristikama.

Identification

\$v Ilustracije

Koristi se uz imena pojedina nih osoba, pojedina nih djela (jedinstveni stvarni naslov ili autor/naslov), jedinstvene naslove svetih knjiga, i uz pojedina ne književnosti, književne oblike i vrste publikacija

Illustrations

\$x Ime

Koristi se uz imena zemalja, gradova, itd., imena pojedina nih osoba, božanstva, krš anskih denominacija, korporativnih tijela, i uz etni ke grupe i pojedina ne ratove, doga aje, itd., za djela o porijeklu i povijesti imena, izgovoru, valjanosti, opravdanosti, itd.

Name

\$x Imena

Koristi se uz vrste predmeta, životinja, doga aja, organizacija i obrazovnih institucija za pravila, obi aje, itd., pri imenovanju tih predmeta.

Names

\$x Indeksiranje i izrada sažetaka (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se uz imena zemalja, gradova, itd., klase osoba, etni ke grupe, jedinstvene naslove svetih knjiga i uz tematske odrednice, za djela o indeksiranju i izradi sažetaka literature o navedenim predmetima. Tako er se koristi i uz vrste publikacija za djela o indeksiranju i izradi sažetaka tih publikacija.

Abstracting and indexing

\$x Industrijska primjena (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se uz znanstvene pojmove, pojedina ne kemikalije i grupe kemikalija, pojedina ne biljke i grupe biljaka.

Industrial applications

\$x Informacijska tehnologija (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se uz znanstvene i stru ne discipline, vrste industrija, usluga i organizacija.

Information technology

\$x Informacijske službe

Koristi se uz imena zemalja, gradova, itd., imena pojedina nih osoba, uz korporativna tijela i vojne službe, uz etni ke grupe, klase osoba i tematske odrednice.

Information services

\$x Informacijski izvori

Koristi se uz predmete.

Vidi i -- **Elektroni ki izvori podataka**

Information resources

\$z Inozemstvo

Koristi se uz etni ke grupe, pojedina ne jezike, pojedina ne književnosti, vojne službe i vrste publikacija s kvalifikatorom za nacionalnost ili jezik.

Foreign countries

\$x Inspekcija (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se uz pojedina ne vojne službe, uz vrste trgovinskih proizvoda, opreme, gra evinske objekte, i uz zgrade, i pojedina ne i grupe životinja i biljaka.

Inspection

\$x Instaliranje (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se uz vrste opreme.

Installation

\$x Instrumenti

Koristi se uz znanstvene i tehni ke discipline za djela o instrumentima koji se primjenjuju u tim podru jima.

Instruments

\$x Internet marketing (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se uz vrste proizvoda, roba i usluga.

Internet marketing

\$x Interpretacija

Koristi se uz pojedinačne testove i vrste testova.

Interpretation

\$x Ispiti \$v Vodiči

Koristi se uz imena autora i naslove, i uz tematske odrednice za djela o ispitima vezanim uz te predmete.

Examinations-- Study guides

\$v Ispiti, pitanja itd.

Koristi se uz klase osoba za kompilacije i zbirke pitanja i odgovora namijenjene tim grupama; i uz imena pojedinačnih osoba i naslove i uz tematske odrednice za kompilacije i zbirke pitanja i odgovora o tim osobama, naslovima ili temama.

Examinations, questions, etc.

\$x Isplativost

Koristi se uz tematske odrednice.

Cost effectiveness

\$x Ispravnost (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se uz pojedinačne testove i vrste testova.

Validity

\$x Istraživanje (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se uz imena zemalja, gradova itd., pojedinačna korporativna tijela, klase osoba, etničke grupe i uz tematske odrednice.

Research

\$v Izložbe

Koristi se uz predmete.

Exhibitions

\$x Javno mnijenje

Koristi se uz imena pojedinačnih osoba i korporativnih tijela, uz klase osoba, etničke grupe, pojedinačne ratove i tematske odrednice za djela o javnom mišljenju o tim osobama, temama i organizacijama.

Public opinion

\$x Jezik

Koristi se uz imena pojedinačnih osoba i korporativnih tijela, pojedinačna djela koja se vode pod naslovom, uz klase osoba, pojedinačne discipline, vrste novina i pojedinačne ratove.

Vidi i --**Jezici** uz imena zemalja, gradova, itd. i uz etničke grupe.

Vidi i --**Žargon** uz pojedinačne jezike i grupe jezika i uz tematske odrednice.

Language

\$v Kalendar

Koristi se uz imena zemalja, gradova itd., uz pojedinačna korporativna tijela i uz tematske odrednice za djela u kojima se nabrajaju ponavljajuća, budući ili prošla događaji vezani uz ta mjesta, organizacije ili teme i uz imena pojedinačnih osoba za kalendare koji uključuju informacije o događajima vezanim uz predmetnu osobu.

Calendars

\$x Kalibracija (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se uz znanstvene i tehničke instrumente i opreme.

Calibration

\$v Karikature

Koristi se uz imena pojedinačnih osoba, obitelji i korporativnih tijela, uz klase osoba, etničke grupe, pojedinačne ratove i tematske odrednice za zbirke ili rasprave o karikaturama o tim predmetima.

Caricatures

\$v Karte

Koristi se uz imena zemalja, gradova itd., uz pojedina na nebeska tijela, pojedina na korporativna tijela i uz tematske odrednice za pojedina ne karte ili zbirke karata.

Maps

\$v Karte \$v Bibliografija

Koristi se uz imena zemalja, gradova itd., uz pojedina na korporativna tijela i uz tematske odrednice.

Maps--Bibliography

\$v Karte \$v Faksimili

Koristi se uz imena zemalja, gradova itd., i uz tematske odrednice.

Maps--Facsimiles

\$v Katalozi

Koristi se uz vrste predmeta, uključujući i robe, umjetničke predmete, proizvode, publikacije, kolekcionarske primjerke, tehničku opremu itd., za popise tih predmeta koji su proizvedeni, pohranjeni ili dostupni na određenom mjestu, obično s opisanim pojedinostima, cijenama itd. Koristi se uz odrednicu **Arheološka istraživanja** kao i uz pojedina na arheološka nalazišta za djela o popisanim pronađenim predmetima. Koristi se i uz pojedina na korporativna tijela i vrste organizacija za djela o popisanim predmetima, umjetničkima, proizvodima itd., izraženim u tim organizacijama ili pohranjenim i dostupnim u tim organizacijama. Također se koristi uz imena pojedina njih umjetnika, obrtnika, obitelji umjetnika ili obitelji obrtnika i uz korporativna tijela za djela o njihovim popisanim umjetničkim djelima ili obrtničkim predmetima koja su pohranjena ili dostupna u pojedinoj ustanovi ili mjestu. Također se koristi uz osobe ili obitelji koje posluju kao prodavači tih popisanih predmeta pod svojim imenom.

Vidi i **--Izložbe**

Catalogs

\$v Katalozi i zbirke (Dopuštena geo. podjela).

Koristi se uz vrste prirodnih predmeta i glazbene instrumente.

Catalogs and collections

\$v Kazalo

Koristi se uz predmete.

Index

\$v Klasifikacija

Koristi se uz klase osoba i tematske odrednice.

Classification

\$x Klimatizacija (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se uz vrste zgrada, vozila i uz druge građevine.

Air conditioning

\$x Klimatizacija \$x Kontrola (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se uz vrste zgrada, vozila i uz druge građevine.

Air conditioning--Control

\$v Književne zbirke

Koristi se uz imena zemalja, gradova itd., uz imena pojedina njih osoba, obitelji, korporativnih tijela, uz klase osoba i etničke grupe, pojedina ratove, imena božanstava, mitoloških i legendarnih likova i uz grupe mitoloških ili legendarnih likova i uz tematske odrednice.

Literary collections

\$x Knjižni ni izvori

Koristi se uz imena zemalja, gradova itd., uz imena pojedina njih osoba, korporativnih tijela, uz klase osoba, etničke grupe i tematske odrednice, za djela koja opisuju dostupne knjižne izvore i posebne knjižne zbirke o tim predmetima.

Library resources

\$x Kolekcionarski predmeti (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se uz imena pojedina njih osoba, korporativnih tijela, naslove, fiktionalne i legendarne likove, uz klase osoba, etničke grupe, događaje i tematske odrednice, za djela o predmetima koji prikazuju te osobe ili predmete ili su povezani s tim osobama ili predmetima.

Collectibles

\$x Kolekcionarstvo

Koristi se uz sve vrste predmeta, osim uz prirodne predmete, za djela o kolekcionarima i metodama prikupljanja i održavanja zbirki tih predmeta.

Collectors and collecting

\$x Kolonije

Koristi se uz vrstu odrednica [**tema**]--[**mjesto**] za djela u kojima se općenito raspravlja o kolonijama kao mjestu povezanom s temom, primjerice **Obrazovanje--Velika Britanija--Kolonije**. Također se koristi uz imena zemalja, gradova itd., za djela u kojima se općenito raspravlja o kolonijama koje su pod upravom tih zemalja.

Colonies

\$x Komparativna metoda

Koristi se uz nazive discipline za djela o metodama usporedbe podataka relevantnih za pojedinu disciplinu.

Comparative method

\$v Komparativne studije

Koristi se uz jedinstvene naslove svetih knjiga, pojedinačne kršćanske denominacije i uz religijske teme.

Comparative studies

\$x Kompjutorom podržano dizajniranje (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se uz tematske odrednice.

Computer-aided design

\$x Kompjutorom podržano učenje

Koristi se za djela o automatiziranim metodama podučavanja, kada učenik izravno pristupa materijalima za poduku pohranjenim na kompjutoru.

Computer-assisted instruction

\$x Kompjutorska simulacija

Koristi se uz tematske odrednice.

Computer simulation

\$x Kompjutorske mreže (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se uz predmete.

Computer networks

\$x Kompjutorske mreže \$x Sigurnosne mjere (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se uz predmete.

Computer networks-- Security measure

\$x Kompjutorski mrežni izvori

Koristi se uz predmete za djela o kompjutorskim mrežnim izvorima dostupnim za istraživanja u različitim područjima.

Computer network resources

\$x Kompjutorski programi

Koristi se uz predmete za djela o kompjutorskim programima, bez obzira da li imaju ili ne uključeni popis uputa.

Computer programs

\$x Komunikacijski sustavi

Koristi se uz imena pojedinačnih korporativnih tijela i uz vrste industrija, ustanova, uređaja, vojnih službi i disciplina.

Communication systems

\$v Kongresi

Koristi se uz predmete.

Congresses

\$v Konkordancije

Koristi se uz imena pojedinačnih osoba, pojedinačnih djela (autor/naslov ili naslov), uz jedinstvene naslove

svetih knjiga i uz pojedina ne književnosti i književne žanrove.

Concordances

\$x Kontrola (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz pojedina ne životinje i grupe životinja i biljaka, usjeve i štetnike.

Control

\$x Kontrola dima (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz vrste industrija, industrijska postrojenja i procese.

Fume control

\$x Kontrola kvalitete

Koristi se uz vrste industrija, industrijska postrojenja i procese.

Quality control

\$x Kontrola prašine (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz vrste industrija, industrijska postrojenja i procese.

Dust control

\$x Kontrola pristupa (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz vrste arhiva i zapisa, kompjutora i kompjutorskih mreža i uz statističke službe i službe za prikupljanje podataka.

Access control

\$x Kontrola troškova

Koristi se uz tematske odrednice.

Cost control

\$x Konzervacija i restauracija (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz vrste umjetničkih predmeta, građevina, knjižnične građevine i drugih objekata za djela o njihovoj restauraciji i konzervaciji.

Vidi i --**Zgrade i građevine**-- **Konzervacija i restauracija** uz imena gradova ili dijelova gradova.

Conservation and restoration

\$x Korisničke službe (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz pojedina na korporativna tijela i uz vrste organizacija i industrija. Geografske dodatne odrednice mogu se dodijeliti samo uz vrste organizacija i industrija.

Customer services

\$x Korozijska (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz pojedina ne metale i metalne spojeve, pojedina ne materijale i vrste materijala, metalnih i nemetalnih, uz vrste građevinskih konstrukcija (objekata), opreme i vozila.

Corrosion

\$x Korupcija (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz pojedina na korporativna tijela i uz vrste organizacija, aktivnosti i industrije. Ova dodatna odrednica može se dalje dijeliti s odrednicom za mjesto samo uz vrste organizacija, aktivnosti i industrije.

Corrupt practices

\$x Kratice

Koristi uz tematske odrednice za djela o kraticama koje se odnose na pojedina ne teme.

Vidi i --**Akronimi**

Abbreviations

\$x Kratice \$v Rječnici

Koristi se uz tematske odrednice za popise kratica koje se odnose na te teme.

Abbreviations--Dictionaries

\$x Krivotvorine (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz vrste dokumenata, umjetničkih oblika, predmeta itd., i uz imena osoba za djela o krivotvorinama njihovih djela ili potpisa.

Forgeries

\$v Kronologija

Koristi se uz imena pojedina nih osoba, grupe književnika, jedinstvene naslove svetih knjiga, uz odrednice koje se ne dijele dodatnom odrednicom --**Povijest**, kao što su odrednice iz umjetnosti, glazbe i književnosti i odrednice za ratove i uz odrednice koje su inherentno povijesne.

Vidi i --**Povijest--Kronologija**

Chronology

\$v Kroskulturalne studije

Koristi se uz tematske odrednice za djela koja sadrže rezultate kroskulturalnih studija o predmetu ili rasprave o metodama i tehnikama provo enja kroskulturalnih studija.

Cross-cultural studies

\$x Kult (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz pojedina na božanstva, svece i obožavane osobe za djela o vjerovanjima i ritualima koji su s njima povezani.

Cult

\$x Kurikulum (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz imena pojedina nih obrazovnih ustanova i uz vrste obrazovnih ustanova za djela o pregledu predmeta koji se nude na tim ustanovama ili u nekim područjima.

Curricula

\$v Laboratorijski priručnici

Koristi se uz znanstvene i tehni ke teme za priručnike koji sadrže sažete informacije i upute vezane uz izvo enje pokusa i laboratorijskih vježbi.

Laboratory manuals

\$v Legende

Koristi se uz imena pojedina nih osoba, legendarnih likova i jedinstvenih naslova svetih knjiga, uz religijske teme za zbirne ili pojedina ne književne verzije legendi o tim osobama, likovima ili temama.

Legends

\$x Leksikoni

Koristi se uz sve vrste predmeta.

Lexicons

\$x Lije ni ki pregledi (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz imena pojedina nih vojnih službi i uz klase osoba, etni ke grupe i tematske odrednice za koje su potrebni lije ni ki pregledi, kao vrsta osiguranja.

Medical examinations

\$x Linearno programiranje

Koristi se uz tematske odrednice.

Linear programming

\$x Liturgija

Koristi se uz pojedina ne židovske i krš anske sekte i rituale, uz imena pojedina nih krš anskih samostanskih i religijskih redova i uz pojedina ne židovske i krš anske svetkovine, obi aje i blagdane.

Liturgy

\$x Lokacija (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz vrste industrija, poslovne entitete, državne ustanove i postrojenja i uz pojedina ne biljke i grupe biljaka.

Location

\$v Longitudunalne studije

Koristi se uz klase osoba, etni ke grupe i tematske odrednice.

Longitudinal studies

M - O (H 1095 Višenamjenske dodatne odrednice)

\$x Marketing

Koristi se uz razne vrste roba, proizvoda i usluga te uz ustanove koje ostvaruju proizvode ili usluge.

Marketing

\$x Matematički modeli

Koristi se uz tematske odrednice.
Mathematical models

\$x Matematika

Koristi se uz tematske odrednice za djela o primjeni matematike u određenim područjima.
Mathematics

\$x Materijali (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz znanstvene i tehničke discipline i uz vrste opreme i građevina.
Materials

\$x Medalje (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz imena pojedinačnih osoba i korporativnih tijela, koja nisu vojne službe, uz klase osoba, etničke grupe, pojedinačne ratove i tematske odrednice, za djela o komemorativnim odlikovanjima ili odlikovanjima dodijeljenim u sastavu tih predmeta. Ova dodatna odrednica može se dalje dijeliti geografskom odrednicom samo uz klase osoba, etničke grupe, pojedinačne ratove i tematske odrednice.
Medals

\$x Medijsko izvještavanje (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz imena zemalja, gradova, itd., uz pojedinačna korporativna tijela, uz klase osoba, etničke grupe, pojedinačne događaje i tematske odrednice.
Press coverage

\$v Meditacije

Koristi se uz imena pojedinačnih osoba, jedinstvene naslove svetih knjiga i uz religijske teme za djela koja sadrže misli, opažanja, razmatranja, itd. o duhovnom značenju osobe ili predmeta.
Meditations

\$x Međunarodna suradnja

Koristi se uz tematske odrednice.
International cooperation

\$x Menadžment

Koristi se uz imena pojedinačnih korporativnih tijela, uključujući i vladine agencije, galerije, muzeje, parkove itd., te uz vrste industrija, industrijske procese, posebne aktivnosti, itd.
Vidi i --**Administracija**
Management

\$x Metodologija

Koristi se uz discipline i struke i druge tematske odrednice za djela o teoriji i praksi procedura koje treba slijediti.
Vidi i --**Tehnike**
Methodology

\$v Miscelanea

Koristi se uz predmete.
Miscellanea

\$x Mitologija (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz predmete. Ne koristi se uz inherentno mitološke predmete (npr. **Demoni**, **Mitološka bića**; odrednice za pojedinačne bogove)
Mythology

\$x Mjerenje

Koristi se uz znanstvene i tehničke teme za djela o tehničkom provođenju mjerenja.
Measurement

\$x Modeli (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz vrste predmeta i organe i regije tijela za djela o fizičkim ili izraženim modelima za te predmete ili dijelove tijela.
Models

\$v Molitve i pobožnosti

Koristi se uz imena pojedina nih religijskih i samostanskih redova, pojedina ne religije, krš anske denominacije, klase osoba, etni ke grupe za djela koja sadrže njima namijenjene molitve; i uz imena pojedina nih svetaca, božanstava, itd. kojima su molitve posve ene.; i uz tematske odrednice za molitve i pobožnosti o tim temama.

Prayers and devotions

\$x Molitve i pobožnosti \$x Povijest i kritika

Prayers and devotions--History and criticism

\$x Moralni i etički aspekti (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se uz teme koje nisu religijske ili etičke, za djela u kojima se raspravlja o moralnim i/ili etičkim pitanjima vezanim uz predmet.

Moral and ethical aspects

\$x Muzeji (Dopuštena geo. podjela)

Koristi uz imena pojedina nih osoba, obitelji i korporativnih tijela, uz etni ke grupe, pojedina ne ratove, tematske odrednice za koje još nije izra ena frazna odrednica za vrstu muzeja. Ova dodatna odrednica može se dalje dijeliti geografskom odrednicom samo za odrednice za imena pojedina nih osoba, obitelji, etni ke grupe, pojedina ne ratove i tematske odrednice, a ne može za pojedina na korporativna tijela.

Museums

\$x Na filmu

Koristi se uz imena pojedina nih osoba, obitelji, korporativnih tijela, krš anskih denominacija, uz zemlje, gradove itd., uz imena božanstava, mitoloških, legendarnih i fikcionalnih likova za djela o tim osobama, obiteljima, organizacijama, mjestima kao filmskim likovima ili temama filma.

In motion pictures

\$x Na poštanskim markama

Koristi se uz imena pojedina nih osoba i korporativnih tijela, uz naslove djela i uz imena zemalja, gradova, itd., uz imena božanstava, mitoloških, legendarnih i fikcionalnih likova, za djela o predstavljanju tih entiteta na poštanskim markama.

On postage stamps

\$x Na televiziji

Koristi se uz imena zemalja, gradova, itd., uz imena božanstava, mitoloških, legendarnih i fikcionalnih likova, uz imena pojedina nih osoba za djela o televizijskim programima o predmetnim osobama, uklju uju i dramske, dokumentarne, informativne programe i oglašavanje. Ne koristi se za djela o osobama kao televizijskim voditeljima, spikerima, komentatorima itd.

On television

\$x Natjecanja (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se uz tematske odrednice.

Competition

\$x Nabava (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se uz pojedina ne životinje i grupe životinja i uz vrste roba i usluga.

Purchasing

\$v Nacrti i planovi

Koristi se uz odrednice iz arhitekture, uklju uju i vrste zgrada i prostorija, i uz odrednice za krajobrazu, uklju uju i vrste vrtova i parkova, za djela koja sadrže arhitektonske crteže.

Designs and plans

\$x Nagrade (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se uz imena pojedina nih osoba, korporativnih tijela, vojne službe i uz tematske odrednice. Daljnje geografske dodatne odrednice mogu se dodavati samo uz tematske odrednice.

Awards

\$x Nakladništvo (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se uz imena pojedina nih korporativnih tijela, pojedina nih krš anskih denominacija, vrste korporativnih tijela, uz vrste publiciranog materijala i odrednice za literaturu o pojedina noj temi.

Vidi i -- **Publiciranje i distribucija** uz jedinstvene naslove svetih knjiga.
Publishing

\$x Napajanje električnom energijom (*Dopuštena geo. podjela*)
Koristi se uz vrste zgrada, instalacija, opreme, industrije, itd.
Power supply

\$x Nastava i učenje (*Dopuštena geo. podjela*)
Koristi se uz predmete za djela o metodama korištenim u nastavi i učenju o tim predmetima.
Vidi i --**Obrazovanje** uz imena pojedinačnih religijskih i samostanskih redova, klasa osoba, etničkih grupa i kršćanskih denominacija.
Vidi i --**Studije i vježbe** uz odrednice za glazbu.
Vidi i --**Trening** uz vrste zaposlenika i profesije.
Study and teaching

\$x Nastava i učenje \$x Aktivnosti (*Dopuštena geo. podjela*)
Koristi se uz predmete.
Study and teaching--Activity programs

\$x Nastava i učenje \$x Audiovizualna pomagala
Koristi se uz predmete za djela o korištenju audiovizualnih pomagala u učenju i tehnici učenja tih predmeta.
Study and teaching--Audio-visual aids

\$x Nastava i učenje \$x Osnovna škola (*Dopuštena geo. podjela*)
Koristi se uz predmete.
Study and teaching--Elementary school

\$x Nastava i učenje \$x Osnovna škola \$x Aktivnosti (*Dopuštena geo. podjela*)
Koristi se uz predmete.
Study and teaching--Elementary school--Activity programs

\$x Nastava i učenje \$x Osnovna škola \$x Audiovizualna pomagala
Koristi se uz predmete.
Study and teaching--Elementary school--Audio-visual aids

\$x Nastava i učenje \$x Osnovna škola \$x Simulacijske metode
Koristi se uz predmete.
Study and teaching--Elementary school--Simulation methods

\$x Nastava i učenje \$x Predškolska dob (*Dopuštena geo. podjela*)
Koristi se uz predmete.
Study and teaching--Preschool

\$x Nastava i učenje \$x Predškolska dob \$x Aktivnosti (*Dopuštena geo. podjela*)
Koristi se uz predmete.
Study and teaching--Preschool--Activity programs

\$x Nastava i učenje \$x Predškolska dob \$x Audiovizualna pomagala
Koristi se uz predmete.
Study and teaching--Preschool--Audio-visual aids

\$x Nastava i učenje \$x Simulacijske metode
Koristi se uz predmete.
Study and teaching--Simulation methods

\$x Nastava i učenje \$x Srednja škola (*Dopuštena geo. podjela*)
Koristi se uz predmete.
Study and teaching--Secondary school

\$x Nastava i učenje \$x Srednja škola \$x Aktivnosti (*Dopuštena geo. podjela*)
Koristi se uz predmete.
Study and teaching--Secondary school--Activity programs

\$x Nastava i učenje \$x Srednja škola \$x Audiovizualna pomagala

Koristi se uz predmete.

Study and teaching--Secondary school--Audio-visual aids

\$x Nastava i učenje \$x Srednja škola \$x Simulacijske metode

Koristi se uz predmete.

Study and teaching--Secondary school - Simulation methods

\$x Nastava i učenje \$x Supervizija

Koristi se uz predmete.

Study and teaching--Supervision

\$x Nastava i učenje \$x Visoko školstvo (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se uz predmete.

Study and teaching--Higher school

\$x Nastava i učenje \$x Visoko školstvo \$x Aktivnosti (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se uz predmete.

Study and teaching--Higher school--Activity programs

\$x Nastava i učenje \$x Visoko školstvo \$x Audiovizualna pomagala

Koristi se uz predmete.

Study and teaching-- Higher school--Audio-visual aids

\$x Nastava i učenje \$x Visoko školstvo \$x Simulacijske metode

Koristi se uz predmete.

Study and teaching--Higher school--Simulation methods

\$x Natjecanja (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se uz tematske odrednice.

Competitions

\$v Nazivlje

Koristi se uz jedinstvene naslove svetih knjiga, klase osoba, pojedina ne kršćanske denominacije, i uz tematske odrednice za djela koja sadrže popise riječi i izraza nekog područja ili raspravljaju o riječi ima i izrazima nekog područja.

Terminology

\$x Nesreće (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se uz imena pojedinačnih svemirskih letjelica, vrste industrija, i uz druge tematske odrednice. Uz svemirske letjelice ne dodjeljuje se geografska dodatna odrednica.

Accidents

\$x Nesreće \$x Istraga (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se uz tematske odrednice.

Accidents--Investigation

\$v Nomenklatura

Koristi se uz znanstvene i tehničke discipline i vrste tvari, biljke i životinje za sustavno izvedene popise imena ili oznaka koje su službeno usvojene ili odobrene ili su podložne raspravi o navedenima uvrštavanja u popise i raspravi o korištenju takvih imena.

Nomenclature

\$x Nusproizvodi

Koristi se uz vrste industrija i procese.

By-products

\$x Obljetnice

Koristi se uz nazive zemalja, gradova i dr., uz imena pojedinačnih osoba i korporativnih tijela, uz povijesne i društvene pokrete i događaje, uz pojedinačne kršćanske denominacije, događaje, klase osoba i etničke grupe, za djela o proslavama obljetnica ili komemoracijama značajnih događaja.

Vidi i -- **Stogodišnjice**

Anniversaries

\$x Obrada podataka

Koristi se uz pojedina na korporativna tijela i uz tematske odrednice.

Data processing

\$x Obrambene mjere (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se uz vrste industrija, uz komunalne usluge te uz razne uređaje, itd. za mjere poduzete za njihovu zaštitu u vrijeme oružanih sukoba.

Defense measures

\$v Obrasci

Koristi se uz imena pojedina na korporativnih tijela i uz tematske odrednice za djela koja sadrže znatan broj tiskanica.

Forms

\$x Očuvanje energije (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se uz vrste industrija i postrojenja, itd.

Energy conservation

\$x Odlaganje otpada (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se uz vrste industrija, industrijske procese, postrojenja i ustanove.

Waste disposal

\$x Odlučivanje

Koristi se uz tematske odrednice za djela o procesu donošenja odluka o djelu, uključujući i pokušaje formuliranja opće teorije bazirane na matematičkoj analizi ili psihološkom eksperimentu.

Decision making

\$x Odnosi s javnošću (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se uz nazive pojedina na korporativnih tijela, vojne službe i uz tematske odrednice.

Public relations

\$x Održavanje i popravak

Koristi se uz vrste predmeta, uključujući i strojeve, vozila, građevine, itd. koje zahtijevaju održavanje i popravak.

Vidi i --**Popravak**

Maintenance and repair

\$v Opazanja

Koristi se uz znanstvene teme za djela koja sadrže numeričke podatke dobivene zapažanjem prirodnih fenomena, ili za djela koja raspravljaju o obradi i primjeni tih podataka.

Observations

\$x Operativni troškovi

Koristi se uz tematske odrednice.

Cost of operation

\$x Opisi poslova (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se uz imena pojedina na korporativnih tijela i vojnih službi, uz profesionalne grupe. Ova dodatna odrednica može se dijeliti s odrednicom za mjesto samo uz profesionalne grupe.

Job descriptions

\$x Oporezivanje (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se uz tematske odrednice za djela o porezima na dohodak ili imovinu, uz klase osoba i etničke grupe za djela o porezima koji se njima naplaćuju.

Taxation

\$x Oporezivanje \$x Pravna regulativa (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se uz tematske odrednice, klase osoba i etničke grupe.

Taxation – Law and legislation

\$x Oprema i pribor

Koristi se uz imena pojedina na korporativnih tijela, uz vrste industrija, procese, usluge, aktivnosti,

ustanove, discipline, životinje, biljke i usjeve, vozila i ratove.

Vidi i **--Instrumenti; --Sigurnosna oprema**

Equipment and supplies

\$x Opskrba vodom

Koristi se uz tematske odrednice.

Water supply

\$x Orbita

Koristi se uz imena pojedina nih umjetnih satelita.

Orbit

\$x Označavanje (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se uz vrste proizvoda.

Labeling

P - R (H 1095 Višenamjenske dodatne odrednice)

\$x Pakiranje (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se uz razne proizvode i robe za djela o tehnikama pripreme istih za skladištenje ili dostavu.

Packing

\$v Pamfleti

Koristi se uz 16., 17., i 18. stoljeće za europsku i američku povijest i uz pojedinačne ratove, za kratke, zasebno publicirane polemične eseje ili za kontroverzne teme i danas interesantne, osobito ako su političke ili religijske tematike.

Pamphlets

\$v Parodije

Koristi se uz imena pojedinačne osoba, pojedinačna djela koja se vode pod naslovom, i uz filmske, televizijske i video forme i žanrove.

Parodies

\$v Patenti

Koristi se uz discipline i struke i uz vrste proizvoda i procesa na koji se patenti odnose.

Patents

\$x Pejzažna arhitektura (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se uz vrste zgrada, institucija, ustanova i objekata.

Landscape architecture

\$x Planiranje

Koristi se uz imena pojedinačnih korporativnih tijela, vrste aktivnosti, objekata, industrija, poduzeća itd., za djela koja opisuju ili raspravljaju o procesu planiranja.

Planning

\$x Pokusi

Koristi se uz znanstvene i tehničke teme za djela o pokusima i uputama za njihovo korištenje.

Experiments

\$x Politička aktivnost (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se uz imena pojedinačne osoba, obitelji, korporativnih tijela, uz policiju, klase osoba, pojedinačne kršćanske denominacije, vrste korporativnih tijela za djela o politici, o participaciji tih osoba ili organizacija.

Vidi i **--Politika i vlast** uz etničke grupe

Vidi i **--Politički i socijalni pogledi** uz pojedinačne osobe i grupe autora.

Political activity

\$x Politički aspekti (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se uz pojedinačne vjerske sekte i denominacije i uz tematske odrednice za djela o političkim dimenzijama ili implikacijama nepolitičkih predmeta.

Political aspects

\$v Popisi

Koristi se uz imena zemalja, gradova, itd., pojedinačna korporativna tijela i obitelji, uz klase osoba, etničke

grupe, pojedinačne ratove i tematske odrednice, za popise imena osoba, organizacija, predmeta, itd., bez adresa ili drugih identifikacijskih podataka.

Registers

\$x Potrošnja energije (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz vrste industrija, vojne službe i tematske odrednice.

Energy consumption

\$x Pouzdanost

Koristi se uz vrste opreme, strojeve, tehničke sustave, industrijska postrojenja itd.

Reliability

\$x Povijest

Koristi se uz imena zemalja, gradova itd., uz pojedinačna korporativna tijela, jedinstvene naslove svetih knjiga, uz klase osoba, etničke grupe i tematske odrednice.

History

\$x Povijest \$v Kronologija

Koristi se uz imena zemalja, gradova itd., uz pojedinačna korporativna tijela, etničke grupe i tematske odrednice koje nisu inherentno povijesne.

Vidi i **--Kronologija**

History--Chronology

\$v Povijesni izvori

Koristi se uz imena zemalja, gradova, itd., uz pojedinačna korporativna tijela, uz klase osoba, etničke grupe i tematske odrednice koje nisu inherentno povijesne za zbirke ili rasprave o izvornim materijalima svih vrsta, kao što su pravni dokumenti, pisma, dnevnici, obiteljski dokumenti, vizualni i filmski materijali, okupljeni kao izvorni materijali podnesni za istraživanje o određenoj temi.

Historical sources

\$x Povijest \$x Filozofija

Koristi se uz imena zemalja, gradova, itd. i uz tematske odrednice.

History--Philosophy

\$x Povijest i kritika

Koristi se uz književnost, glazbu, film, televizijski program i video.

History and criticism

\$x Povlastice i imuniteti

Koristi se uz imena pojedinačnih međunarodnih ustanova i zakonodavnih tijela i uz vrste ustanova i obrazovnih ustanova.

Privileges and immunities

\$x Požari i protupožarna zaštita (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz vrste ustanova, zgrada, industrija i vozila.

Fires and fire prevention

\$x Praksa (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz vrste profesija.

Practice

\$v Pravila

Koristi se uz imena pojedinačnih religijskih i samostanskih redova, natjecanja, i sportske događaje i uz vrste igara i aktivnosti.

Rules

\$x Predviđanja

Koristi se uz imena zemalja, gradova, itd. i uz tematske odrednice.

Forecasting

\$x Prenamjena (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz vrste zgrada i građevina.

Remodeling for other use

\$x Preure enje (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz vrste građevina i vrste prostorija.
Remodeling

\$x Prevencija

Koristi se uz pojedinačne bolesti ili vrste bolesti i medicinska stanja, kao i uz situacije koje treba izbjegavati.
Prevention

\$x Prevo enje (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz jedinstvene naslove svetih knjiga, uz pojedinačne jezike i grupe jezika i tematske odrednice.
Translating

\$v Prijevodi

Koristi se uz imena pojedinačnih književnih autora, pojedinačnih književnih djela koja se vode pod naslovom, pojedinačne književnosti, vrste publikacija i uz tematske odrednice, za zbirke prevedenih radova. Koristi se i s dodatnom odrednicom za jezik za prijevode određene književnosti na neki pojedinačni jezik ili grupu jezika, primjerice --**Prijevodi--Engleski jezik; --Prijevodi--Hrvatski jezik; --Prijevodi--Germanski jezici.**

Translations

\$x Prijevoz (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz imena pojedinačnih vojnih službi, uz klase osoba, etničke grupe, vrste predmeta, roba, životinja i uz pojedinačne ratove za djela o prijevozu tih predmeta. Ova se odrednica dalje može dijeliti geografskom odrednicom samo za klase osoba, etničke grupe, vrste predmeta, roba, životinja i za pojedinačni rat.

Transportation

\$x Primjena u znanosti (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz uređaje ili tehničke procese za djela o upotrebi tih uređaja ili procesa u znanstvenom napretku.
Scientific applications

\$v Priručnici

Koristi se uz predmete.
Handbooks

\$x Privatne zbirke (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz vrste predmeta, uključujući i umjetnine i arheološke nalaze, osim prirodnih predmeta i glazbenih instrumenata, za djela o zbirkama tih predmeta u privatnom vlasništvu.

Private collections

\$v Problemi i vježbe

Koristi se uz tematske odrednice za prikupljene praktične probleme važne za proučavanje teme.
Problems, exercises, etc.

\$x Procjena (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz vrste imovine, građevina, poslovnih djelatnosti, itd. za djela o procjeni ili utvrđivanju njihove vrijednosti, posebno tržišne.

Valuation

\$x Procjena rizika (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz tematske odrednice s kojima je povezan fizički rizik.
Risk assessment

\$x Procjena troškova (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz vrste strojogradnji, tehničkih procesa, industrija, itd., za procjenu troškova konstrukcije, uređaja itd., ili za cjelokupan trošak radova.

Estimates

\$x Produkcija i režija (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz forme i vrste glazbenih kompozicija, uz pojedinačne izvedbene umjetnosti, uz filmske žanrove.
Production and direction

\$x Profesionalna orijentacija (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz imena pojedina nih korporativnih tijela, vojnih službi, uz zanimanja, područja djelovanja, vrste industrija, trgovina, itd. za djela u kojima se opisuju postignute karijere u tim organizacijama ili područjima i/ili se nude savjeti kako se pripremiti za postizanje karijere. Koristi se i uz klase osoba ili grupe osoba iste profesije samo ako odrednica, kao područje aktivnosti, ne postoji ili ju nije moguće oblikovati.

Vocational guidance

\$x Program (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz pojedina na računala i vrste računala, mikroprocesore i kalkulatore koje je moguće programirati.

Programming

\$x Projektiranje i izgradnja

Koristi se uz različite vrste objekata, konstrukcija, strojeva, opreme itd. i uz kopnena vozila za djela koje opisuju projektiranje, tehničke karakteristike i/ili samu izradu.

Design and construction

\$x Propadanje (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz vrste tvari, materijale i proizvode, itd.

Deterioration

\$v Propovijedi

Koristi se uz imena pojedina nih osoba i uz sekte pojedina nih religija, kršćanskih denominacija, vrste obrazovnih ustanova, jedinstvene naslove svetih knjiga, pojedina ne ratove i tematske odrednice.

Sermons

\$v Propovijedi \$x Povijest i kritika

Sermons--History and criticism

\$x Proročanstva

Koristi se uz imena pojedina nih osoba i božanstava, jedinstvene naslove svetih knjiga, uz klase osoba, etničke grupe i pojedina ne ratove.

Vidi i **--Povijest--Proročanstva** uz imena zemalja, gradova, itd.

Prophecies

\$x Psihologija

Koristi se uz jedinstvene naslove svetih knjiga, religije i religijske teme za psihološki aspekt tih djela ili tema. Koristi se uz imena pojedina nih osoba o raspravama ili osobnim psihološkim osobinama, osobnosti, karakteru, itd. Također se koristi uz klase osoba, etničke grupe, pojedina ne životinje ili grupe životinja, za mentalne procese ili karakteristike tih osoba ili životinja.

Psychology

\$x Psihološki aspekti

Koristi se uz tematske odrednice koje nisu inherentno psihološke ili uz religijske teme za djela o utjecaju uvjeta, aktivnosti itd. na mentalno stanje ili individualnost osoba.

Psychological aspects

\$x Računovodstvo

Koristi se uz imena pojedina nih korporativnih tijela i vrste korporativnih tijela i industrija, vojne službe i tematske odrednice.

Accounting

\$x Rasvjeta (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz vrste vozila, građevina, zgrada, prostorija, instalacija, itd.

Lighting

\$x Referentna literatura

Koristi se uz predmete.

Reference books

\$x Regije

Koristi se uz odrednice tipa **[tema]--[zemlja]** za djela u kojima se raspravlja općenito o regijama neke zemlje vezano uz temu, primjerice, **Pravo--Italija--Regije**. Koristi se samo uz zemlje koje pravno svoju prvu administrativnu podjelu nazivaju regijama.

*Regions***\$x Regionalne razlike**

Koristi se uz tematske odrednice.
Regional disparities

\$v Registri

Koristi se uz imena zemalja, gradova, itd., pojedina na korporativna tijela i obitelji, uz klase osoba, etničke grupe, pojedinačne ratove i tematske odrednice za popise imena osoba, organizacija ili predmeta, itd. bez adresa ili drugih identifikacijskih podataka.
Registers

\$x Republike

Koristi se uz odrednice tipa [**tema**]--[**zemlja**] za djela u kojima se raspravlja općenito o republikama neke zemlje vezano uz temu, primjerice, **Građansko pravo--Jugoslavija--Republike**.
Republics

\$x Revizija

Koristi se uz imena pojedinačnih korporativnih tijela i uz vrste korporativnih tijela i industrija, i uz tematske odrednice.
Auditing

\$v Rječnici

Koristi se uz sve vrste predmeta.
Vidi i --**Enciklopedije**
Vidi i --**Leksikoni**
Dictionaries

\$x Rukopisi

Koristi se uz imena pojedinačnih osoba i obitelji, pojedinačna djela koja se vode pod naslovom, jedinstvene naslove svetih knjiga, uz klase osoba, etničke grupe, grupe autora, književnosti i tematske odrednice.
Manuscripts

\$x Rukopisi \$v Faksimili

Koristi se uz pojedinačne kompozitore i književne autore i pojedinačna djela koje se vode pod naslovom.
Manuscripts--Facsimiles

\$x Rukopisi \$v Katalozi

Manuscripts--Catalogs

S - T (H 1095 Višenamjenske dodatne odrednice)**\$x Sakupljanje i čuvanje** (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz vrste predmete iz prirode, uključujući i biljke, životinje, stijene i minerale, za djela o metodama sakupljanja i o čuvanju ovih predmeta.

Vidi i --**Starine--Sakupljanje i čuvanje**
Collection and preservation

\$x Sanitacija (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz imena pojedinačnih korporativnih tijela, vrste industrija i tematske odrednice. Uz korporativna tijela ne koristi se geografska dodatna odrednica
Sanitation

\$x Sastav

Koristi se uz prirodne tvari nestabilnog sastava, uključujući i tla, biljke, životinje, poljoprivredne proizvode, itd., za djela o rezultatima kemijske analize tih tvari.

Vidi i --**Analiza**
Composition

\$v Sažeci

Koristi se uz imena zemalja, gradova, itd., i uz tematske odrednice za djela koja sadrže popise publikacija (knjige, časopise, dokumente, itd.) o temi i potpunu bibliografsku informaciju zajedno sa sažetim prikazom teme navedene u publikaciji. Koristi se uz imena pojedinačnih osoba i korporativnih tijela za sažetke njihovih djela ili sažetke djela o osobi ili korporativnom tijelu. Koristi se i uz vrste publikacija za djela koja sažeto

prikazuju sadržaje tih publikacija.

Abstracts

\$x Sigurnosna oprema (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz vozila, vrste strojeva, industrijska postrojenja, zanimanja, itd.

Safety appliances

\$x Sigurnosne mjere

Koristi se uz pojedina na korporativna tijela, vojne službe i uz tematske odrednice.

Safety measures

\$x Sigurnosni propisi (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz tematske odrednice.

Safety regulations

\$x Simulacijske igre

Koristi se uz tematske odrednice.

Simulation games

\$x Simulacijske metode

Koristi se uz tematske odrednice.

Simulation methods

\$x Skladištenje (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz razne proizvode, hranu, materijale, itd., za djela o njihovom uvanju u skladištima ili drugim spremištima.

Storage

\$v Slikovna djela

Koristi se uz imena zemalja, gradova itd., imena pojedina njih osoba, obitelji i korporativnih tijela, uz klase osoba, etničke grupe, pojedina ne ratove i tematske odrednice. Također se koristi uz književna djela koje se vode pod autorom za djela koja se sastoje od slika, crteža, reprodukcija itd. i drugog vizualnog materijala koji se ne navodi pojedinačno.

Pictorial works

\$x Službenici i zaposlenici

Koristi se uz imena zemalja, gradova, itd. i uz pojedina međunarodne i državne ustanove, uz vrste državnih ustanova i uz sindikate. Ova dodatna odrednica može se dalje dijeliti geografskom dodatnom odrednicom ako se koristi uz imena zemalja, gradova, itd. međunarodnih ustanova.

Vidi i **--Zaposlenici**

Officials and employees

\$x Smanjenje otpada (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi uz vrste industrija, industrijske procese, postrojenja i ustanove.

Waste minimization

\$x Socijalni aspekti (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz tematske odrednice za djela o uzajamnim uincima predmeta, aktivnosti, discipline itd. i društva. Ne koristiti uz sociološke teme (primjerice, **Kultura; Jednakost; Socijalna etika; Sociologija**).

Vidi i **--Društveni uvjeti** uz imena zemalja, gradova, itd., uz klase osoba i etničke grupe za djela o društvenoj povijesti ili sociologiji mjesta ili grupe.

Vidi i **--Društveni život i običaji** uz imena zemalja, gradova, itd., uz klase osoba i etničke grupe.

Social aspects

\$x Sociološko gledište

Koristi se uz vrste ustanova za djela u kojima se raspravlja o uinku inherentne prirode institucije na grupnu interakciju i obrnuto.

Sociological aspects

\$v Softver

Koristi se uz tematske odrednice kao formalna dodatna odrednica za izvorne kompjutorske programe. Ne koristi se za kompjutorske datoteke ili elektroničke izvore.

Vidi i **--Kompjutorske igre; --Kompjutorski programi; --Baze podataka**.

Software

\$x Specifikacije (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz vrste inženjerstva, građevine, industrije, proizvode i robe.
Specifications

\$x Spektri

Koristi se uz pojedinačne kemikalije, materijale, elementarne čestice i nebeska tijela.
Spectra

\$x Spolne razlike (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz tematske odrednice.
Sex differences

\$x Stabilnost

Koristi se uz vrste oprema, pojedinačnih kemikalija i grupa kemikalija, kao i uz pojedinačna vozila i uz vrste vozila.
Stability

\$x Standardi (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz tematske odrednice za propise uspostavljene od strane nekog tijela za mjerenje količine, kvalitete, težine i druge osobine predmeta ili postupaka.
Standards

\$x Statističke metode

Koristi se uz tematske odrednice za sadržaje o metodama rješavanja problema pomoću statistike.
Statistical methods

\$x Statističke službe

Koristi se uz imena zemalja, gradova itd., imena pojedinačnih korporativnih tijela, klasa osoba, etničke grupe i tematske odrednice, za djela o službama koje prikupljaju, obrađuju i objavljuju statističke podatke o njima ili koje se nalaze na tim mjestima.
Statistical services

\$v Statistika

Koristi se uz imena zemalja, gradova, imena pojedinačnih korporativnih tijela, klase osoba, etničke grupe i tematske odrednice za sadržaje o statističkim podacima tih mjesta ili predmeta.

Vidi i **--Demografska statistika** uz nazive zemalja, gradova, uz etničke grupe, za statističke podatke o rođenju, smrti, sklapanja brakova itd.

Vidi i **--Zdravstvena statistika** uz imena zemalja, gradova, itd.
Statistics

\$x Stipendije (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz klase osoba, etničke grupe i uz područja proučavanja.
Scholarship

\$x Stogodišnjice

Koristi se uz imena zemalja, gradova, itd., uz pojedinačna korporativna tijela, te uz povijesne događaje.
Centennial celebrations

\$x Strani utjecaji

Koristi se uz odrednice koje se odnose na razvoj civilizacije nekog mjesta, ili uz pojedinačne aspekte civilizacija, uključujući i umjetničke i književne oblike, filozofije, intelektualni život itd., uz etničke grupe i uz nazive disciplina s dodatnom geografskom odrednicom za djela o stranim utjecajima na te civilizacije, grupe ili discipline općenito.
Foreign influences

\$x Studije korištenja

Koristi se uz vrste informacijskih izvora, informacijske službe, knjižnične izvore i publikacije.
Use studies

\$v Studije slučajeva

Koristi se uz imena pojedinačnih korporativnih tijela, uz klase osoba, etničke grupe, i uz tematske odrednice.

Case studies

\$x Sustavi goriva

Koristi se uz vrste oprema i vozila.
Fuel systems

\$x Sušenje (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz pojedina ne materijale, proizvode i predmete koji se suše.
Drying

\$x Svjedočanstva \$x Povijest i kritika

Personal narratives-- History and criticism

\$v Tablice

Koristi se uz tematske odrednice.
Tables

\$x Tehnike

Koristi se uz discipline, posebno uz one koje koriste laboratorijsku praksu, za djela koja nisu teoretska ve opisuju pojedine korake u obavljanju zadataka. Koristi se i uz imena pojedina nih književnih autora i uz književne forme za djela o tehnici pisanja. Tako er se koristi uz pojedina ne umjetni ke forme za nacionalne i etni ke umjetnosti za djela o umjetni kim tehnikama.
Technique

\$x Tehnološke inovacije (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz tematske odrednice za djela o fundamentalnim tehnološkim poboljšanjima ili promjenama koje pove avaju efikasnost ili produktivnost, u materijalima, metodama proizvodnje, procesima, djelatnostima, organizacijama ili menadžmentu.
Technological innovations

\$v Telefonski imenici

Koristi se uz imena zemalja, gradova, itd., uz imena pojedina nih korporativnih tijela, klasa osoba, etni kih grupa i uz vrste organizacija i industrije.
Telephone directories

\$x Teme i motivi

Koristi uz se imena pojedina nih osoba i pojedina ne književnosti i umjetni ke oblike.
Themes, motives

\$x Terapijska primjena (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz tematske odrednice, za radove o njihovoj primjeni u lije enju bolesti.
Therapeutic use

\$x Terenski rad (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz discipline za djela o tehnikama obavljanja poslova na terenu na temelju prakti nog iskustva, neposrednih opažanja i prikupljanja podataka.
Fieldwork

\$x Teritoriji i posjedi

Koristi se uz odrednice tipa [**tema**]--[**zemlja**] za djela u kojima se raspravlja o svim teritorijima i posjedima neke zemlje u odnosu na temu, primjerice, **Poštanske marke--Sjedinjene Ameri ke Države--Teritoriji i posjedi**. Tako er se koristi uz imena regija i zemalja za djela u kojima se raspravlja o svim teritorijalnim posjedima te regije ili zemlje.
Territories and possessions

\$x Testiranje

Koristi se uz tematske odrednice za djela o primjeni i rezultatima testiranja predmeta. Tako er se koristi uz odrednicu **Droge** i pojedina ne droge i uz vrste materijala, instrumente, opremu, proizvode, kemikalije, životinje, itd., za djela o testiranju tih predmeta i/ili o rezultatima testiranja.
Vidi i --**Testiranje sposobnosti**
Vidi i --**Vrednovanje**
Testing

\$x Testiranje sposobnosti (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz tematske odrednice.

Ability testing

\$x Težina

Koristi se uz vrste predmeta, tvari, pojedina ne životinje i grupe životinja te uz organe i regije tijela, za djela o tehnikama mjerenja težine, ili za djela o rezultatima takvih mjerenja.

Weight

\$x Težine i mjere

Koristi se uz vrste artikala i roba za njihovo mjerenje uspostavljenim sustavom mjera.

Weights and measures

\$x Toksikologija (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz pojedina ne kemikalije i druge tvari, za djela o njihovim otrovnim učincima na ljude ili životinje.

Toxicology

\$x Tropski uvjeti

Koristi se uz tematske odrednice za djela o metodama ili postupcima rada zaposlenika u tropskoj klimi.

Tropical conditions

\$x Troškovi

Koristi se uz tematske odrednice.

Costs

U - Ž (H 1095 Višenamjenske dodatne odrednice)

\$x U književnosti

Koristi se uz imena pojedina ne osoba, obitelji, korporativnih tijela, i uz zemlje, gradove itd., kršćanske denominacije, naslove svetih knjiga, i uz imena božanstava, mitoloških i legendarnih likova, uz fiktionalne likove, za djela o tim osobama, obiteljima, organizacijama, mjestima i naslovima u književnosti.

In literature

\$x U inci potresa (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz vrste zgrada, građevina, objekata i opreme.

Earthquake effect

\$x U masovnim medijima

Koristi se uz imena pojedina ne osoba, obitelji, korporativnih tijela, uz zemlje, gradove itd., i uz imena božanstava, mitoloških i legendarnih likova, uz fiktionalne likove, za djela o tim osobama, obiteljima, organizacijama, mjestima u masovnim medijima.

In mass media

\$x U operi

Koristi se uz imena pojedina ne osoba, obitelji i uz imena božanstava, mitoloških i legendarnih likova, uz fiktionalne likove, i uz zemlje, gradove itd., za djela o tim osobama i mjestima u opernim djelima.

In opera

\$v U umjetnosti

Koristi se uz imena zemalja, gradova itd., pojedina ne korporativnih tijela, i pojedina ne kršćanske denominacije, i uz jedinstvene naslove, za njihov fizički prikaz u umjetničkim djelima. Koristi se kao formalna dodatna odrednica za djela koja sadrže reprodukcije umjetničkih djela. Koristi se kao tematska dodatna odrednica za djela u kojima se raspravlja o mjestu, osobi, itd. kao temi u umjetnosti.

In art

\$x Udruge (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz imena pojedina ne osoba, obitelji i korporativnih tijela, i uz klase osoba, etničke grupe, uz jedinstvene naslove svetih knjiga i tematske odrednice, za djela o dvije ili više udruga ili ustanova povezanih s tim predmetima.

Societies

\$x Utjecaj

Koristi se uz imena pojedina nih osoba i korporativnih tijela, uz jedinstvene naslove literarnih, umjetni kih i svetih knjiga, uz oblike i pokrete u književnosti i vizualnoj umjetnosti, uz vrste ustanova, religije, i pojedina ne ratove, za djela u kojima se raspravlja o njihovom utjecaju.

Influence

\$x Vibracija (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz vrste oprema, građevina i vozila.

Vibration

\$x Vlaga (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz vrste poljoprivrednih proizvoda, predmete, tehni ku opremu, itd., za djela o njihovom sadržaju vlage.

Moisture

\$v Vodi i

Koristi se uz imena zemalja, gradova, itd., pojedina nih korporativnih tijela i parkova, itd., i uz određene tematske odrednice.

Vidi i --**Turisti ki vodi i**

Guidebooks

\$x Vrednovanje

Koristi se uz imena pojedina nih korporativnih tijela i uz vrste ustanova, proizvoda, servisa, opreme, aktivnosti, projekte i programe za djela o metodama i rezultatima ocjenjivanja njihove uspješnosti i kvalitete.

Evaluation

\$x Zaklade

Koristi se uz nazive pojedina nih korporativnih tijela i uz vrste korporativnih tijela i discipline.

Endowments

\$x Zaposlenici

Koristi se uz imena pojedina nih nevladinih korporativnih tijela i uz vrste industrija, službi, doma instava i ustanova.

Vidi i --**Službenici i zaposlenici**

Employees

\$x Zaštita (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz vrste oprema, građevine, pojedina ne biljke ili grupe biljaka i usjeva, organe i regije tijela, uz klase osoba, za djela koja raspravljaju o zaštiti od tjelesnog oštećenja osoba ili o zaštiti od štete na stvarima.

Protection

\$v Zaštitni znakovi

Koristi se uz pojedina ne industrije i uz proizvode i predmete koji mogu nositi zaštitni znak.

Trademarks

\$x Zdravstveni aspekti (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz tematske odrednice. Ne koristi se uz odrednice koje su inherentno zdravstvene (primjerice

Kolonoskopija; Bolesti)

Health aspects

\$x Zgrade

Koristi se uz imena pojedina nih korporativnih tijela i izložbi za djela u kojima se općenito raspravlja o zgradama tih korporativnih tijela ili izložbi.

Buildings

\$x Znakovlje

Koristi se uz imena pojedina nih korporativnih tijela i vojnih službi i uz vrste korporativnih tijela.

Insignia

\$v Zračne fotografije

Koristi se uz imena zemalja, gradova, itd. i uz tematske odrednice za zbirke ili rasprave o zračnim fotografijama, uključujući i zbirke reprodukcija tih mjesta ili predmeta.

Aerial photographs

\$x Zvu na izolacija (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se uz vrste zgrada, građevina, objekata i opreme.
Soundproofing

H 1100 Klase osoba

VRSTE OBUHVA ENIH ODREDNICA: Dodatne odrednice, vidi popis ispod, mogu se koristiti kao višenamjenske dodatne odrednice ako odgovaraju potrebi, uz odrednice za klase osoba, a uključuju dobne i spolne grupe osoba; ekonomske i političke kategorije osoba; vrste zanimanja osoba; članove pojedinih religija; zaposlenike i profesionalne grupe; itd. *Primjeri:* **Mladež; Žene; Osevi; Siromašni; Politički zatvorenici; Osobe s duševnim smetnjama; Oftalmologija--Bolesnici; Katolici; Budisti, Vatrogasci; Suci; Hoteli--Zaposlenici; Bejzbolaši.** U ovu kategoriju uključene su i odrednice za klase osoba oblikovane s dodatnom odrednicom uz imena mjesta ili pojedinačnog korporativnog tijela, primjerice, **Hrvatska--Službenici i zaposlenici; SAD. Central Intelligence Agency. National Intelligence Council--Službenici i zaposlenici.** U ovu kategoriju odrednica nisu uključene odrednice za: društvene grupe kao što su **Plemstvo; Srednja klasa; Radnička klasa;** društvene grupe kao što su **Obitelji, Klanovi, Plemena;** etničke grupe i nacionalnosti kao što su **Afroamerikanci; Maori (narod Novog Zelanda); Francuzi.** Dodatne odrednice koje se koriste uz etničke grupe i nacionalnosti, vidi [H 1103](#). Odrednice za klase osoba kvalificirane etničkim ili nacionalnim pridjevom, uključene su u ovu kategoriju odrednica, primjerice, **Afroamerički željeznari; Talijanski studenti.** Dodatne odrednice s ovog popisa mogu se koristiti i uz grupe književnika, ako nisu u koliziji s dodatnim odrednicama koje se koriste uz književnike. Dodatne odrednice specificirane za korištenje uz književnike, nalaze se u zasebnom popisu, vidi [H 1155.2](#). Odrednice specificirane za korištenje uz pripadnike religija i religijske i samostanske redove nalaze se u zasebnom popisu, vidi [H 1186](#).

KOLIZIJE: Potrebno je utvrditi jesu li višenamjenske dodatne odrednice s ovog popisa u koliziji s već ranije oblikovanim predmetnim odrednicama. U tom slučaju, koristi se već oblikovana odrednica, osim ako je donesena odluka da se izmijene sve odrednice tog tipa, primjerice, koristi se oblikovana odrednica **Djeca--Psihološko testiranje**, a ne **Psihološko testiranje djece**. Prethodno oblikovane odrednice tipa, **Djeca--Depresija** izmijenjene su u odrednice **Depresija u djece**.

A - Ž (H 1100 Klase osoba)**\$x Adresari****\$x Antropometrija** (Dopuštena geo. podjela)**\$x Arhiva****\$v Autobiografije****\$v Autografi****\$v Biografija****\$v Biografija \$v Leksikoni****\$v Biografija \$x Povijest i kritika****\$v Blogovi****\$x Bolesti** (Dopuštena geo. podjela)**\$x Bolnice** (Dopuštena geo. podjela)

Ne koristi se uz odrednice za osobe sa specifičnim bolestima. Za tu vrstu odrednica koristi se odrednica tipa

[bolest]--Bolnice.

\$x Bolni ka skrb (Dopuštena geo. podjela)

\$x Boravišta (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se za djela o kućama u kojima borave članovi neke grupe s arhitektonskog ili povijesnog gledišta. Također se koristi za djela o omiljenim mjestima članova grupe ili mjestima u kojima često borave ili su s njima blisko povezani. Za djela o stambenim zgradama za grupe s aspekta arhitekture, građevine, etnologije itd., vidi **Kuće i nastambe**. Za djela o društvenim ili ekonomskim aspektima stanovanja grupe, vidi -- **Stanovanje**.

\$x Certifikacija (Dopuštena geo. podjela)

\$v Citati

Koristi se za zbirke ili rasprave o citatima nastalim od grupe ili o citatima grupe.

\$x Deinstitutionalizacija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Dentalna skrb (Dopuštena geo. podjela)

\$x Disciplina

\$v Diskografija

\$v Dnevnici

\$x Dodatni rad (Dopuštena geo. podjela)

\$x Dozvole (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se za profesionalne grupe i vrste zaposlenika.

\$x Dozvole \$x Naknade (Dopuštena geo. podjela)

\$x Društveni uvjeti

\$x Društveni uvjeti \$y 16. st.

\$x Društveni uvjeti \$y 17. st.

\$x Društveni uvjeti \$y 18. st.

\$x Društveni uvjeti \$y 19. st.

\$x Društveni uvjeti \$y 20. st.

\$x Društveni uvjeti \$y 21. st.

\$x Društveni život i običaji

\$x Društveni život i običaji \$y 16. st.

\$x Društveni život i običaji \$y 17. st.

\$x Društveni život i običaji \$y 18. st.

\$x Društveni život i običaji \$y 19. st.

\$x Društveni život i običaji \$y 20. st.

\$x Društveni život i običaji \$y 21. st.

\$x Državna politika (Dopuštena geo. podjela)

\$x Dugotrajna skrb (Dopuštena geo. podjela)

\$x Ekonomski uvjeti

\$x Ekonomski uvjeti \$y 16. st.

\$x Ekonomski uvjeti \$y 17. st.

\$x Ekonomski uvjeti \$y 18. st.

\$x Ekonomski uvjeti \$y 19. st.

\$x **Ekonomski uvjeti** \$y 20. st.

\$x **Ekonomski uvjeti** \$y 21. st.

\$x **Fiziologija** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Folklor**

\$v **Genealogija**

\$x **Građanska prava** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Građanska prava** \$x **Religijski aspekti**

Dodatna odrednica se dalje može dijeliti imenom religije, sekte, sljedbe i vjerske denominacije, primjerice, --**Religijski aspekti**--**Budizam**; --**Religijski aspekti**--**Islam**; --**Religijski aspekti**--**Jehovini svjedoci**; --**Religijski aspekti**--**Katolička crkva**, itd.

\$x **Grobnice** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Historiografija**

\$x **Humanitarna pomoć** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Humanitarni rad** (Dopuštena geo. podjela)

\$v **Humor**

\$x **Identifikacija**

\$x **Indeksiranje i izrada sažetaka**

\$x **Informacijske službe**

\$x **Institucionalna skrb**

\$x **Intelektualni život** \$y 16. st

\$x **Intelektualni život** \$y 17. st

\$x **Intelektualni život** \$y 18. st

\$x **Intelektualni život** \$y 19. st

\$x **Intelektualni život** \$y 20. st

\$x **Intelektualni život** \$y 21. st

\$x **Inteligencija** (Dopuštena geo. podjela)

\$v **Intervjui**

\$x **Ispiti**

Koristiti se samo ako odrednice za odgovarajuće područje ili aktivnost ne postoji ili se ne može uspostaviti, primjerice, **Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja (Zagreb)**--**Ispiti**.

\$x **Istraživanje** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Izbor i imenovanje** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Izložbe**

\$x **Izvještavanje** (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se za profesionalne grupe i vrste zaposlenika.

\$x **Javno mnijenje**

Koristi se za djela o javnom mnijenju o grupi. Za djela o stavovima ili mišljenju članova grupa, vidi --

Stavovi.

\$x **Jezik**

\$v **Karikature**

\$v **Katalozi**

\$x Kirurgija (Dopuštena geo. podjela)

Ne koristi se uz odrednice za osobe sa specifičnom bolešću kako bi se izrazio kirurški postupak za otklanjanje bolesti. Koristi se odrednica **[bolest]--Kirurgija**.

\$x Kirurgija \$x Komplikacije (Dopuštena geo. podjela)**\$x Kirurgija \$x Rizikofaktori** (Dopuštena geo. podjela)**\$v Klasifikacija****\$x Knjige i članjci** (Dopuštena geo. podjela)**\$v Knjižni izvori****\$x Kockanje** (Dopuštena geo. podjela)**\$x Kolekcionarski predmeti** (Dopuštena geo. podjela)**\$x Kolonizacija** (Dopuštena geo. podjela)**\$x Konzumacija alkohola** (Dopuštena geo. podjela)**\$x Konzumacija duhana** (Dopuštena geo. podjela)**\$x Konzumacija lijekova i droga** (Dopuštena geo. podjela)**\$x Konzumacija sredstava ovisnosti** (Dopuštena geo. podjela)**\$v Korespondencija****\$v Književne zbirke****\$x Kućna namještaj** (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se za djela o stambenim zgradama za grupe s aspekta arhitekture, građevine, etnologije itd. Za djela o društvenim ili ekonomskim aspektima stanovanja grupe, vidi **--Stanovanje**. Za djela o kućama u kojima borave članovi neke grupe s arhitektonskog ili povijesnog gledišta, vidi **--Boravišta**.

\$x Kućna skrb (Dopuštena geo. podjela)**\$x Liječnički pregledi** (Dopuštena geo. podjela)**\$v Longitudinalne studije****\$x Medalje** (Dopuštena geo. podjela)**\$x Medicinska skrb** (Dopuštena geo. podjela)**\$x Medijsko izvještavanje** (Dopuštena geo. podjela)**\$x Mentalno zdravlje** (Dopuštena geo. podjela)**\$x Mirovine** (Dopuštena geo. podjela)**\$x Mirovine \$x Neostvarene olakšice** (Dopuštena geo. podjela)**\$x Mirovine \$x Upravljanje inflacijom** (Dopuštena geo. podjela)**\$v Miscelanea****\$v Molitve i pobožnosti****\$v Molitve i pobožnosti \$x Povijest i kritika****\$x Muzeji** (Dopuštena geo. podjela)**\$x Način života****\$x Nastava i učenje** (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se uz klase osoba za djela o učenju o grupi kao predmetu. Višenamjensku dodatnu odrednicu **--**

Nastava i učenje dalje je moguće dijeliti prema razini nastave, primjerice, **--Nastava i učenje--Osnovna škola; --Nastava i učenje--Visoko školstvo**

\$x Naknade (Dopuštena geo. podjela)

\$v Nazivlje

\$x Nekrolozi

\$x Nova enje (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se za profesionalne grupe i vrste zaposlenika.

\$x Obiteljski odnosi (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Obljetnice

\$x Obrazovanje (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Obrazovanje \$x Cjeloživotno u enje (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Obrazovanje \$x Srednja škola (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Obrazovanje \$x Visoko školstvo (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Odgoj i obrazovanje \$x Osnovna škola (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Odgoj i obrazovanje \$x Predškolska dob (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Odje a i odijevanje (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Opis poslova (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se za profesionalne grupe i vrste zaposlenika.

\$x Oporezivanje (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Oporezivanje \$x Pravna regulativa (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Osobne financije

\$x Ostavka (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se za profesionalne grupe i vrste zaposlenika.

\$x Pastoralna skrb (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Pastoralno savjetovanje (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Pjesništvo

\$x Pla e (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Pla e \$x Pravna regulativa (*Dopuštena geo. podjela*)

\$v Plakati

\$x Politi ka aktivnost (*Dopuštena geo. podjela*)

Ne koristi se uz osobe poznate po svojoj politici koj aktivnosti.

\$x Ponuda i potražnja (*Dopuštena geo. podjela*)

\$v Popisi

\$v Portreti

\$x Povijest

\$v Povijesni izvori

\$x Pravni status (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Pravo glasa (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Prehrana (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Prehrana \$x Potrebe (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Premještaj

\$x Prijevoz (*Dopuštena geo. podjela*)

\$v Priručnici

\$x Prisilno preseljenje (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se za profesionalne grupe i vrste zaposlenika.

\$x Procjena zdravstvenog rizika (Dopuštena geo. podjela)

\$x Profesionalna etika (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se za profesionalne grupe i vrste zaposlenika.

\$x Profesionalna orijentacija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Profesionalni odnosi (Dopuštena geo. podjela)

\$x Profesionalni stres (Dopuštena geo. podjela)

\$x Profesionalno obrazovanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Promaknu a (Dopuštena geo. podjela)

\$x Proro anstva

\$x Psihologija

\$x Psihološko testiranje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Putovanja (Dopuštena geo. podjela)

\$x Radno optere enje (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se za profesionalne grupe i vrste zaposlenika.

\$x Rane i ozljede (Dopuštena geo. podjela)

\$x Rehabilitacija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Rekreacija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Religiozni život (Dopuštena geo. podjela)

\$x Rukopisi

\$x Savjetovanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Seksualno ponašanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Sindikati (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se za profesionalne grupe i vrste zaposlenika.

\$x Sindikati \$x Organiziranje (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se za profesionalne grupe i vrste zaposlenika.

\$x Skrb (Dopuštena geo. podjela)

\$x Skrb radi predaha (Dopuštena geo. podjela)

\$v Slikovna djela

\$x Službe pomo i (Dopuštena geo. podjela)

\$x Službe pomo i \$x Pravna regulativa (Dopuštena geo. podjela)

\$x Službe za mentalno zdravlje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Smrt

\$x Smrtnost (Dopuštena geo. podjela)

Ne koristi se uz odrednice za osobe sa specifi nim bolestima. Za tu vrstu odrednica koristi se odrednica tipa **[bolesf]--Smrtnost**.

\$x Socijalna skrb (Dopuštena geo. podjela)

\$x Spomenici (Dopuštena geo. podjela)

\$x Stanovanje (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se za djela o društvenim ili ekonomskim aspektima stanovanja grupe. Za djela o stambenim zgradama za grupe s aspekta arhitekture, gra evine, etnologije itd., vidi **Ku e i nastambe**. Za djela o

ku ama u kojima borave članovi neke grupe s arhitektonskog ili povijesnog gledišta, vidi **Boravišta**.

\$x Statističke službe

\$x Statistika

\$x Stavovi

Koristi se za djela o stavovima ili mišljenju članova grupa. Djela o javnom mnijenju o grupi, vidi **--Javno mnijenje**.

vidi i **--Javno mnijenje**.

\$x Stipendije (Dopuštena geo. podjela)

\$x Stručno usavršavanje (Dopuštena geo. podjela)

\$v Studije slušajeva

\$x Sudjelovanje

\$x Suicidalno ponašanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Supervizija (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se za profesionalne grupe i vrste zaposlenika.

\$x Suspenzija (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se za profesionalne grupe i vrste zaposlenika.

\$v Telefonski imenici

\$x Testiranje inteligencije (Dopuštena geo. podjela)

\$x Testiranje na drogu (Dopuštena geo. podjela)

\$x Titule

\$x Učlanak automatizacije

Koristi se za profesionalne grupe i vrste zaposlenika.

\$x Učlanak tehnoloških inovacija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Udruge (Dopuštena geo. podjela)

Ne koristi se za klase osoba ako odgovarajuća odrednica za disciplinu/struku može biti oblikovana.

Primjerice, koristi se **Tehnika--Udruge**, a ne **Tehnički--Udruge**, ali se koristi **Tehnički--Udruge** ili **Afroamerički tehnički--Udruge**.

\$x Upravljanje vremenom (Dopuštena geo. podjela)

\$x Umirovljenje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Uvjeti osiguranja (Dopuštena geo. podjela)

\$x Zadovoljstvo poslom (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se za profesionalne grupe i vrste zaposlenika

\$x Zapošljavanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Zapošljavanje \$z Inozemstvo

\$x Zaštita (Dopuštena geo. podjela)

\$x Zdravlje i higijena (Dopuštena geo. podjela)

\$x Zlostavljanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Životne vještine

\$x Životne vještine \$v Vodiči

\$x Žrtve nasilja (Dopuštena geo. podjela)

\$x Žrtve zločina (Dopuštena geo. podjela)

\$x Žrtve zločina \$x Pravna regulativa (Dopuštena geo. podjela)

H 1103 Etničke grupe

VRSTE OBUHVA ENIH ODREDNICA: Dodatne odrednice, popis ispod, mogu se koristiti kao višenamjenske dodatne odrednice, ako su prikladne, uz odrednice za etničke grupe, uključujući i grupe iz pretpovijesnog razdoblja, izumrle povijesne narode, rase i etničke grupe, primjerice, **Romi; Kurdi; Berberi; Francuski Kanaani; Aboridžini; Crnci; Kubanski Amerikanci; Skandinavski Amerikanci; Njemački Hrvati; Američki Hrvati** itd. Kategorija uključuje i odrednicu **Židovi** i odrednice za Židove različitih nacionalnosti, primjerice, **Talijanski Židovi**, osim za dodatne odrednice navedene u popisu dalje u tekstu i označene općim vidi uputnicama u autoriziranoj predmetnoj bazi podataka. Također su uključene i odrednice za nacionalnosti kao što su **Danci; Azijati; Ukrajinci** kad se koriste za označavanje tih nacionalnosti ili stanovnika regije izvan njihovih rodničkih zemalja ili regija. Kategorija uključuje odrednice za domorodačke narode: **Indijanci**; odrednice za glavne regionalne grupe Indijanaca: **Južnoamerički Indijanci; Srednjoamerički Indijanci; Sjevernoamerički Indijanci**; kao i za grupe plemena i pojedina plemena koja su imena oblikovana kao predmetne odrednice. *Primjeri: Aleuti; Eskimi; Navajo Indijanci; Cheyenne Indijanci.* Ovaj popis ne obuhvaća opće odrednice **Domorodačko stanovništvo i Plemena**. Dodatne odrednice koje se koriste uz klase osoba, uključujući u dobne i spolne grupe, socijalne, ekonomske i političke kategorije, članove religija, profesionalne grupe, itd., vidi [H 1100](#). Odrednice za klase osoba kvalificirane etničkim, nacionalnim ili jezičnim pridjevskim kvalifikatorima, primjerice, **Afroamerički željezničari, Talijanski studenti**, također su obuhvaćene uputama [H 1100](#).

NACIONALNOSTI: Odrednicama za nacionalnosti ne dodjeljuju se dodatne odrednice s ovog popisa za označavanje teme povezane s nacijom u njejoj zemlji. Umjesto toga, tema se izražava odrednicom tipa: **[tema]--[mjesto]** ili **[mjesto]--[tema]**, primjerice, **Mentalno zdravlje--Europa**, ne **Europljani--Mentalno zdravlje**; **Izrael--Starine**, ne **Izraelci--Starine**. Dodatne odrednice na ovom popisu mogu se koristiti uz odrednice za nacionalnosti samo kako bi izrazile teme povezane s tim nacionalnostima *izvan* njihovih rodničkih zemalja, primjerice, **Mari--Obrazovanje--Slovenija; Hrvati--Zapošljavanje--Europa- 1960.-2001.**

A - Ž (H 1103 Etničke grupe)

\$x Adresari

\$x Antropometrija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Arhiva

\$v Autobiografije

\$v Autografi

\$v Biobibliografija

\$v Biografija

\$v Biografija \$v Leksikoni

\$v Biografija \$x Povijest i kritika

\$v Blogovi

\$x Bolesti (Dopuštena geo. podjela)

\$x Bolnice (Dopuštena geo. podjela)

\$x Bolnička skrb (Dopuštena geo. podjela)

\$x Boravišta (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se za djela o kojima u kojima borave članovi neke grupe s arhitektonskog ili povijesnog gledišta. Također se koristi za djela o omiljenim mjestima članova grupe ili mjestima u kojima često borave ili su s njima blisko povezani. Za djela o stambenim zgradama za grupe s aspekta arhitekture, građevine, etnologije itd., vidi **Kuće i nastambe**. Za djela o društvenim ili ekonomskim aspektima stanovanja grupe, vidi -- **Stanovanje**.

\$v Citati

Koristi se za zbirke ili rasprave o citatima nastalim od grupe ili o citatima grupe.

\$v Demografska statistika

\$x Dentalna skrb (Dopuštena geo. podjela)

\$v Diskografija

\$v Dnevnici

\$x Dodatni rad (Dopuštena geo. podjela)

\$x Domaće životinje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Društvene mreže

\$x Društveni uvjeti

\$x Društveni uvjeti \$y 16. st.

\$x Društveni uvjeti \$y 17. st.

\$x Društveni uvjeti \$y 18. st.

\$x Društveni uvjeti \$y 19. st.

\$x Društveni uvjeti \$y 20. st.

\$x Društveni život i običaji \$y 16. st.

\$x Društveni život i običaji \$y 17. st.

\$x Društveni život i običaji \$y 18. st.

\$x Društveni život i običaji \$y 19. st.

\$x Društveni život i običaji \$y 20. st.

\$x Društveni život i običaji \$y 21. st.

\$x Državna politika (Dopuštena geo. podjela)

\$x Ekonomski uvjeti

\$x Ekonomski uvjeti \$y 16. st.

\$x Ekonomski uvjeti \$y 17. st.

\$x Ekonomski uvjeti \$y 18. st.

\$x Ekonomski uvjeti \$y 19. st.

\$x Ekonomski uvjeti \$y 20. st.

\$x Ekonomski uvjeti \$y 21. st.

\$x Etnički identitet

Ne koristi se uz odrednicu **Židovi**. Koristi se **Židovi--Identitet**.

\$x Etnobiologija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Etnobotanika (Dopuštena geo. podjela)

\$x Etnozoologija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Financije

Koristi se za djela o financiranju djelatnosti grupe kao cjeline.

\$x Financije \$x Pravna regulativa (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Fiziologija (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Folklor

\$v Genealogija

\$x Glazba

Koristi se za djela o glazbi etničke grupe.

\$x Glazba \$v Bibliografija

\$x Glazba \$v Diskografija

\$x Glazba \$x Povijest i kritika

\$x Građanska prava (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Građanska prava \$x Religijski aspekti

Dodatna odrednica se dalje može dijeliti imenom religije, sekte, sljedbe i vjerske denominacije, primjerice,

--Religijski aspekti--Budizam; --Religijski aspekti--Islam; --Religijski aspekti--Jehovini svjedoci; --

Religijski aspekti--Katolička crkva, itd.

\$x Historiografija

\$x Hospicijska skrb (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Hrana (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Humanitarna pomoć (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Humanitarne organizacije

\$x Humanitarni rad (*Dopuštena geo. podjela*)

\$v Humor

\$x Igre (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Ime

\$x Indeksiranje i izrada sažetaka

\$x Informacijske službe

\$z Inozemstvo

\$x Institucionalna skrb

\$x Intelektualni život

\$x Intelektualni život \$y 16. st.

\$x Intelektualni život \$y 17. st.

\$x Intelektualni život \$y 18. st.

\$x Intelektualni život \$y 19. st.

\$x Intelektualni život \$y 20. st.

\$x Intelektualni život \$y 21. st.

\$x Inteligencija (*Dopuštena geo. podjela*)

\$v Intervjui

\$x Izložbe

\$x Javno mnijenje

Koristi se za djela o javnom mnijenju o grupi. Za djela o stavovima ili mišljenjima članova grupa, vidi --

Stavovi.

\$x Jezici

Koristi za djela u kojima se općenito raspravlja o jezicima kojima govori grupa. Ne koristi se za razlikovanje jezika njihove skupine za koje su oblikovane posebne odrednice, primjerice, **Slavenski jezici**, **Germanski jezici**, pa se u ovim slučajevima ne koriste odrednice tipa: **Slaveni--Jezici**. Dalje se dijeli prema obrascu za jezike.

\$v Karte

\$v Katalozi

\$x Kirurgija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Knjige i čitanje (Dopuštena geo. podjela)

\$v Književne zbirke

\$v Knjižni izvori

\$x Kockanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Kolekcionarski predmeti (Dopuštena geo. podjela)

\$x Kolonizacija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Komunikacija

\$x Konzumacija alkohola (Dopuštena geo. podjela)

\$x Konzumacija duhana (Dopuštena geo. podjela)

\$x Konzumacija lijekova i droga (Dopuštena geo. podjela)

\$x Konzumacija sredstava ovisnosti (Dopuštena geo. podjela)

\$v Korespondencija

\$x Kraniologija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Kućne i nastambe (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se za djela o stambenim zgradama za grupe s aspekta arhitekture, građevine, etnologije itd. Za djela o društvenim ili ekonomskim aspektima stanovanja grupe, vidi **--Stanovanje**. Za djela o kućama u kojima borave članovi neke grupe s arhitektonskog ili povijesnog gledišta, vidi **--Boravišta**.

\$x Kućna skrb (Dopuštena geo. podjela)

\$x Kulturna asimilacija (Dopuštena geo. podjela)

\$v Longitudinalne studije

\$x Lov (Dopuštena geo. podjela)

\$x Liječnički pregledi (Dopuštena geo. podjela)

\$x Matematika

\$x Materijalna kultura (Dopuštena geo. podjela)

\$x Medalje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Medicina (Dopuštena geo. podjela)

\$x Medicinska skrb (Dopuštena geo. podjela)

\$x Medijsko izvještavanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Mentalno zdravlje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Migracije

\$x Mirovine (Dopuštena geo. podjela)

\$x Mirovine \$x Neostvarene olakšice (Dopuštena geo. podjela)

\$v Miscelanea

\$x Misije (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se za djela o misijama koje su usmjerene na te grupe. Za misije i misionarske aktivnosti grupe ili

nacionalnosti, koristi se odrednica tipa **Hrvatske misije; Belgijske misije**. Ne koristi se uz odrednicu **Židovi**. Za misionarsku aktivnost u Judaizmu, koristi se odrednica **Prozelitizam--Judaizam**.

\$v Molitve i pobožnosti

\$v Molitve i pobožnosti \$x Povijest i kritika

\$x Muzeji (Dopuštena geo. podjela)

Ne koristi se uz odrednicu **Židovi**. Koristi se **Židovski muzeji**.

\$x Nakit (Dopuštena geo. podjela)

\$x Nastava i učenje (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se uz klase osoba za djela o učenju o grupi kao predmetu. Višenamjensku dodatnu odrednicu --

Nastava i učenje dalje je moguće dijeliti prema razini nastave, primjerice, --**Nastava i učenje--Osnovna škola; --Nastava i učenje--Visoko školstvo**.

\$v Nekrolozi

\$x Novac (Dopuštena geo. podjela)

\$v Novine

Koristi se uz etničke grupe za novine o grupi.

\$x Obljetnice

Koristi se za djela o značajnim događajima za članove grupe.

\$x Obrazovanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Obrazovanje \$x Cjeloživotno učenje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Obrazovanje \$x Srednja škola (Dopuštena geo. podjela)

\$x Obrazovanje \$x Visoko školstvo (Dopuštena geo. podjela)

\$x Odgoj i obrazovanje \$x Osnovna škola (Dopuštena geo. podjela)

\$x Odgoj i obrazovanje \$x Predškolska dob (Dopuštena geo. podjela)

\$x Održavanje i odijevanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Odnosi s vlašću

\$x Oporezivanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Oporezivanje \$x Pravna regulativa (Dopuštena geo. podjela)

\$x Oružje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Osobne financije

\$x Ozljede (Dopuštena geo. podjela)

\$x Pastoralna skrb (Dopuštena geo. podjela)

\$x Plemenska pripadnost (Dopuštena geo. podjela)

\$x Pogrebni običaji i obredi (Dopuštena geo. podjela)

Ne koristi se uz odrednicu **Židovi**. Koristi se **Židovski pogrebni običaji i obredi**.

\$x Politička povijest \$y 16. st.

\$x Politička povijest \$y 17. st.

\$x Politička povijest \$y 18. st.

\$x Politička povijest \$y 19. st.

\$x Politika i vlast (koristi se za period nakon Drugog svjetskog rata)

\$x Politika i vlast \$y 20. st.

\$x Politika i vlast \$y 21. st.

\$x **Poljoprivreda** (*Dopuštena geo. podjela*)

\$v **Popis stanovništva**

Za djela o određenom popisu stanovništva odrednica se oblikuje s datumom u okrugloj zagradi, --**Popis stanovništva (datum)**.

\$v **Popisi**

\$x **Porijeklo**

\$v **Portreti**

\$x **Potraživanja**

\$x **Povijest**

\$x **Povijest** \$v **Kronologija**

\$x **Pravni status** (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x **Pravo glasa** (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x **Prehrana** (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x **Prijevoz** (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x **Profesionalni stres** (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x **Proročanstva**

\$x **Psihologija**

Ne koristi se uz etničke grupe koje imaju pojedine psihološke poremećaje ili bolesti, ako postoji odrednica za pojedini poremećaj ili bolest. Koristi se dodatna odrednica --**Psihološki aspekti** uz odrednicu za poremećaj ili bolest.

\$x **Psihološko testiranje** (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x **Prisilno preseljenje** (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x **Putovanja** (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x **Rasni identitet** (*Dopuštena geo. podjela*)

Ne koristi se uz odrednicu **Židovi**. Koristi se **Židovi--Identitet**.

\$x **Ratovanje** (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x **Ratovi** (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x **Rehabilitacija** (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x **Rekreacija** (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x **Religija**

\$x **Reparacije** (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x **Ribolov** (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x **Rituali i svečanosti**

Ne koristi se uz odrednicu **Židovi**. Koristi se **Židovski rituali i svečanosti**.

\$x **Rukopisi**

\$x **Savjetovanje** (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x **Seksualno ponašanje** (*Dopuštena geo. podjela*)

\$v **Slikovna djela**

\$x **Skrb radi predaha** (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x **Službe pomoći** (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x **Službe pomoći** \$x **Pravna regulativa** (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Službe za mentalno zdravlje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Smrt

\$x Smrtnost (Dopuštena geo. podjela)

\$x Socijalizacija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Socijalna skrb (Dopuštena geo. podjela)

\$x Spomenici (Dopuštena geo. podjela)

\$x Srodstvo (Dopuštena geo. podjela)

\$x Stanovanje (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se za djela o društvenim ili ekonomskim aspektima stanovanja grupe. Za djela o stambenim zgradama za grupe s aspekta arhitekture, građevine, etnologije itd., vidi **Kuće i nastambe**. Za djela o kumama u kojima borave članovi neke grupe s arhitektonskog ili povijesnog gledišta, vidi **Boravišta**.

\$x Stanovništvo

\$x Statističke službe

\$x Statistika

\$x Stavovi

Koristi se za djela o stavovima ili mišljenjima članova grupa. Djela o javnom mnijenju o grupi, vidi **--Javno mnijenje**.

\$x Stipendije

\$x Strani utjecaji

Koristi se za djela o stranom utjecaju na grupu kao cjelinu. Za specifične utjecaje oblikuje se odrednica tipa **[etnička grupa]--Utjecaj**.

\$x Stručno obrazovanje (Dopuštena geo. podjela)

\$v Studije slučajeva

\$x Sudjelovanje

\$x Suicidalno ponašanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Svadbeni običaji i obredi (Dopuštena geo. podjela)

Ne koristi se uz odrednicu **Židovi**. Koristi se **Židovski svadbeni običaji i obredi**.

\$x Trgovina (Dopuštena geo. podjela)

\$x Udruge (Dopuštena geo. podjela)

\$v Ugovori

\$x Upotreba vatre (Dopuštena geo. podjela)

\$x Upravljanje vremenom (Dopuštena geo. podjela)

\$x Vladari

\$x Vladari \$x Folklor

\$x Vladari \$v Genealogija

\$x Vladari \$x Mitologija

\$x Vladari \$x Obrazovanje

\$x Vladari \$x Religijski aspekti

\$x Vladari \$x Smrt i pogreb

\$x Zapošljavanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Zapošljavanje \$z Inozemstvo

\$x Zakup zemljišta (Dopuštena geo. podjela)

\$x Zaštita (Dopuštena geo. podjela)

\$x Zdravlje i higijena (Dopuštena geo. podjela)

\$x Zlostavljanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Znanost (Dopuštena geo. podjela)

\$x Životne vještine

\$x Životne vještine \$v Vodi i

\$x Žrtve nasilja (Dopuštena geo. podjela)

\$x Žrtve zločina (Dopuštena geo. podjela)

H 1105 Korporativna tijela

VRSTE OBUHVA ENIH ODREDNICA: Dodatne odrednice, popis ispod, mogu se, unutar ograničenja napomena o korištenju, koristiti kao višenamjenske dodatne odrednice uz imena pojedinačnih korporativnih tijela, kao odrednice oblikovane u autoriziranoj imenskoj bazi podataka. Kategorija uključuje poslovne tvrtke i korporacije, neprofitne organizacije, dobrovoljne udruge, kulturne institucije, vjerske organizacije, političke stranke, bratovštine, radničke organizacije, profesionalna društva, klubove, međunarodne agencije, državne agencije na svim razinama, itd. Kategorija uključuje i imena pojedinačnih izložbi, sajмова, izlaganja, itd., ali isključuje imena pojedinačnih konferencija, kongresa ili sastanaka kao i imena jurisdikcija. Predmetne odrednice za vrste organizacija također su isključene, primjerice, **Afroamerički fakulteti i visoke škole; Autoškole; Medicinski fakulteti; Muzeji; Tvrtke** itd. Dopunske ili varijantne dodatne odrednice mogu se koristiti uz imena pojedinačnih korporativnih tijela, unutar kategorija obuhvaćenih specifičnim oglednim odrednicama. Upute za korporativna tijela obuhvaćena oglednim odrednicama, vidi: [H.1151](#) za pojedinačne obrazovne ustanove; vidi [H.1155](#) za pojedinačna zakonodavna tijela; vidi [H.1159](#) za pojedinačne vojne službe; [H.1186](#) za pojedinačne religijske i samostanske redove i [H.1187](#) za pojedinačne kršćanske denominacije. Neke dodatne odrednice na ovom popisu predstavljaju klase osoba, primjerice, **--Zaposlenici i --Službenici i zaposlenici**. Za daljnje podjele dodatnim odrednicama uz klase osoba, vidi [H.1100](#).

A - Ž (H 1105 Korporativna tijela)

\$x Administracija

Koristi se uz pojedinačne knjižnice i ustanove s područja zdravlja, socijalnih službi, obrazovanja. Uz imena drugih korporativnih tijela, uključujući i pojedinačne državne ustanove, galerije, muzeje, parkove itd., koristi se --

Menadžment

\$v Adresari

\$v Anegdote

\$x Akreditacija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Arheološke zbirke

\$v Arhiva

\$x Automatizacija

\$v Bibliografija

\$v Bibliografija \$v Leksikoni

\$v Biografija \$x Povijest i kritika

\$v Biografija \$v Portreti

\$v Blogovi**\$v Bonsai zbirke****\$x Boravišta** (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi uz imena svih vrsta izvođača, primjerice, **Beatles--Boravišta**, za djela o aktualnom boravištu pojedinih članova grupe. Također se koristi za djela o omiljenim mjestima članova grupe ili mjestima u kojima često borave ili su s njima blisko povezani.

\$x Disciplina**\$v Diskografija****\$x Istke**

Koristi se uz pojedinačne političke stranke.

\$x članstvo

Koristi za djela o uvjetima pripadnosti organizacijama.

\$x Etnografske zbirke**\$x Etnomuzikološke zbirke****\$x Eksplozija**

Za pojedinačnu eksploziju upisuje se datum u okruglu zagradu, **--Eksplozije (datum)**. Koristi se, također, uz imena pojedinačnih zgrada ili građevina.

\$x Financije

Koristi se uz imena nevladinih korporativnih tijela o njihovom proračunu i raspolaganju sredstvima. Također se koristi uz pojedinačne državne agencije za djela o upravljanju financijskim sredstvima. Uz imena pojedinačnih državnih agencija i ustanova o njihovim financijskim poslovima koristi se **--Proračunska sredstva i izdatci**.

\$v Filatelija**\$x Fotografske zbirke****\$v Genealogija****\$x Heraldika****\$x Herbarij**

Koristi se uz imena pojedinačnih korporativnih tijela koja posjeduju herbarijske zbirke ako herbarij nije dio imena korporativnog tijela.

\$x Historiografija**\$x Humanitarni rad**

Koristi se za humanitarne aktivnosti korporativnog tijela.

\$v Humor**\$x Ime****\$x Informacijske službe****\$x Inventura****\$v Intervjui****\$x Ispiti****\$x Istraživanje** (*Dopuštena geo. podjela*)**\$x Izbori****\$x Izvedbe** (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz sve vrste izvođača za djela o njihovim nastupima.

\$x Javno mnijenje

\$x Jezici

\$v Kalendar

\$x Kapelani

Vidi [H.1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$v Karikature

\$v Karte

\$v Katalozi \$v Bibliografija

\$v Književne zbirke

\$x Knjižnica

Koristi se uz imena pojedina nih korporativnih tijela, samo pod uvjetom da je korporativno tijelo vlasnik ili kolekcionar, a knjižnica nije formalno organizirana. Ako je zbirka formalno organizirana kao knjižnica, oblikuje se odrednica kao imenovani entitet.

\$x Knjižnice

Koristi se uz imena pojedina nih korporativnih tijela koja imaju više od jedne knjižnice za koje nije mogu e oblikovati odrednice kao imenovane entitete.

\$x Knjižni ni izvori

\$x Kolekcionarski predmeti (Dopuštena geo. podjela)

\$x Komunikacijski sustavi

\$v Konstituiranje

\$x Korisni ke službe

\$x Korupcija (Dopuštena geo. podjela)

\$v Korespondencija

\$x Mecenatstvo

\$x Medalje

Koristi se uz imena pojedina nih korporativnih tijela, osim vojnih službi, kao nagrade vezane uz korporativno tijelo.

\$x Medijsko izvještavanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Menadžment

Koristi se uz imena pojedina nih korporativnih tijela, uključujući i pojedina ne državne agencije, galerije, muzeje, parkove itd. Uz pojedina ne knjižnice i ustanove s područja zdravlja, socijalnih službi, obrazovanja koristi se dodatna odrednica --**Administracija**.

\$x Muzeji

\$x Nabava

Koristi se uz imena pojedina nih državnih ustanova.

\$x Na filmu

\$x Nakladništvo (Dopuštena geo. podjela)

\$x Na poštanskim markama

\$x Nagrade

\$v Nazivlje

\$x Numizmatičke zbirke

\$x Odlučivanje

\$x Obljetnice

\$x Obrada podataka

\$v Obrasci

\$x Odnosi s javnošću (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Opisi poslova

\$x Oprema i pribor

\$x Organizacijske jedinice

Koristi se uz imena pojedinačnih korporativnih tijela koja imaju jednu ili više organizacijskih jedinica, posebno, crkve, koncertne dvorane, itd.

\$x Pečat

\$v Plakati

\$x Planiranje

\$v Podzakonski akti

\$x Politička aktivnost (*Dopuštena geo. podjela*)

\$v Registri

\$x Potraživanja

\$v Povelje, darovnice, privilegije

\$x Povijest

\$v Povijesni izvori

\$x Povijest \$v Kronologija

\$x Povlastice i imuniteti

Koristi se uz imena pojedinačnih međunarodnih ustanova.

\$x Požar

Za pojedinačni požar upisuje se datum u okruglu zagradu, **--Požar (datum)**. Koristi se također uz imena pojedinačnih zgrada ili građevina.

\$x Pravila i praksa

Koristi se uz imena pojedinačnih sudova, zakonodavnih tijela, ustavnih konvencija i administrativnih i regulativnih agencija, za djela koja sadrže pravila i praksu tih tijela.

\$x Predsjednici

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Profesionalna orijentacija (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Proračunska sredstva i izdatci

Koristi se uz imena pojedinačnih državnih agencija i ustanova o njihovim financijskim poslovima. Za djela o upravljanju financijskim sredstvima u državnim agencijama koristi se **--Financije**. Također, **--Financije** se koristi uz imena drugih nevladinih korporativnih tijela o njihovom proračunu i raspolaganju sredstvima.

\$x Proračunska sredstva i izdatci \$x Učinak inflacije

\$x Putovanja (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Računovodstvo

\$x Reorganizacija

\$x Revizija

\$x Religija

\$x Rituali

Koristi se uz pojedina na tajna društva.

\$x Sanitacija

\$x Sigurnosne mjere

\$v Slikovna djela

\$x Službenici i zaposlenici

Koristi se uz imena pojedina njih me unarodnih, državnih, ili kvazi državnih agencija. Uz pojedina na nevladina korporativna tijela, koristi se --**Zaposlenici**. Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Službenici i zaposlenici \$x Dopust

\$x Službenici i zaposlenici \$x Fluktucija

\$x Službenici i zaposlenici \$x Nesreće

\$x Službenici i zaposlenici \$x Plaće

\$x Službenici i zaposlenici \$x Plaće \$x Regionalne razlike

\$x Službenici i zaposlenici \$x Regulacija izostanaka

\$v Sažeci

\$v Statistika

\$x Stranaka i rad

Koristi se uz imena pojedina njih političkih stranaka.

\$v Studije slušajeva

\$v Sudski procesi i parnice

\$x U književnosti

\$x U masovnim medijima

\$x U umjetnosti

\$x Udruge

\$x Umjetničke zbirke

Koristi se uz imena pojedina njih korporativnih tijela o umjetničkim zbirkama u njihovom vlasništvu, a ta korporativna tijela nisu galerije ili muzeji.

\$x Upravljanje informacijskim izvorima (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Utjecaj

\$v Voditelji

\$x Vrednovanje

\$x Zaklade

\$x Zaposlenici

Koristi se uz pojedina na nevladina korporativna tijela. Uz imena pojedina njih me unarodnih, državnih, ili kvazi državnih agencija koristi se --**Službenici i zaposlenici**. Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Zgrade

Koristi se za djela općenito o zgradama u vlasništvu ili najmu nekog korporativnog tijela.

\$x Zbirke glazbenih instrumenata

\$v Zbirke karata

\$v Zbirke kovanog novca

\$x Zbirke znanstvenih uređaja

\$x Znakovlje

H 1110 Osobna imena

UVOD: Osobno ime je predmetna odrednica ako je osoba predmet djela. Osobno ime nije predmetna odrednica ako je osoba autor publikacije, npr. memoara ili svjedočanstava, poslanica, poruka itd.

VRSTE OBUHVA ENIH ODREDNICA: Dodatne odrednice, popis ispod, mogu se, unutar ograničenja napomena o korištenju, koristiti kao višenamjenske dodatne odrednice uz imena pojedinačnih osoba, kao odrednice oblikovane u autoriziranoj imenskoj bazi podataka. Kategorija uključuje sva imena pojedinačnih osoba, osim imena izmišljenih likova, likova iz legendi, bogova, mitoloških likova i individualna imena životinja. Dodatne odrednice koje se mogu koristiti uz imena izmišljenih likova, likova iz legendi, bogova, mitoloških likova i individualna imena životinja, uključene su u popis dodatnih odrednica opće primjene, vidi [H.1095](#).

OPREMA ELO: Ako tematska dodatna odrednica, dodijeljena uz osobno ime, iskazuje važan pristup djelu, za temu iskazanu višenamjenskom dodatnom odrednicom izražuje se druga dopunska odrednica kojom se omogućava izravan pristup temi. *Primjer:*

Naslov: Marinkovičevi ženski likovi.

600 17 \$a Marinkovič, Ranko \$x Književni likovi \$x Žene

650 #7 \$a Žene u književnosti

1. Odrednice za osobno ime. Odrednica za osobno ime, bez dodatnih odrednica, dodjeljuje se djelima općeg sadržaja o životu i/ili radu osobe. Također, odrednica za osobno ime, bez dodatnih odrednica, dodjeljuje se djelima s više od tri zasebna aspekta života ili rada pojedinca ili za djela o jednoj ili više specifičnih tema koje nisu obuhvaćene dodatnim odrednicama u ovom popisu.

2. Višenamjenske dodatne odrednice. Po potrebi, uz odrednicu za osobno ime dodjeljuju se odgovarajuće tematske ili formalne višenamjenske dodatne odrednice s popisa ispod. Formalne i tematske dodatne odrednice opće primjene s popisa u [H.1095](#), koje sadrže napomenu "Koristi se uz sve predmete" također mogu biti važne i za korištenje uz osobna imena. Dodatne odrednice se koriste prema uputama i napomenama o opsegu pojma. Ako je dodatna odrednica primjenjiva, koristi se neovisno o broju postojećih ili pretpostavljenih bibliografskih jedinica koje se pojavljuju ili se mogu pojaviti uz pojedino osobno ime u bazi podataka.

NSK praksa:

Svi slušajevi dodatnih odrednica uz osobna imena, primjerice, navođene uže struke ili posebnog predmeta, vezanog uz predmetnu osobu, ako nisu autorizirani kao višenamjenske dodatne odrednice uz osobna imena, smatraju se iznimkama i potrebno ih je autorizirati kao složenu predmetnu odrednicu. Autorizira se [ime]-- [predmet] kao jedinstvena odrednica. Tako složena odrednica dio je autorizirane baze podataka.

Iznimka:

Uz imena filozofa, zbog višegodišnje prakse u NSK, koriste se dodatne odrednice tipa --Problem [predmet]; --

Pitanje [predmet]; --Pojam [predmet]. Ove dodatne odrednice nisu autorizirane kao višenamjenske dodatne odrednice, već kao dio autorizirane složene predmetne odrednice zajedno s osobnim imenom. Ovaj oblik odrednica koristi se samo uz osobna imena filozofa, a za specifičnu dodatnu odrednicu katkada se dodaje dopunska odrednica za iskazivanje specifičnih predmeta. *Primjer:*

Naslov: Izmeću obveze na život i prava na smrt : o nekim pojmovima i kriterijima rasprave o eutanaziji u obzorju Jaspersova mišljenja

600 17 \$a Jaspers, Karl \$x Problem eutanazije

Poseban predmet upisuje se u dopunskim odrednicama, npr.

650 #7 \$a Eutanazija \$x Moralni i etički aspekti

650 #7 \$a Pravo na smrt \$x Moralni i etički aspekti

650 #7 \$a Pravo na život \$x Moralni i etički aspekti

3. Kolizije. Ako su dodatne odrednice neujednačene ili u koliziji s dodatnim odrednicama uz pojedina imena jedinstvenih i značajnih osoba, primjerice, **Isus Krist; Buddha; Muhammad, prorok** dodatne odrednice uz ove osobe nastavljaju se koristiti tako kako su oblikovane.

4. Nove dodatne odrednice. Ako je potrebno oblikovati novu višenamjensku dodatnu odrednicu, koja bi se koristila uz osobna imena, predlaže se odrednica koja ima široki raspon potencijalne primjene. Predlaže se *Uredništvu za predmetni katalog* s potrebnim uputnicama i napomenama o korištenju.

Specifične dodatne odrednice primjenjuju se samo uz jedinstvene ili vrlo značajne osobe. Dodatna odrednica se oblikuje uz ime takve osobe i uključuje se u autoriziranu predmetnu bazu podataka kao složena predmetna odrednica, primjerice, **Marija--Navještenje**. Ta vrsta dodatnih odrednica ne oblikuje se uz osobe koje nisu općepoznate. Umjesto toga, koristi se značajnijem najprikladnija odrednica s popisa kao što je opisano u točki 5. ili se koristi samo ime osobe, bez dodatne odrednice i druga, dopunska odrednica kojom se iskazuje specifičan predmet.

5. Podteme. Za djela koja se odnose na podteme ili aspekte teme, a te su podteme ili aspekti previše specifični da bi bili zasebno oblikovani, koriste se šire dodatne odrednice koje obuhvaćaju predmete. Kao druga dopunska odrednica u bibliografski zapis dodaje se odrednica za pojedinačan, specifičan predmet. *Primjer:*

Naslov: Dr. Ivo Politeo, autor prvog kodeksa odvjetničke etike / Mirela Krešić

600 17 \$a Politeo, Ivo \$x Etika

650 #7 \$a Odvjetnici \$x Profesionalna etika

[ne 600 17 \$a Politeo, Ivo \$x Odvjetnička etika

ne 600 17 \$a Politeo, Ivo \$x Pravna etika

Dodatna odrednica –Etika, autorizirana je za korištenje uz osobna imena]

6. Osobe s više karijera.

a. Opće pravilo. S osobama s više karijera postupa se u skladu s djelom koje se katalogizira, osim ako ne postoji izravna kolizija između dodatnih odrednica na popisu.

7. Veza osobe i specifičnih disciplina, područja djelovanja ili tema. Dva tipa dodatne odrednice povezuju osobu sa specifičnim disciplinama, područjima djelovanja ili temama:

a. [osobno ime]—[uža struka ili disciplina, područje djelovanja]

Koristi se za djela ograničena na događanja u profesionalnom životu osobe ili posebnom području interesa. Ako dodatna odrednica nije višenamjenska uz osobno ime, potrebna je autorizacija cjeline [ime—predmet], npr.

Naslov: Stjepan Radić o odgoju i naobrazbi /Branka Boban

600 17 \$a **Radić, Stjepan**, \$c političar \$x **Školstvo**

Ovaj oblik odrednica potrebno je autorizirati kao cjelinu.

b. [osobno ime]—Poznavanje—[predmet]

Uz dodatnu odrednicu --**Poznavanje** može se koristiti bilo koji relevantan predmet, koji se odnosi na eksplicitno ili implicitno znanje o predmetu, a proizlazi iz života i djela osobe. Također se koristi i za obrazovanje osobe o pojedinom predmetu, primjerice,

600 17 \$a **Krleža, Miroslav** \$x **Poznavanje** \$x **Glazba**;

600 17 \$a **Nazor, Vladimir** \$x **Poznavanje** \$x **Folklor**

Dodatna odrednica --**Poznavanje**--[specifična tema] ne mora biti autorizirana uz osobno ime kao složena predmetna odrednica. Autorizirana je kao dodatna odrednica uz osobna imena.

Bilješka: Stavovi/mišljenja/pogledi predmetne osobe o pojedinim temama, autorizirani su kao višenamjenske dodatne odrednice. Primjeri:

Pogledi/ mišljenja/--Poznavanje--Estetika \$x **Estetika**

100 1# \$a **Krleža, Miroslav** \$x **Estetika**

Pogledi/ mišljenja /--Poznavanje--Etika \$x **Etika**

100 1# \$a **Mulih, Juraj** \$x **Etika**

Filozofski pogledi/--Poznavanje--Filozofija \$x **Filozofija**

100 1# \$a \$**Alighieri, Dante** \$x **Filozofija**

Pogledi/ mišljenja o religiji/--Poznavanje--Religija \$x **Religija**

100 1# \$a **Shelley, Percy Bysshe** \$x **Religija**

Pogledi/ mišljenja o politici i društvu \$x **Politički i socijalni pogledi**

100 1# \$a **Tolstoj, Lev Nikolaevič** \$x **Politički i socijalni pogledi**

Ove odrednice se ne koriste uz osobna imena onih autora kod kojih se to podrazumijeva, primjerice, uz filozofe se

ne koristi --*Filozofija*; uz političare se ne koristi --*Politički i socijalni pogledi*, uz književnike se ne koristi --*Pisana djela* itd.

8. Dodjeljivanje dodatnih odrednica. Dodatnom odrednicom može se iskazati tema koja predstavlja važan aspekt djela i koji se treba iskazati posebno u zasebne predmetne odrednice radi dostupnosti u pretraživanju. Neke dodatne odrednice nisu informativno značajne same po sebi, npr. --**Djetinjstvo i mladost**; --**Prijatelji i suradnici**; --**Smrt i pogreb**, itd. jer iskazuju osobni aspekt iz života osobe, pa se iskazuju samo uz ime.

Dodatne odrednice kojima se iskazuje specifičan pojam, mogu biti korištene i kao dodatne odrednice uz osobno ime i kao vodeće odrednice, druge dopunske odrednice. *Primjer.*

Naslov. The travels of Marco Polo

600 17 \$a Polo, Marco, \$x Putovanja \$z Azija

651 #7 \$a Azija \$x Opisi i putovanja

9. Implementacija. Procedura koja je opisana u ovim uputama ne primjenjuje se na već sadržajno obrađene publikacije. Neke odrednice oblikovane ranije sadrže dodatne odrednice, najčešće za književnu vrstu/žanr/struku, po kojoj je autor poznat, iako to nije u skladu s ovim uputama. Revidiranje postojećih zapisa u bazi podataka se ne obavlja sistemski. Obavlja se, koliko je neophodno i moguće, tokom redovnog rada.

A - B (H 1110 Osobna imena)

\$x Abdikacija

Upisuje se datum u okruglu zagradu, kao sastavni dio odrednice.

\$x Adaptacije

Koristi se uz pojedince kao što su književnici, umjetnici ili kompozitori, za djela o prilagodbama njihovih djela koje su izradili drugi autori prema tom djelu ili djelima. Za zbirke i rasprave neke individualne prilagodbe teme koje su izradili drugi autori prema nekom djelu ili djelima, vidi --**Izvori**.

\$v Aluzije

Koristi se za aluzije u smislu kratkih referenci na predmetnu osobu.

\$x Anonimi i pseudonimi

Koristi se za djela o pseudonimima autora i autorova nepotpisana, a njemu pripisana djela.

\$x Atentat

Upisuje se datum u okruglu zagradu, kao sastavni dio odrednice.

\$v Audioadaptacije

Koristi se za zbirke ili rasprave o audio prilagodbama djela neke osobe.

\$v Autobiografija

Koristi se za narativna djela u kojima se sadržaj, u značajnoj mjeri, odnosi na osobni privatni život.

Vidi i --**Biografija**; --**Boravišta**; --**Brak**; --**Djetinjstvo i mladost**; --**Knjižnica**;

--**Oporuka**; --**Prijatelji i suradnici**; -- **Posljednje godine**; --**Putovanja**; --**Razvod braka**.

\$v Autoportret

Koristi se za reprodukcije ili rasprave o autoportretima koje je izradio umjetnik ili fotograf.

\$v Autografi

Koristi se za zbirke ili rasprave o autografu ili rukopisu pojedine osobe.

\$x Autorstvo

Koristi se za rasprave o pripisivanju autorstva nekog djela osobi. Za rasprave o književnim sposobnostima i postignu ima osobe koja nije književnik, vidi **--Jezik i stil**.

\$x Autorstvo \$x Suradnja

\$v Biografije

Koristi se kao pripovjedno djelo u kojem se više od 50% sadržaja odnosi na osobne aspekte života. Osobni aspekti uključuju detalje iz rane mladosti, školovanja, braka i drugih osobnih veza, osobnost, obiteljski život, putovanja, osobna iskustva i tragedije, posljednje godine i smrt itd. Za djela o životu i djelu osobe u cjelini, koja nisu pisana u narativnoj formi, upisuje se samo ime osobe, bez dodatnih odrednica.

Vidi i **--Autobiografija; --Boravišta; --Brak; --Djetinjstvo i mladost; --Knjižnica;**

--Oporuka; --Priatelji i suradnici; -- Posljednje godine; --Putovanja; --Razvod braka; --Smrt i pogreb itd.

\$x Boravišta (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se za djela u kojima se raspravlja o domovima, kućama i nastambama, o omiljenim mjestima ili mjestima u kojima osoba često boravi ili je s njima blisko povezana.

Vidi i **--Mjesta; --Mjesto rođenja; --Palače; --Putovanja; --Svetišta**.

\$x Brak

Vidi i **--Razvod braka**

C- D (H 1110 Osobna imena)

\$x Cenzura (Dopuštena geo. podjela)

\$v Citati

Koristi se za zbirke ili rasprave o citatima osobe ili citatima o osobi.

Vidi i **--Aluzije; --Kalendari**

\$x Uda

Koristi se uz pojedince kojima se uda pripisuje.

\$v Diskografija

Koristi se za popise ili kataloge zvučnih zapisa osobe ili zapise o osobi.

\$x Djetinjstvo i mladost

\$v Dnevnici

Koristi se za zbirke i rasprave o osobnim dnevnicima. Također se koristi za pojedinačne dnevnike.

\$x Drame

Koristi se za djela o dramama predmetnog autora. Ne koristi se uz osobe koje su isključivo ili dominantno pisci drama.

Vidi i **--Komedije; --Tragedije; --Tragikomedije**

\$x Dramaturgija

Koristi se uz kompozitore za raspravu o njihovoj tehnici pisanja opera i drugih dramskih djela.

E - H (H 1110 Osobna imena)

\$x Estetika

Koristi se za raspravu nekog pojedinca o filozofiji umjetnosti ili lijepog, bilo da je eksplicirana ili proizlazi iz djela. O osobnom poznavanju estetike drugih, vidi **--Poznavanje--Estetika**

\$x Etika

Koristi se za raspravu o osobnoj etici ili vrijednostima.

Vidi i **--Religija**

\$x Etnografske zbirke

Koristi se za djela o osobnoj etnografskoj zbirci.

\$x Etnomuzikološke zbirke

Koristi se za djela o osobnoj etnomuzikološkoj zbirci.

\$x Filatelija

Koristi se za djela o osobnoj zbirci poštanskih maraka. Za prikaz osobe na poštanskim markama, vidi **--Na poštanskim markama**

\$v Filmske adaptacije

Koristi se za rasprave ili zbirke filmskih ili video adaptacija djela osobe.

\$x Filozofija

Koristi se za raspravu o osobnoj filozofiji pojedinca. Ne koristi se uz imena filozofa.

Vidi i **--Estetika; --Etika; --Religija**

\$x Fotografske zbirke

Koristi se za djela o osobnim zbirkama fotografija.

\$x Glazbene adaptacije

Koristi se kao tematska dodatna odrednica za djela o glazbenim adaptacijama izrađenih na temelju pisanih djela.

\$x Govorništvo

Koristi se za djela u kojima se raspravlja o javnom govornikom umijeću osobe.

\$x Grob

Koristi se za djela o grobu osobe.

Vidi i **--Posmrtni ostaci; --Smrt i pogreb**

\$x Hadis

Koristi se uz imame za djela o usmenoj tradiciji prenošenja izreka Muhameda i njegovih sudrugova.

\$x Harmonija

Koristi uz kompozitore za djela u kojima se raspravlja o glazbenoj vještini stvaranja harmonije.

\$x Herbarij

\$v Humor

Koristi se za djela o humorističkim radovima o osobi, kao i za djela o smislu za humor ili upotrebi humora osobe. Za slikovni humor vidi **--Karikature**.

I - L (H 1110 Osobna imena)

\$v Ilustracije

Koristi se za zbirke ili rasprave o likovnim prikazima djela neke osobe. Za djela o umjetničkom prikazu osobe vidi **--Portreti**.

\$x Ime

Koristi se za djela o povijesti, pravopisu, etimologiji, itd. osobnog imena.

Vidi i --Anonimi i pseudonimi

\$x Inauguracija

Upisuje se datum u okruglu zagradu, kao sastavni dio odrednice.

\$x Informacijske službe

\$x Interpretacije i kritike

Koristi se kao tematska dodatna odrednica uz imena osoba aktivnih u umjetnosti, književnosti, muzici i drugim performativnim umjetnostima, uz filozofe, teoretičare kulture, znanstvenike itd. i uz naslove svetih knjiga. Koristi se za kritičke analize i interpretacije umjetničkih djela ili postignuća te osobe, bez biografskih detalja. Za djela o odazivu, procjeni, razumijevanju, odjeku itd., djela neke osobe, vidi --**Recepcija**.

\$v Intervjui

Koristi se za djela o intervjuima ili za djela u kojima su sadržani prijepisi onoga što je rečeno tokom intervjua ili razgovori s osobom u jednom ili više navrata.

\$v Ispiti, pitanja itd.

\$x Izgnanstvo (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Izvedbe

Koristi se uz izvedbene umjetnike svih vrsta, za djela o njihovim izvedbama. Također se koristi uz kompozitore, koreografe, itd. za djela o izvedbama njihovih kompozicija ili djela.

\$v Izvori

Koristi se za zbirke grafičke koja je koristila kao osobni izvor ideja ili inspiracija za kreativni rad i za raspravu o toj grafički kao izvoru.

\$x Javno mnijenje

Koristi se za djela o javnom mišljenju o nekoj osobi. Za djela o odazivu, procjeni, razumijevanju, odjeku itd., umjetničkih ili književnih djela osobe aktivne u području likovnih umjetnosti, književnosti, glazbe i izvedbenih umjetnosti, vidi --**Recepcija**

\$x Jezik

Koristi se za djela o jeziku osobe, općenito na lingvističkoj, a ne na umjetničkoj razini. Za djela o specifičnim jezičnim temama dodjeljuje se druga odrednica za temu.

Vidi i --**Jezik i stil**; --**Govorništvo**; --**Književna umjetnost**; --**Tehnika pisanja**; --**Verifikacija**

\$x Jezik \$v Rječnici

\$x Jezik i stil

Koristi se kao tematska dodatna odrednica uz osobna imena, za radove o analizi jezika i/ili stila u opusu ili dijelu opusa predmetnog autora, o retorici, stilskim figurama i umjetničkoj razini korištenja jezika općenito.

Vidi i --**Jezik**; --**Tehnika pisanja**

\$v Kalendar

Vidi i --**Citati**

\$v Katalozi

Koristi se uz umjetnike ili obrtnike za djela o popisima njihovih umjetničkih predmeta ili proizvoda koji su dostupni ili smješteni u određenoj ustanovi ili mjestu. Također se koristi uz osobe koje posluju s umjetničkim djelima ili proizvodima pod svojim imenom.

\$x Knjige i citiranje (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se za djela o italici i drugim navikama i interesima osobe.

Vidi i --**Knjižnica**

\$x Književni likovi

Koristi se za djela o likovima u književnim djelima i koristi se samo uz književnike. Za djela o pojedinačnom liku, tematskoj dodatnoj odrednici **--Književni likovi** dodaje se ime književnog lika, bez inverzije, primjerice, **--Ana Karenjina** i prema hrvatskom obliku, ako postoji. Ako je književni lik povijesna osoba, kao druga odrednica izražuje se dopunska odrednica tipa [**ime osobe**]**--U književnosti**, koriste se i oblik imena ustanovljen u imenskoj bazi podataka. Ako je književni lik izmišljena osoba, kao druga dopunska odrednica upisuje se ime lika s kvalifikatorom u okrugloj zagradi, primjerice, **Petrica Kerempuh (književni lik)**.

\$x Knjižnica

Koristi se za djela o osobnim knjižnicama.

\$x Knjižnica \$v Marginalije

Koristi se za osobne marginalne bilješke, objašnjenja, primjedbe i napomene u djelima koja pripadaju osobnoj knjižnici, bilo da ih je pisala osoba ili netko drugi.

\$x Knjižni ni izvori

Koristi se za djela koja opisuju izvore i specijalne zbirke, dostupne u knjižnicama, za izučavanje osobe ili učenice o osobi.

\$x Kolekcionarski predmeti (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se za djela o predmetima, od interesa za sakupljače, koji prikazuju osobu ili su povezani s njom.

Vidi i **--Autografi**; **--Numizmatika**; **--Plakati**; **--Portreti**

\$x Komedije

Koristi se za kritike komediografskih djela. Ne koristi se uz osobe koje su isključivo ili dominantno komediografi.

\$v Konkordancije

Koristi se za potpun abecedni popis riječi i/ili pojmova sa svim oblicima u kojima se javljaju, zajedno s minimalnim kontekstom i oznakom mjesta, koji se nalaze u nekom djelu ili u više djela istoga pisca.

\$x Konzumacija alkohola

Koristi za djela o upotrebi ili o zloupotrebi alkohola.

Vidi i **--Konzumacija lijekova i droga**

\$x Konzumacija lijekova i droga

Koristi za djela o upotrebi ili zloupotrebi droga.

Vidi i **--Konzumacija alkohola**

\$x Konzumacija duhana

\$v Korespondencija

Koristi se kao formalna ili tematska dodatna odrednica za pisma od ili za osobu. Za svaku osobu koja sudjeluje u dopisivanju izražuje se zasebna odrednica.

\$x Krivotvorine (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se za raspravu o krivotvorinama djela ili potpisa osobe. U slučajevima pojedinačnih krivotvorina, kada se zna osoba koja je krivotvorila, dodaje se druga dopunska odrednica za ime krivotvoritelja.

\$v Kronologija

Koristi se za djela u kojima su popisani datumi događaja u životu osobe ili djela osobe, kao i za rasprave o kronologiji takvih događaja ili djela.

\$x Krunidba

\$x Kult (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se uz svece, božanstva itd. ili uz osobe povezane s vjеровanjima i ritualima.

M - O (H 1110 Osobna imena)

\$v Marginalije

Koristi se za zbirke ili rasprave o osobnim marginalnim bilješkama, objašnjenjima, primjedbama i napomenama, bilo da ih je pisala osoba ili netko drugi.

\$x Masonstvo

Koristi se za djela u kojima se raspravlja o osobnom članstvu ili participaciji u masonskim društvima.

\$x Medalje

\$v Meditacije

Koristi se kao formalna dodatna odrednica za djela koja sadrže opise misli ili razmišljanja o duhovnom značenju života ili djela osobe.

\$x Mentalno zdravlje

Koristi se za djela o mentalnom zdravstvenom stanju osobe, uključujući i mentalne bolesti kao i specifične poremećaje. Za određene poremećaje i bolesti osobe, dodjeljuje se druga odrednica tipa: **[bolest]--Bolesnici--[mjesto]--Biografije; Osobe s duševnim smetnjama [mjesto] --Biografije**

\$x Mjesto rođenja

\$v Molitve i pobožnosti

Koristi se kao formalna dodatna odrednica uz imena svetaca, božanstava, za djela o pobožnosti usmjerenoj na osobu čija se pomoć ili molitva traže.

\$v Molitve i pobožnosti \$x Povijest i kritika

\$x Muzeji (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se za djela o muzejima posvećenim osobi.

Vidi i **--Arhiv; --Grob; --Kolekcionarski predmeti; --Posmrtna maska; --Posmrtni ostaci; --Svetišta**

\$x Na ekslibrisu

\$x Na filmu

\$x Nagrade

\$x Na poštanskim markama

Koristi se za djela o prikazu osobe na poštanskim markama.

\$x Na televiziji

Koristi se za djela u kojima se raspravlja o televizijskom programu u kojem je osoba tema. Ne koristi se za djela o osobi kao televizijskom glumcu, televizijskom gostu, voditelju dnevnika, itd.

\$x Numizmatičke zbirke

Koristi se za osobne numizmatičke zbirke.

\$x Numizmatika

Koristi se za djela u kojima se raspravlja o prikazu osobe na kovanicama, žetonima, medaljama, papirnatom novcu, itd.

\$x Obitelj

Koristi se za djela o obitelji osobe ili obiteljskim vezama s članovima obitelji. Također se koristi za djela o genealogiji osobe. Kao druga dopunska odrednica dodjeljuje se ime obitelji.

Vidi i **--Brak**

\$x Obrazovanje

Koristi se kao tematska dodatna odrednica uz osobna imena za djela o njihovom formalnom i neformalnom obrazovanju, uključujući i školovanje. Uz osobna imena nije dopuštena detaljnija podjela.

\$x Odnosi

Koristi se za odnose osobe s određenom grupom s odgovarajućom dodatnom odrednicom, ako je potrebno. Odrednica se uvijek oblikuje kao --**Odnosi s [grupa]**. Za grupu se izražuje druga dopunska odrednica. Vidi i --**Obitelj**; --**Prijatelji i suradnici**; --**Zaposlenici**

\$x Odnosi s muškarcima

Koristi se za bliske odnose. Za djela o odnosu s određenim muškarcem, izražuje se dopunska odrednica za ime tog muškarca.

\$x Odnosi sa ženama

Koristi se za bliske odnose. Za djela o odnosu s određenom ženom, izražuje se dopunska odrednica za ime te žene.

\$x Oporuka

Koristi se za raspravu o pravnim izjavama osobe o raspolaganju imovinom nakon njezine smrti, uključujući i osporavanja njezine posljednje volje.

Vidi i --**Ostavština**

\$x Opoziv

\$x Osobne financije

Koristi se za rasprave o osobnim financijskim poslovima.

\$x Ostavština

Koristi se za raspravu o cjelokupnoj imovini ili obavezama svih vrsta koje je osoba ostavila nakon smrti, uključujući i služajevne osporene imovine.

Vidi i --**Oporuka**

\$x Otmica

Upisuje se datum u okruglu zagradu.

P - R (H 1110 Osobna imena)

\$x Pala e (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Pisana djela

Koristi se uz osobe aktivne u umjetnosti, književnosti, muzici i izvedbenim umjetnostima za njihova neknjiževna djela. Ne koristi se uz osobe koje su poznate i kao književnici.

\$x Pjesništvo

Koristi se za kritike pjesničkih djela književnika. Ne koristi se uz osobe koje su isključivo ili dominantno pjesnici.

\$v Plakati

Koristi se za zbirke ili rasprave o plakatima s prikazom osobe.

\$x Politički i socijalni pogledi

Koristi se uz osobna imena za djela u kojima se raspravlja o osobnim političkim ili socijalnim pogledima predmetne osobe, ako osoba nije poznata kao političar. Koristi se za djela u kojima se raspravlja o osobnim političkim ili socijalnim pogledima općenito. Ne koristi se za djela u kojima autor izlaže svoje političke i socijalne poglede.

\$x Politička aktivnost (*Dopuštena geo. podjela*)

Ne koristi se uz osobe koje su poznate kao političari.

\$x Pomilovanje

Koristi se za djela o zakonskom oslobađanju osobe od kaznenog djela.

\$v Portreti

Koristi se za zbirke ili rasprave o portretima za osobe koje su živjele poslije srednjeg vijeka. Za osobe koje su živjele prije novog vijeka vidi --**Umjetnost**.

Vidi i --**Autoportret**; --**Karikature**; --**Kipovi**; --**Na poštanskim markama**; --**Numizmatika**; --**Posmrtno maske**; --**Plakati**

\$x Posljednje godine

Vidi i --**Smrt i pogreb**

\$x Posmrtna maska**\$x Posmrtni ostaci** (*Dopuštena geo. podjela*)

Vidi i --**Posmrtna maska**

\$x Poznavanje--[predmet]

Koristi se za djela u kojima se raspravlja o osobnom znanju o određenom predmetu, bilo da je to znanje izravno izraženo ili izvedeno iz života i djela. Također se koristi za sadržaje o obrazovanju navedene osobe o specifičnom predmetu. Za određeni predmet dodaje se druga dopunska odrednica. Za djela o osobnim mišljenjima ili stavovima o određenoj temi, bilo da su izravno navedeni ili izvedeni, dodjeljuju se odrednice za osobu i za temu.

\$x Prijatelji i suradnici

Koristi se za rasprave o osobnim bliskim i neposrednim kontaktima, kao što su prijatelji, suradnici na poslu.

\$x Prijevodi

Koristi se prijevode djela književnika. Ne koristi se za pojedini prijevod.

\$x Prijevodi \$x Engleski jezik**\$x Prijevodi \$x Hrvatski jezik****\$x Prijevodi \$x Kajkavsko narječje****\$v Propovijedi**

Koristi se kao formalna dodatna odrednica, samo uz božanstva i svece, za propovijed ili zbirku propovijedi o toj osobi.

\$x Prirodoslovne zbirke

Koristi se za osobne prirodoslovne zbirke ili pojedine primjerke iz te vrste zbirke.

\$x Proročanstva

Koristi se za djela o proročanstvima neke osobe.

\$x Protivnici

Koristi se za sadržaje o suvremenima neke osobe kojoj su osporavali njezin rad ili na bilo koji način izražavali s njom neslaganje.

\$x Proza

Koristi se za raspravu o prozi nekog književnika. Ne koristi se uz osobe koje su isključivo ili dominantno prozaici.

\$x Prva izdanja**\$x Prva izdanja \$v Bibliografija****\$x Psihologija**

Koristi se za raspravu ili interpretaciju osobnih psiholoških osobina, osobnosti, karaktera, itd.

Vidi i --**Mentalno zdravlje**

\$x Putovanja (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se za djela o putovanju osobe, bilo da je sama osoba pisala ili su drugi pisali o putovanju. Ako je odrednica dodatno podijeljena geografskim imenom, izražuje se druga odrednica tipa **[mjesto]--Opis i putovanja**.

\$x **Razvod braka**

\$x **Recepcija** (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz osobe aktivne u području likovnih umjetnosti, književnosti, glazbe i izvedbenih umjetnosti za djela o odazivu, procjeni, razumijevanju, odjeku itd., umjetničkih ili književnih djela osobe. Za djela o kritici, analizi i interpretaciji umjetničkih djela ili postignuća osobe, bez biografskih detalja, vidi **--Interpretacije i kritike**. Za djela o javnom mišljenju o nekoj osobi, vidi **--Javno mnijenje**. Za djela u kojima se raspravlja o osobnom utjecaju na druge osobe, grupe, pokrete ili nacionalne književnosti, vidi **--Utjecaj**. Za djela o osobama povezanim s vjеровanjima i ritualima, vidi **--Kult**.

\$x **Religija**

Koristi se za raspravu o osobnom religijskom uvjerenju ili praksi. Također uključuje osobno poznavanje ili poglede na religiju.

Vidi i **--Etika**

\$x **Rukopisi**

Koristi se za djela u kojima se raspravlja o osobnom pisanju rukom, pisanju na pisaloj mašini itd. i za rukopise o osobi.

Ne koristi se za individualna djela u rukopisnoj formi.

Vidi i **--Arhiva; --Autografi; --Korespondencija; --Dnevnici**.

\$x **Rukopisi** \$v **Faksimili**

Koristi se kao formalna dodatna odrednica uz kompozitore i književnike za faksimilna izdanja rukopisa djela ili zbirki djela.

S - T (H 1110 Osobna imena)

\$x **Scenariji**

Koristi se za raspravu o filmskom scenariju koji je napisao književnik. Ne koristi se uz osobe koje su samo filmski ili televizijski scenaristi. Za raspravu o filmskoj adaptaciji djela nekog autora, vidi **--Filmske adaptacije**.

\$x **Scenske izvedbe**

Koristi se uz književnike za različite aspekte scenske izvedbe, primjerice, glumu, scenografiju, kostime.

\$x **Seksualno ponašanje**

\$x **Simbolika**

Koristi se za rasprave o simbolima/ simbolici/simbolizmu u kreativnim/umjetničkim djelima osobe.

\$v **Slikovna djela**

Koristi se za djela sastavljena od slika povezanih s osobom.

\$x **Sljedbenici**

Koristi se za djela o osobama koje su prihvatile doktrine i učenja neke osobe i pomažu u širenju tih doktrina i učenja.

\$x **Smrt i pogreb**

Koristi se za djela o smrti, pogrebu, uključujući i posljednju bolest osobe.

\$x **Spomenici** (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se za djela o spomenicima podignutim u čast osobe.

\$v Sudski procesi i parnice

Koristi se za postupke ili rasprave o postupcima građanskih ili kaznenih djela u kojima je osoba stranka u postupku.

\$x Suvremenici

Koristi se za djela o drugim osobama koje su živjele i djelovale za života osobe, bez obzira jesu li s njom bile u bliskoj vezi.

\$x Svetišta (Dopuštena geo. podjela)

Koriste se za djela koja raspravljaju o građevinama ili mjestima posvećenim osobi i služe kao mjesta vjerskog štovanja ili hodočašća.

\$x Tehnika pisanja

Koristi se uz književnike za raspravu o strukturalnim i formalnim elementima u književnim djelima.

\$v Televizijske adaptacije

\$x Teme i motivi

Koristi se za rasprave o temama i motivima u djelima osobe. Druga odrednica se dodjeljuje za određenu temu.

\$x Tragedije

Koristi se za kritike dramske vrste tragedija. Ne koristi se uz osobe koje su isključivo ili dominantno pisci tragedija.

\$x Tragikomedija

Koristi se za kritike dramske vrste tragikomedije. Ne koristi se uz dramatičare koje su isključivo ili dominantno pisci tragikomedija.

U - Ž (H 1110 Osobna imena)

\$x Ubojstvo

Koristi se kao tematska dodatna odrednica uz osobna imena. Za djela o političkim ubojstvima koristi se dodatna odrednica Atentat.

\$x Učenja

Koristi se za djela o sustavu mišljenja, naučavanju ili ukupnosti misli, koje osoba prenosi drugima.

\$x Udruge

Koristi se za organizacije koje su posvećene nekoj osobi ili su specijalizirane za sakupljanje svega što je pripadalo nekoj osobi u toku njenog života i rada.

\$x U književnosti

Koristi se za raspravu o osobama kao temama u književnim djelima, uključujući i glazbena dramska djela i pojedinačne književne rodove.

\$x U masovnim medijima

\$v U umjetnosti

\$x U operi

\$x Utjecaj

Koristi se za djela u kojima se raspravlja o osobnom utjecaju na druge osobe, grupe, pokrete ili nacionalne književnosti. Druga odrednica se upisuje za osobu, grupu, pokret ili književnost na koju je osoba utjecala. Za djela o odazivu, procjeni, razumijevanju, odjeku itd., umjetničkih ili književnih djela osobe aktivne u području likovnih umjetnosti, književnosti, glazbe i izvedbenih umjetnosti, vidi --**Recepcija**.

\$x Versifikacija

Koristi se za raspravu o tehnici sastavljanja stihova nekog književnika.

\$x Vojno vodstvo

\$x Zaposlenici

Koristi se za djela u kojima se raspravlja o zaposlenom pojedincu, uključujući i kućnu poslugu, itd.

\$x Zatočništvo

Koristi se za djela o periodu koji je osoba provela kao zatočnik ili talac, bilo da je riječ o ropstvu, pritvoru i kućnom pritvoru, zatvoru, koncentracijskom logoru, popravnom domu, ili u ratnom zarobljeništvu.

Vidi i **--Izgnanstvo; --Otmica**

\$x Zbirke glazbenih instrumenata

Koristi se za djela o osobnim zbirkama glazbenih instrumenata.

\$x Zbirke karata

Koristi se za djela o osobnim zbirkama karata.

\$x Zbirke plakata

Koristi se za djela o osobnim zbirkama plakata.

\$x Zbirke znanstvenih uređaja

Koristi se za osobne zbirke znanstvenih uređaja.

\$x Zdravlje

Koristi se za djela o zdravstvenom stanju osobe, uključujući i bolesti koje je osoba preboljela, kao i za podatke o specifičnim bolestima. Za određene bolesti osobe, dodjeljuje se druga dopunska odrednica tipa:

[bolest]--Bolesnici--[mjesto]--Biografije.

H 1120 Obiteljska imena

VRSTE OBUHVA ENIH ODREDNICA: Dodatne odrednice, popis ispod, mogu se koristiti kao višenamjenske dodatne odrednice uz imena pojedinih obitelji, dinastija, kraljevskih kuća i itd., primjerice, **Baboni**, **obitelj**; **Romanovi**, **dinastija**.

A - Ž (H 1120 Obiteljska imena)

\$v Adresari

\$v Anegdote

\$x Arheološke zbirke

\$v Arhiva

\$x Bonsai zbirke

\$x Boravišta (Dopuštena geo. podjela)

\$v Citati

\$v Dnevnici

\$x Etnografske zbirke

\$x Etnomuzikološke zbirke

\$x Filatelija

\$x Fotografske zbirke

\$x Grobnice (Dopuštena geo. podjela)

\$x Herbarij

- \$v Karikature
- \$v Katalozi
- \$v Književne zbirke
- \$x Knjižnica
- \$v Korespondencija
- \$x Mecenatstvo
- \$x Muzeji (Dopuštena geo. podjela)
- \$x Na filmu
- \$x Numizmatičke zbirke
- \$x Odjeća i odijevanje
- \$x Politička aktivnost (Dopuštena geo. podjela)
- \$x Portreti
- \$x Prirodoslovne zbirke
- \$v Registri
- \$x Relikvije (Dopuštena geo. podjela)
- \$x Rukopisi
- \$x Slikovna djela
- \$x Spomenici (Dopuštena geo. podjela)
- \$v Sudski procesi i parnice
- \$x U književnosti
- \$x U masovnim medijima
- \$x Udruge
- \$x Umjetničke zbirke
- \$x Zbirke dijapozitiva
- \$x Zbirke karata
- \$x Zbirke kovanog novca
- \$x Zbirke muzičkih instrumenata
- \$x Zbirke plakata
- \$x Zbirke znanstvenih uređaja
- \$x Zdravlje

H 1140 Geografska imena

UVOD: Geografska imena u NSK oblikuju se u *Zbirci zemljopisnih karata i atlasa* prema uputama u [Geografska imena: upute za izradu i klasificiranje predmetnih preglednih zapisa u formatu MARC 21](#). Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2012.

VRSTE OBUHVA ENIH ODREDNICA: Dodatne odrednice, popis ispod, mogu se, unutar ograničena napomena o korištenju, koristiti kao višenamjenske dodatne odrednice uz geografska imena. Geografska imena uključuju: (1) kontinente, regije, otoke, zemlje, države, gradove, sela, naselja, provincije i njihove ekvivalente za jurisdikcije; (2) zemlje i druge lokalne jurisdikcije veće od grada; (3) metropolitanska područja, područja predgrada i regije imenovane po gradovima; (4) izumrle gradove; (5) imena dijelova grada (općine, kvartovi); (6) imenovana

područja, uključujući i parkove, rezervate, vrtove, ulice i ceste, izbjegličke kampove itd. i regije imenovane po nekom geografskom obilježju; (7) imena vodenih površina, vidi [H 1145.5](#) i (8) odrednice za imenovana nebeska tijela i pojave.

Ovaj popis ne obuhvaća međunarodne organizacije i korporativna tijela koja nisu jurisdikcije.

VREMENSKE DODATNE ODREDNICE: Tematske dodatne odrednice kojima je dopuštena podjela vremenskom dodatnom odrednicom su, primjerice, --**Crkvena povijest**; --**Društveni uvjeti**, --**Društveni život i običaji**; --**Ekonomski uvjeti**; --**Intelektualni život**; --**Politika i vlast**; --**Pomorska povijest**; --**Povijest**; --**Religija** i --**Vojna povijest**.

Dodatne autorizirane vremenske odrednice za stoljeća, u složenoj odrednici, primjerice, --**Društveni uvjeti--21. st.** olakšavaju vremenski smještaj nekog geografskog entiteta. Pogotovo se preporučuje njihovo korištenje za geografske entitete manje od države uz koje nije provedena specifična vremenska podjela ili se takva podjela ne koristi.

Vremenske dodatne odrednice za stoljeća koriste se kada nisu u koliziji sa specifičnom vremenskom dodatnom odrednicom ustanovljenom za određeni geografski entitet, vidi [H 620](#).

A - D (H 1140 Geografska imena)

\$x Administrativna i politička podjela

\$v Anegdote

\$x Aneksija

Ne koristi se uz gradove.

\$v Arhivski izvori

\$x Austrijsko javno mnijenje

Koristi se samo uz države i regije veće od država.

\$x Bizantske starine

\$v Citati i izreke

\$x Crkvena povijest

\$x Crkvena povijest \$y 16. st.

\$x Crkvena povijest \$y 17. st.

\$x Crkvena povijest \$y 18. st.

\$x Crkvena povijest \$y 19. st.

\$x Crkvena povijest \$y 20. st.

\$x Crkvena povijest \$y 21. st.

\$v Demografska statistika

\$x Društveni uvjeti

\$x Društveni uvjeti \$y 16. st.

\$x Društveni uvjeti \$y 17. st.

\$x Društveni uvjeti \$y 18. st.

\$x Društveni uvjeti \$y 19. st.

\$x Društveni uvjeti \$y 20. st.

\$x Društveni uvjeti \$y 21. st.

\$x Društveni život i običaji

\$x Društveni život i običaji \$y 16. st.

\$x Društveni život i običaji \$y 17. st.

\$x Društveni život i običaji \$y 18. st.

\$x Društveni život i običaji \$y 19. st.

\$x Društveni život i običaji \$y 20. st.

\$x Društveni život i običaji \$y 21. st.

E - H (H 1140 Geografska imena)

\$x Ekološki uvjeti

\$x Ekonomska integracija

Koristi se samo uz regije veće od zemalja.

\$x Ekonomska politika

\$x Ekonomski uvjeti

\$x Ekonomski uvjeti \$y 16. st.

\$x Ekonomski uvjeti \$y 17. st.

\$x Ekonomski uvjeti \$y 18. st.

\$x Ekonomski uvjeti \$y 19. st.

\$x Ekonomski uvjeti \$y 20. st.

\$x Ekonomski uvjeti \$y 21. st.

\$x Ekonomski uvjeti \$x Regionalne razlike

Ne koristi se uz gradove.

\$x Emigracija i imigracija

\$x Emigracija i imigracija \$x Socijalni aspekti

\$x Emigracija i imigracija \$x Državna politika

\$x Emigracija i imigracija \$x Ekonomski aspekti

\$x Emigracija i imigracija \$x Religijski aspekti

Dodatna odrednica se dalje može dijeliti imenom religije, sekte, sljedbe i vjerske denominacije, primjerice,

--Religijski aspekti--Budizam; --Religijski aspekti--Islam; --Religijski aspekti--Jehovini svjedoci; --

Religijski aspekti--Katolička crkva, itd.

\$x Emigracija i imigracija \$x Socijalni aspekti

\$x Erupcija

Koristi se uz imena vulkana s datumom u okrugloj zagradi.

\$x Erupcije

Koristi se uz imena vulkana bez datuma u okrugloj zagradi.

\$x Etnički odnosi

\$x Etnički odnosi \$x Ekonomski aspekti

\$x Etnički odnosi \$x Politički aspekti

\$x Fenikanske starine

Ne koriste se uz izumrle gradove.

\$x Folklor

Koristi se samo za folklor o nekom mjestu. Za djela o folkloru u nekom mjestu koristi se odrednica **Folklor-- [mjesto]**.

\$x Francusko javno mnijenje

Koristi se samo uz države i regije veće od država.

\$x Genealogija

\$x Genealogija \$x Religijski aspekti

\$x Geografija

\$x Germanske starine

Ne koriste se uz izumrle gradove.

\$x Granice (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Historijska geografija

\$x Historijska geografija \$v Karte

\$x Historiografija

\$x Humor

\$x Hrvatsko javno mnijenje

I - L (H 1140 Geografska imena)

\$v Ilustracije

Koristi se za kao dodatna odrednica uz osobna imena predmetnih autora za djela o slikovnom prikazu njihovih djela. Koristi se i za zbirke slikovnih prikaza njihovih djela. Za djela o umjetničkom prikazu osobe vidi -- **Portreti**.

\$x Ime

\$x Indeksiranje i izrada sažetaka (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Informacijske službe

\$x Intelektualni život

\$x Intelektualni život \$y 16. st.

\$x Intelektualni život \$y 17. st.

\$x Intelektualni život \$y 18. st.

\$x Intelektualni život \$y 19. st.

\$x Intelektualni život \$y 20. st.

\$x Intelektualni život \$y 21. st.

\$x Istraživanje (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Jezici

Vidi [H1154](#) za daljnje podjele uz jezike.

\$x Jezici \$x Politički aspekti

\$x Jezici \$x Pravna regulativa

\$v Kalendar

\$v Karte

\$v Karte \$v Faksimili

\$v Karte \$v Bibliografija

\$x Keltske starine

Ne koriste se uz izumrle gradove.

\$x Klima

\$x **Klima** \$x **Opažanja**

\$v **Književne zbirke**

\$x **Književnosti**

Vidi [H 1156](#) za daljnje podjele uz književnosti.

\$x **Knjižni ni izvori**

\$x **Kolonijalni utjecaj**

\$x **Kolonije**

(*[naziv države]*--**Kolonije** može se koristiti i iza općeg pojma, primjerice, **Obrazovanje--Velika Britanija--Kolonije**. Vidi [H 1149.5](#) za daljnje podjele uz kolonije.

\$x **Kolonije** \$z **Afrika**

\$x **Kolonije** \$z **Amerika**

\$x **Kolonije** \$z **Azija**

\$x **Kolonije** \$x **Društveni uvjeti**

\$x **Kolonije** \$x **Društveni život i običaji**

\$x **Kolonije** \$x **Ekonomska politika**

\$x **Kolonije** \$x **Ekonomski uvjeti**

\$x **Kolonije** \$x **Emigracija i imigracija**

\$x **Kolonije** \$x **Granice**

\$x **Kolonije** \$x **Obrana**

\$x **Kolonije** \$z **Oceanija**

\$x **Kolonije** \$x **Opisi i putovanja**

\$x **Kolonije** \$x **Otkrića i istraživanja**

\$x **Kolonije** \$x **Povijest**

\$x **Kolonije** \$x **Religiozni život i običaji**

\$x **Kolonije** \$x **Rasni odnosi**

\$x **Kolonije** \$x **Socijalna politika**

\$x **Kolonije** \$x **Stanovništvo**

\$x **Kolonije** \$x **Trgovina**

\$x **Kolonizacija**

\$x **Kulturna politika**

\$x **Lokalna povijest**

Ne koristi se uz gradove. Koristi se uz imena regija, zemalja, država itd. za zajedničku povijest nekoliko lokalnih jedinica. Za povijest pojedinog lokaliteta koristi se dodatna odrednica --**Povijest** uz ime lokaliteta.

\$x **Lokalna povijest** \$x **Kolekcionarski predmeti**

Ne koristi se uz gradove.

M - O (H 1140 Geografska imena)

\$x **Medijsko izvještavanje** (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x **Meunarodni ekonomski odnosi** (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x **Meunarodni odnosi** (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se samo uz države i regije veće od država.

\$x **Meunarodni odnosi** \$x **Filozofija**

Koristi se samo uz države i regije ve e od država.

\$x Me unarodni odnosi \$x Katoli ka crkva

Koristi se samo uz države i regije ve e od država.

\$x Me unarodni odnosi \$x Pravna regulativa

Koristi se samo uz države i regije ve e od država.

\$x Me unarodni odnosi \$v Ugovori

Koristi se samo uz države i regije ve e od država.

\$x Me unarodni položaj

\$x Me unarodno javno mnijenje

Koristi se samo uz države i regije ve e od država. Vidi i uže pojmove, npr.: --**Austrijsko javno mnijenje**; --**Francusko javno mnijenje**; --**Hrvatsko javno mnijenje**; --**Poljsko javno mnijenje**; --**Slovensko javno mnijenje**; --**Zapadno javno mnijenje**.

\$x Nacionalna garda

Koristi se samo uz države i regije ve e od država. Vidi [H 1159](#) daljnju podjelu uz vojne službe.

\$x Na filmu

\$x Na poštanskim markama

\$x Na televiziji

\$x Nastava i u enje (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se za djela o nastavi i u enju o nekom mjestu. Višenamjenska dodatna odrednica --**Nastava i u enje** kvalificira se razinom nastave, npr.

--**Nastava i u enje**--**Osnovna škola**; --**Nastava i u enje**--**Srednja škola**, vidi [H 1095](#).

\$x Nastava i u enje \$x Pravna regulativa (*Dopuštena geo. podjela*)

\$v Novine

Koristi se za novine i o pojedinim mjestima i namijenjene nekom mjestu.

\$x Obljetnice

\$x Obrana

Koristi se samo uz države i regije ve e od država.

\$x Obrana \$x Ekonomski aspekti

Koristi se za države i regije ve e od država.

\$x Obrana \$x Pravna regulativa

Koristi se samo uz države i regije ve e od država.

\$x Odnosi (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Odnosi \$z Inozemstvo

\$x Opisi i putovanja

\$x Oružane snage

Koristi se samo uz države i regije ve e od država. Vidi [H 1159](#) daljnju podjelu uz vojne službe.

\$x Otkri a i istraživanja

\$x Otkri a zlata

Ne koristi se uz gradove.

\$x Ovisnost

Koristi se samo u obliku **Ovisnost o [mjesto]**. Koristi se samo uz države i regije ve e od država.

\$x Ovisnost o stranim državama

Koristi se samo uz države i regije veće od država.

P - S (H 1140 Geografska imena)

\$v Pogled iz zraka

\$x Pokreti za autonomiju i neovisnost

\$x Politička povijest \$y 16. st.

\$x Politička povijest \$y 17. st.

\$x Politička povijest \$y 18. st.

\$x Politička povijest \$y 19. st.

\$x Politika i vlast

\$x Politika i vlast \$y 20. st.

\$x Politika i vlast \$y 21. st.

\$x Poljsko javno mnijenje

Koristi se samo uz države i regije veće od država.

\$x Pomorska policija

Ne koristi se uz gradove.

\$x Pomorska povijest

\$x Pomorska povijest \$y 16. st.

\$x Pomorska povijest \$y 17. st.

\$x Pomorska povijest \$y 18. st.

\$x Pomorska povijest \$y 19. st.

\$x Pomorska povijest \$y 20. st.

\$x Popis stanovništva

Koristi se samo s dodatnom vremenskom odrednicom za pojedinačni popis stanovništva.

\$x Popis stanovništva \$x Pravna regulativa

\$x Populacijska politika

\$x Potraživanja

\$x Potraživanja od

Koristi se samo u obliku **Potraživanja od [mjesto]**

\$v Povelje, darovnice, privilegije

\$v Povijesni izvori

\$x Povijest

\$x Povijest \$v Anegdote

\$x Povijest \$v Humor

\$x Povijest \$v Kronologija

\$x Povijest \$x Periodizacija

\$x Povijest \$x Proročanstva

\$x Povijest \$x Religijski aspekti

Dodatna odrednica se dalje može dijeliti imenom religije, sekte, sljedbe i vjerske denominacije, primjerice,
--Religijski aspekti--Budizam; --Religijski aspekti--Islam; --Religijski aspekti--Jehovini svjedoci; --
Religijski aspekti--Katolička crkva, itd.

\$x Povijest \$v Slikovna djela

\$x Povijest \$y [dodatna odrednica za vremensko razdoblje] \$v Biografije \$v Anegdote

Ako se ne koristi vremenska odrednica, koristi se **[mjesto]--Biografije--Anegdote**

\$x Povijest \$y [dodatna odrednica za vremensko razdoblje] \$v Historiografija

Ako se ne koristi vremenska odrednica, koristi se **[mjesto]--Historiografija**

\$x Povijest \$y [dodatna odrednica za vremensko razdoblje] \$y Kronologija

Tipska odrednica.

\$v Poster

\$x Predviđanja \$x Proračunska sredstva i izdatci

\$x Proračunska sredstva i izdatci

\$x Proračunska sredstva i izdatci \$x Učinak inflacije

\$x Rasni odnosi

\$x Rasni odnosi \$x Ekonomski aspekti

\$x Rasni odnosi \$x Politički aspekti

\$v Registri

\$x Religija

\$x Religija \$y 16. st.

\$x Religija \$y 17. st.

\$x Religija \$y 18. st.

\$x Religija \$y 19. st.

\$x Religija \$y 20. st.

\$x Religija \$y 21. st.

\$x Religija \$x Ekonomski aspekti

\$x Religiozni život i običaji

\$x Rimske starine

Ne koriste se uz izumrle gradove.

\$x Ruralni uvjeti

Ne koristi se uz gradove.

\$v Sažeci

\$v Serijske publikacije

Koristi se za serijske publikacije o pojedinim mjestima i namijenjene nekom mjestu.

\$x Simbolička reprezentacija

\$x Slavske starine

Ne koristi se uz izumrle gradove.

\$v Slikovna djela

\$x Slovensko javno mnijenje

\$x Službenici i zaposlenici

\$x Službenici i zaposlenici \$x Dopust

\$x Službenici i zaposlenici \$x Fluktucija

\$x Službenici i zaposlenici \$z Inozemstvo

\$x Službenici i zaposlenici \$z Inozemstvo \$x Poznavanje stranih jezika

\$x Službenici i zaposlenici \$x Mirovine

\$x Službenici i zaposlenici \$x Nesreće (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Službenici i zaposlenici \$x Plaćenja (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Službenici i zaposlenici \$x Plaćenja \$x Regionalne razlike

Ne koristi se uz gradove.

\$x Službenici i zaposlenici \$x Platni odbici

\$x Službenici i zaposlenici \$x Regulacija izostanaka

\$x Službenici i zaposlenici \$x Stranci

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Socijalna politika

\$x Stanovništvo

\$x Stanovništvo \$x Ekološki aspekti

\$x Stanovništvo \$x Ekonomski aspekti

\$x Starine

Ne koriste se uz izumrle gradove.

\$x Starine \$x Kolekcionarstvo

Koristi se za kolekcionare starina i za povijest kolekcionarstva. Ne koristi se uz izumrle gradove.

\$x Starine \$x Sakupljanje i otkrivanje (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se za metode sakupljanja. Ne koristi se uz izumrle gradove.

\$x Statističke službe

\$x Statističke službe \$x Pravna regulativa

\$v Statistika

\$x Strateški aspekti

\$v Sudski procesi i parnice

T-Ž (H 1140 Geografska imena)

\$v Telefonski imenici

\$v Telefonski imenici \$v Žute stranice

\$x Teritorijalno širenje

Koristi se samo uz države i regije veće od država.

\$x Teritoriji i posjedi

Koristi se samo uz države i regije veće od država. Odrednica tipa [*naziv države*]-Teritoriji i posjedi može se koristiti i uz opće pojmove, primjerice. **Porezi--Sjedinjene Američke Države--Teritoriji i posjedi.**

\$x Teritoriji i posjedi \$x Politika i vlast

\$x Trgovina (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se za djela o vanjskoj ili domaćoj trgovini. Djela o recipročnoj trgovini između država, gradova i država označavaju se kombinacijom odrednica: [*mjesto A*]-Trgovina-[*mjesto B*]; [*mjesto B*]-Trgovina-[*mjesto A*]

\$x Trgovinska politika

Koristi se samo uz države i regije veće od država.

\$v Trgovinski ugovori

Koristi se samo uz države i regije veće od država.

\$v Turistički vodiči

\$x Turske starine

Ne koristi se uz izumrle gradove.

\$x Udaljenosti

\$x U književnosti

\$x U masovnim medijima

\$x U operi

\$x U popularnoj kulturi

\$x U umjetnosti

\$x Visine

Ne koristi se uz gradove.

\$x Vladari

\$x Vladari \$x Abdikacija

\$x Vladari \$x Folklor

\$x Vladari \$v Genealogija

\$x Vladari \$x Grob

\$x Vladari \$x Heraldika

\$x Vladari \$x Mecenatstvo

\$x Vladari \$x Mitologija

\$x Vladari \$x Obrazovanje

\$x Vladari \$x Putovanja (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Vladari \$x Religijski aspekti

Dodatna odrednica se dalje može dijeliti imenom religije, sekte, sljedbe i vjerske denominacije, primjerice, --Religijski aspekti--Budizam; --Religijski aspekti--Islam; --Religijski aspekti--Jehovini svjedoci; --Religijski aspekti--Katoli ka crkva, itd.

\$x Vladari \$x Smrt i pogreb

\$x Vladari \$x Stanovanje

\$v Vodi i

\$x Vojna politika

Koristi se samo uz države i regije ve e od država.

\$x Vojna politika \$x Religijski aspekti

Koristi se samo uz države i regije ve e od država. Dodatna odrednica se dalje može dijeliti imenom religije, sekte, sljedbe i vjerske denominacije, primjerice, --Religijski aspekti--Budizam; --Religijski aspekti--Islam; --Religijski aspekti--Jehovini svjedoci; --Religijski aspekti--Katoli ka crkva, itd.

\$x Vojna povijest

\$x Vojna povijest \$y 16. st

\$x Vojna povijest \$y 17. st.

\$x Vojna povijest \$y 18. st.

\$x Vojna povijest \$y 19. st.

\$x Vojna povijest \$y 20. st.

\$x Vojna povijest \$x Religijski aspekti

\$x Vojni odnosi (*Dopuštena geo. podjela*)

\$v Zdravstvena statistika

\$x Zgrade i građevine

Koristi se samo uz imena gradova i gradske četvrti.

\$x Zgrade i građevine \$x Konzervacija i restauracija

Koristi se samo uz imena gradova i gradske četvrti.

\$x Zapadno javno mnijenje

Koristi se samo uz države i regije veće od država.

\$x Zračna istraživanja

Ne koristi se uz gradove.

\$x Zračne fotografije

H 1145.5 Vodene površine

VRSTE OBUHVA ENIH ODREDNICA: Imena pojedinih vodenih površina uključuju oceane, mora, zaljeve, rijeke, jezera, umjetna jezera, rezervoare, estuarije i kanale. *Primjeri:* **Atlantski ocean; Bakarski zaljev; Sava; Sueski kanal; Dojransko jezero; Krka (estuarij); Limski zaljev; Peruško jezero.** Kategorija ne uključuje odrednice za vrste vodenih površina kada su opisi i pojmovi, primjerice, **Jezera; Oceani; Mora** i sl.

VEZA NA H 1140: Odgovarajuće dodatne odrednice, s popisa dodatnih odrednica uz geografska imena [H 1140](#), mogu se koristiti i uz imena vodenih površina. Ovaj popis sadrži dopunske dodatne odrednice autorizirane za korištenje samo uz imenovane vodene površine.

A - Ž (H 1145.5 Vodene površine)

\$x Aluvijalna ravan

\$x Energetsko korištenje

\$x Gnojidba

\$x Kanali

\$x Kanaliziranje

\$x Navigacija

\$x Navigacija \$x Pravna regulativa

Vidi [H 1154.5](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.

\$x Regulacija

\$x Vodno pravo

Dodatne odrednice kontrolirane oglednim odrednicama

Dodatne odrednice kontrolirane oglednim odrednicama: općenito H 1146

Ogledne odrednice: Životinje H 1147

Ogledne odrednice: Likovne umjetnosti H 1148

Ogledne odrednice: Kemikalije H 1149

Ogledne odrednice: Kolonije H 1149.5

Ogledne odrednice: Bolesti H 1150

Ogledne odrednice: Obrazovne ustanove

Pojedinačne H 1151

Vrste H 1151.5

- Ogledne odrednice: Industrije H 1153
- Ogledne odrednice: Jezici i grupe jezika H 1154
- Ogledne odrednice: Pravne teme H 1154.5
- Ogledne odrednice: Zakonodavna tijela H 1155
- Ogledne odrednice: Književnici H 1155.2
- Ogledne odrednice: Autor/naslov književnog djela 1156.6
- Ogledne odrednice: Jedinstveni naslovi književnih djela H 1155.8
- Ogledne odrednice: Književnosti H 1156
- Ogledne odrednice: Materijali H 1158
- Ogledne odrednice: Vojne službe H 1159
- Ogledne odrednice: Organi i regije tijela H 1164
- Ogledne odrednice: Biljke i usjevi H 1180
- Ogledne odrednice: Vjerske zajednice i njena tijela
 - Religijski i samostanski redovi H 1186
 - Religije H 1185
 - Kršćanske denominacije H 1187
- Ogledne odrednice: Svete knjige H 1188
- Ogledne odrednice: Kopnena vozila H 1195
- Ogledne odrednice: Ratovi H 1200

H 1146 Dodatne odrednice kontrolirane oglednim odrednicama

UVOD: Ogledne odrednice su tematske ili imenske odrednice, koje se koriste kao predmeti, izabrane kao reprezentativne za pojedinu kategoriju odrednica. Uz svaku oglednu odrednicu izrađene su standardizirani skup specifičnih višenamjenskih tematskih i formalnih dodatnih odrednica.

Namjena ovih skupova dodatnih odrednica je izbjegavanje ponavljanja dodatnih odrednica u autoriziranoj bazi podataka uz sve odgovarajuće odrednice iste kategorije.

Autorizirane složene odrednice koje uključuju višenamjenske dodatne odrednice kontrolirane oglednim odrednicama, koriste se kao preporučena struktura za oblikovanje drugih odrednica.

Višenamjenske tematske i formalne dodatne odrednice općenite primjene, navedene u [H.1095](#), uglavnom se ne nalaze na popisima uz ogledne odrednice. Višenamjenske dodatne odrednice općenite primjene nalaze se na popisima uz pojedinačne ogledne odrednice samo ako iskazuju neku specifičnu temu ili vrstu grafičke i relevantnu za određenu kategoriju, ili ako su navedene kao primjeri u općim tekstualnim *vidi i* uputnicama, usporedi [H.371](#) ili općim *vidi* uputnicama, usporedi [H.373](#).

Odnos višenamjenskih dodatnih odrednica općenite primjene, [H.1095](#), i višenamjenskih dodatnih odrednica kontroliranih oglednim odrednicama, H 1147-H 1200, je odnos općenite i specifične primjene dodatnih odrednica. Primjerice, višenamjenska dodatna odrednica općenite primjene --**Patenti** navedena je, kao validna za korištenje, uz vrste proizvoda (ali i šire uz različite discipline i struke) u [H.1095](#), a nije navedena u [H.1195](#), popis dodatnih odrednica uz oglednu odrednicu za vrste kopnenih vozila, jer nije specifična samo za tu kategoriju odrednica. Međutim, ova dodatna odrednica koristi se uz vrste kopnenih vozila, s obzirom da su kopnena vozila vrsta proizvoda. Zato je neophodno konzultirati popis dodatnih odrednica u [H.1095](#), popis dodatnih odrednica uz klase osoba u [H.1100](#) i popis dodatnih odrednica uz korporativna tijela u [H.1105](#), kao dopune popisima specifičnih dodatnih odrednica uz ogledne odrednice kod izrade složene predmetne odrednice s višenamjenskim dodatnim

odrednicama.

Ove upute su smjernice za korištenje i izradu višenamjenskih dodatnih odrednica kontroliranih oglednim odrednicama. Kategorije odrednica i njihove pripadajuće ogledne odrednice navedene su na kraju ovih uputa. Zasebne popise dodatnih odrednica kontroliranih oglednim odrednicama, vidi [H 1147-H 1200](#).

1. Opće pravilo. Dodatna odrednica izrađena uz oglednu odrednicu može se koristiti kao višenamjenska dodatna odrednica uz bilo koju drugu odrednicu koja je obuhvaćena tom istom kategorijom, ako je odgovarajuća i ako nije u koliziji u autoriziranoj predmetnoj bazi podataka s nekom već uspostavljenom fraznom odrednicom ili nekom drugom složenom odrednicom. Primjerice, utvrđen je skup dodatnih odrednica za korištenje uz odrednice za organe i regije ljudskog i životinjskog tijela. Tipične odrednice koje pripadaju ovoj kategoriji su **Aorta abdominalis; Bedrena kost; Debelo crijevo; Labirint (uho); Moždani živci; Mrežnica (anatomija); Probavni sustav; Središnji živčani sustav; Trbuh; Usna šupljina**, itd. Ogledne odrednice izabrane kao reprezentativne za ovu kategoriju su: **Srce**, kao unutrašnji organ, i **Stopalo**, kao vanjski organ tijela. Dodatne odrednice izrađene uz ove odrednice mogu se koristiti kao višenamjenske dodatne odrednice uz bilo koju drugu odrednicu za dio tijela ako su odgovarajuće kao specifične odrednice i ako nisu u koliziji s već postojećim odrednicama drugog oblika u autoriziranoj bazi podataka.

Primjerice, dodatna odrednica **--Biopsija** izrađena je uz oglednu odrednicu **Srce** i navedena je u popisu oglednih odrednica za organe i regije tijela, [H 1164](#), i može se koristiti kao dodatna odrednica uz odrednicu **Kosti** iako nema autorizirane složene odrednice **Kosti--Biopsija**. Suprotno, dodatna odrednica **--Prijelomi** izrađena je uz oglednu odrednicu **Stopalo** i navedena je u popisu [H 1164](#). Međutim, dodatna odrednica **--Prijelomi** ne može se koristiti uz odrednicu **Kosti** jer je u zapisu **Prijelomi kostiju** navedena opća *vidi* uputnica **Kosti--Prijelomi**.

Neke dodatne odrednice mogu biti toliko specifične da bi se mogle koristiti samo uz jednu odrednicu neke kategorije, primjerice, **--Ultrazvučna encefalografija** mogla bi se koristiti samo uz odrednicu **Mozak** ili **--Ultrazvučna ehokardiografija** mogla bi se koristiti samo uz odrednicu **Srce**. Takve odrednice nisu uvrštene u popis dodatnih odrednica kontroliranih oglednim odrednicama već se izrađuju vodeće odrednice, primjerice, **Ultrazvučna encefalografija** ili **Ehokardiografija**, ako ih je moguće oblikovati bez dodatne odrednice. Dodatnim odrednicama šireg opsega obavezno se navodi, u napomeni o opsegu, ograničavanje korištenja dodatnih odrednica za specifične slučajeve, primjerice, **--Ultrazvučna dijagnostika** se ne koristi uz odrednice **Srce** i **Mozak**.

Neke dodatne odrednice uz ogledne odrednice, koriste se samo uz specifične odrednice i ne mogu se koristiti kao višenamjenske odrednice u drugim situacijama, primjerice, **--Sefardski obredi** koristi se samo uz odrednicu **Judaizam**. Takve odrednice nisu uvrštene u popis dodatnih odrednica kontroliranih oglednim odrednicama već se izrađuju kao složene predmetne odrednice **Judaizam--Sefardski obredi**.

Osim ako je izričito dopušteno, dodatne odrednice zasebno navedene na popisima dodatnih odrednica kontroliranih oglednim odrednicama, ne kombiniraju se kako bi se izradile proširene složene predmetne odrednice. Primjerice, ne izrađuje se odrednica **[Životinja]--Razmnožavanje--Sezonske promjene** na temelju pojedinačnih dodatnih odrednica **--Razmnožavanje** i **--Sezonske promjene** prema popisu [H 1147](#). U tim slučajevima izrađuju se dvije predmetne odrednice **[Životinja]--Razmnožavanje; [Životinja]--Sezonske**

promjene.

Neke odrednice se mogu izraditi s više dodatnih odrednica, kao primjerice, **[životinja]--Prijelomi--Terapija** jer je uputama [H 1147](#) izričito navedeno da se dodatna odrednica autorizirana za korištenje uz **[životinja]--Bolesti** može koristiti i za druga specifična patološka stanja. Za daljnje podjele koje se mogu koristiti uz predmetnu odrednicu ili uz kombinaciju vodeće i dodatne odrednice potrebno je konzultirati sve potrebne popise višenamjenskih formalnih i tematskih dodanih odrednica opće primjene [H 1095](#) (za teme u znanosti, vrste zgrada i građevina, proizvoda, itd.); [H 1100](#) (za klase osoba); [H 1154.5](#) (za pravne teme), itd.

2. Nove dodatne odrednice. Za dodavanje nove dodatne odrednice popisu dodatnih odrednica koje se koriste s određenom kategorijom, izrađuje se dodatna odrednica uz odgovarajuću oglednu odrednicu za tu kategoriju na uobičajeni način, u skladu s [H 200](#).

Za izradu opće tekstualne *vidi i* uputnice slijede se postupci u [H 371](#). Ogledna odrednica navodi se kao primjer u toj uputnici.

Za bilježenje standardne formulacije pri izradi općih tekstualnih *vidi i* uputnica, vidi [H 371](#) točka 4.

Nova dodatna odrednica uz specifičnu odrednicu ne izrađuje se za djelo koje se katalogizira, već se izrađuje uz oglednu odrednicu u kategoriji za koju je potrebna.

3. Izuzetak. Dodatna odrednica koja nije odgovarajuća za korištenje uz neku oglednu odrednicu određene kategorije ne izrađuje se niti joj se dodjeljuje status višenamjenske dodatne odrednice. Ako je za djelo, koje se neposredno katalogizira, potrebna takva specifična dodatna odrednica, izrađuje se složena predmetna odrednica sa specifičnom dodatnom odrednicom. Ako je takva dodatna odrednica kasnije potrebna uz drugu odrednicu koja pripada istoj kategoriji, korištenje se utvrđuje na isti način.

Primjerice, ako se u djelu raspravlja o refrakcijskoj pogrešci oka, a dodatna odrednica **--Refrakcijska pogreška** nije primjenjiva niti uz jednu odrednicu iz kategorije odrednica za organe i regije tijela, uz odrednicu **Oko** dodaje se odrednica **--Refrakcijska pogreška**, ali se zapis izrađuje kao složena predmetna odrednica **Oko--Refrakcijska pogreška**.

4. KOLIZIJE: Može se dogoditi da već postoji predmetni autorizirani zapis koji je po značenju ekvivalentan onom koji bi se oblikovao po modelu oglednih odrednica.

NSK praksa:

Ako se iznimni oblik odrednice ne želi mijenjati, izrađuje se opća *vidi i* uputnica od ekvivalentnog oblika višenamjenske dodatne odrednice, na iznimni oblik.

Ako se iznimni oblik napušta u korist opisanog modela **[ogledna odrednica]--[odgovarajuća dodatna odrednica]**, potrebno je uputiti zahtjev *Uredništvu predmetnog kataloga* za promjenu oblika odrednice, sa svim bibliografskim zapisima u kojima treba napraviti izmjene.

Opća *vidi i* uputnica, od ekvivalentnog oblika višenamjenske dodatne odrednice, izrađuje se prema [H 195](#), ako *vidi i* uputnica ne postoji. Ako se oblik odrednice mijenja, vidi [H 193](#) za izmjene odrednica u bibliografskoj bazi podataka.

5. Reprezentativne odrednice koje predstavljaju kategoriju. U svakoj pojedinačnoj listi, [H 1147-H 1200](#), za ogledne odrednice navedene su upute za vrstu odrednica obuhvaćenih određenom kategorijom. S odrednicama se postupa kao da pripadaju nekoj kategoriji samo ako predstavljaju reprezentativne primjere klasa entiteta opisanih kategorijom kojoj pripadaju. Općenito, odrednica koja predstavlja cijelu klasu i koja često odgovara nazivu kategorije nije uključena kao odrednica koja predstavlja kategoriju. Primjerice, ogledna lista za materijale, [H 1158](#), obuhvaća odrednice za pojedinačne materijale i vrste materijala, kao što su **Staklo** i **Dentalni materijali**, a općenita odrednica **Materijali** isključena je iz kategorije.

6. Liste oglednih odrednica. Popisi višenamjenskih dodatnih odrednica kontroliranih oglednim odrednicama nalaze se u [H 1147-H 1200](#). Svi popisi sadrže objašnjenja o korištenju nekih dodatnih odrednica. Oznake potpolja navedene su uz svaku dodatnu odrednicu.

7. Kategorije odrednica i ogledne odrednice. Unutar tablice, vidi ispod, ogledne odrednice su raspoređene prema osnovnom predmetnom području, zatim prema posebnoj kategoriji kojoj pripadaju.

Bilješka: Ogledne odrednice nisu dodijeljene za sva moguća područja ljudskog znanja, niti su sve odrednice u predmetnom sustavu NSK obuhvaćene oglednim odrednicama.

Predmetno područje	Kategorija	Ogledna odrednica	
RELIGIJA	Religijski i samostanski redovi	Isusovci	H 1186
	Religije	Budizam	H 1185
	Kršćanske denominacije	Katolička crkva	H 1187
	Svete knjige (uključujući i dijelove)	Biblia	H 1188
POVIJEST I GEOGRAFIJA	Kolonije pojedinih zemalja	Velika Britanija--Kolonije	H 1149.5
	Zakonodavna tijela (uključujući i pojedine domove parlamenta)	Hrvatska. Hrvatski sabor	H 1155
	Vojne službe (uključujući i vojne snage, ratnu mornaricu, itd.)	Hrvatska--Oružane snage Hrvatska. Hrvatska kopnena vojska Hrvatska. Hrvatska ratna mornarica Hrvatska. Hrvatsko ratno zrakoplovstvo Hrvatska. Hrvatska vojska. Satnija Hrvatski umjetnici	H 1159

	Ratovi	Drugi svjetski rat (1939.-1945.) Domovinski rat (1991.-1995.)	H 1200
DRUŠTVENE ZNANOSTI	Industrije	Građevinska industrija Trgovina na malo	H 1153
	Vrste obrazovnih ustanova	Sveučilišta Fakulteti	H 1151.5
	Pojedinačne obrazovne ustanove	Filozofski fakultet (Zagreb)	H 1151
	Pravne teme	Radno pravo	H 1154.5
UMJETNOSTI	Likovna umjetnost	Hrvatska umjetnost Kineska umjetnost Japanska umjetnost Korejska umjetnost	H 1148
	Grupe književnih autora (uključujući i autore, pjesnike, dramske autore itd.)	Hrvatski književnici Engleski književnici	H 1155.2
	Književna djela koja se vode pod autorom	Krleža, Miroslav. Balade Petrice Kerempuha Shakespeare, William, 1564.-1616. Hamlet	H 1155.6
	Književna djela koja se vode pod naslovom	Hasanaginica	H 1155.8
	Jezici i grupe jezika	Hrvatski jezik eški jezik Slavenski jezici	H 1154
	Književnosti (uključujući i pojedine žanrove)	Hrvatska književnost Engleska književnost	H 1156
ZNANOST I TEHNOLOGIJA	Kopnena vozila	Automobili	H 1195
	Materijali	Beton Metali	H 1158
	Kemikalije	Bakar Inzulin	H 1149

	Organi i regije tijela	Srce Stopalo	H 1164
	Bolesti	Karcinom Tuberkuloza	H 1150
	Biljke i usjevi	Kukuruz	H 1180
	Životinje	Ribe Goveda	H 1147

H 1147 Životinje

OGLEDNE ODREDNICE: Ribe; Goveda

VRSTE ODREDNICA OBUHVA ENIH OGLEDNOM ODREDNICOM: Odrednice za pojedina ne životinje i grupe životinja na svim taksonomskim razinama, ustanovljene kao općeprihvaćena ili znanstvena imena, uključujući životinje u njihovom prirodnom okruženju kao i one koje uzgajaju uvijek za svoje potrebe. Ogledna odrednica također obuhvaća i odrednice za izumrle i fosilne životinje. *Primjeri:* **Creska ovca; Akvarijske ribe; Dinosauri; Dvokrilci; Fosilni puževi; Bodljikaši; Fosili; Matice (pčele); Laboratorijske životinje; Morske životinje; Mekušci; Kućni ljubimci; Ovce.** Uključene su pojedinačne pasmine ili grupe domaćih životinja, primjerice, **Hrvatski hladnokrvnjak; Belgijski tegle i konj; te** odrednice za dobne i spolne skupine, primjerice, **Pilići; Ždrebad; Krave.** Opće odrednice **Životinje; Domaće životinje** nisu uključene u ovu kategoriju oglednih odrednica, kao i pojedinačna imena životinja kao **Sietl Denser (trka i konj)** ili **Figaro (mačka).** Niže navedene dodatne odrednice se isto tako ne koriste uz frazne odrednice oblika **[životinja] kao laboratorijske životinje** ili **[životinja] kao kućni ljubimci.** Umjesto toga, ove frazne odrednice dodjeljuju se uz odrednice oblika **[životinja] - [prikladna dodatna odrednica iz popisa].** Isključene su i odrednice za pojedinačne mikroorganizme. Ako je neophodno korištenje određene dodatne odrednice s ovog popisa uz pojedinačni mikroorganizam, takva odrednica se oblikuje kao složena odrednica i odobrava ju *Uredništvo predmetnog kataloga.* Kategorija je predstavljena s dvije ogledne odrednice: **Ribe i Goveda.** Dodatne odrednice se dodjeljuju, ako su prikladne, za sve životinje općenito, kao što se dodjeljuju uz odrednicu **Ribe**; dodatne odrednice specifične za domaće životinje dodjeljuju se kao uz odrednicu **Goveda.** Dodatne odrednice s ograničenim korištenjem su posebno objašnjene.

NSK praksa:

Ako uz ovu kategoriju oglednih odrednica postoji odgovarajuća dodatna odrednica, a u bazi podataka je izrađena frazna odrednica i taj oblik frazne odrednice se ne želi mijenjati, izrađuje se općenito uvidi uputnica od složene odrednice s odgovarajućom dodatnom odrednicom.

Općenito uvidi uputnica, od ekvivalentnog oblika višenamjenske dodatne odrednice, izrađuje se prema [H 195](#), ako uputnica ne postoji. Ako se oblik odrednice mijenja, vidi [H 193](#) za izmjene odrednica u bibliografskoj bazi podataka.

A - F (H 1147 Životinje)

\$x **Analiza pasmina** (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x **Analiza vijabilnosti populacija** (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x **Anatomija**

\$x Anomalije (Dopuštena geo. podjela)

Dodatne odrednice s ovog popisa koje predstavljaju specifična patološka stanja, npr.

--Anomalije; --Prijelomi; --Infekcije; --Virusne bolesti; --Ozljede, mogu se dalje dijeliti dodatnim odrednicama s popisa uz dodatnu odrednicu **--Bolesti**, primjerice, **--Bolesti--Dijagnostika; --Bolesti--Terapija**.

\$x Biljke doma i inozemne (Dopuštena geo. podjela)

\$v Biografije

\$x Biološka kontrola (Dopuštena geo. podjela)

\$x Boja (Dopuštena geo. podjela)

\$x Bolesti (Dopuštena geo. podjela)

Dodatne odrednice koje se koriste uz **--Bolesti**, mogu se također koristiti uz dodatne odrednice s ovog popisa koje predstavljaju specifična patološka stanja, primjerice,

--Infekcije--Dijagnostika; --Prijelomi--Terapija.

\$x Bolesti \$x Alternativna terapija (Dopuštena geo. podjela)

Dodatne odrednice koje se koriste uz **--Bolesti**, mogu se također koristiti uz dodatne odrednice s ovog popisa koje predstavljaju specifična patološka stanja, primjerice,

--Infekcije--Dijagnostika; --Prijelomi--Terapija.

\$x Bolesti \$x Dijagnostika (Dopuštena geo. podjela)

Dodatne odrednice koje se koriste uz **--Bolesti**, mogu se također koristiti uz dodatne odrednice s ovog popisa koje predstavljaju specifična patološka stanja, primjerice,

--Infekcije--Dijagnostika; --Prijelomi--Terapija.

\$x Bolesti \$x Dijetna terapija (Dopuštena geo. podjela)

Dodatne odrednice koje se koriste uz **--Bolesti**, mogu se također koristiti uz dodatne odrednice s ovog popisa koje predstavljaju specifična patološka stanja, primjerice,

--Infekcije--Dijagnostika; --Prijelomi--Terapija.

\$x Bolesti \$x Epidemiologija (Dopuštena geo. podjela)

Dodatne odrednice koje se koriste uz **--Bolesti**, mogu se također koristiti uz dodatne odrednice s ovog popisa koje predstavljaju specifična patološka stanja, primjerice,

--Infekcije--Dijagnostika; --Prijelomi--Terapija.

\$x Bolesti \$x Farmakoterapija (Dopuštena geo. podjela)

Dodatne odrednice koje se koriste uz **--Bolesti**, mogu se također koristiti uz dodatne odrednice s ovog popisa koje predstavljaju specifična patološka stanja, primjerice,

--Infekcije--Dijagnostika; --Prijelomi--Terapija.

\$x Bolesti \$x Genetički aspekti

Dodatne odrednice koje se koriste uz **--Bolesti**, mogu se također koristiti uz dodatne odrednice s ovog popisa koje predstavljaju specifična patološka stanja, primjerice,

--Infekcije--Dijagnostika; --Prijelomi--Terapija.

\$x Bolesti \$x Homeopatska terapija (Dopuštena geo. podjela)

Dodatne odrednice koje se koriste uz **--Bolesti**, mogu se također koristiti uz dodatne odrednice s ovog popisa koje predstavljaju specifična patološka stanja, primjerice,

--Infekcije--Dijagnostika; --Prijelomi--Terapija.

\$x Bolesti \$x Kiropraktičarska terapija (Dopuštena geo. podjela)

Dodatne odrednice koje se koriste uz **--Bolesti**, mogu se također koristiti uz dodatne odrednice s ovog popisa koje predstavljaju specifična patološka stanja, primjerice,

--Infekcije--Dijagnostika; --Prijelomi--Terapija.

\$x Bolesti \$x Klimatski faktori (Dopuštena geo. podjela)

\$x Bolesti \$x Molekularni aspekti (Dopuštena geo. podjela)

Dodatne odrednice koje se koriste uz **--Bolesti**, mogu se također koristiti uz dodatne odrednice s ovog popisa koje predstavljaju specifična patološka stanja, primjerice,

--Infekcije--Dijagnostika; --Prijelomi--Terapija.

\$x Bolesti \$x Prehrambeni aspekti (Dopuštena geo. podjela)

Dodatne odrednice koje se koriste uz **--Bolesti**, mogu se također koristiti uz dodatne odrednice s ovog popisa koje predstavljaju specifična patološka stanja, primjerice,

--Infekcije--Dijagnostika; --Prijelomi--Terapija.

\$x Bolesti \$x Prevencija

Dodatne odrednice koje se koriste uz **--Bolesti**, mogu se također koristiti uz dodatne odrednice s ovog popisa koje predstavljaju specifična patološka stanja, primjerice,

--Infekcije--Dijagnostika; --Prijelomi--Terapija.

\$x Bolesti \$x Sestrinska skrb (Dopuštena geo. podjela)

Dodatne odrednice koje se koriste uz **--Bolesti**, mogu se također koristiti uz dodatne odrednice s ovog popisa koje predstavljaju specifična patološka stanja, primjerice,

--Infekcije--Dijagnostika; --Prijelomi--Terapija.

\$x Bolesti \$x Terapija (Dopuštena geo. podjela)

Dodatne odrednice koje se koriste uz **--Bolesti**, mogu se također koristiti uz dodatne odrednice s ovog popisa koje predstavljaju specifična patološka stanja, primjerice,

--Infekcije--Dijagnostika; --Prijelomi--Terapija.

\$x Brojenje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Brzina

\$x Cijepljenje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Citogenetika

\$x Citologija

\$x Disanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Disekcija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Disperzija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Dišni organi

\$x Dormancija (Dopuštena geo. podjela)

Ne koristi se uz **Ribe**. Koristi se uz druge pojedinačne životinje i grupe životinja, ako je dodatna odrednica odgovarajuća uz životinju ili grupu životinja.

\$x Dresura (Dopuštena geo. podjela)

\$x Dugovječnost (Dopuštena geo. podjela)

\$x Ekofiziologija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Ekologija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Embrij (Dopuštena geo. podjela)

\$x Embrij \$x Anatomija (Dopuštena geo. podjela)

- \$x Embrij \$x Fiziologija (Dopuštena geo. podjela)
- \$x Embrij \$x Pokretljivost
- \$x Embrij \$x Transplantacija (Dopuštena geo. podjela)
- \$x Embrij \$x U inak kvalitete vode (Dopuštena geo. podjela)
- \$x Embrij \$x U inak ultraljubi astog zračenja (Dopuštena geo. podjela)
- \$x Embriologija
- \$x Endokrinologija
- \$x Evolucija (Dopuštena geo. podjela)
- \$x Fetusi
- \$x Fetusi \$x Anatomija
- \$x Fetusi \$x Fiziologija
- \$x Filogenija
- \$x Filogenija \$x Molekularni aspekti
- \$x Fiziologija (Dopuštena geo. podjela)
- \$x Fluorescencija (Dopuštena geo. podjela)
- Ne koristi se uz **Ribe**. Koristi se uz druge pojedinačne životinje i grupe životinja, ako je dodatna odrednica odgovarajuća uz životinju ili grupu životinja.
- \$x Fotografska identifikacija (Dopuštena geo. podjela)
- \$x Funkcionalna genomika

G -N (H 1147 Životinje)

- \$x Genetičko inženjerstvo (Dopuštena geo. podjela)
- \$x Genetika
- \$x Geografska rasprostranjenost
- \$x Geografska rasprostranjenost \$x Klimatski faktori (Dopuštena geo. podjela)
- \$x Germplazma (Dopuštena geo. podjela)
- \$x Germplazma \$x Krioprezervacija (Dopuštena geo. podjela)
- \$x Germplazma \$x Mikrobiologija (Dopuštena geo. podjela)
- \$x Gnijezda (Dopuštena geo. podjela)
- \$x Gnijezda \$x Brojenje (Dopuštena geo. podjela)
- \$x Gnijezda \$x Napuštanje (Dopuštena geo. podjela)
- \$x Gradiranje (Dopuštena geo. podjela)
- \$x Gravidnost (Dopuštena geo. podjela)
- \$x Gubici (Dopuštena geo. podjela)
- \$x Hibernacija (Dopuštena geo. podjela)
- \$x Hibridizacija (Dopuštena geo. podjela)
- \$x Histologija
- \$x Histopatologija
- \$x Hrana (Dopuštena geo. podjela)

Za prehrambene tvari koju životinje same nađu u prirodi, u svom staništu, koristi se **--Hrana**; uz prehrambene preparate za životinje pripremljene od strane ljudi kao i za postupak hranjenja životinja,

koristi se **--Hranidba i hrana**.

\$x Hranidba i hrana (Dopuštena geo. podjela)

Uz prehrabene preparate za životinje pripremljene od strane ljudi kao i za postupak hranjenja životinja, koristi se **--Hranidba i hrana**; za prehrabene tvari koju životinje same nađu u prirodi, u svom staništu, koristi se **--Hrana**.

\$x Hranidba i hrana \$v Recepti

\$x Hranidba i hrana \$x Klimatski faktori (Dopuštena geo. podjela)

\$x Hranidba i hrana \$x Kontaminacija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Identifikacija

\$x Imena

Za povijest, porijeklo, običaja, odabranih osobnih imena za pojedinačne životinje, koristi se **--Imena**.

\$x Imunologija

\$x Imunologija \$x Genetički aspekti

\$x Inducirano mriješćenje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Infekcije (Dopuštena geo. podjela)

Dodatne odrednice s ovog popisa koje predstavljaju specifična patološka stanja, npr.

--Anomalije; --Prijelomi; --Infekcije; --Virusne bolesti; --Ozljede, mogu se dalje dijeliti dodatnim odrednicama s popisa uz dodatnu odrednicu **--Bolesti**, primjerice, **--Bolesti--Dijagnostika; --Bolesti--Terapija**.

\$x Inspekcija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Integrirana kontrola (Dopuštena geo. podjela)

\$x Iskorištavanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Izmet (Dopuštena geo. podjela)

\$x Izmet \$x Otkrivanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Jaja (Dopuštena geo. podjela)

\$x Jaja \$x Brojenje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Jaja \$x Disperzija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Jaja \$x Geografska rasprostranjenost

\$x Jaja \$x Inkubacija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Kanibalizam (Dopuštena geo. podjela)

\$x Karantena (Dopuštena geo. podjela)

\$x Kardiovaskularni sustav

\$v Katalozi i zbirke (Dopuštena geo. podjela)

\$x Kemijska obrana (Dopuštena geo. podjela)

\$x Kirurgija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Kirurgija \$x Komplikacije (Dopuštena geo. podjela)

\$x Kirurgija \$x Sestrinska skrb (Dopuštena geo. podjela)

\$x Klasifikacija

\$x Klasifikacija \$x Molekularni aspekti

\$x Klimatski faktori (Dopuštena geo. podjela)

\$x Kloniranje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Kolonizacija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Konformacija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Kontrola (Dopuštena geo. podjela)

\$x Kontrola \$x Ekološki aspekti (Dopuštena geo. podjela)

\$x Kontrola \$x Pravna regulativa (Dopuštena geo. podjela)

Vidi [H.1154.5.](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.

\$x Konverzija hrane (Dopuštena geo. podjela)

\$x Kooperativni marketing (Dopuštena geo. podjela)

\$x Kretanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Kvaliteta (Dopuštena geo. podjela)

\$x Lešine (Dopuštena geo. podjela)

\$x Lešine \$x Biorazgradnja (Dopuštena geo. podjela)

\$x Lešine \$x Kategoriziranje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Lešine \$x Rukovanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Let (Dopuštena geo. podjela)

Ne koristi se uz **Ribe**. Koristi se uz druge pojedinačne životinje i grupe životinja, ako je dodatna odrednica odgovarajuća a uz životinju ili grupu životinja.

\$x Let \$x Fiziološki aspekti

Ne koristi se uz **Ribe**. Koristi se uz druge pojedinačne životinje i grupe životinja, ako je dodatna odrednica odgovarajuća a uz životinju ili grupu životinja.

\$x Liinke (Dopuštena geo. podjela)

\$x Liinke \$x Boja (Dopuštena geo. podjela)

\$x Liinke \$x Disperzija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Liinke \$x Ekologija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Liinke \$x Endokrinologija

\$x Liinke \$x Fiziologija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Liinke \$x Geografska rasprostranjenost

\$x Liinke \$x Hrana (Dopuštena geo. podjela)

\$x Liinke \$x Mikrobiologija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Liinke \$x Obrana (Dopuštena geo. podjela)

\$x Liinke \$x Ponašanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Liinke \$x Uinak kvalitete vode (Dopuštena geo. podjela)

\$x Liinke \$x Uinak oneiš enja vode (Dopuštena geo. podjela)

\$x Liinke \$x Uinak temperature (Dopuštena geo. podjela)

\$x Liinke \$x Uinak ultraljubiastog zračenja (Dopuštena geo. podjela)

\$x Mapiranje genoma (Dopuštena geo. podjela)

\$x Marketing

\$x Marketing \$x Pravna regulativa (Dopuštena geo. podjela)

Vidi [H.1154.5.](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.

\$x Metabolizam

\$x Metabolizam \$x Klimatski faktori (Dopuštena geo. podjela)

\$x Metamorfoza (*Dopuštena geo. podjela*)

Ne koristi se uz **Ribe**. Koristi se uz druge pojedinačne životinje i grupe životinja, ako je dodatna odrednica odgovarajuća a uz životinju ili grupu životinja.

\$x Metamorfoza \$x Endokrini aspekti (*Dopuštena geo. podjela*)

Ne koristi se uz **Ribe**. Koristi se uz druge pojedinačne životinje i grupe životinja, ako je dodatna odrednica odgovarajuća a uz životinju ili grupu životinja.

\$x Metamorfoza \$x Genetički aspekti (*Dopuštena geo. podjela*)

Ne koristi se uz **Ribe**. Koristi se uz druge pojedinačne životinje i grupe životinja, ako je dodatna odrednica odgovarajuća a uz životinju ili grupu životinja.

\$x Metamorfoza \$x Molekularni aspekti (*Dopuštena geo. podjela*)

Ne koristi se uz **Ribe**. Koristi se uz druge pojedinačne životinje i grupe životinja, ako je dodatna odrednica odgovarajuća a uz životinju ili grupu životinja.

\$x Mikrobiologija (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Miris (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Mladunad (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Modeli indeksa prikladnosti staništa (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Molekularna genetika

\$x Molekularni aspekti

\$x Monitoring (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Morfogeneza (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Morfologija

\$x Mriješnje (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Nabava (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Nastambe (*Dopuštena geo. podjela*)

Za prirodna skloništa koje životinje grade kao rupe, skrovišta, jazbine, brlozi, itd., koristi se **--Nastambe**; uz životinje koje se gnijezde koristi se **--Gnijezda**, a za skloništa i objekte koje je sagradio uvijek za divlje ili domaće životinje, koristi se **--Smještaj**.

\$x Nasukavanje (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Neplodnost (*Dopuštena geo. podjela*)

\$v Nomenklatura

Za sistematske popise imena koji su formalno prihvaćeni ili za raspravu o navedenima izrade i primjeni ovih imena za taksonomsko grupiranje životinja, koristi se **--Nomenklatura**.

\$v Nomenklatura (pučka)

Za popise ili rasprave o narodnim imenima životinja, koristiti se **--Nomenklatura (pučka)**.

O - S (H 1147 Životinje)

\$x Obdukcija (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Obogaćivanje okoliša (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Obrana (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Ocjena kondicije (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Održavanje (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Održavanje \$x Pravna regulativa (*Dopuštena geo. podjela*)

Vidi [H 1154.5](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.

\$x **Odnos spolova** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Određivanje spola** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Određivanje starosti** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Oprema i pribor**

\$x **Orijentacija** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Osjetilni organi**

\$x **Otkrivanje** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Otpornost na otrove** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Otrov** (Dopuštena geo. podjela)

Ne koristi se uz **Ribe**; umjesto toga koristi se **Otrovne ribe**. Koristi se uz druge pojedinačne životinje i grupe životinja, ako je dodatna odrednica odgovarajuća uz životinju ili grupu životinja.

\$x **Ozljede** (Dopuštena geo. podjela)

Dodatne odrednice s ovog popisa koje predstavljaju specifična patološka stanja, npr.

--**Anomalije**; --**Prijelomi**; --**Infekcije**; --**Virusne bolesti**; --**Ozljede**, mogu se dalje dijeliti dodatnim odrednicama s popisa uz dodatnu odrednicu --**Bolesti**, primjerice, --**Bolesti--Dijagnostika**; --**Bolesti--Terapija**.

\$x **Označavanje** (Dopuštena geo. podjela)

Ne koristi se uz **Ribe**; umjesto toga koristi se **Obilježavanje riba**. Koristi se --**Označavanje** uz druge pojedinačne životinje i grupe životinja, ako je dodatna odrednica odgovarajuća uz životinju ili grupu životinja.

\$x **Paraziti** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Paraziti** \$x **Biološka kontrola** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Paraziti** \$x **Identifikacija**

\$x **Paraziti** \$x **Kontrola** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Paraziti** \$x **Kontrola** \$x **Ekološki aspekti** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Paraziti** \$x **Molekularni aspekti**

\$x **Paraziti** \$x **Životni ciklus** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Paraziti** \$x **Životni ciklus** \$x **Klimatski faktori** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Patogeni** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Plodnost** (Dopuštena geo. podjela)

\$v **Podaci o životnoj proizvodnji**

\$x **Područja obitavanja** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Pokazivanje** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Ponašanje** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Ponašanje** \$x **Endokrini aspekti**

\$x **Ponašanje** \$x **Evolucija** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Ponašanje** \$x **Genetski aspekti** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Ponašanje** \$x **Klimatski faktori**

\$x **Ponašanje ljeti** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Ponašanje u jatu** (Dopuštena geo. podjela)

\$x Porijeklo

\$x Poročaj (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Potrebe za vodom (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Pravna regulativa (*Dopuštena geo. podjela*)

Vidi [H.1154.5](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.

\$x Predatori (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Predatori \$x Ekologija (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Predatori \$x Kontrola (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Prehrana (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Prehrana \$x Potrebe (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Prerada (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Prezimljavanje (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Prijelomi (*Dopuštena geo. podjela*)

Dodatne odrednice s ovog popisa koje predstavljaju specifična patološka stanja, npr.

--Anomalije; --Prijelomi; --Infekcije; --Virusne bolesti; --Ozljeđe, mogu se dalje dijeliti dodatnim odrednicama s popisa uz dodatnu odrednicu **--Bolesti**, primjerice, **--Bolesti--Dijagnostika; --Bolesti--Terapija**.

\$x Prijevoz (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Prilagodba (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Primjerci vrste (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Probavni organi

\$x Produktivnost (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Prosušivanje (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Psihiki aspekti (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Psihologija

Za mentalne procese ili karakteristike životinja, koristi se **--Psihologija**.

\$x Psihološki aspekti

Za utjecaj životinja na mentalno stanje ili osobnost ljudi, koristi se **--Psihološki aspekti**.

\$x Psihološko testiranje (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Radio odašiljači za praćenje (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Radioaktivna kontaminacija (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Rast

\$x Razmnožavanje

Za fiziološke procese stvaranja potomstva iste vrste, spolnim ili nespolnim putem, koristi se

--Razmnožavanje, za kontrolirano parenje i selekciju organizama od strane ljudi za poboljšanje vrste ili pasmine, koristi se **--Uzgoj**.

\$x Razmnožavanje \$x Endokrini aspekti

\$x Razmnožavanje \$x Klimatski faktori (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Razmnožavanje \$x Regulacija

\$x Razmnožavanje \$x U inak nadmorske visine (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Razmnožavanje \$x U inak svjetla (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Razmnožavanje \$x U inak temperature (Dopuštena geo. podjela)

\$x Razvoj (Dopuštena geo. podjela)

\$x Razvoj \$x Endokrini aspekti

\$x Reintrodukcija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Rekolonizacija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Religijski aspekti

Dodatna odrednica se dalje može dijeliti imenom religije, sekte, sljedbe i vjerske denominacije, primjerice,
--Religijski aspekti--Budizam; --Religijski aspekti--Islam; --Religijski aspekti--Jehovini svjedoci; --Religijski aspekti--Katoli ka crkva, itd.

\$v Rodovnici

\$x Rukovanje (Dopuštena geo. podjela)

Ne koristi se uz **Ribe**; umjesto toga koristi se **Rukovanje ribom**. Koristi se **--Rukovanje** uz druge pojedina ne životinje i grupe životinja, ako je dodatna odrednica odgovarajuća uz životinju ili grupu životinja.

\$x Sadržaj žive (Dopuštena geo. podjela)

\$x Sakupljanje i uvanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Sakupljanje i uvanje \$x Dozvole (Dopuštena geo. podjela)

\$x Sakupljanje i uvanje \$x Pravna regulativa (Dopuštena geo. podjela)

Vidi [H 1154.5](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.

\$x Samonavanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Sastav

\$x Seksualno ponašanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Selekcija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Seoba (Dopuštena geo. podjela)

\$x Seoba \$x Endokrini aspekti

\$x Seoba \$x Klimatski faktori (Dopuštena geo. podjela)

\$x Sezonska rasprostranjenost (Dopuštena geo. podjela)

\$x Sezonske promjene (Dopuštena geo. podjela)

\$x Simbolika (Dopuštena geo. podjela)

\$x Skakanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Službe pomoći (Dopuštena geo. podjela)

\$x Smještaj (Dopuštena geo. podjela)

Za skloništa i objekte koje je sagradio ovjek za divlje ili domaće životinje, koristi se **--Smještaj**;
 za prirodna skloništa koje životinje grade kao rupe, skrovišta, jazbine, brlozi, itd., koristi se **--Nastambe**.

\$x Smještaj \$v Specifikacije (Dopuštena geo. podjela)

Za skloništa i objekte koje je sagradio ovjek za divlje ili domaće životinje, koristi se **--Smještaj**;
 za prirodna skloništa koje životinje grade kao rupe, skrovišta, jazbine, brlozi, itd., koristi se **--Nastambe**.

\$x Smještaj \$x Dezinfekcija (Dopuštena geo. podjela)

Za skloništa i objekte koje je sagradio ovjek za divlje ili domaće životinje, koristi se **--Smještaj**;
 za prirodna skloništa koje životinje grade kao rupe, skrovišta, jazbine, brlozi, itd., koristi se **--Nastambe**.

\$x Smještaj \$x Grijanje i ventilacija (Dopuštena geo. podjela)

Za skloništa i objekte koje je sagradio ovjek za divlje ili domaće životinje, koristi se **--Smještaj**;

za prirodna skloništa koje životinje grade kao rupe, skrovišta, jazbine, brlozi, itd., koristi se --**Nastambe.**

\$x Smještaj \$x Inženjerstvo okoliša (Dopuštena geo. podjela)

Za skloništa i objekte koje je sagradio ovjek za divlje ili doma e životinje, koristi se --**Smještaj;**

-za prirodna skloništa koje životinje grade kao rupe, skrovišta, jazbine, brlozi, itd., koristi se --**Nastambe.**

\$x Smještaj \$x Izolacija (Dopuštena geo. podjela)

Za skloništa i objekte koje je sagradio ovjek za divlje ili doma e životinje, koristi se --**Smještaj;**

za prirodna skloništa koje životinje grade kao rupe, skrovišta, jazbine, brlozi, itd., koristi se --**Nastambe.**

\$x Smještaj \$x Klimatizacija (Dopuštena geo. podjela)

Za skloništa i objekte koje je sagradio ovjek za divlje ili doma e životinje, koristi se --**Smještaj;**

za prirodna skloništa koje životinje grade kao rupe, skrovišta, jazbine, brlozi, itd., koristi se --**Nastambe.**

\$x Smještaj \$x Kontrola mirisa (Dopuštena geo. podjela)

Za skloništa i objekte koje je sagradio ovjek za divlje ili doma e životinje, koristi se --**Smještaj;**

za prirodna skloništa koje životinje grade kao rupe, skrovišta, jazbine, brlozi, itd., koristi se --**Nastambe.**

\$x Smještaj \$x Odlaganje otpada (Dopuštena geo. podjela)

Za skloništa i objekte koje je sagradio ovjek za divlje ili doma e životinje, koristi se --**Smještaj;**

za prirodna skloništa koje životinje grade kao rupe, skrovišta, jazbine, brlozi, itd., koristi se --**Nastambe.**

\$x Smještaj \$x Projektiranje i izgradnja

Za skloništa i objekte koje je sagradio ovjek za divlje ili doma e životinje, koristi se --**Smještaj;**

za prirodna skloništa koje životinje grade kao rupe, skrovišta, jazbine, brlozi, itd., koristi se --**Nastambe.**

\$x Smještaj \$x Rasvjeta (Dopuštena geo. podjela)

Za skloništa i objekte koje je sagradio ovjek za divlje ili doma e životinje, koristi se --**Smještaj;**

za prirodna skloništa koje životinje grade kao rupe, skrovišta, jazbine, brlozi, itd., koristi se --**Nastambe.**

\$x Smještaj \$x Sanitacija (Dopuštena geo. podjela)

Za skloništa i objekte koje je sagradio ovjek za divlje ili doma e životinje, koristi se --**Smještaj;**

za prirodna skloništa koje životinje grade kao rupe, skrovišta, jazbine, brlozi, itd., koristi se --**Nastambe.**

\$x Smještaj \$x Sigurnosne mjere

Za skloništa i objekte koje je sagradio ovjek za divlje ili doma e životinje, koristi se --**Smještaj;**

za prirodna skloništa koje životinje grade kao rupe, skrovišta, jazbine, brlozi, itd., koristi se --**Nastambe.**

\$x Smještaj \$x Ukrasi (Dopuštena geo. podjela)

Za skloništa i objekte koje je sagradio ovjek za divlje ili doma e životinje, koristi se --**Smještaj;**

za prirodna skloništa koje životinje grade kao rupe, skrovišta, jazbine, brlozi, itd., koristi se --**Nastambe.**

\$x Smrtnost (Dopuštena geo. podjela)

\$x Specijacija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Spermatozoidi

\$x Spermatozoidi \$x Anomalije (Dopuštena geo. podjela)

\$x Spermatozoidi \$x Morfologija

\$x Spermatozoidi \$x Pokretljivost

\$x Spolni organi

\$x Stajski gnoj (Dopuštena geo. podjela)

\$x Stajski gnoj \$x Ekološki aspekti (Dopuštena geo. podjela)

\$x Stajski gnoj \$x Rukovanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Stanište (Dopuštena geo. podjela)

\$x Stanište \$x O uvanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Starenje

\$x Starenje \$x Prevencija

\$x Starost (Dopuštena geo. podjela)

T - Ž (H 1147 Životinje)

\$x Tehnološke inovacije (Dopuštena geo. podjela)

\$x Terapijska primjena (Dopuštena geo. podjela)

\$x Teritorijalnost (Dopuštena geo. podjela)

\$x Testiranje

\$x Težina

\$x Timarenje (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se --**Timarenje** za njegovanje, iš enje, etkanje, itd. životinja od strane ljudi.

\$x Tjelovježba (Dopuštena geo. podjela)

\$x Tjelovježba \$x Fiziološki aspekti

\$x Toksikologija (Dopuštena geo. podjela)

Ne koristi se uz odrednicu **Ribe**; umjesto toga koristi se **Otrovne ribe**. Koristi se uz pojedine životinje i grupe životinja ako je dodatna odrednica odgovarajuća a uz životinju ili grupu životinja.

\$x Tripanotolerancija (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak brana (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak buke (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak cesta (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak ovjeka (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak egzotičnih životinja (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak energetskog razvoja (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak glazbe (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak globalnog zagrijavanja (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak gospodarenja šumama (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak hladnoće (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak insekticida (Dopuštena geo. podjela)

Dodjeljuju se dopunske odrednice tipa [**pojedina kemikalija**]--**Fiziološki u inak** za pojedina ne kemikalije, lijekove, insekticide, pesticide itd.

\$x U inak jaružanja (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak kemikalija (Dopuštena geo. podjela)

Dodjeljuju se dopunske odrednice tipa [**pojedina kemikalija**]--**Fiziološki u inak** za pojedina ne kemikalije, lijekove, insekticide, pesticide itd.

\$x U inak kiselih oborina (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak kontaminiranih sedimenata (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak krivolova (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak kvalitete vode (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak lijekova (Dopuštena geo. podjela)

Dodjeljuju se dopunske odrednice tipa [**pojedina kemikalija**]--**Fiziološki u inak** za pojedina ne

kemikalije, lijekove, insekticide, pesticide itd.

\$x U inak lova (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x U inak lutaju ih struja (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x U inak magnetizma (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x U inak metala (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x U inak mirisa (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x U inak modifikacije staništa (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x U inak mutno e (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x U inak nadmorske visine (*Dopuštena geo. podjela*)

Ne koristi se uz **Ribe**. Koristi se uz druge pojedinačne životinje i grupe životinja, ako je dodatna odrednica odgovarajuća a uz životinju ili grupu životinja.

\$x U inak oluja (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x U inak one iš enja (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x U inak one iš enja vode (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x U inak pesticida (*Dopuštena geo. podjela*)

Dodjeljuju se dopunske odrednice tipa [**pojedina kemikalija**]-**Fiziološki u inak** za pojedinačne kemikalije, lijekove, insekticide, pesticide itd.

\$x U inak poplava (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x U inak površinski aktivnih tvari (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x U inak požara (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x U inak predacije (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x U inak radioaktivnog one iš enja (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x U inak razine vode (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x U inak ribolova (*Dopuštena geo. podjela*)

Ne koristi se uz odrednicu **Ribe**. Koristi se uz pojedine životinje i grupe životinja, ako je dodatna odrednica odgovarajuća a uz životinju ili grupu životinja.

\$x U inak rudarstva (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x U inak sedimenata (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x U inak selena (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x U inak sje e stabala (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x U inak soli (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x U inak stresa (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x U inak suše (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x U inak svjetla (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x U inak temperature (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x U inak terenskih vozila (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x U inak teških metala (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x U inak ultraljubi astog zra enja (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x U inak uljnih mrlja (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x U inak vjetroelektrana (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x U inak vodenih struja (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x U inak vulkanskih erupcija (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak zakiseljavanja vode (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak zračenja (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak zrakoplova (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak zvuka (Dopuštena geo. podjela)

\$x Umjetno mriješćenje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Umjetno osjemenjivanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Uzgoj (Dopuštena geo. podjela)

Za kontrolirano parenje i selekciju organizama od strane ljudi za poboljšanje vrste ili pasmine, koristi se --

Uzgoj, za fiziološke procese stvaranja potomstva iste vrste, spolnim ili nespolnim putem, koristi se --

Razmnožavanje.

\$x Uzgoj \$x Seleksijski indeksi

\$x Uzgojne mjere (Dopuštena geo. podjela)

\$x Varijacije (Dopuštena geo. podjela)

\$x Veličina (Dopuštena geo. podjela)

\$x Vertikalna rasprostranjenost (Dopuštena geo. podjela)

\$x Virusi (Dopuštena geo. podjela)

\$x Virusne bolesti (Dopuštena geo. podjela)

Dodatne odrednice s ovog popisa koje predstavljaju specifična patološka stanja, npr.

--**Anomalije**; --**Prijelomi**; --**Infekcije**; --**Virusne bolesti**; --**Ozljede**, mogu se dalje dijeliti dodatnim

odrednicama s popisa uz dodatnu odrednicu --**Bolesti**, primjerice, --**Bolesti--Dijagnostika**; --**Bolesti--**

Terapija.

\$x Vokalizacija (Dopuštena geo. podjela)

Ne koristi se uz odrednicu **Ribe**. Koristi se uz pojedine životinje i grupe životinja ako je dodatna odrednica odgovarajuća a uz životinju ili grupu životinja.

\$x Vokalizacija \$x Regulacija

Ne koristi se uz odrednicu **Ribe**. Koristi se uz pojedine životinje i grupe životinja ako je dodatna odrednica odgovarajuća a uz životinju ili grupu životinja.

\$x Zdravlje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Živani sustav

\$x Životni ciklus (Dopuštena geo. podjela)

H 1148 Likovne umjetnosti

OGLEDNE ODREDNICE:

Hrvatska umjetnost; Kineska umjetnost; Japanska umjetnost; Korejska umjetnost

VRSTE ODREDNICA OBUHVA ENIH OGLEDNOM ODREDNICOM: Odrednice za pojedine vrste likovnih

umjetnosti te likovnih umjetnosti kvalificiranih po nacionalnosti, regiji, etničkoj skupini, ili vremenskom razdoblju.

Primjeri: **Crtanje; Francuska umjetnost; Njemačko slikarstvo; Mramorna skulptura--Hrvatska; Azijsko**

kiparstvo; Indijanska umjetnost; Majanska umjetnost; Latinoamerička umjetnost; Pejzažno slikarstvo;

Moderno kiparstvo. Kategorija ne uključuje odrednicu **Likovne umjetnosti**, odrednice kvalificirane religijama, niti odrednice za primijenjene umjetnosti, izvedbene umjetnosti, ili arhitekturu.

NSK praksa:

Ako uz ovu kategoriju oglednih odrednica postoji odgovarajuća dodatna odrednica, a u bazi podataka je izrađena frazna odrednica i taj oblik frazne odrednice se ne želi mijenjati, izražuje se općenito i uputnica od složene odrednice s odgovarajućom dodatnom odrednicom. *Primjer:*

150 ## \$a Slikarske tehnike

450 ## \$a Slikarstvo--Tehnike

[Dodatna odrednica --Tehnike je odgovarajuća dodatna odrednica kontrolirana oglednom odrednicom.]

Općenito uputnica, od ekvivalentnog oblika višenamjenske dodatne odrednice, izražuje se prema [H 195](#), ako uputnica ne postoji. Ako se oblik odrednice mijenja, vidi [H 193](#) za izmjene odrednica u bibliografskoj bazi podataka.

NOVE DODATNE ODREDNICE: Ako je potrebno i kad god je moguće izražuju se nove dodatne odrednice uz odrednicu **Hrvatska umjetnost**. Odgovarajuće propisane dodatne odrednice izražuju se samo uz umjetnost Kine, Japana ili Koreje, uz odrednice **Kineska umjetnost**, **Japanska umjetnost**, **Korejska umjetnost**.

DODATNE ODREDNICE ZA VREMENSKA RAZDOBLJA

1. Općenito pravilo. Dodatne odrednice, s popisa ispod, izrađene su uz odrednicu **Hrvatska umjetnost** i mogu se koristiti uz odrednice za likovne umjetnosti i umjetničke vrste svih nacija, regija i etničkih grupa. Ako za neke specifične odrednice, dodatne odrednice s popisa nisu odgovarajuće, izražuje se odgovarajuća dodatna odrednica uz specifičnu odrednicu.

Primjeri :

Hrvatsko slikarstvo – 2000.-2010.

Mozaici - Istra - Antika

Crtanje - 20. st.

Moderna umjetnost - 20. st.

Moderna umjetnost - 19. st.

Za praksu dodjele vremenskih odrednica kao vodećih i kao dodatnih odrednica vidi [H 620](#).

\$y 10. st.

\$y 11. st.

\$y 12. st.

- \$y 13. st.
- \$y 14. st.
- \$y 15. st.
- \$y 16. st.
- \$y 17. st.
- \$y 18. st.
- \$y 19. st.
- \$y 20. st.
- \$y 21. st.

2. Kineska umjetnost. Upotrijebi vremenske dodatne odrednice navedene na popisu uz odrednice za umjetni ke vrste kvalificirane pridjevom kineski.

- \$y do 221 pr. Kr.
- \$y Qin-Han dinastije, 221 pr. Kr.- 220.
- \$y Tri kraljevstva-Sui dinastija, 220.-618.
- \$y Tang-Pet dinastija, 618.-960.
- \$y Sung-Yuan dinastije, 960.-1368.
- \$y Ming-Qing dinastije, 1368.-1912.
- \$y 20. st.
- \$y 21. st.

3. Japanska umjetnost. Upotrijebi vremenske dodatne odrednice navedene na popisu uz odrednice za umjetni ke vrste kvalificirane pridjevom japanski.

- \$y do 794.
- \$y do 1600.
- \$y do 1868.
- \$y Heian razdoblje, 794.-1185.
- \$y Kamakura-Momoyama razdoblje, 1185.-1600.
- \$y Edo razdoblje, 1600.-1868.
- \$y Meiji razdoblje, 1868.-1912.
- \$y 20. st.
- \$y 21. st.

4. Korejska umjetnost. Upotrijebi vremenske dodatne odrednice navedene na popisu uz odrednice za umjetni ke vrste kvalificirane pridjevom korejski.

- \$y do 935.
- \$y do 1900.
- \$y 20. st.
- \$y 21. st.

TEMATSKE I FORMALNE DODATNE ODREDNICE:

Višenamjenske dodatne odrednice, s ovog popisa, koriste se specijalno uz odrednice iz područja likovnih umjetnosti. Također, uz ovu vrstu odrednica mogu se koristiti, ako su odgovarajuće, i dodatne višenamjenske odrednice opće primjene s popisa u [H 1095](#).

A - Ž (H 1148 Likovne umjetnosti)**\$x Atribucije****\$x Ekspertiza** (Dopuštena geo. podjela)**\$v Katalozi****\$x Konzervacija i restauracija** (Dopuštena geo. podjela)**\$x Kopiranje****\$x Krivotvorine** (Dopuštena geo. podjela)**\$v Kronologija****\$x Recepcija** (Dopuštena geo. podjela)**\$x Reprodukcija****\$x Strani utjecaji** (Dopuštena geo. podjela)

Nije validna uz dodatnu odrednicu za vremensko razdoblje.

\$x Tehnike**\$x Teme i motivi****\$x Utjecaji****H 1149 Kemikalije****OGLEDNE ODREDNICE:** Bakar; Inzulin

VRSTE ODREDNICA OBUHVA ENIH OGLEDNOM ODREDNICOM: Odrednice za kemikalije i grupe kemikalija, uključujući i lijekove. *Primjeri: Aspirin; Ugljikov dioksid; Lindan; Teški metali; Jod; Azo spojevi; Poliuretani; Vitamin C.* Kategorija ne uključuje odrednicu **Kemikalije**. Ova kategorija ima određena preklapanja s kategorijom za materijale (H 1158). S odrednicama za pojedinačne tvari i vrste tvari, kao što su, **Polietilen** i **Obojeni metali** postupa se kao s oglednim odrednicama za kemikalije ako se o njima raspravlja sa stanovišta njihove kemijske strukture, učinaka, reakcijama, itd. Ako se o tim tvarima i vrstama tvari raspravlja kao o osnovnim tvarima od kojih se nešto izražuje, uključujući i njihova tehnička svojstva, mogućnosti obrade, prikladnost za korištenje, itd., s njima se postupa kao s oglednim odrednicama za materijale. Objašnjenja o korištenju dodatnih odrednica s ograničenom primjenom nalaze se u bilješkama na kraju ovih uputa.

NSK praksa:

Ako uz ovu kategoriju oglednih odrednica postoji odgovarajuća dodatna odrednica, a u bazi podataka je izražena

frazna odrednica i taj oblik frazne odrednice se ne želi mijenjati, izražuje se općenito a vidi uputnica od složene odrednice s odgovarajućom dodatnom odrednicom.

Općenito a vidi uputnica, od ekvivalentnog oblika višenamjenske dodatne odrednice, izražuje se prema [H_195](#), ako uputnica ne postoji. Ako se oblik odrednice mijenja, vidi [H_193](#) za izmjene odrednica u bibliografskoj bazi podataka.

A - Ž (Kemikalije)

\$x Administracija

Ne koristi se uz **Bakar** ili **Inzulin**. Koristi se samo uz pojedinačne lijekove i grupe lijekova, npr.

Anestetici--Administracija; Antibiotici--Kontrolirano otpuštanje; Analgetici--U inkovitost;

Paracetamol--Nuspojave; Oralna kontracepcija--Nuspojave. Za pojedinačne kemikalije i grupe

kemikalija koji nisu lijekovi, koristi se **--Terapijska primjena--Administracija; --Terapijska primjena--**

Kontrolirano otpuštanje; --Terapijska primjena--U inkovitost; i Terapijska primjena--Nuspojave.

\$x Afinitetno vezanje

\$x Akustična svojstva

\$x Alergenost (Dopuštena geo. podjela)

\$x Analiza

\$x Antagonisti

Dodatne odrednice **--Agonisti; --Antagonisti; --Derivati; --Inhibitori; i --Izotopi** predstavljaju kemikalije i mogu se dalje dijeliti drugim dodatnim odrednicama iz ovog popisa, ako su prikladne.

\$x Adsorpcija i adsorpcija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Bioakumulacija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Biodostupnost (Dopuštena geo. podjela)

\$x Biorazgradnja (Dopuštena geo. podjela)

\$x Biotehnologija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Bojenje

\$x Brzina difuzije

\$x Cijene (Dopuštena geo. podjela)

\$x Dekontaminacija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Denaturacija

Koristi se samo uz pojedinačne proteine i grupe proteina.

\$x Derivati (Dopuštena geo. podjela)

Dodatne odrednice **--Agonisti; --Antagonisti; --Derivati; --Inhibitori; i --Izotopi** predstavljaju kemikalije i mogu se dalje dijeliti drugim dodatnim odrednicama iz ovog popisa, ako su prikladne.

\$x Dijagnostička primjena (Dopuštena geo. podjela)

\$x Dipolni momenti

\$x Dizajn

Ne koristi se uz **Bakar** ili **Inzulin**. Koristi se samo uz pojedinačne lijekove i grupe lijekova.

\$x Ekološki aspekti (Dopuštena geo. podjela)

\$x Ekskrecija

\$x Električna svojstva (Dopuštena geo. podjela)

\$x Elektrometalurgija

\$x Evolucija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Farmakokinetika

\$x Fiziološki transport

\$x Fiziološki u inak (Dopuštena geo. podjela)

\$x Granične vrijednosti (Dopuštena geo. podjela)

\$x Gustoća

\$x Hladna obrada (Dopuštena geo. podjela)

\$x Imunologija

\$x Industrijska primjena (Dopuštena geo. podjela)

\$x Inhibitori

Dodatne odrednice --**Agonisti**; --**Antagonisti**; --**Derivati**; --**Inhibitori**; i --**Izotopi** predstavljaju kemikalije i mogu se dalje dijeliti drugim dodatnim odrednicama iz ovog popisa, ako su prikladne. Ne koristi se uz **Bakar** ili **Inzulin**. Koristi se samo uz pojedinačne enzime i grupe enzima, npr. **Amilaze--Inhibitori**; **Monoamin oksidaza--Inhibitori**.

\$x Istraživanje

\$x Istraživanje \$x Pravna regulativa

Vidi [H 1154.5](#). za daljnju podjelu uz pravne teme.

\$x Izotopi (Dopuštena geo. podjela)

Dodatne odrednice --**Agonisti**; --**Antagonisti**; --**Derivati**; --**Inhibitori**; i --**Izotopi** predstavljaju kemikalije i mogu se dalje dijeliti drugim dodatnim odrednicama iz ovog popisa, ako su prikladne.

\$x Izotopi \$x Vrijeme poluraspada (Dopuštena geo. podjela)

\$x Kaljenje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Karcinogenost (Dopuštena geo. podjela)

\$x Konformacija

\$x Kontrolirano otpuštanje (Dopuštena geo. podjela)

Ne koristi se uz **Bakar** ili **Inzulin**. Koristi se samo uz pojedinačne lijekove i grupe lijekova, npr. **Anestetici--Administracija**; **Antibiotici--Kontrolirano otpuštanje**; **Analgetici--U inkovitost**; **Talidomid--Nuspojave**; **Oralni kontraceptivi--Nuspojave**. Za pojedinačne kemikalije i grupe kemikalija, koji nisu lijekovi, koristi se --**Terapijska primjena--Administracija**; --**Terapijska primjena--Kontrolirano otpuštanje**; --**Terapijska primjena--U inkovitost**; i **Terapijska primjena--Nuspojave**.

\$x Korozija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Krtost (Dopuštena geo. podjela)

\$x Magnetska svojstva (Dopuštena geo. podjela)

\$x Mehanizam djelovanja

\$x Metabolizam

\$x Metaboliti ka detoksikacija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Metabolizam \$x Dobni faktori (Dopuštena geo. podjela)

\$x Metabolizam \$x Genetički aspekti

\$x Metabolizam \$x Poremećaji

Vidi [H 1150](#). za daljnju podjelu uz bolesti.

\$x Metabolizam \$x Regulacija

\$x Metilacija

\$x Molekularna rotacija

\$x Nuspojave (*Dopuštena geo. podjela*)

Ne koristi se uz **Bakar** ili **Inzulin**. Koristi se samo uz pojedina ne lijekove i grupe lijekova, npr. **Anestetici--Administracija; Antibiotici--Kontrolirano otpuštanje; Analgetici--U inkovitost; Talidomid--Nuspojave; Oralni kontraceptivi--Nuspojave**. Za pojedina ne kemikalije i grupe kemikalija, koji nisu lijekovi, koristi se **--Terapijska primjena--Administracija; --Terapijska primjena--Kontrolirano otpuštanje; --Terapijska primjena--U inkovitost; i Terapijska primjena--Nuspojave**.

\$x Odnos doza-u inak

\$x Odnosi struktura-aktivnost

\$x Određivanje (*Dopuštena geo. podjela*)

Koristi se uz pojedine metale i vrste metala za određivanje kvantitete ili kvalitete metala u rudama, legurama itd., npr. **Plemeniti metali--Određivanje; Srebro--Određivanje**.

\$x Oksidacija (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Optička svojstva

\$x Otapanje

\$x Patofiziologija

\$x Peroksidacija

\$x Površine

\$x Pravna regulativa (*Dopuštena geo. podjela*)

Vidi [H.1154.5](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.

\$x Predoziranje (*Dopuštena geo. podjela*)

Ne koristi se uz **Bakar** ili **Inzulin**. Koristi se samo uz pojedina ne lijekove i grupe lijekova.

\$x Pročišćavanje (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Propusnost

\$x Psihotropni uinci (*Dopuštena geo. podjela*)

Ne koristi se uz pojedina ne psihotropne kemikalije ili vrste psihotropnih kemikalija, lijekove ili biljke, npr. uz **Antidepresivi; Klozapin**.

\$x Puzanje (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Radioaktivno jodiranje (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Raspad

\$x Razvoj (*Dopuštena geo. podjela*)

Ne koristi se uz **Bakar** ili **Inzulin**. Koristi se samo uz pojedina ne lijekove i grupe lijekova.

\$x Reaktivnost (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Receptori

\$x Receptori \$x U inak lijekova (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Recikliranje (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Religijski aspekti

Dodatna odrednica se dalje može dijeliti imenom religije, sekte, sljedbe i vjerske denominacije, primjerice, **--Religijski aspekti--Budizam; --Religijski aspekti--Islam; --Religijski aspekti--Jehovini svjedoci; --Religijski aspekti--Katolička crkva**, itd.

\$x **Sadržaj olova** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Sekrecija** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Sekrecija** \$x **Regulacija**

\$x **Separacija** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Sinteza**

\$x **Sinteza** \$x **Inhibitori**

\$x **Sinteza** \$x **Regulacija**

\$x **Specijacija** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Spektri**

\$x **Stabilnost**

\$x **Standardi** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Struktura**

\$x **Svojstva**

\$x **Terapijska primjena** (Dopuštena geo. podjela)

Ne koristi se uz odrednicu **Lijekovi** i odrednice za pojedina ne lijekove i grupe lijekova. Ne koristi se uz odrednicu **Ljekovite biljke**. Koristi se odrednica **Farmakoterapija** za terapijsku primjenu lijekova općenito.

\$x **Terapijska primjena** \$x **Administracija**

Koristi se samo uz pojedina ne kemikalije i grupe kemikalija koji nisu lijekovi. Za pojedina ne lijekove i grupe lijekova koristi se --**Administracija**; --**Kontrolirano otpuštanje**; --**U inkovitost**; --**Nuspojave** i --**Testiranje**, direktno uz odrednicu za lijek(ove).

\$x **Terapijska primjena** \$x **Kontrolirano otpuštanje** (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se samo uz pojedina ne kemikalije i grupe kemikalija koji nisu lijekovi. Za pojedina ne lijekove i grupe lijekova koristi se --**Administracija**; --**Kontrolirano otpuštanje**; --**U inkovitost**; --**Nuspojave** i --**Testiranje** direktno uz odrednicu za lijek(ove).

\$x **Terapijska primjena** \$x **Nuspojave** (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se samo uz pojedina ne kemikalije i grupe kemikalija koji nisu lijekovi. Za pojedina ne lijekove i grupe lijekova koristi se --**Administracija**; --**Kontrolirano otpuštanje**; --**U inkovitost**; --**Nuspojave** i --**Testiranje** direktno uz odrednicu za lijek(ove).

\$x **Terapijska primjena** \$x **Testiranje**

Koristi se samo uz pojedina ne kemikalije i grupe kemikalija koji nisu lijekovi. Za pojedina ne lijekove i grupe lijekova koristi se --**Administracija**; --**Kontrolirano otpuštanje**; --**U inkovitost**; --**Nuspojave** i --**Testiranje** direktno uz odrednicu za lijek(ove).

\$x **Terapijska primjena** \$x **U inkovitost** (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se samo uz pojedina ne kemikalije i grupe kemikalija koji nisu lijekovi. Za pojedina ne lijekove i grupe lijekova koristi se --**Administracija**; --**Kontrolirano otpuštanje**; --**U inkovitost**; --**Nuspojave** i --**Testiranje** direktno uz odrednicu za lijek(ove).

\$x **Testiranje**

Koristi se direktno uz pojedina ne lijekove i grupe lijekova za testiranje njihovog djelovanja, u inkovitosti itd. Za testiranje drugih kemikalija kao lijekova, koristi se --**Terapijska primjena**--**Testiranje**, npr.

Inzulin--**Terapijska primjena**--**Testiranje**.

\$x **Testovi toksinosti** (Dopuštena geo. podjela)

- \$x **Tlak pare** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Toksikologija** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Toksikologija** \$v **Biografije**
- \$x **Toksikologija** \$x **Dobni faktori** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Toksikologija** \$x **Izvještavanje** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Toplinska svojstva** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Toplinska vodljivost** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Topljivost** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Transportna svojstva** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Tvrdo lemljenje** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **U inak zračenja** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **U inkovitost** (Dopuštena geo. podjela)

Ne koristiti uz **Bakar** ili **Inzulin**. Koristiti samo uz pojedina ne lijekove i grupe lijekova, npr. **Anestetici--Administracija; Antibiotici--Kontrolirano otpuštanje; Analgetici--U inkovitost; Talidomid--Nuspojave; Oralni kontraceptivi--Nuspojave**. Za pojedina ne kemikalije i grupe kemikalija koje nisu lijekovi koristiti se --**Terapijska primjena--Administracija; --Terapijska primjena--Kontrolirano otpuštanje; --Terapijska primjena--U inkovitost; i Terapijska primjena--Nuspojave**.

- \$x **Uzorkovanje** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Viskoznost** (Dopuštena geo. podjela)

Ne koristi se uz **Bakar** ili **Inzulin**. Koristi se uz druge kemikalije, ako je prikladno.

- \$x **Zamor** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Zavarivanje** (Dopuštena geo. podjela)

H 1149.5 Kolonije

OGLEDNA ODREDNICA: Velika Britanija--Kolonije

1. Dodatna odrednica - Kolonije. Dodatna odrednica -**Kolonije** koristi se uz imena zemalja za djela u kojima se općenito raspravlja o kolonijama koje su pod upravom tih zemalja, primjerice, **Francuska--Kolonije; Japan--Kolonije; Rim-Kolonije**.

Dodatna odrednica --**Kolonije** ne koristi se za djela o pojedinačnim kolonijama. Za ta djela, kao odrednica, koristi se ime kolonije s odgovarajućom dodatnom odrednicom ili tematska odrednica s dodatnom odrednicom imena kolonije, primjerice, **Indija--Politička povijest--1919.-1947.**

2. Odrednice tipa [tema]--[država]. Složenim odrednicama oblikovanim s vodećom tematskom odrednicom i geografskom dodatnom odrednicom može se dodijeliti dodatna odrednica --**Kolonije**, primjerice, **Poštanske marke--Velika Britanija--Kolonije**.

3. Odrednice tipa [država]-Kolonije. Uz odrednice tipa [**država**]-**Kolonije** mogu se, po potrebi, dodijeliti odgovarajuće tematske odrednice i geografske odrednice za šire geografske entitete, primjerice, **Italija--Kolonije--Trgovina; Njemačka--Kolonije--Afrika; Francuska--Kolonije--Oceanija--Ekonomski uvjeti; Španjolska--Kolonije--Amerika**.

4. Dodatna odrednica --Politika i vlast. (koristi se za razdoblje nakon Drugog svjetskog rata)

Dodatna odrednica --**Politika i vlast** ne koristi se uz odrednicu tipa [**država**]**--Kolonije**. Za kolonijalnu politiku i vladu koristi se dodatna odrednica --**Administracija**, primjerice, **Portugal--Kolonije--Administracija**; **Velika Britanija-Kolonije-Amerika-Administracija**.

DOPUŠTENE GEOGRAFSKE DODATNE ODREDNICE UZ --Kolonije:

\$z Afrika

\$z Amerika

\$z Azija

\$z Oceanija

A - Ž (Kolonije)

TEMATSKÉ DODATNE ODREDNICE:

\$x Društveni uvjeti

\$x Društveni život i običaji

\$x Ekonomska politika

\$x Ekonomski uvjeti

\$x Emigracija i imigracija

\$x Geografija

\$x Granice (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Obrana

\$x Opisi i putovanja

\$x Otkrića i istraživanja

\$x Povijest

\$x Rasni odnosi

\$x Religija

\$x Religiozni život i običaji

\$x Službenici i zaposlenici

\$x Ruralni uvjeti

\$x Socijalna politika

\$x Stanovništvo

\$x Trgovina (*Dopuštena geo. podjela*)

H 1150 Bolesti

OGLEDNE ODREDNICE: **Karcinom; Tuberkuloza**

VRSTE ODREDNICA OBUHVA ENIH OGLEDNOM ODREDNICOM: Odrednice za pojedine bolesti, vrste bolesti i druga medicinska stanja, uključujući i abnormalnosti, funkcionalne poremećaje, psihičke poremećaje, manifestacije bolesti te rane i ozljede. Kategorija uključuje bolesti životinja i bolesti uvijek, ali ne uključuje biljne

bolesti.

Primjeri: **Gastritis; Downov sindrom, Maligna hipertermija svinja, Bol, Poremećaji spavanja, Shizofrenija, Sportske ozljede, Salmoneloze u peradi, Virusne bolesti.**

Uključene su i odrednice za dijelove tijela s višenamjenskim dodatnim odrednicama za bolesti, ozljede ili druga patološka stanja iz popisa za organe i regije tijela H 1164, primjerice, **Mozak--Apsces, Dojka--Karcinom, Jetra--Bolesti, Spolni organi--Infekcije, Mozak--Ozljede**; i odrednice za kemikalije s višenamjenskom dodatnom odrednicom **--Metabolizam--Poremećaji**, npr., **Kalcij--Metabolizam--Poremećaji; Lipidi--Metabolizam--Poremećaji**. Nisu obuhvaćene odrednice za medicinske i kirurške postupke i opća odrednica **Bolesti**.

NSK praksa:

Ako uz ovu kategoriju oglednih odrednica postoji odgovarajuća dodatna odrednica, a u bazi podataka je izražena frazna odrednica i taj oblik frazne odrednice se ne želi mijenjati, izražuje se opća vidi uputnica od složene odrednice s odgovarajućom dodatnom odrednicom.

Opća vidi uputnica, od ekvivalentnog oblika višenamjenske dodatne odrednice, izražuje se prema [H 195](#), ako uputnica ne postoji. Ako se oblik odrednice mijenja, vidi [H 193](#) za izmjene odrednica u bibliografskoj bazi podataka.

A - Ž (Bolesti)

\$x **Adjuvantna terapija** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Ajurvedska terapija** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Alternativna terapija** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Bolesnici** (Dopuštena geo. podjela)

Ne koristi se **--Bolesnici** uz kronična stanja i invalidnosti ako je za klase osoba izražena odrednica koja uključuje kronična stanja i invalidnost, primjerice, koristi se **Slijepo osobe [ne Slijepo a--Bolesnici]; Kronično bolesne osobe [ne Kronične bolesti--Bolesnici]; Gluhe osobe, [ne Gluho a--Bolesnici]; Osobe s duševnim smetnjama, [ne Psihiki poremećaji--Bolesnici]**. Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x **Bolnice** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Cijepljenje** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Cijepljenje** \$x **Komplikacije** (Dopuštena geo. podjela)

Za daljnje podjele dodatnih odrednica **--Komplikacije, --Recidiv, --Kirurgija--Komplikacije**, i **--Cijepljenje--Komplikacije** koriste se dodatne odrednice s ovog popisa.

\$x **Citodijagnostika** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Citopatologija** (Dopuštena geo. podjela)

Ne koristi se **--Kriokirurgija, --Citopatologija, --Endoskopska kirurgija, --Snimanje, --Intervencijska radiologija, --Laserska kirurgija, --Magnetska rezonancija, --Patofiziologija, --Radionuklidno snimanje, --Reoperacija, --Spektroskopsko snimanje, --Kirurgija, --Tomografija i --Ultrazvučna dijagnostika** uz odrednica tipa **[dio tijela]--Bolesti**. Koristi se **[dio tijela]--Kriokirurgija, [dio tijela]--Patofiziologija, [dio tijela]--Kirurgija**, vidi [H 1164](#).

\$x **Diferencijalna terapija** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Dijagnostika** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Dijetna terapija** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Dijetna terapija** \$v **Recepti**

\$x **Dobni faktori** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Dozimetrijska terapija** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Ekološki aspekti** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Endokrini aspekti**

\$x **Endoskopska kirurgija** (Dopuštena geo. podjela)

Ne koristi se --Kriokirurgija, --Citopatologija, --Endoskopska kirurgija, --Snimanje, --Intervencijska radiologija, --Laserska kirurgija, --Magnetska rezonancija, --Patofiziologija, --Radionuklidno snimanje, --Reoperacija, --Spektroskopsko snimanje, --Kirurgija, --Tomografija i --Ultrazvu na dijagnostika uz odrednica tipa [*dio tijela*]--Bolesti. Koristi se [*dio tijela*]--Kriokirurgija, [*dio tijela*]--Patofiziologija, [*dio tijela*]--Kirurgija, vidi [H 1164](#).

\$x **Epidemiologija**

\$x **Etiologija**

\$x **Farmakoterapija** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Farmakoterapija** \$x **Komplikacije** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Fizikalna terapija** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Fototerapija** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Geneti ki aspekti**

\$x **Genska terapija** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Histopatologija**

\$x **Homeopatska terapija** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Hormonska terapija** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Imunodijagnostika** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Imunološki aspekti**

\$x **Imunoscintigrafija** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Imunoterapija** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Intervencijska radiologija** (Dopuštena geo. podjela)

Ne koristi se --Kriokirurgija, --Citopatologija, --Endoskopska kirurgija, --Snimanje, --Intervencijska radiologija, --Laserska kirurgija, --Magnetska rezonancija, --Patofiziologija, --Radionuklidno snimanje, --Reoperacija, --Spektroskopsko snimanje, --Kirurgija, --Tomografija i --Ultrazvu na dijagnostika uz odrednica tipa [*dio tijela*]--Bolesti. Koristi se [*dio tijela*]--Kriokirurgija, [*dio tijela*]--Patofiziologija, [*dio tijela*]--Kirurgija, vidi [H 1164](#).

\$x **Intraoperativna radioterapija** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Izveštavanje** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Kemoprofilaksa** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Kiroprakti arska terapija** (Dopuštena geo. podjela)

Ne koristi se uz **Karcinom** i **Tuberkulozu**. Koristi uz ostale bolesti, ako je prikladno, primjerice, **Lumbalni sindrom**--Kiroprakti arska terapija.

\$x **Kirurgija** (Dopuštena geo. podjela)

Ne koristi se --Kriokirurgija, --Citopatologija, --Endoskopska kirurgija, --Snimanje, --Intervencijska

radiologija, --Laserska kirurgija, --Magnetska rezonancija, --Patofiziologija, --Radionuklidno snimanje, --Reoperacija, --Spektroskopsko snimanje, --Kirurgija, --Tomografija i --Ultrazvu na dijagnostika uz odrednica tipa [dio tijela]--Bolesti. Koristi se [dio tijela]--Kriokirurgija, [dio tijela]--Patofiziologija, [dio tijela]--Kirurgija, vidi [H.1164](#).

\$x Kirurgija \$x Komplikacije (Dopuštena geo. podjela)

Za daljnje podjele dodatnih odrednica **--Komplikacije, --Recidiv, --Kirurgija—Komplikacije, i --Cijepljenje—Komplikacije** koriste se dodatne odrednice s ovog popisa.

\$x Kirurgija \$x Sestrinska skrb (Dopuštena geo. podjela)

\$x Komplikacije (Dopuštena geo. podjela)

Za daljnje podjele dodatnih odrednica **--Komplikacije, --Recidiv, --Kirurgija—Komplikacije, i --Cijepljenje—Komplikacije** koriste se dodatne odrednice s ovog popisa.

\$x Kriokirurgija (Dopuštena geo. podjela)

Ne koristi se **--Kriokirurgija, --Citopatologija, --Endoskopska kirurgija, --Snimanje, --Intervencijska radiologija, --Laserska kirurgija, --Magnetska rezonancija, --Patofiziologija, --Radionuklidno snimanje, --Reoperacija, --Spektroskopsko snimanje, --Kirurgija, --Tomografija i --Ultrazvu na dijagnostika uz odrednica tipa [dio tijela]--Bolesti. Koristi se [dio tijela]--Kriokirurgija, [dio tijela]--Patofiziologija, [dio tijela]--Kirurgija, vidi [H.1164](#).**

\$x Krioterapija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Laserska kirurgija (Dopuštena geo. podjela)

Ne koristi se **--Kriokirurgija, --Citopatologija, --Endoskopska kirurgija, --Snimanje, --Intervencijska radiologija, --Laserska kirurgija, --Magnetska rezonancija, --Patofiziologija, --Radionuklidno snimanje, --Reoperacija, --Spektroskopsko snimanje, --Kirurgija, --Tomografija i --Ultrazvu na dijagnostika uz odrednica tipa [dio tijela]--Bolesti. Koristi se [dio tijela]--Kriokirurgija, [dio tijela]--Patofiziologija, [dio tijela]--Kirurgija, vidi [H.1164](#).**

\$x Mikrobiologija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Molekularna dijagnostika (Dopuštena geo. podjela)

\$x Molekularni aspekti

\$x Osjetljivost (Dopuštena geo. podjela)

\$x Palijativna terapija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Patofiziologija

Ne koristi se **--Kriokirurgija, --Citopatologija, --Endoskopska kirurgija, --Snimanje, --Intervencijska radiologija, --Laserska kirurgija, --Magnetska rezonancija, --Patofiziologija, --Radionuklidno snimanje, --Reoperacija, --Spektroskopsko snimanje, --Kirurgija, --Tomografija i --Ultrazvu na dijagnostika uz odrednica tipa [dio tijela]--Bolesti. Koristi se [dio tijela]--Kriokirurgija, [dio tijela]--Patofiziologija, [dio tijela]--Kirurgija, vidi [H.1164](#).**

\$x Patogeneza

Ne koristi se uz **Karcinom**; umjesto toga koristi se **Karcinogeneza**.

\$x Pravna regulativa (Dopuštena geo. podjela)

Vidi [H.1154.5](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.

\$x Prehrambeni aspekti (Dopuštena geo. podjela)

\$x Prevencija

\$x Prevencija \$x Procjena potreba (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Prognoza** (Dopuštena geo. podjela)

\$x Psihološki aspekti

Koristi se [**bolesť**]**--Psihološki aspekti**, umjesto [**bolesť**]**--Bolesnici--Psihologija**. Dodatna odrednica **--Psihološki aspekti** ne koristi se uz odrednice za psihološka stanja ili psihoze, primjerice uz odrednicu **Mani no-depresivna psihoza**.

\$x **Psihosomatski aspekti** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Radioimunoterapija** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Radionuklidno snimanje** (Dopuštena geo. podjela)

Ne koristi se **--Kriokirurgija, --Citopatologija, --Endoskopska kirurgija, --Snimanje, --Intervencijska radiologija, --Laserska kirurgija, --Magnetska rezonancija, --Patofiziologija, --Radionuklidno snimanje, --Reoperacija, --Spektroskopsko snimanje, --Kirurgija, --Tomografija i --Ultrazvu na dijagnostika** uz odrednica tipa [**dio tijela**]**--Bolesti**. Koristi se [**dio tijela**]**--Kriokirurgija, [dio tijela]--Patofiziologija, [dio tijela]--Kirurgija**, vidi [H 1164](#).

\$x **Radioterapija** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Radioterapija** \$x **Komplikacije** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Rano otkrivanje** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Recidiv** (Dopuštena geo. podjela)

Za daljnje podjele dodatnih odrednica **--Komplikacije, --Recidiv, --Kirurgija—Komplikacije, i --Cijepljenje—Komplikacije** koriste se dodatne odrednice s ovog popisa.

\$x Religijski aspekti

Dodatna odrednica se dalje može dijeliti imenom religije, sekte, sljedbe i vjerske denominacije, primjerice, **--Religijski aspekti--Budizam; --Religijski aspekti--Islam; --Religijski aspekti--Jehovini svjedoci; --Religijski aspekti--Katoli ka crkva**, itd.

\$x **Reoperacija** (Dopuštena geo. podjela)

Ne koristi se **--Kriokirurgija, --Citopatologija, --Endoskopska kirurgija, --Snimanje, --Intervencijska radiologija, --Laserska kirurgija, --Magnetska rezonancija, --Patofiziologija, --Radionuklidno snimanje, --Reoperacija, --Spektroskopsko snimanje, --Kirurgija, --Tomografija i --Ultrazvu na dijagnostika** uz odrednica tipa [**dio tijela**]**--Bolesti**. Koristi se [**dio tijela**]**--Kriokirurgija, [dio tijela]--Patofiziologija, [dio tijela]--Kirurgija**, vidi [H 1164](#).

\$x **Rizinski faktori** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Serodijagnostika** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Sestrinska skrb** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Sezonske promjene** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Smrtnost** (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se [**bolesť**]**--Smrtnost**, umjesto [**bolesť**]**--Bolesnici--Smrtnost**

\$x **Snimanje** (Dopuštena geo. podjela)

Ne koristi se **--Kriokirurgija, --Citopatologija, --Endoskopska kirurgija, --Snimanje, --Intervencijska radiologija, --Laserska kirurgija, --Magnetska rezonancija, --Patofiziologija, --Radionuklidno snimanje, --Reoperacija, --Spektroskopsko snimanje, --Kirurgija, --Tomografija i --Ultrazvu na dijagnostika** uz odrednica tipa [**dio tijela**]**--Bolesti**. Koristi se [**dio tijela**]**--Kriokirurgija, [dio tijela]--Patofiziologija, [dio tijela]--Kirurgija**, vidi [H 1164](#).

\$x **Snimanje magnetskom rezonancijom** (Dopuštena geo. podjela)

Ne koristi se --Kriokirurgija, --Citopatologija, --Endoskopska kirurgija, --Snimanje, --Intervencijska radiologija, --Laserska kirurgija, --Magnetska rezonancija, --Patofiziologija, --Radionuklidno snimanje, --Reoperacija, --Spektroskopsko snimanje, --Kirurgija, --Tomografija i --Ultrazvu na dijagnostika uz odrednica tipa [*dio tijela*]--Bolesti. Koristi se [*dio tijela*]--Kriokirurgija, [*dio tijela*]--Patofiziologija, [*dio tijela*]--Kirurgija, vidi [H 1164](#).

\$x **Spektroskopsko snimanje** (*Dopuštena geo. podjela*)

Ne koristi se --Kriokirurgija, --Citopatologija, --Endoskopska kirurgija, --Snimanje, --Intervencijska radiologija, --Laserska kirurgija, --Magnetska rezonancija, --Patofiziologija, --Radionuklidno snimanje, --Reoperacija, --Spektroskopsko snimanje, --Kirurgija, --Tomografija i --Ultrazvu na dijagnostika uz odrednica tipa [*dio tijela*]--Bolesti. Koristi se [*dio tijela*]--Kriokirurgija, [*dio tijela*]--Patofiziologija, [*dio tijela*]--Kirurgija, vidi [H 1164](#).

\$x **Spolni faktori** (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x **Terapija** (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x **Terapija \$x Komplikacije** (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x **Terapija tjelevoježbom** (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x **Termoterapija** (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x **Tomografija** (*Dopuštena geo. podjela*)

Ne koristi se --Kriokirurgija, --Citopatologija, --Endoskopska kirurgija, --Snimanje, --Intervencijska radiologija, --Laserska kirurgija, --Magnetska rezonancija, --Patofiziologija, --Radionuklidno snimanje, --Reoperacija, --Spektroskopsko snimanje, --Kirurgija, --Tomografija i --Ultrazvu na dijagnostika uz odrednica tipa [*dio tijela*]--Bolesti. Koristi se [*dio tijela*]--Kriokirurgija, [*dio tijela*]--Patofiziologija, [*dio tijela*]--Kirurgija, vidi [H 1164](#).

\$x **Transmisija** (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x **Ultrazvu na dijagnostika** (*Dopuštena geo. podjela*)

Ne koristi se --Kriokirurgija, --Citopatologija, --Endoskopska kirurgija, --Snimanje, --Intervencijska radiologija, --Laserska kirurgija, --Magnetska rezonancija, --Patofiziologija, --Radionuklidno snimanje, --Reoperacija, --Spektroskopsko snimanje, --Kirurgija, --Tomografija i --Ultrazvu na dijagnostika uz odrednica tipa [*dio tijela*]--Bolesti. Koristi se [*dio tijela*]--Kriokirurgija, [*dio tijela*]--Patofiziologija, [*dio tijela*]--Kirurgija, vidi [H 1164](#).

\$x **Životinjski modeli** (*Dopuštena geo. podjela*)

H 1151 Obrazovne ustanove: pojedinačne obrazovne ustanove

OGLEDNA ODREDNICA: Filozofski fakultet (Zagreb)

VRSTE ODREDNICA OBUHVA ENIH OGLEDNOM ODREDNICOM: Odrednice za imena pojedina njih obrazovnih ustanova ukljuuju sve razine i vrste tih ustanova i sustave koji su ustanovljeni kao korporativna tijela u autoriziranoj bazi imena. *Primjeri:* Arhitektonski fakultet (Zagreb); Ekonomsko-komercijalna visoka škola (Zagreb); eska zakladni škola Jana Amose Komenskeho (Daruvar); Gimnazija A. G. Matoš (akovo); Centar za studij bibliotekarstva, dokumentacije i informativnih znanosti (Zagreb); Otvoreno sveu ilište (Zagreb); Veleu ilište (Dubrovnik); Škola narodnog zdravlja "Andrija Štampar" (Zagreb); Sveu ilište (Zagreb). Kategorija ne ukljuuje odrednice za vrste obrazovnih ustanova, vidi [H 1151.5](#).

VEZA NA H 1105: Višenamjenske dodatne odrednice koje se koriste uz imena pojedina njih korporativnih tijela, [H](#)

[1105](#), prikladne su i za korištenje uz pojedinačne obrazovne ustanove, ako nema kolizije. Ovaj popis sadrži dopunske dodatne odrednice prikladne za korištenje uz obrazovne ustanove.

NSK praksa:

Ako uz ovu kategoriju oglednih odrednica postoji odgovarajuća dodatna odrednica, a u bazi podataka je izrađena frazna odrednica i taj oblik frazne odrednice se ne želi mijenjati, izrađuje se općenito a vidi uputnica od složene odrednice s odgovarajućom dodatnom odrednicom.

Općenito a vidi uputnica, od ekvivalentnog oblika višenamjenske dodatne odrednice, izrađuje se prema [H 195](#), ako uputnica ne postoji. Ako se oblik odrednice mijenja, vidi [H 193](#) za izmjene odrednica u bibliografskoj bazi podataka.

A - Ž (Pojedinačne obrazovne ustanove)

\$x Administracija

\$x Akademski stupnjevi

\$x Alumni (*Dopuštena geo. podjela*)

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Brucosi

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Diplomanti

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Diplomski studij

\$x Disertacije **\$v Priručnici za izradu**

\$x Dobro činitelji

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Etički kodeks

\$x Financije

\$x Ispiti

\$x Javne službe

\$x Jezik

\$x Kurikulum

\$x Kurikulum **\$x Pregled predmeta**

\$x Maskote

\$x Nastavnici

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Nastavnički smještaj

\$x Nemiri

Vidi [H 1078](#) za upute o datumu u dodatnim odrednicama za pojedinačne događaje.

\$x Orkestri

\$x Otvoreni upis

\$x Parkiranje

\$x **Pjevački zborovi**

\$v **Pogledi iz zraka**

\$v **Propisi**

\$x **Razredbeni ispiti**

\$x **Sanitarni poslovi**

\$x **Sportovi**

Ne koriste se odrednice za pojedinačne sportove, primjerice, --**Košarka**; --**Nogomet** itd.

\$x **Stipendije**

\$x **Strani studenti**

Vidi [H.1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x **Stručno osoblje**

Vidi [H.1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x **Studenti**

Vidi [H.1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x **Studenti** \$v **Godišnjaci**

\$x **Studentski smještaj**

\$x **Studentski štrajk**

Vidi [H.1078](#) za upute o datumu u dodatnim odrednicama za pojedinačne događaje.

\$x **Školarina**

\$x **Upis**

\$x **Upisni uvjeti**

Odrednice o upisnim uvjetima iz određenog predmeta mogu se označavati daljnjom podjelom prema predmetu, primjerice, **Filozofski fakultet (Zadar)--Upisni uvjeti--Sociologija**.

\$x **Zaklade**

\$x **Zaposlenici**

Vidi [H.1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x **Zgrade**

\$x **Zgrade** \$x **Prenamjena**

\$x **Zgrade** \$x **Pristupni dizajn**

H 1151.5 Obrazovne ustanove: vrste obrazovnih ustanova

OGLEDNE ODREDNICE: Sveučilišta; Fakulteti

VRSTE ODREDNICA OBUHVA ENIH OGLEDNOM ODREDNICOM: Odrednice za vrste obrazovnih ustanova uključuju sve razine i vrste tih ustanova. *Primjeri* : **Osnovne škole**; **Srednje škole**; **Privatne škole**; **Medicinski fakulteti**; **Gimnazije**; **Škole stranih jezika**. Kategorija ne uključuje odrednicu **Škole** niti odrednice za pojedinačne imenovane obrazovne ustanove obuhvaćene u [H.1151](#).

NSK praksa:

Ako uz ovu kategoriju oglednih odrednica postoji odgovarajuća dodatna odrednica, a u bazi podataka je izrađena frazna odrednica i taj oblik frazne odrednice se ne želi mijenjati, izrađuje se općenito i vidi uputnica od složene

odrednice s odgovarajućom dodatnom odrednicom.

Opisna vidi uputnica, od ekvivalentnog oblika višenamjenske dodatne odrednice, izražuje se prema [H 195](#), ako uputnica ne postoji. Ako se oblik odrednice mijenja, vidi [H 193](#) za izmjenjene odrednice u bibliografskoj bazi podataka.

A - Ž (Vrste obrazovnih ustanova)

\$x Administracija

\$x Administracija \$x Pravna regulativa (*Dopuštena geo. podjela*)

Vidi [H 1154.5](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.

\$x Akreditacija (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Alumni (*Dopuštena geo. podjela*)

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$v Arhiva

\$x Decentralizacija (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Diplomski studij

\$x Diplomski studij \$x Ispiti

\$x Ekološki aspekti (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Financije

\$x Financije \$x Pravna regulativa (*Dopuštena geo. podjela*)

Vidi [H 1154.5](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.

\$x Imena

\$x Integracije (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Ispiti

Odrednice o ispitima iz određenog predmeta mogu se označavati s daljnjom podjelom prema predmetu, primjerice, **Osnovne škole--Ispiti--Matematika**.

\$x Ispiti \$x Pravna regulativa (*Dopuštena geo. podjela*)

Vidi [H 1154.5](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.

\$x Izborni predmeti

\$x Javne službe

\$x Komunikacijski sustavi

\$x Komunikacijski sustavi \$x Vanjsko ugovaranje usluga (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Korupcija (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Kurikulum (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Kurikulum \$x Pregled predmeta

\$x Nastavnici

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Ocjenjivanje i rangiranje (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Odlaganje otpada (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Odsjeci

\$x Otvoreni upis (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Planiranje

\$x Poslovno upravljanje

\$x Pravna regulativa (Dopuštena geo. podjela)

Vidi [H 1154.5](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.

\$x Povlastice i imunitet

\$x Prijem \$x Pravna regulativa (Dopuštena geo. podjela)

Vidi [H 1154.5](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.

\$x Priznavanje te ajeva (Dopuštena geo. podjela)

\$x Ra unovodstvo

\$x Razredbeni ispiti

\$x Razredbeni ispiti \$x Pravna regulativa (Dopuštena geo. podjela)

Vidi [H 1154.5](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.

\$x Razredbeni ispiti \$v Vodi i

\$x Religija

\$x Revizija

\$x Revizija \$x Pravna regulativa (Dopuštena geo. podjela)

Vidi [H 1154.5](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.

\$x Sanitarni poslovi

\$x Sigurnosne mjere (Dopuštena geo. podjela)

\$x Službe pomo i (Dopuštena geo. podjela)

\$x Službe pomo i \$x Vanjsko ugovaranje usluga (Dopuštena geo. podjela)

\$x Službe za promicanje zdravlja (Dopuštena geo. podjela)

\$x Smanjenje otpada (Dopuštena geo. podjela)

\$x Sociološko gledište

\$x Standardi (Dopuštena geo. podjela)

\$x Stru no osoblje

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Upis

\$x Upisni uvjeti

\$x Usluživanje hrane (Dopuštena geo. podjela)

\$x Uvjeti stanovanja (Dopuštena geo. podjela)

\$x Uvjeti za diplomu

\$x Vrednovanje

\$x Zaposlenici

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Znakovlje

\$x Žalbe (Dopuštena geo. podjela)

H 1153 Industrije

OGLEDNE ODREDNICE: Gra evinska industrija; Trgovina na malo

VRSTE ODREDNICA OBUHVA ENIH OGLEDNOM ODREDNICOM: Odrednice za vrste industrija, uklju uju i

uslužne industrije koje se temelje na proizvodima, obrtni kim proizvodima ili prirodnim izvorima. *Primjeri:*

Elektronička industrija; Prehrambena industrija; Industrija bezalkoholnih pića; Akvakulturna industrija; Industrija motornih vozila; Industrija visoke tehnologije. Također su uključene i odrednice koje predstavljaju industrije ali u svom nazivu ne sadrže riječ **industrija**, primjerice, **Aeronautika; Trgovina; Turizam**, itd. Ova kategorija ne uključuje imena pojedinačnih proizvođača ili korporacija, kao ni opću odrednicu **Industrije**. Za dodatne odrednice, koje se koriste uz pojedinačne proizvođače i korporacije, vidi [H 1105](#). Ako je moguće nova dodatna odrednica se izražuje uz odrednicu **Građevinska industrija**, ako nije, izražuje se uz odrednicu **Trgovina na malo**.

NSK praksa:

Ako uz ovu kategoriju oglednih odrednica postoji odgovarajuća dodatna odrednica, a u bazi podataka je izražena frazna odrednica i taj oblik frazne odrednice se ne želi mijenjati, izražuje se općenito vidi uputnica od složene odrednice s odgovarajućom dodatnom odrednicom.

Općenito vidi uputnica, od ekvivalentnog oblika višenamjenske dodatne odrednice, izražuje se prema [H 195](#), ako uputnica ne postoji. Ako se oblik odrednice mijenja, vidi [H 193](#) za izmjene odrednica u bibliografskoj bazi podataka.

A - Ž (Industrije)

\$x Automatizacija

\$x Buka

\$x Certifikacija (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Cijene (*Dopuštena geo. podjela*)

Nije dopušteno korištenje uz **Trgovina na malo**. Dodatna odrednica **--Cijene** koristi se uz odrednice za proizvode, robe itd. Uz odrednice za industrije koristi se samo ako nedostaje općenito odrednica za proizvode određene industrije.

\$x Cijene \$x Državna politika (*Dopuštena geo. podjela*)

Nije dopušteno korištenje uz **Trgovinu na malo**. Dodatna odrednica **--Cijene** koristi se uz odrednice za proizvode, robe itd. Uz odrednice za industrije koristi se samo ako nedostaje općenito odrednica za proizvode određene industrije.

\$x Cijene \$x Pravna regulativa (*Dopuštena geo. podjela*)

Za daljnju podjelu dodatnih odrednica uz pravne teme, vidi [H 1154.5](#). Nije dopušteno korištenje uz **Trgovina na malo**. Dodatna odrednica **--Cijene** koristi se uz odrednice za proizvode, robe itd. Uz odrednice za industrije koristi se samo ako nedostaje općenito odrednica za proizvode određene industrije.

\$x Deregulacija (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Dokumenti

\$x Dozvole (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Dozvole \$x Naknade (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Državna politika (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Državni nadzor (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Državno vlasništvo (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Ekološki aspekti (Dopuštena geo. podjela)

\$x Ekonometrijski modeli

\$x Elektri na oprema (Dopuštena geo. podjela)

\$x Elektroni na oprema (Dopuštena geo. podjela)

\$x Energetska učinkovitost (Dopuštena geo. podjela)

\$x Financije

\$x Financije \$x Pravna regulativa (Dopuštena geo. podjela)

Za daljnju podjelu uz pravne teme, vidi [H 1154.5](#).

\$x Industrijski kapacitet (Dopuštena geo. podjela)

\$x Informacijska tehnologija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Informacijske službe

\$x Informacijske službe \$x Pravna regulativa (Dopuštena geo. podjela)

Za daljnju podjelu uz pravne teme, vidi [H 1154.5](#).

\$x Integracije (Dopuštena geo. podjela)

\$x Isplativost

\$x Kapitalna ulaganja (Dopuštena geo. podjela)

\$x Komunikacijski sustavi

\$x Kontrola dima (Dopuštena geo. podjela)

\$x Kontrola kvalitete

\$x Kontrola prašine (Dopuštena geo. podjela)

\$x Kontrola proizvodnje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Kontrola robnih fondova (Dopuštena geo. podjela)

\$x Kreditne sposobnosti

\$x Kontrola troškova

\$x Korisne usluge (Dopuštena geo. podjela)

\$x Korupcija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Lokacija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Menadžment

\$x Menadžment \$x Participacija zaposlenika (Dopuštena geo. podjela)

\$x Menadžment \$x Participacija zaposlenika \$x Pravna regulativa (Dopuštena geo. podjela)

Za daljnju podjelu uz pravne teme, vidi [H 1154.5](#).

\$x Materijalno poslovanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Napajanje električnom energijom (Dopuštena geo. podjela)

\$x Nesreće (Dopuštena geo. podjela)

\$x Obrambene mjere (Dopuštena geo. podjela)

\$x Opuštanje energije (Dopuštena geo. podjela)

\$x Odlaganje otpada (Dopuštena geo. podjela)

\$x Oprema i pribor

Nije dopušteno koristiti uz **Gravitacijska industrija**.

\$x Opskrba vodom

\$x Osiguranje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Osiguranje \$x Pravna regulativa (Dopuštena geo. podjela)

Za daljnju podjelu uz pravne teme, vidi [H 1154.5](#).

\$x Planiranje

\$x Podugovoranje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Politi ka aktivnost (Dopuštena geo. podjela)

\$x Pravna regulativa (Dopuštena geo. podjela)

Za daljnju podjelu uz pravne teme, vidi [H 1154.5](#).

\$x Primjerena tehnologija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Privatizacija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Procjena troškova (Dopuštena geo. podjela)

Nije dopušteno koristiti uz **Gra evinska industrija i Trgovina na malo**. Koristi se uz druge industrije, ako je prikladno, za određivanje cijene gra enja, instalacija, itd. ili za procjenu troškova cjelokupnih poslova, primjerice, **Aeronauti ke industrije--Procjena troškova**.

\$x Produktivnost kapitala (Dopuštena geo. podjela)

\$x Produktivnost rada (Dopuštena geo. podjela)

\$x Profesionalna orijentacija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Protupožarna zaštita (Dopuštena geo. podjela)

\$x Proizvodni standardi (Dopuštena geo. podjela)

\$x Ra unovodstvo

\$x Ra unovodstvo \$x Pravna regulativa (Dopuštena geo. podjela)

Za daljnju podjelu uz pravne teme, vidi [H 1154.5](#).

\$x Revizija

\$v Robne marke

\$x Robni fondovi

Nije dopušteno koristiti uz **Trgovina na malo**.

\$x Samoregulacija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Sanitacija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Sezonske promjene (Dopuštena geo. podjela)

\$x Sigurnosne mjere

\$x Sigurnosni propisi (Dopuštena geo. podjela)

Za daljnju podjelu uz pravne teme, vidi [H 1154.5](#).

\$x Slobodna radna mjesta (Dopuštena geo. podjela)

\$x Smanjenje otpada (Dopuštena geo. podjela)

\$x Socijalni aspekti (Dopuštena geo. podjela)

\$x Specifikacije (Dopuštena geo. podjela)

Koristi se uz industrije samo u slu ajevima kada rasprava o specifikacijama nije ograni ena na jedan proizvod određene industrije. Koristi se uz odrednice za proizvode, robe itd., za specifikacije pojedina nog proizvoda.

\$x Standardi (Dopuštena geo. podjela)

\$x Statisti ke metode

\$x Statisti ke službe

\$x Strano vlasništvo

\$x Subvencije (Dopuštena geo. podjela)

\$x Tehnološke inovacije (Dopuštena geo. podjela)

\$v Telefonski imenici

\$x Troškovi

\$x Upravljanje izvorima informacija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Upravljanje ljudskim potencijalima

\$x Upravljanje rizicima (Dopuštena geo. podjela)

\$x Vertikalna integracija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Vlasništvo (Dopuštena geo. podjela)

\$x Vojni aspekti (Dopuštena geo. podjela)

Nije dopušteno korištenje uz industrije vezane uz vojsku.

\$x Zalihe (Dopuštena geo. podjela)

Nije dopušteno koristiti uz **Trgovina na malo**.

\$x Zaposlenici

Za daljnju podjelu uz klase osoba, vidi [H 1100](#).

\$x Zaposlenici \$x Bolesti (Dopuštena geo. podjela)

\$x Zaposlenici \$x Medicinska skrb (Dopuštena geo. podjela)

\$x Zaposlenici \$x Mirovine (Dopuštena geo. podjela)

\$x Zaposlenici \$x Mirovine \$x Pravna regulativa (Dopuštena geo. podjela)

Za daljnju podjelu uz pravne teme, vidi [H 1154.5](#).

\$x Zaposlenici \$x Opisi poslova (Dopuštena geo. podjela)

\$x Zaposlenici \$x Ponuda i potražnja (Dopuštena geo. podjela)

\$x Zaposlenici \$x Pravni status (Dopuštena geo. podjela)

Za daljnju podjelu uz pravne teme, vidi [H 1154.5](#).

\$x Zaposlenici \$x Stručno usavršavanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Zaposlenici \$x U inak tehnoloških inovacija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Zaposlenici \$x Zdravlje i higijena (Dopuštena geo. podjela)

\$x Zaštitne mjere (Dopuštena geo. podjela)

\$x Zdravstveni aspekti (Dopuštena geo. podjela)

H 1154 Jezici

OGLEDNE ODREDNICE: Engleski jezik; Hrvatski jezik

VRSTE ODREDNICA OBUHVA ENIH OGLEDNOM ODREDNICOM: Odrednice ove kategorije obuhvaćaju pojedine jezike i grupe jezika, uključujući i imenovana narječja i umjetne jezike. Također su uključene odrednice oblikovane korištenjem višenamjenske dodatne odrednice --**Jezici** uz imena etničkih grupa i imena zemalja, gradova, itd.

Primjeri: Danski jezik; Indoeuropski jezici; Navajo jezici; Kajkavsko narječje; Esperanto;

Sjevernoamerički Indijanci--Jezici; Gabon--Jezici; Pula--Jezici. Kategorija ne uključuje odrednicu Jezik i jezici.

UVODNA NAPOMENA: Popis dodatnih odrednica uz jezike prijevod je s engleskog jezika. Obzirom na strukturne razlike među jezicima, i osobito među grupama jezika, nisu sve dodatne odrednice odgovarajuće uz svaki jezik, pa tako niti uz hrvatski. Koriste se samo one dodatne odrednice koje su odgovarajuće uz jezik koji je predmet djela.

NSK praksa:

Ako uz ovu kategoriju oglednih odrednica postoji odgovarajuća dodatna odrednica, a u bazi podataka je izrađena frazna odrednica i taj oblik frazne odrednice se ne želi mijenjati, izrađuje se općenito a vidi uputnica od složene odrednice s odgovarajućom dodatnom odrednicom. *Primjer:*

150 ## \$a Engleski jezik za arhitekte

450 ## \$a Engleski jezik \$x Konverzacijski i frazeološki priručnici za arhitekte

Objašnjenje: Dodatna odrednica --**Konverzacijski i frazeološki priručnici** je odgovarajuća dodatna odrednica uz jezike, kontrolirana oglednom odrednicom, ali se zbog uobičajene prakse u NSK, koriste se već oblikovane odrednice, npr. **Engleski jezik za agronome; [jezik] za arhitekte; [jezik] za knjižni are**, itd. Ne koristi se: --**Konverzacijski i frazeološki priručnici za arhitekte**, itd. Obavezno se upisuje uputnica kao u primjeru iznad. Općenito vidi uputnica, od ekvivalentnog oblika višenamjenske dodatne odrednice, izrađuje se prema [H 195](#). Ako se oblik odrednice mijenja, vidi [H 193](#) za izmjene odrednica u bibliografskoj bazi podataka.

NOVE DODATNE ODREDNICE: Ako je potrebno, i kad god je moguće, nove dodatne odrednice izrađuju se uz odrednicu **Hrvatski jezik**, ako nije moguće, izrađuju se uz **češki jezik**, za pojedinačne jezike, ili uz odrednicu **Slavenski jezici**, za grupe jezika.

DODATNE ODREDNICE ZA VREMENSKA RAZDOBLJA

1. Općenito pravilo. Ako dodatne odrednice za vremensko razdoblje, oblikovane uz Hrvatski jezik, nisu prikladne dodatne odrednice za neki drugi jezik, oblikuju se odgovarajuće dodatne odrednice uz neki drugi jezik. Za praksu dodjele vremenskih odrednica kao vodećih i kao dodatnih odrednica vidi [H 620](#).

2. Detaljnija podjela iza vremenske dodatne odrednice. Tematske i formalne dodatne odrednice koje su validne za hrvatski jezik mogu se koristiti pod bilo kojom vremenskom dodatnom odrednicom, primjerice, **Hrvatski jezik--19. st.--Etimologija--Imena**.

3. Vremenske dodatne odrednice oblikovane uz hrvatski jezik.

\$y 9. st.

\$y 10. st.

\$y 11. st.

\$y 12. st.

\$y 13. st.

\$y 14. st.

\$y 15. st.

\$y 16. st.

\$y 17. st.

\$y 18. st.

\$y 19. st.

\$y 20. st.

\$y 21. st.

4. Vremenske dodatne odrednice uz engleski jezik.

\$y 450-1100

\$y 1100-1500

\$y 1500-1700

\$y 18. st.

\$y 19. st.

\$y 20. st.

\$y 21. st.

A - B (H 1154 Jezici)

\$x Abeceda

\$x Abeceda \$x Religijski aspekti

Dodatna odrednica se dalje može dijeliti imenom religije, sekte, sljedbe i vjerske denominacije, primjerice, --Religijski aspekti--Budizam; --Religijski aspekti--Islam; --Religijski aspekti--Jehovini svjedoci; --Religijski aspekti--Katolička crkva, itd.

\$x Afiksi

\$x Akronimi

Koristi se samo uz grupe jezika.

\$x Akronimi \$v Rječnici

Koristi se samo uz grupe jezika.

\$x Akustička fonetika

\$x Anafora

\$x Analogija

\$x Antonimi

\$x Antonimija

\$x Apozicija

\$x Arhaizmi

\$x Asindeton

\$x Aspiracija (fonetika)

\$x Atribut

\$x Augmentativi

\$x Broj

\$x Brojevi

C - D (H 1154 Jezici)

- \$v itanke
- \$x lan
- \$x estice
- \$x Deiksa
- \$x Deklinacija
- \$x Deminutivi
- \$x Diftongi
- \$x Dijakritici
- \$x Dijalektologija
- \$x Diskursna analiza

E - H (H 1154 Jezici)

- \$x Eponimi
- \$x Epiteti
- \$x Etimologija
- \$x Etimologija \$x Imena
- \$x Eufemizam
- \$x Figure govora
- \$x Fleksija
- \$x Fonemi
- \$x Fonetika
- \$x Fonologija
- \$x Frazemi
- \$x Frazeologija
- \$x Generativna gramatika
- \$x Glagoli
- \$x Glagolska skupina
- \$x Glagolska vremena
- \$x Glagolske imenice
- \$x Glagolski pridjevi
- \$x Glagolski prilozi
- \$x Glagolski vid
- \$x Glagolsko stanje
- \$x Globalizacija
- \$x Govorni engleski *(Dopuštena geo. podjela)*
- \$x Govorni hrvatski *(Dopuštena geo. podjela)*
- [\$a Engleski jezik \$x Govorni engleski
- \$a Hrvatski jezik \$x Govorni hrvatski] *(Dopuštena geo. podjela)*
- \$x Gramati ke kategorije
- \$x Gramatika

- \$x Gramatikalizacija
- \$x Hijat
- \$x Historijska gramatika
- \$x Homonimi

I - L (H 1154 Jezici)

- \$x Idiomi
- \$x Imenice
- \$x Imenska skupina
- \$x Imperativ
- \$x Infinitiv
- \$x Infinitivne konstrukcije
- \$x Interpunkcija
- \$x Izgovor
- \$x Izgovor stranih govornika
- \$x Jat
- \$x Jednosložne riječi
- \$v Klasifikacija

Koristi se samo uz grupe jezika.

- \$x Kolokacija
- \$x Komparacija
- \$x Komparativna fonologija
- \$x Komparativna fonologija \$x [jezik]
- \$x Komparativna fonologija \$x Francuski jezik
- \$x Komparativna gramatika
- \$x Komparativna gramatika \$x [jezik]
- \$x Komparativna gramatika \$x Francuski jezik
- \$x Kompjutorom podržano učenje
- \$x Kompjutorom podržano učenje \$x Strani govornici
- \$x Kondicionali
- \$x Konektori (lingvistika)
- \$x Kongruencija (gramatika)
- \$x Kontekst
- \$v Konverzacijski i frazeološki priručnici
- \$x Konjunktiv
- \$x Koordinirane strukture
- \$x Korijen
- \$x Korištenje
- \$x Kratice
- \$x Kvantifikatori

\$x Labijalizacija
\$x Leksik
\$x Leksikografija
\$x Leksikologija
\$x Lokativ

M - O (H 1154 Jezici)

\$x Me usobna razumljivost
\$x Metonimija
\$x Modalnost
\$x Morfologija
\$x Morfonologija
\$x Naglasci i naglašavanje
\$x Narje ja *(Dopuštena geo. podjela)*
\$x Narje ja \$x Ekavski govori
\$x Narje ja \$x Fonetika
\$x Narje ja \$x Fonologija
\$x Narje ja \$x Gramatika
\$x Narje ja \$x ljevakovski govori
\$x Narje ja \$x lkavski govori
\$x Narje ja \$x Istraživanje *(Dopuštena geo. podjela)*
\$x Narje ja \$x Istraživanje \$x Pravna regulativa *(Dopuštena geo. podjela)*
\$x Narje ja \$x Leksikologija
\$x Narje ja \$x Me usobna razumljivost
\$x Narje ja \$x Morfologija
\$x Narje ja \$v Rje nici
\$x Narje ja \$x Sintaksa
\$x Narje ja \$v Tekstovi
\$x Nastava i u enje *(Dopuštena geo. podjela)*
\$x Nastava i u enje \$x Hrvatski govornici
\$x Nastava i u enje \$x Dvojezi na metoda
\$x Nastava i u enje \$x Kurikulum
\$x Nastava i u enje \$x Osnovna škola *(Dopuštena geo. podjela)*
\$x Nastava i u enje \$x Predškolska dob *(Dopuštena geo. podjela)*
\$x Nastava i u enje \$x Srednja škola *(Dopuštena geo. podjela)*
\$x Nastava i u enje \$x Strani govornici
\$x Nastava i u enje \$x Strani govornici \$x Audiovizualna pomagala
\$x Nastava i u enje \$v Visoko školstvo *(Dopuštena geo. podjela)*
\$x Nebrojive rije i
\$x Negacija

- \$x Neologizmi
- \$x Neupravni govor
- \$x Nove riječi
- \$x Obilježnost
- \$x Objekt
- \$x Tvorba riječi
- \$x Odlomci
- \$x Odnosne rečenice
- \$x Odrečenost
- \$x Onomatopajske riječi
- \$x Opscene riječi

P - R (H 1154 Jezici)

- \$x Padeži
- \$x Padežna gramatika
- \$x Palatalizacija
- \$x Parafraza
- \$x Pasiv
- \$x Pisanje
- \$v Pismeni radovi i vježbe
- \$x Pogreške u upotrebi
- \$x Polisemija
- \$x Pomoćni glagoli
- \$x Poredbene rečenice
- \$x Poslovni engleski
 - [*\$a* Engleski jezik *\$x* Poslovni engleski] itd.
- \$x Posuđenice i tuđice
- \$x Posuđenice i tuđice *\$x* Anglicizmi
- \$x Posuđenice i tuđice *\$x* Germanizmi
- \$x Posuđenice i tuđice *\$x* Grecizmi
- \$x Posuđenice i tuđice *\$x* Hungarizmi
- \$x Posuđenice i tuđice *\$x* Orijentalizmi
- \$x Posuđenice i tuđice *\$x* Rusizmi
- \$x Posuđenice i tuđice *\$x* Srbizmi
- \$x Posuđenice i tuđice *\$x* Talijanizmi
- \$x Posuđenice i tuđice *\$x* Turcizmi
- \$x Posvojnost
- \$x Poštalice
- \$x Povijest

\$x Povratnost

\$x Pravopis

\$x Predikat

\$x Prevođenje (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Prevođenje \$x [jezik na koji se prevodi]

\$x Prevođenje \$x Hrvatski jezik

\$x Pridjevi

\$x Prijedlozi

\$x Prijelaznost

\$x Prilozi

\$x Profesionalna orijentacija (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Prozodijska analiza

\$x Rečenice

\$x Red riječi

\$x Reforma

\$x Regionalizmi

\$x Rekcija

\$x Religijski aspekti

Dotatna odrednica se dalje može dijeliti imenom religije, sekte, sljedbe i vjerske denominacije, primjerice, --**Religijski aspekti--Budizam**; --**Religijski aspekti--Islam**; --**Religijski aspekti--Jehovini svjedoci**; --**Religijski aspekti--Katolička crkva**, itd.

\$x Referencija

\$x Retorika

\$x Riječi iz poezije

\$x Ritam

\$v Rječnici

\$x Rod

S - T (H 1154 Jezici)

\$x Samoglasnici

\$x Semantika

\$x Sinonimi i antonimi

\$x Sintaksa

\$x Složenice

\$x Socijalni aspekti (*Dopuštena geo. podjela*)

Ne koristi se uz [mjesto]--**Jezici**. Koristi se **Sociolingvistika--[mjesto]**.

\$x Spektralna analiza (fonetika)

\$x Spolne razlike (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Srodne riječi

\$x Standardizacija

\$x Stil

\$x Strani elementi

\$x Strani govornici

\$x Strojno prevođenje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Sufiksi i prefiksi

\$x Suglasnici

\$x Sure enice

\$x Tehnički engleski

[*\$a* Engleski jezik *\$x* Tehnički engleski]

[*\$a* Hrvatski jezik *\$x* Tehnički hrvatski] itd.

\$x Testiranje sposobnosti (Dopuštena geo. podjela)

\$x Transkripcija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Transliteracija

\$x Tvorba riječi

U - Ž (H 1154 Jezici)

\$v Udžbenici

\$v Udžbenici za strane govornike

\$v Udžbenici za strane govornike *\$x* Hrvatski jezik

Koristi se uz sve jezike osim uz hrvatski jezik.

\$x Usvajanje

\$x Utjecaj na [jezik]

\$x Utjecaj na hrvatski jezik

\$x Utjecaj na kurdski jezik

\$x Utjecaj na slavenske jezike

\$x Utjecaj na strane jezike

\$x Velika slova

\$x Versifikacija

Koristi se samo uz moderne jezike.

\$x Veznici

\$x Vokalizacija [uz semitske jezike, uz ostale jezike koristiti *\$x* Samoglasnici]

\$x Vremenske konstrukcije

\$x Vremenske rečenice

\$x Vrste riječi

\$x Zamjenice

\$x Zastarjele riječi

\$x Zbirne imenice

\$x Žargon

H 1154.5 Pravne teme

OGLEDNA ODREDNICA: Radno pravo

VRSTE ODREDNICA OBUHVA ENIH OGLEDNOM ODREDNICOM: Odrednice za pravne teme, primjerice, **Krvni delikti; Parni ni postupak;** odrednice za pravne teme izražene frazama, primjerice, **Religijsko pravo i zakonodavstvo; Kazneno pravo;** tematske odrednice s dodatnim pravnim odrednicama --**Pravna regulativa;** --**Pravni status;** itd.; i --**Sigurnosni propisi;** dodatne pravne odrednice koje se koriste uz imena mjesta, primjerice, --**Meunarodni odnosi--Pravna regulativa.**

Bilješka: Svako novo korištenje dodatne odrednice --Pravna regulativa odobrava Uredništvo predmetnog kataloga.

NSK praksa:

Ako uz ovu kategoriju oglednih odrednica postoji odgovarajuća dodatna odrednica, a u bazi podataka je izražena frazna odrednica i taj oblik frazne odrednice se ne želi mijenjati, izražuje se općenito a vidi uputnica od složene odrednice s odgovarajućom dodatnom odrednicom.

Općenito a vidi uputnica, od ekvivalentnog oblika višenamjenske dodatne odrednice, izražuje se prema [H 195](#), ako uputnica ne postoji. Ako se oblik odrednice mijenja, vidi [H 193](#) za izmjene odrednica u bibliografskoj bazi podataka.

A - Ž (Pravne teme)**\$x Interpretacija i konstrukcija**

Ne koristi se uz odrednicu **Ustavno pravo**. Dodatna odrednica --**Interpretacija i konstrukcija** se odnosi na interpretaciju i subjektivnu interpretaciju.

\$x Istraživanje (Dopuštena geo. podjela)

Dodatna odrednica --**Istraživanje**, uz moguću u daljnju podjelu geografskom dodatnom odrednicom, ako je potrebno, koristi se uz pravne teme u skladu s uobičajenom praksom njenog korištenja uz druge tematske odrednice, primjerice, za prikaze predloženog istraživanja, uključujući i detalje kao što su upravljanje, osobne financije, specifični projekti, metodologija, ciljevi, itd.

\$x Jezik**\$x Kaznene odredbe****\$x Kodifikacija****\$v Obrasci****\$x Operativni troškovi (Dopuštena geo. podjela)****\$x Pravno istraživanje**

Dodatna odrednica --**Pravno istraživanje** koristi se uz odrednice koje su inherentno pravne, uključujući i dodatne odrednice --**Pravna regulativa** ili --**Pravni status**, za djela u kojima se raspravlja o korištenju pravnih istraživanja kao alata, primjerice, sudski izvještaji, norme, itd. u određivanju zakonskog, regulatornog statusa teme o kojoj se raspravlja. *Primjer.* 650 #7 \$a Oporezivanje \$x Pravna regulativa \$z Hrvatska \$x Pravno istraživanje.

\$v Služajevi**\$x Sudska praksa**

\$x Zakonodavna povijest

Dodatna odrednica --**Zakonodavna povijest** može se koristiti i kao višenamjenska dodatna odrednica uz imena pojedina njih zakonodavnih odredbi. *Primjer:* 650 #7 \$a Prora un \$x Pravna regulativa \$z Hrvatska \$x Zakonodavna povijest.

H 1155 Zakonodavna tijela

OGLEDNE ODREDNICE: Hrvatska. Hrvatski sabor; SAD. Congress

VRSTE ODREDNICA OBUHVA ENIH OGLEDNOM ODREDNICOM: Imena pojedina njih zakonodavnih tijela, uključujući i njihove domove, oblikovanih kao korporativna tijela u autoriziranoj imenskoj bazi podataka. *Primjeri:* **Velika Britanija. Parliament; Njemačka. Bundestag; SAD. Congress. House; Kanada. Parliament. House of Commons.** Kategorija ne uključuje odrednicu **Zakonodavna tijela**.

VEZA NA H 1105: Dodatne odrednice na popisu višenamjenskih dodatnih odrednica koje se koriste uz imena pojedina njih korporativnih tijela, vidi [H 1105](#), također su višenamjenske dodatne odrednice uz pojedina na zakonodavna tijela, ako ne postoji kolizija. Ovaj popis sadrži dodatne odrednice koje se koriste samo uz zakonodavna tijela.

NSK praksa:

Ako uz ovu kategoriju oglednih odrednica postoji odgovarajuća dodatna odrednica, a u bazi podataka je izražena frazna odrednica i taj oblik frazne odrednice se ne želi mijenjati, izražuje se općenito vidi uputnica od složene odrednice s odgovarajućom dodatnom odrednicom.

Općenito vidi uputnica, od ekvivalentnog oblika višenamjenske dodatne odrednice, izražuje se prema [H 195](#), ako uputnica ne postoji. Ako se oblik odrednice mijenja, vidi [H 193](#) za izmjene odrednica u bibliografskoj bazi podataka.

A - Ž (Zakonodavna tijela)

\$x Etika

\$x Glasovanje

\$x Glasovanje o povjerenju

\$x Izborne jedinice

\$x Izbori

Ako se izbori odnose na određene izbore dodaje se datum izbora u okrugloj zagradi, primjerice, **Hrvatska. Hrvatski sabor--Izbori (2016.)**.

\$x Isključenje

\$x Izvjestitelji i izvještavanje

\$x Klubovi zastupnika

\$x Komunikacija s biračkim tijelom

\$x Kvalifikacije

\$x Mandatno razdoblje

\$x Mirovine

\$x Objekti

\$x Odbori

\$x Odbori \$v Kazala

\$x Odbori \$v Pravila i praksa

\$x Odbori \$x Sustav senioriteta

\$x Osporavani izbori

\$x Ovlasti i dužnosti

\$x Plaće

\$x Potpredsjednici parlamenta

Vidi H 1100 za daljnje dodatne odrednice koje se koriste uz klase osoba. Ne koristi se uz **SAD. Congress**.

Koristi se uz druga zakonodavna tijela, ako je dodatna odrednica odgovarajuća.

\$x Povlastice i imuniteti

\$x Predsjednici parlamenta

Vidi [H.1100](#) za daljnje dodatne odrednice koje se koriste uz klase osoba.

\$x Prekidanje rasprave

\$x Proračunska sredstva i izdatci

\$x Radijsko emitiranje zasjedanja

\$x Raspuštanje

Ne koristi se uz **SAD. Congress**. Koristi se uz druga zakonodavna tijela, ako je dodatna odrednica odgovarajuća.

\$x Reforma

\$v Rezolucije

\$x Sloboda rasprave

\$x Službenici i zaposlenici

Vidi [H.1100](#) za daljnje dodatne odrednice koje se koriste uz klase osoba.

\$x Službenici i zaposlenici \$x mirovine

\$x Službenici i zaposlenici \$x Plaće

\$x Služba prehrane

\$x Televizijsko emitiranje zasjedanja

\$x Vodstvo

\$x Vođe parlamentarne manjine

\$x Vođe parlamentarne većine

\$x Zajednički odbori

\$x Zasjedanja

H 1155.2 Književnici: grupe književnika

OGLEDNE ODREDNICE: Hrvatski književnici; Engleski književnici

VRSTE ODREDNICA OBUHVA ENIH OGLEDNOM ODREDNICOM. Odrednice za grupe književnika, uključujući i odrednice za grupe književnika s pridjevskim kvalifikatorom. *Primjeri:* **Književnici; Dramatizari; Pjesnici; Ruski pjesnici; Bosanskohercegovački književnici; Arapske pjesnikinje; Slijepi književnici.** Kategorija ne uključuje imena pojedinačnih književnika, koji su obuhvaćeni uputama [H.1110](#). Kategorija također ne uključuje

odrednice tipa [...] **književnost--[...] autori**. Ove odrednice iskazuju dodatnu podjelu određene nacionalne književnosti iji su autori navedena grupa, vidi [H 1156](#).

*Bilješka: Odrednice za grupe književnika oblikovane su pridjevskim kvalifikatorom kako bi se iskazala njihova nacionalnost, etnicitet, jezik ili geografska pripadnost i uz njih je dopuštena geografska podjela. Uz opće odrednice za grupe književnika, primjerice, **Književnici; Dramatizari; Pjesnikinje**, itd. nije dopuštena geografska podjela.*

NSK praksa:

*U NSK se odrednica **Autori** koristi za djela o autorima općenito: glazbenicima, slikarima, književnicima, novinarima, itd. Također se koriste i odrednice za autore s pridjevskim kvalifikatorom, primjerice, **Hrvatski autori; Škotski autori**. S ovim odrednicama se postupa kao s klasama osoba, vidi [H 1110](#).*

VEZA NA H 1100: Dodatne višenamjenske odrednice koje se koriste uz klase osoba, [H 1100](#), mogu se koristiti uz odrednice za grupe književnika, ako nema kolizije između dodatnih odrednica.

NSK praksa :

Ako uz ovu kategoriju oglednih odrednica postoji odgovarajuća dodatna odrednica, a u bazi podataka je izrađena frazna odrednica i taj oblik frazne odrednice se ne želi mijenjati, izrađuje se općenito a vidi uputnica od složene odrednice s odgovarajućom dodatnom odrednicom.

Općenito vidi uputnica, od ekvivalentnog oblika višenamjenske dodatne odrednice, izrađuje se prema [H 195](#), ako uputnica ne postoji. Ako se oblik odrednice mijenja, vidi [H 193](#) za izmjene odrednica u bibliografskoj bazi podataka.

NOVE DODATNE ODREDNICE: Ako je moguće, nova dodatna odrednica izrađuje se uz odrednice **Hrvatski književnici** ili **Engleski književnici**, koje su ogledne odrednice za ovu kategoriju. Iznimno, ako dodatna odrednica nije prikladna, oblikuje se uz odrednicu koja odgovara djelu koje se katalogizira, prema uputama o oblikovanju novih odrednica. Primjerice pojedinačni prijedlozi mogu biti potrebni za vremenske odrednice prije 18. st. ako se odstupa od engleskog predloška.

VREMENSKE DODATNE ODREDNICE:

Bilješka: Vremenske dodatne odrednice ne koristi se uz odrednice za grupe književnika s geografskom podjelom.

Vremenske dodatne odrednice uz grupe hrvatskih književnika odgovaraju vremenskim dodatnim odrednicama uz hrvatsku književnost:

\$y 11.-15. st. [hrvatska srednjovjekovna književnost]

\$y 15.-18. st. [starija hrvatska književnost]

\$y 15. st.

\$y 16. st.

\$y 17. st.

\$y 18. st.

\$y 19. st.

\$y 20. st.

\$y 21. st.

Vremenske dodatne odrednice uz grupe engleskih književnika:

\$y 450.-1100.

\$y 1100-1500.

\$y 1500-1700.

\$y 18 st.

\$y 19 st.

\$y 20 st.

\$y 21 st.

Vremenska podjela uz grupe književnika odgovara vremenskoj podjeli uz književnosti.

TEMATSKJE I FORMALNE DODATNE ODREDNICE

Dodatne odrednice s popisa ispod, kao i odgovarajuće dodatne odrednice s popisa [H 1100](#), mogu se također koristiti uz odrednice tipa [...] književnici--[vremenska dodatna odrednica]:

\$x Estetika

\$x Filozofija

\$v Kronologija

\$x Odnosi sa ženama

\$x Odnosi s muškarcima

\$x Politička aktivnost (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Politički i socijalni pogledi

H 1155.6 Odrednice autor/naslov

OGLEDNE ODREDNICE: Krleža, Miroslav. Balade Petrice Kerempuha; Shakespeare, William. Hamlet

VRSTE ODREDNICA OBUHVA ENIH OGLEDNOM ODREDNICOM: Odrednice za književna djela, ili dijelove književnih djela, koje se oblikuju uz autora. *Primjeri:* Goethe, Johann Wolfgang von. Patnje mladoga Werthera; Alighieri, Alighieri, Dante. *istilište;* Tolstoj, Lev Nikolaevič. Ana Karenjina. Za dodatne odrednice koje se koriste uz jedinstvene naslove, vidi [H 1155.8](#).

NSK praksa:

Ako uz ovu kategoriju oglednih odrednica postoji odgovarajuća dodatna odrednica, a u bazi podataka je izražena frazna odrednica i taj oblik frazne odrednice se ne želi mijenjati, izražuje se općenito a vidi uputnica od složene odrednice s odgovarajućom dodatnom odrednicom.

Op a vidi uputnica, od ekvivalentnog oblika višenamjenske dodatne odrednice, izražuje se prema [H 195](#), ako uputnica ne postoji. Ako se oblik odrednice mijenja, vidi [H 193](#) za izmjene odrednica u bibliografskoj bazi podataka.

POSEBNE ODREDBE: Dodatne odrednice s popisa [H 1095](#) autorizirane za op u primjenu uz sve predmetne odrednice, primjerice --**Bibliografija** ili --**Izložbe**, ili uz pojedina ne naslove (autor/naslov ili jedinstveni naslov) primjerice, --**Konkordancije** ili --**Izvori**, također se mogu koristiti kao višenamjenske dodatne odrednice uz književna djela. Dodatne odrednice koje se koriste uz književna djela oblikovane uz autore su u bliskom odnosu s dodatnim odrednicama koje se koriste uz imena pojedina njih književnika, vidi [H 1110](#). Za op e interpretacije i kritike nekog djela koristi se odrednice [autor]. [naslov]. Ako je potrebno izraziti neki drugi aspekt književne analize, dodjeljuje se druga dopunska odrednica za autora s odgovarajućom dodatnom odrednicom. *Primjer.*

600 17 \$a Diderot, Denis \$t Fatalist Jacques i njegov gospodar

600 17 \$a Diderot, Denis \$x Književni likovi \$x Žene

\$v **Ilustracije**

\$x **Kritika teksta**

\$v **Slikovna djela**

Koristi se za djela sastavljena od slika ili drugih vizualnih prikaza, umetnutih u djelo, kao fizičkih objekata.

H 1155.8 Književna djela koja se vode pod naslovom

OGLEDNA ODREDNICA: Hasanaginica

VRSTE ODREDNICA OBUHVA ENIH OGLEDNOM ODREDNICOM: Odrednice za jedinstvene naslove pojedina njih anonimnih književnih djela. *Primjeri:* **Slovo meštra Polikarpa; Tisu u i jedna no** . Za sadržajnu katalogizaciju anonimnih svetih knjiga, vidi [H 1188](#). Za dodatne odrednice koje se koriste uz odrednice autor/naslov, vidi [H 1155.6](#).

NSK praksa:

Ako uz ovu kategoriju oglednih odrednica postoji odgovarajuća dodatna odrednica, a u bazi podataka je izražena frazna odrednica i taj oblik frazne odrednice se ne želi mijenjati, izražuje se op a vidi uputnica od složene odrednice s odgovarajućom dodatnom odrednicom.

Op a vidi uputnica, od ekvivalentnog oblika višenamjenske dodatne odrednice, izražuje se prema [H 195](#), ako uputnica ne postoji. Ako se oblik odrednice mijenja, vidi [H 193](#) za izmjene odrednica u bibliografskoj bazi podataka.

POSEBNE ODREDBE: Dodatne odrednice na popisu višenamjenskih dodatnih odrednica op e primjene, [H 1095](#), autorizirane su uz predmete op enito, primjerice, --**Bibliografije** ili --**Izložbe**, ili uz pojedina na djela (autor/naslov ili naslov), primjerice, --**Konkordancije** ili --**Izvori**, također se koriste i uz jedinstvene naslove književnih djela. Za navedene dodatne odrednice koje se koriste i uz književne autore, vidi [H 1110](#). Dodatna odrednica

--**Interpretacije i kritike** ne koristi se uz predmetnu odrednicu za naslov djela. Ako se sadržaj djela odnosi na interpretacije i kritike općenito, koristi se samo naslov djela, bez dodatnih odrednica.

A - Ž (Književna djela koja se vode pod naslovom)

\$x Adaptacije

Ne zamijeniti s dodatnom odrednicom --**Prilagodba**. Tematska dodatna odrednica --**Adaptacije** koristi se za djela o adaptacijama anonimnih književnih djela. Predmetno se ne obrađuju pojedinačne adaptacije, pa se *formalna* dodatna odrednica --**Adaptacije** i s njom povezane dodatne odrednice *ne* koriste.

\$x Autorstvo

\$x Filmske adaptacije

\$v Ilustracije

\$x Jezik

\$x Jezik \$v Rječnici

\$x Književni likovi

\$x Kritika teksta

\$x Parodije

Koristi se uz književna djela koja se vode pod naslovom za djela o šaljivim imitacijama ili o parodijama nekog slavnog književnog djela, s namjerom da se postigne humoristički učinak. Predmetno se ne obrađuju pojedinačne parodije ili imitacije, pa se *formalna* dodatna odrednica --**Parodije** i s njom povezane dodatne odrednice *ne* koriste.

\$x Prijevodi

Tematske dodatne odrednice --**Prijevodi** i --**Prijevodi--[jezik]**, primjerice, --**Prijevodi--Engleski jezik** koriste se za djela o prijevodima. Predmetno se ne obrađuju pojedini prijevodi/prevedeni naslovi, pa se *formalna* dodatna odrednica --**Prijevodi** i s njom povezane dodatne odrednice *ne* koriste.

\$x Prijevodi \$x Povijest i kritika

\$x Recepcija (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Rukopisi

\$v Rukopisi \$v Faksimili

\$x Scenske izvedbe

\$x Stil

\$x Televizijske adaptacije

Tematska dodatna odrednica --**Televizijske adaptacije** koristi se za djela o televizijskim adaptacijama. Predmetno se ne obrađuju pojedine televizijske adaptacije, pa se *formalna* dodatna odrednica --**Televizijske adaptacije** i s njom povezane dodatne odrednice *ne* koriste.

\$x Utjecaj

\$x Versifikacija

H 1156 Književnosti

OGLEDNE ODREDNICE: Hrvatska književnost; Engleska književnost

VRSTE ODREDNICA OBUHVA ENIH OGLEDNOM ODREDNICOM: Obuhvaćene su tri zasebne grupe popisa

višenamjenskih dodatnih odrednica koje se koriste uz odrednice za pojedina ne književnosti i književne žanrove tih književnosti, kao što su: **Švedska književnost; Francuska drama; Njemački esej; Englesko epsko pjesništvo; Kineska kratka priča; Hrvatski povijesni roman; Hrvatska ženska književnost**, itd., s ograničenjima navedenim u svakoj grupi. Odgovarajuće dodatne odrednice mogu se koristiti i uz odrednice koje su oblikovane višenamjenskom dodatnom odrednicom --**Književnosti** uz imena regija i zemalja, primjerice, **Amerika--Književnosti**. Kategorija ne uključuje opću odrednicu **Književnost**, opće odrednice za književne žanrove bez pridjevskih kvalifikatora, kao što su **Drama** ili **Pjesništvo** i književne žanrove koji ne pripadaju beletristici, kao što je **Znanstvena literatura**.

Popisi dodatnih odrednica navedeni su redoslijedom: vremenske dodatne odrednice, grupe autora i tematske i formalne dodatne odrednice. Redoslijed sugerira i odgovarajuće i redoslijed ovih elemenata pri oblikovanju predmetnih odrednica za književnost.

*Bilješka: Odrednicama za pojedina ne književnosti i književne žanrove oblikovane s nacionalnim, etničkim ili jezičnim kvalifikatorima, mogu se dodavati geografske dodatne odrednice, npr. **Hrvatska književnost--Crna Gora; Englesko pjesništvo--Irska; Kineska kratka priča--Tajvan**. Odrednice za književne žanrove s geografskim dodatnim odrednicama, mogu se dalje dijeliti tematskim i formalnim dodatnim odrednicama iz grupe III, primjerice, **Kineska kratka priča--Tajvan--Prijevodi--Engleski jezik**. Vremenske dodatne odrednice i dodatne odrednice za grupe autora iz grupe I i grupe II, ne smiju se kombinirati u jednoj složenoj odrednici s geografskom dodatnom odrednicom. Umjesto toga, dodjeljuje se druga dopunska odrednica kako bi se iskazali svi aspekti, primjerice, **Kineska kratka priča--Tajvan--Prijevodi--Engleski jezik i Kineska književnost-- 21. st.--Prijevodi--Engleski jezik [ne Kineska kratka priča--Tajvan--21. st.--Prijevodi--Engleski jezik ili Kineska književnost--Tajvan--21. st.--Prijevodi--Engleski jezik]**.*

NSK praksa:

Ako uz ovu kategoriju oglednih odrednica postoji odgovarajuća dodatna odrednica, a u bazi podataka je izrađena frazna odrednica i taj oblik frazne odrednice se ne želi mijenjati, izrađuje se opća vidi uputnica od složene odrednice s odgovarajućom dodatnom odrednicom.

Opća vidi uputnica, od ekvivalentnog oblika višenamjenske dodatne odrednice, izrađuje se prema [H 195](#), ako uputnica ne postoji. Ako se oblik odrednice mijenja, vidi [H 193](#) za izmjene odrednica u bibliografskoj bazi podataka.

I. VREMENSKE DODATNE ODREDNICE:

Uz vremenske dodatne odrednice mogu se koristiti tematske i formalne odrednice iz grupe III, s naznačenim izuzetcima. Vremenske dodatne odrednice ne koriste se s dodatnim odrednicama za grupe autora iz grupe II, i uz odrednice za književnosti ili književne žanrove s geografskim dodatnim odrednicama. Vremenske dodatne odrednice koriste se samo poslije odrednica za pojedine književnosti ili šire književne žanrove, odrednice u obliku **[...] književnost, [...] fikcija, [...] drama, [...] pjesništvo, [...] esej** ili **[...] proza**. Vremenske dodatne odrednice ne koriste se uz odrednice koje su kvalificirane imenom jezika u okrugloj zagradi, primjerice, **Indijska književnost (engleski jezik)**.

Navedene vremenske dodatne odrednice izvedene su iz prakse obrade hrvatske i engleske književnosti i koristi ih se uz druge književnosti, ako su odgovarajuće. Ako nisu odgovarajuće oblikuju se specifično na razdoblja uz te pojedinačne književnosti i književne žanrove.

Vremenske dodatne odrednice uz englesku književnost i žanrove (bez periodizacije za dramu):

\$y 450.-1100.

\$y 1100.-1500.

\$y 1500.-1700.

\$y 18. st.

\$y 19. st.

\$y 20. st.

\$y 21.st.

Vremenske dodatne odrednice uz englesku dramu:

\$y do 1500.

\$y 1500.-1600.

\$y 17. st.

\$y 1660.-1700.

\$y 18. st.

\$y 19. st.

\$y 20. st.

\$y 21. st.

Vremenske dodatne odrednice uz hrvatsku književnost i žanrove:

Period se u hrvatskoj književnosti iskazuje stoljećima. U 20. i 21. st. period se može iskazivati i desetljećima, npr. Hrvatska književnost—2000.-2010.

\$y 11.-15. st. [hrvatska srednjovjekovna književnost]

\$y 15.-18. st. [starija hrvatska književnost]

\$y 15. st.

\$y 16. st.

\$y 17. st.

\$y 18. st.

\$y 19. st.

\$y 20. st.

\$y 21. st.

II. GRUPE AUTORA KAO DODATNE ODREDNICE:

Višenamjenske dodatne odrednice, popis ispod, koriste se uz sve književnosti ili šire književne žanrove, za pobliže označavanje književnosti određene nacionalnim ili jezičnim pridjevom, primjerice, **Engleska književnost--Keltski književnici** ili **Američka književnost--Talijanski književnici**. Dodatne odrednice za grupe autora mogu se detaljnije dijeliti s bilo kojom tematskom ili formalnom dodatnom odrednicom iz grupe III, ali se ne mogu kombinirati kao složene predmetne odrednice s vremenskim dodatnim odrednicama iz grupe I. Niti koristiti uz odrednice za književne žanrove s geografskim dodatnim odrednicama, npr. uz odrednice oblika **ileanska književnost--Hrvatski književnici** ne koristi se vremenska niti geografska dodatna odrednica.

Slijede i ovaj obrazac izrade složenih predmetnih odrednica s dodatnim odrednicama za grupe književnika, nove dodatne odrednice oblikuju se *samo za nacionalne, etničke ili religijske* grupe u nekoj zemlji, vidi i [H.351](#) točke 2 i 3. Primjerice, za djela o afroameričkim književnicama koje pripadaju američkoj književnosti oblikuje se odrednica **Američka književnost--Afroameričke književnice**; ili za djela o hrvatskim književnicima koji pripadaju ileanskoj književnosti oblikuje se odrednica **ileanska književnost--Hrvatski književnici**.

Za grupe književnika koji žive izvan zemlje, a obično ih se povezuje s književnosti kojoj oni doprinose, koristi se dodatna geografska odrednica uz književnosti, primjerice, **europska književnost--Kanada; Hrvatska književnost--Bosna i Hercegovina; Romska književnost--Mađarska**.

Dodatne odrednice kojima se iskazuju religijske grupe, primjerice, **--Katolički književnici; --Budistički književnici**, itd., koriste se ako su autori eksplicitno navedeni kao pripadnici neke religije, a književnosti uz koju se dodjeljuju nisu nužno vezane uz religijske teme. Primjerice, odrednica **Bosanskohercegovačka književnost--Muslimanski književnici** dodjeljuje se književnosti bosanskohercegovačkih muslimana. Djela o književnosti s religijskim temama oblikuje se fraznom odrednicom, primjerice, **Američko kršćansko pjesništvo; Hrvatsko katoličko pjesništvo**.

Književnosti nezavisnih naroda Afrike, Azije i Pacifika oblikuju se s nacionalnim ili regionalnim pridjevom i s kvalifikatorom za jezik u okrugloj zagradi, po potrebi, primjerice, **Afrička književnost (portugalski jezik); Indijski roman (engleski jezik)**.

\$x Alžirski autori

\$x Arapski autori

\$x Armenski autori

\$x Azijski autori

\$x Bangladeški autori

\$x Baskijski autori

\$x Beduinski autori

\$x Bengalski autori

\$x Bjelotinski autori

\$x Budistički autori

\$x Crnogorski autori

Ne koristi se uz odrednicu Američka književnost i njene žanrove.

\$x ehoslovački autori

- \$x** eški autori
- \$x** Dravidski autori
- \$x** Druzijski autori
- \$x** Džainski autori
- \$x** Europski autori
- \$x** Finski autori
- \$x** Grčki autori
- \$x** Hinduistički autori
- \$x** Indijanski autori
- \$x** Irski autori
- \$x** Islandski autori
- \$x** Japanski autori
- \$x** Jorupski autori
- \$x** Judeokršćanski autori
- \$x** Južno Azijski autori
- \$x** Kalvinistički autori
- \$x** Karipski autori
- \$x** Katalonski autori
- \$x** Katolički autori
- \$x** Keltski autori
- \$x** Kineski autori
- \$x** Kirgiski autori
- \$x** Autori (muškarci)
- \$x** Korejski autori
- \$x** Kršćanski autori
- \$x** Kurdski autori
- \$x** Kvekerski autori
- \$x** Luksemburški autori
- \$x** Luteranski autori
- \$x** Maarski autori
- \$x** Manjinski autori
- \$x** Maorski autori
- \$x** Marathski autori
- \$x** Menonitski autori
- \$x** Metodistički autori
- \$x** Mongolski autori
- \$x** Mormonski autori
- \$x** Muslimanski autori
- \$x** Njemački autori
- \$x** Partski autori
- \$x** Paštunski autori
- \$x** Perzijski autori
- \$x** Poljski autori

- \$x **Protestantski autori**
- \$x **Puritanski autori**
- \$x **Rumunjski autori**
- \$x **Sindhski autori**
- \$x **Slovački autori**
- \$x **Strani autori**
- \$x **Škotski autori**
- \$x **Talijanski autori**
- \$x **Turkijski autori**
- \$x **Turkmenski autori**
- \$x **Turski autori**
- \$x **Ukrajinski autori**
- \$x **Velški autori**
- \$x **Židovski autori**

Bilješka: Prema potrebi izražuju se istovrsne dodatne odrednice za grupe autora.

III. TEMATSKJE I FORMALNE DODATNE ODREDNICE:

Višenamjenske dodatne odrednice, popis ispod, mogu se koristiti uz vremenske dodatne odrednice iz grupe I. i uz grupe književnika iz grupe II., s naznačenim iznimkama. Također se mogu koristiti i uz odrednice za književne žanrove s geografskim dodatnim odrednicama.

Dodatne odrednice oblika **–[...] utjecaji** koriste se za označavanje utjecaja koji se mogu smatrati izvanjskim/stranim u odnosu na predmetnu književnost.

A - Ž (Književnosti)

\$x Adaptacije

\$x Afrički utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Američki utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Antički utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Arapski utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Audioadaptacije

\$x Australijski utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Azijski utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$v Bibliografija

\$x Brazilski utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Budisti ki utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Cenzura (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x eški utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Egipatski utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Engleski utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Europski utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Eksplikacija

\$x Filmske adaptacije

\$x Finski utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Francuski utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Galicijski utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Glazbene adaptacije

\$x Glazbene adaptacije \$x Povijest i kritika

\$x Gr ki utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Hebrejski utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$v Ilustracije

\$x Indijanski utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Indijski utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$z Inozemstvo

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice, uz grupe književnika i imena mjesta.

\$z Inozemstvo \$x Povijest i kritika

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice, uz grupe književnika i imena mjesta.

\$x Iranski utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Irski utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Islamski utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Izvori

\$x Japanski utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Jidiš utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Karipski utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Keltski utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Kineski utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$v Komparativne studije

Dodatna odrednica koristi se za iskazivanje uzajamnih veza i odnosa dviju nacionalnih književnosti. Oblikuju se odrednice tipa [...] **književnost--[...] književnost--Komparativne studije**. Uvijek se izražuju dvije odrednice, za svaku pojedinačnu književnost. Prva odrednica se izražuje prema abecednom redoslijedu naziva književnosti. Primjerice, **Hrvatska književnost--Talijanska književnost--Komparativne studije** i **Talijanska književnost--Hrvatska književnost--Komparativne studije**. Ako

se sadržaj djela odnosi na nekoliko pojmova u komparaciji, izražuje se odrednica tipa [...] **književnost--Komparativne studije**, primjerice, **Hrvatska književnost--Komparativne studije**. Ne koristi se za niže razine podjele književnosti.

\$x Konfucijanski utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$v Konkordancije

\$v Kronologija

\$x Kršćanski utjecaji

\$x Kritika teksta

\$x Latinskoamerički utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Majanski utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Maršalski utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Mediteranski utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Meksički utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Memoriranje

\$x Mikenski utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Nakladništvo (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Njemački utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Periodizacija

\$x Perzijski utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Poljski utjecaji

\$x Portugalski utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Povijest i kritika

\$x Prijevodi

Koristi se i s dodatnom odrednicom za jezik za prijevode određene književnosti na neki pojedinačni jezik ili grupu jezika, primjerice **--Prijevodi--Engleski jezik; --Prijevodi--Hrvatski jezik; --Prijevodi--Germanski jezici.**

\$x Provansalski utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Prva izdanja

\$x Prva izdanja \$v Bibliografija

\$x Recepcija (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Rimski utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Rukopisi

\$x Rumunjski utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Ruski utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Sanskrtski utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Skandinavski utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Slavenski utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Slovački utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Sovjetski utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Srednjovjekovni utjecaji

\$x Staronorveški utjecaji

\$x Strani utjecaji

Ne koristi se uz dodatne vremenske odrednice.

\$x Šamanski utjecaji

\$x Škotski utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

odrednici.

\$x Španjolski utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Tajski utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Talijanski utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Taoistički utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Televizijske adaptacije

\$x Teme i motivi

\$x Turski utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Ukrajinski utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Urdski utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

\$x Zapadni utjecaji

Ne koristi se uz vremenske dodatne odrednice i uz odrednice za književnosti identificirane u dodatnoj odrednici.

H 1158 Materijali

OGLEDNE ODREDNICE: Beton; Metali

VRSTE ODREDNICA OBUHVA ENIH OGLEDNOM ODREDNICOM: Odrednice za pojedinačne materijale i vrste materijala. *Primjeri:* **Dentalni materijali; Staklo; Lamelirani metali; Plastika; Šperplova; Porozni materijali.**

Uključene su i odrednice oblikovane uz dodatnu odrednicu **--Materijali** koje se koriste uz znanstvene i tehničke discipline i uz vrste opreme i građevine, primjerice **Telekomunikacije--Materijali; Svemirske letjelice--Materijali; Nuklearni reaktori--Materijali**. Kategorija ne uključuje odrednicu **Materijali**. Ova kategorija ima određena preklapanja s kategorijom za kemikalije ([H 1149](#)). S odrednicama za pojedinačne tvari i vrste tvari, kao što su, **Polietilen i Obojeni metali** postupa se kao s oglednim odrednicama za materijale ako se o njima raspravlja kao o osnovnim tvarima od kojih se nešto izražuje, uključujući i njihova tehnička svojstva, mogućnosti obrade, prikladnost za korištenje, itd. Ako se o tim tvarima i vrstama tvari raspravlja sa stanovišta njihove kemijske strukture, učinaka, reakcijama, itd. s njima se postupa kao s oglednim odrednicama za kemikalije.

NSK praksa:

Ako uz ovu kategoriju oglednih odrednica postoji odgovarajuća dodatna odrednica, a u bazi podataka je izrađena frazna odrednica i taj oblik frazne odrednice se ne želi mijenjati, izrađuje se općenito prema uputnici od složene odrednice s odgovarajućom dodatnom odrednicom.

Općenito prema uputnici, od ekvivalentnog oblika višenamjenske dodatne odrednice, izrađuje se prema [H_195](#), ako uputnica ne postoji. Ako se oblik odrednice mijenja, vidi [H_193](#) za izmjene odrednica u bibliografskoj bazi podataka.

A -Ž (Materijali)

- \$x **Aditivi** (*Dopuštena geo. podjela*)
- \$x **Akustična svojstva** (*Dopuštena geo. podjela*)
- \$x **Analiza**
- \$x **Anodna oksidacija** (*Dopuštena geo. podjela*)
- \$x **Biokompatibilnost** (*Dopuštena geo. podjela*)
- \$x **Biorazgradnja** (*Dopuštena geo. podjela*)
- \$x **Bojenje**
- \$x **Brzo skrućivanje** (*Dopuštena geo. podjela*)
- \$x **Cijene** (*Dopuštena geo. podjela*)
- \$x **Defekti** (*Dopuštena geo. podjela*)
- \$x **Defekti** \$x **Izvjestavanje** (*Dopuštena geo. podjela*)
- \$x **Dezoksidacija** (*Dopuštena geo. podjela*)
- \$x **Dinamika fluida**
- \$x **Duktilnost**
- \$x **Ekološki aspekti** (*Dopuštena geo. podjela*)
- \$x **Ekstruzija** (*Dopuštena geo. podjela*)
- \$x **Elastična svojstva** (*Dopuštena geo. podjela*)
- \$x **Električna svojstva** (*Dopuštena geo. podjela*)
- \$x **Erozija** (*Dopuštena geo. podjela*)
- \$x **Fiziološki i inak** (*Dopuštena geo. podjela*)
- \$x **Galvanomagnetska svojstva** (*Dopuštena geo. podjela*)
- \$x **Grijanje** (*Dopuštena geo. podjela*)
- \$x **Gustota**
- \$x **Hladna obrada** (*Dopuštena geo. podjela*)
- \$x **Hlađenje** (*Dopuštena geo. podjela*)
- \$x **Ispitivanje gorenja** (*Dopuštena geo. podjela*)
- \$x **Ispitivanje okoliša** (*Dopuštena geo. podjela*)
- \$x **Izgaranje** (*Dopuštena geo. podjela*)
- \$x **Jetkanje** (*Dopuštena geo. podjela*)
- \$x **Kaljenje** (*Dopuštena geo. podjela*)
- \$x **Kavitacijska erozija** (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Kontrola kvalitete

\$x Korozija (Dopuštena geo. podjela)

Ne koristiti se uz odrednicu **Metali**.

\$x Korozijski zamor (Dopuštena geo. podjela)

\$x Krhkost

\$x Krtost (Dopuštena geo. podjela)

\$x Lom (Dopuštena geo. podjela)

\$x Magnetska svojstva (Dopuštena geo. podjela)

\$x Mehani ka svojstva

\$x Metalografija

Ne koristiti uz odrednicu **Metali**. Koristiti samo uz pojedina ne metale i grupe metala.

\$x Metalurgija

Ne koristiti uz odrednicu **Metali**. Koristiti samo uz pojedina ne metale i grupe metala.

\$x Miješanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Mikrobiologija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Mikroskopija (Dopuštena geo. podjela)

Ne koristiti uz odrednicu **Metali**. Koristi se uz pojedine materijale i grupe materijala koji nisu metali. Uz pojedina ne metale i grupe metala koristi se --**Metalografija**.

\$x Mikrostruktura

\$x Nagrizanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Nagrizanje \$x Nusprodukti

\$x Nagrizanje \$x Odlaganje otpada (Dopuštena geo. podjela)

\$x Naponska korozija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Nedestruktivno testiranje (Dopuštena geo. podjela)

\$x O vrš ivanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Oblikovanje

\$x O uvanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Odsumporavanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Odvodnjavanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Opti ka svojstva

\$x Otapanje

\$x Otpornost na abraziju (Dopuštena geo. podjela)

\$x Otpornost na kemikalije

\$x Otpornost na klizanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Otpornost na upijanje

\$x Plasti na svojstva

\$x Postavljanje pumpe (Dopuštena geo. podjela)

\$x Površine

\$x Površine \$x Defekti (Dopuštena geo. podjela)

\$x Površine \$x Opti ka svojstva

\$x Požari i protupožarna zaštita (Dopuštena geo. podjela)

\$x Pravna regulativa (*Dopuštena geo. podjela*)

Vidi [H 1154.5](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.

\$x Prokaljivost (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Prijevoz (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Prijevoz \$x Pravna regulativa (*Dopuštena geo. podjela*)

Vidi [H 1154.5](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.

\$x Propadanje (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Propusnost

\$x Puzanje (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Radioaktivna kontaminacija (*Dopuštena geo. podjela*)

Ne koristiti uz materijale i vrste materijala koji su inherentno radioaktivni.

\$x Radiografija (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Rafiniranje (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Raspucavanje (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Ratna primjena (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Recikliranje (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Religijski aspekti

Dodatna odrednica se dalje može dijeliti imenom religije, sekte, sljedbe i vjerske denominacije, primjerice,

--Religijski aspekti--Budizam; --Religijski aspekti--Islam; --Religijski aspekti--Jehovini svjedoci; --

Religijski aspekti--Katoli ka crkva, itd.

\$x Sadržaj dušika (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Sadržaj helija (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Sadržaj kisika (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Sadržaj kobalta (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Sadržaj tricija (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Sadržaj ugljika (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Sadržaj vodika (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Sadržaj zraka (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Sadržaj zraka \$x Mjerenje

\$x Sadržaj zraka \$x Mjerenje \$x Instrumenti

\$x Specifikacije (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Strojna obradivost

\$x Širenje i kontrakcija (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Termomehani ka obrada (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Termomehani ka svojstva

\$x Testiranje

\$x Testiranje kompresije (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Toksikologija (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Toplinska obrada (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Toplinska svojstva (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Toplinska vodljivost (*Dopuštena geo. podjela*)

- \$x **Toplinski zamor** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Topljivost** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Transportna svojstva** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **U inak lasera** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **U inak niskih temperatura** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **U inak soli** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **U inak temperature** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **U inak visokih temperatura** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **U inak zračenja** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Udarno ispitivanje** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Uključici** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Uzorkovanje** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Viskoznost** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Vlaga** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Vodikova krhkost**
- \$x **Zamor** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Zapaljivost** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Zavarivost** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Završna obrada** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Završna obrada** \$x **Odlaganje otpada** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Završna obrada** \$x **Smanjenje otpada** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Životni vijek** (Dopuštena geo. podjela)

H 1159 Vojne službe

OGLEDNE ODREDNICE:

Hrvatska--Oružane snage

Hrvatska. Hrvatska kopnena vojska

Hrvatska. Hrvatska ratna mornarica

Hrvatska. Hrvatsko ratno zrakoplovstvo i protuzračna obrana

VRSTE ODREDNICA OBUHVA ENIH OGLEDNOM ODREDNICOM: Odrednice za imena pojedinačnih vojnih službi oblikovane kao korporativna tijela u imenskoj autoriziranoj bazi podataka, uključuju i vojne organizacije na državnoj ili regionalnoj razini kao što su narodne garde. Uključene su i predmetne odrednice oblikovane korištenjem višenamjenskih dodatnih odrednica --**Oružane snage** i --**Narodne garde** uz imena regija i zemalja i odrednice izrađene korištenjem --**Oružane snage** uz imena međunarodnih organizacija koje imaju oružane snage. *Primjeri, Velika Britanija. Army; Italija. Marina Militare; Njemačka. Reichssicherheitshauptamt. Geheime Staats-Polizei; Savez Sovjetskih Socijalističkih Republika--Oružane snage; Sjedinjene Države--Narodna garda; Sjedinjene Države--Oružane snage; Zemlje Varšavskog ugovora--Oružane snage.* Kategorija ne uključuje imena podređenih organizacijskih jedinica nižih od grana oružanih snaga, kao što su divizije, pukovnije, bojne, flote ili eskadroni. Isključena su i imena vladinih ustanova odgovornih za djelovanje pojedinih vojnih službi, primjerice, **Hrvatska. Ministarstvo obrane.**

NSK praksa:

Ako uz ovu kategoriju oglednih odrednica postoji odgovarajuća dodatna odrednica, a u bazi podataka je izrađena frazna odrednica i taj oblik frazne odrednice se ne želi mijenjati, izrađuje se općenito prema uputnici od složene odrednice s odgovarajućom dodatnom odrednicom.

Općenito prema uputnici, od ekvivalentnog oblika višenamjenske dodatne odrednice, izrađuje se prema [H_195](#), ako uputnica ne postoji. Ako se oblik odrednice mijenja, vidi [H_193](#) za izmjene odrednica u bibliografskoj bazi podataka.

KLASE OSOBA: Neke dodatne odrednice, na popisu ispod, pripadaju klasama osoba, primjerice, **--Novaci, --Medicinske sestre; --Asninci** i mogu se po potrebi dalje dijeliti višenamjenskim dodatnim odrednicama za klase osoba, vidi [H_1100](#). Dodatne odrednice ove vrste identificirane su popratnim bilješkama.

NOVE DODATNE ODREDNICE: Nove dodatne odrednice izrađuju se uz **Hrvatska--Oružane snage** u svim slučajevima u kojima je to moguće. Ako dodatna odrednica nije logički prikladna uz tu odrednicu izrađuje se uz oglednu odrednicu za određenu granu vojne službe, kada je odrednica potrebna za djelo koje se katalogizira. Primjerice, ako je potrebna nova dodatna odrednica za djelo o određenom ratnom zrakoplovstvu i dodatna odrednica se ne može logički izraditi uz **Hrvatska--Oružane snage**, izrađuje se uz **Hrvatska. Hrvatsko ratno zrakoplovstvo i protuzračna obrana**. Ako je tema predložene nove dodatne odrednice jedinstvena za vojne službe drugih zemalja i ne može se logički izraditi uz ogledne odrednice, izrađuje se uz specifičnu odrednicu koja je potrebna za djelo koje se katalogizira.

VREMENSKE DODATNE ODREDNICE: Dodatne odrednice **--Povijest** i **--Nova enje**, itd. mogu se dalje dijeliti vremenskim dodatnim odrednicama kao za ratove i oružane sukobe u kojima su vojne službe sudjelovale. Dodatne odrednice mogu se oblikovati po uzoru na odrednice za ratove, primjerice, **Velika Britanija. Armed Forces--Povijest--1982.** ili **Sjedinjene Američke Države. Marine Corps--Povijest--1898**. Obavezno se za imena ratova i oružanih sukoba, u kojima su vojne službe sudjelovale, izrađuje druga dopunska odrednica s odgovarajućim tematskim ili geografskim dodatnim odrednicama, primjerice, **Domovinski rat (1991.-1995.)--Vojne operacije; Španjolsko-američki rat (1898)**. Dodatne odrednice koje se koriste uz imena pojedinačnih ratova, vidi [H_1200](#).

POSEBNE ODREDBE: Neke dodatne odrednice, navedene ispod u tekstu, mogu biti ekvivalentne podređenom korporativnom tijelu. Ako pojam postoji kao korporativno tijelo, dodjeljuje se odrednica s dodatnom odrednicom i druga dopunska odrednica za korporativno tijelo, ako se u djelu raspravlja o korporativnom ili organizacijskom aspektu tijela. Primjerice, u Belgiji je topništvo organizacijska jedinica koju zastupa korporativna odrednica **Belgija. Armée. Artillerie**. Za djela o belgijskom topništvu, dodjeljuje se odrednica **Belgija. Armée--Topništvo**. Po potrebi dodjeljuje se druga dopunska odrednica za ime korporativnog tijela. U nekim slučajevima korporativna odrednica je važeća samo u određenom vremenskom razdoblju. Primjerice, Kanada je 1968. ujedinila sve vojne službe u jednu organizaciju. Korporativna odrednica **Kanada. Canadian Armed Forces** koristi se samo za razdoblje nakon 1968. i samo za rasprave o korporativnim ili organizacijskim aspektima tog tijela. Svim djelima o kanadskim vojnim službama, o kojima se raspravlja kao cjelini, dodjeljuje se predmetna odrednica **Kanada--Oružane snage** neovisno o obuhvaćenom vremenskom razdoblju.

A - E (H 1159 Vojne službe)

\$v Arhivi

\$v Biografije

Koristi se za skupne bibliografije koje uključuju različite kategorije pojedinaca koji su povezani s vojnom službom, primjerice, skupna biografija časnika i osoblja koje je primljeno u vojnu službu. Također se koristi za biografije osoba povezanih s vojnom službom, primjerice, --**Afro-Amerikanci**; --**Medicinske sestre**; --**časnici**, itd.

\$v Biografije \$v Portreti

\$x Blagovaonice

\$x Bojenje brodova

\$x Borbena održivost

\$x Brodovi bolnice

\$x Brodski policijski časnici

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Civilne akcije

\$x Civilne funkcije

\$x Civilni zaposlenici

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x časnici

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x časnici Glavnog stožera

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x časnici palube

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x časnici po imenovanju

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x časnici u izmještanju

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x časnički klubovi

\$v časnički priručnici

\$x uvari skladišta

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Demobilizacija

\$x Dentalna skrb (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Dirigenti

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$v Dnevници

\$x Dočasnici

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$v Dočasnički priručnici

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Do asnik skladištar

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Dozvole i dopusti

\$x Ekološki aspekti

\$x Električne instalacije

\$x Elektronički tehničari

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Elektronične instalacije

F - O (H 1159 Vojne službe)

\$x Financije

\$x Financije \$x Pravna regulativa

Vidi [H 1154.5](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.

\$x Fotografi

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Gorivo

\$x Građevinski mehanici

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Homoseksualci

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Imenovanja i umirovljenja

\$z Inozemstvo

\$x Inspekcija

\$x Intendantura

Ne koristi se uz ratne mornarice; uz ratne mornarice koristi se --**Opskrbljivanje**.

\$x Ispiti

\$x Izvještaji o uinkovitosti asnika

\$x Kadeti

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Kadrovska evidencija

\$x Kapelani

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba. Ne koristi se uz [**mjesto**]--**Oružane snage**; koristi se **Vojni kapelani--[mjesto]**.

\$x Kirurzi

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Kirurzi \$x Profesionalni nehaj

\$v Knjige narudžbi

\$x Kolonijalne snage (Dopuštena geo. podjela)

Ne koristi se uz oružane snage Hrvatske, niti uz njene niže vojne službe. Koristi se samo uz vojne službe zemalja koje imaju kolonijalne snage, primjerice, **Velika Britanija. Army--Kolonijalne snage**;

Španjolska. Ejército-Kolonijalne snage.

\$x Komunikacijski sustavi

\$x Kontrola inventara

\$x Kontrola troška

\$x Konjaništvo

Za zemlje u kojima je topništvo, konjaništvo ili pješništvo jedna organizacijska jedinica, dodjeljuje se odrednica za ime korporativnog tijela kao druga dopunska odrednica za raspravu o korporativnim ili organizacijskim aspektima tijela. Vidi to u *Posebne odredbe* u tekstu H 1159.

\$x Konjaništvo \$x Vježbe i taktika

\$x Kopnena potpora

Koristi se samo uz zračne snage; uz druge vojne službe koristi se ~~--Zrakoplovstvo--~~**Kopnena potpora**.

\$x Kotlovni ari

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Krstarenje

Vidi [H 1078](#) za datume u dodatnim odrednicama za pojedinačne događaje.

\$x Liječnici i pregledi (*Dopuštena geografska podjela*)

\$x Letalici asnici

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Letalici kirurzi

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Manevri

\$x Manjine

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Maskote

\$x Medalje

Ne koristi se uz ~~[mjesto]~~**--Oružane snage**.

\$x Medicinska skrb

\$x Medicinska skrb \$x Pravna regulativa

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.

\$x Medicinske sestre

Vidi [H 1154.5](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.

\$x Medicinski tehnolozi

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Menadžment

\$x Menadžment ljudskih potencijala

\$x Menadžment ljudskih potencijala \$x Pravna regulativa

Vidi [H 1154.5](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.

\$x Mirovno djelovanje

\$x Mobilizacija

\$x Motociklističke postrojbe

\$x Nabava

\$x Nagrade

\$x Naslovi postrojbenih jedinica

\$x Niži asnici

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Novaci

\$x Nova enje

\$x Nova enje \$x Pravna regulativa (Dopuštena geo. podjela)

Vidi [H 1154.5](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.

\$x Novinari

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Obalna ophodnja

Koristi se samo uz mornaricu; uz zrakoplovstvo se koristi --**Zrakoplovna vojna policija**, a uz druge vojne službe koristi se --**Vojna policija**.

\$x Obavještajci

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Objekti

\$x Objekti \$x Pravna regulativa (Dopuštena geo. podjela)

Vidi [H 1154.5](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.

\$x Odnosi s javnošću (Dopuštena geo. podjela)

\$x Odore

\$x Oklopne postrojbe

\$x Operacije lomljenja leda

\$x Operacije potrage i spašavanja (Dopuštena geo. podjela)

\$x Operativna spremnost

\$v Opis poslova

\$x Oprema

\$x Oprema \$x Kontrola kvalitete

\$x Organizacija

\$x Orkestri

\$x Oružani sustavi

\$x Osoblje

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Osoblje postrojbe vojenih raketa

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Osoblje postrojbe vojenih raketa \$x Osposobljavanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Osoblje postrojbe vojenih raketa \$x Osposobljavanje \$x Pomagala i uređaji

P - Ž (H 1159 Vojne službe)

\$x Padobranske postrojbe

\$x Pješništvo

Za zemlje u kojima je topništvo, konjaništvo ili pješništvo jedna organizacijska jedinica, dodjeljuje se odrednica za ime korporativnog tijela kao druga dopunska odrednica za raspravu o korporativnim ili organizacijskim aspektima tijela. Vidi to u *Posebne odredbe* u tekstu [H 1159](#).

\$x Pješništvo \$x Vježbe i taktika

\$x Plave

\$x Plave. \$x Pravna regulativa (Dopuštena geo. podjela)

Vidi [H 1154.5](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.

\$x Plovila

\$x Podmornice snage

\$x Politička aktivnost (Dopuštena geo. podjela)

\$x Pomoćne udruge

\$x Pomoćnici

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Pomoćnici asenika palube

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Pomoćnici kapelana

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Pomoćno plovilo

\$v Pomorski priručnici

\$x Pomorski život

\$v Popis plovila

\$v Popisi

\$v Popisi poginulih

\$x Postrojbeno kohezija

\$x Poštanska služba

\$x Poštanski službenici

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Potrošnja energije

\$x Povijest

\$x Povijest \$v Kronologija

\$x Požarni nadzornici

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Pravnici

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Prijava

\$x Prijava \$x Kadrovska evidencija

\$x Prijava \$x Promaknuća

\$x Prijava uvne flote

\$x Prijevoz

\$x Prijevoz bolesnika i ranjenika

\$v Priručnici nižih asenika

\$x Probne vožnje plovila

\$x Probno gađanje

\$x Profesionalna orijentacija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Promaknuća

\$v Propisi

\$v Propisi za pucanje

\$x Proračunska sredstva i izdatci

\$x Racija

\$x Računovodstvo

\$x Radio instalacije

\$x Radio vezisti

Vidi [H.1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Redari

Vidi [H.1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Religiozni život

\$x Remontna služba

\$x Reorganizacija

\$x Roboti

\$x Sanitarni poslovi

\$x Sanitetska vozila

\$x Sanitetski materijal

\$x Serviseri optičkih instrumenata

Vidi [H.1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Sigurnosne mjere

\$x Skijaške postrojbe

\$x Skladišta naoružanja

\$x Službe prijevoza

\$x Službenici i zaposlenici

Vidi [H.1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba. Ne koristi se uz vojske, mornarice i druge rodove oružanih snaga. Koristi se samo uz **[mjesto]--Oružane snage** i uz imena vladinih ustanova odgovornih za operacije pojedina njih vojnih službi, primjerice, **Hrvatska. Glavni stožer Oružanih snaga Republike Hrvatske--Službenici i zaposlenici.**

\$x Socijalna skrb

Ne koristi se uz **[mjesto]--Oružane snage**; koristi se **Vojna socijalna skrb--[mjesto]**.

\$x Specijalne snage

\$x Specijalnosti

\$x Sportovi

\$x Stabilizacijske operacije

\$x Stožerno osoblje

\$x Strane službe (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Straža

\$x Stražarska služba

\$x Strijelci

Vidi [H.1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Strojarske vježbe i taktika

\$x Sve eni ki rad

\$x Takti ko zrakoplovstvo (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Tehni ari operativnih prostorija

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Terenska služba

\$x Tjelovježba (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Topnici

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Topni ko oružje i topni ka skladišta

\$x Topni ko oružje i topni ka skladišta \$x Kontrola kvalitete

\$x Topni ko oružje i topni ka skladišta \$x U inak okoliša (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Topništvo

Za zemlje u kojima je topništvo, konjaništvo ili pješništvo jedna organizacijska jedinica, dodjeljuje se odrednica za ime korporativnog tijela kao druga dopunska odrednica za raspravu o korporativnim ili organizacijskim aspektima tijela. Vidi to ku *Posebne odredbe* u tekstu [H 1159](#).

\$x Topništvo \$x Vježbe i taktika

\$x Usluge broda za prijevoz ugljena

\$x Usluge malih brodica

\$x Utvr ivanje pla a

\$x Vatreno oružje

\$x Vatreno oružje \$x Oznake

\$x Vatrogasci

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Vježbe ga anja

\$x Vježbe i taktika

\$x Vježbe i taktika \$v Priru nici

\$x Vojarne i stambene jedinice

\$x Vojarne i stambene jedinice \$x Namještaj

\$x Vojna policija

Ne koristi se uz zrakoplovstvo ili mornaricu; uz ratnu mornaricu koristiti se --**Obalna ophodnja**, a uz zrakoplovstvo -- **Zrakoplovna vojna policija**.

\$x Vojna policija \$x Strana pomo

\$x Vojni gra evinski radovi

\$x Vojni gra evinski radovi \$x Pravna regulativa (*Dopuštena geo. podjela*)

Vidi [H 1154.5](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.

\$x Vojni kapital

Ne koristi se uz [*mjesto*]--**Oružane snage**; koristi se **Vojni kapital**--[*mjesto*].

\$x Vojni život

\$x Zalihe i skladišta

\$x Zalihe i skladišta \$x Kontrola kvalitete

\$x Zalihe i skladišta \$x Pravna regulativa (*Dopuštena geo. podjela*)

Vidi [H 1154.5](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.

\$x **Zapovjedništvo**

\$x **Zastave**

\$x **Zatvori**

\$x **Zdravstveni djelatnici**

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x **Zdravstveni djelatnici** \$x **Profesionalni nehaj**

\$x **Znakovlje**

\$x **Zra nodedantne postrojbe**

\$x **Zra nodedantne postrojbe** \$x **Komunikacijski sustavi**

\$x **Zrakoplovci**

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x **Zrakoplovna opskrba i skladišta**

\$x **Zrakoplovna vojna policija**

Koristi se samo uz zrakoplovstvo; uz ratnu mornaricu koristiti se --**Obalna ophodnja**, a uz druge vojne službe koristi se --**Vojna policija**.

\$x **Zrakoplovni elektroni ki tehni ari**

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x **Zrakoplovni mehani ari**

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x **Zrakoplovstvo**

\$x **Zrakoplovstvo** \$v **Opisi poslova**

\$x **Zrakoplovstvo** \$x **Kopnena potpora**

Ne koristi se uz zra ne snage. Za podršku s kopna koristi se --**Kopnena potpora** uz zra ne snage. Za opis poslova koristiti se --**Opis poslova** uz zra ne snage.

\$x **Žene**

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x **Ženska pri uva**

H 1164 Organi i regije tijela

OGLEDNE ODREDNICE: Stopalo; Srce

VRSTE ODREDNICA OBUHVA ENIH OGLEDNOM ODREDNICOM: Odrednice za unutarnje ili vanjske dijelove ljudskog ili životinjskog tijela, uključujući i organe i sustave organa, tkiva i anatomske regije. *Primjeri:* **Trbuh; Aorta abdominalis; Mrežnica (anatomija); Središnji živani sustav; Usna šupljina; Bedrena kost; Debelo crijevo; Labirint (uho); Moždani živci; Probavni sustav.** Uključene su odrednice podijeljene s anatomskim dodatnim odrednicama, npr., **Noga--Krvne žile.** Nisu uključene odrednice za stanične ili substancične sastavne dijelove, primjerice, **Eritrociti; Spolni kromosomi;** i općenite odrednice **Ljudsko tijelo; Organi (anatomija); Tkiva.**

NSK praksa:

Ako uz ovu kategoriju oglednih odrednica postoji odgovarajuća dodatna odrednica, a u bazi podataka je izražena

frazna odrednica i taj oblik frazne odrednice se ne želi mijenjati, izražuje se općenito a vidi uputnica od složene odrednice s odgovarajućom dodatnom odrednicom.

Općenito a vidi uputnica, od ekvivalentnog oblika višenamjenske dodatne odrednice, izražuje se prema [H 195](#), ako uputnica ne postoji. Ako se oblik odrednice mijenja, vidi [H 193](#) za izmjene odrednica u bibliografskoj bazi podataka.

POSEBNA PODJELA: Dodatne odrednice s ovog popisa koje predstavljaju bolesti, ozljede, i druga patološka stanja, primjerice, --Anomalije; --Apsces; --Karcinom; --Bolesti; --Prijelomi; --Nekroza; --Tumori; --Ulkus;--**Ozljede** mogu se dalje dijeliti, ako je potrebno, s dodatnim odrednicama kontroliranim uz ogleđne odrednice za bolesti, vidi [H 1150](#). Dodatne odrednice oblikovane u autoriziranoj bazi uz **Srce** ili **Stopalo**, npr. **Srce--Bolesti--Dijagnostika** i **Stopalo--Ozljede--Terapija** su izostavljene s ovog popisa.

A- M (H 1164 Organi i regije tijela)

\$x **Akupunktura** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Anatomija**

\$x **Ankiloza** (Dopuštena geo. podjela)

Vidi [H 1150](#) za daljnju podjelu uz bolesti.

\$x **Anomalije** (Dopuštena geo. podjela)

Vidi [H 1150](#) za daljnju podjelu uz bolesti.

\$x **Apsces** (Dopuštena geo. podjela)

Vidi [H 1150](#) za daljnju podjelu uz bolesti.

\$x **Aspiracijska biopsija** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Biopsija** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Bolesti** (Dopuštena geo. podjela)

Vidi [H 1150](#) za daljnju podjelu uz bolesti.

\$x **Ciste** (Dopuštena geo. podjela)

Vidi [H 1150](#) za daljnju podjelu uz bolesti.

\$x **Citokemija**

\$x **Citologija**

\$x **Citopatologija**

\$x **Diferencijacija**

\$x **Dilatacija** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Disekcija** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Dislokacija** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Električna svojstva** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Endoskopska kirurgija**

\$x **Endoskopska kirurgija** \$x **Komplikacije**

\$x **Evolucija** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Fibroza** (Dopuštena geo. podjela)

Vidi [H 1150](#) za daljnju podjelu uz bolesti.

\$x Filogenija

\$x Fiziologija

\$x Hidatidne ciste (Dopuštena geo. podjela)

\$x Hipertrofija (Dopuštena geo. podjela)

Vidi [H.1150](#) za daljnju podjelu uz bolesti.

\$x Histokemija

\$x Histologija

\$x Histopatologija

\$x Imunologija

\$x Inervacija

\$x Infekcije (Dopuštena geo. podjela)

Vidi [H.1150](#) za daljnju podjelu uz bolesti.

\$x Intervencijska radiologija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Kalcifikacija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Karcinom (Dopuštena geo. podjela)

Vidi [H.1150](#) za daljnju podjelu uz bolesti.

\$x Kirurgija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Kirurgija \$x Bolesnici (Dopuštena geo. podjela)

\$x Kirurgija \$x Instrumenti

\$x Kirurgija \$x Instrumenti \$x Sterilizacija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Kirurgija \$x Komplikacije (Dopuštena geo. podjela)

\$x Kirurgija \$x Prehrambeni aspekti (Dopuštena geo. podjela)

\$x Kirurgija \$x Rizici i faktori (Dopuštena geo. podjela)

\$x Kirurgija \$x Sestrinska skrb (Dopuštena geo. podjela)

\$x Kontrakcija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Konzerviranje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Kriokirurgija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Krioprezervacija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Kros-sekcijsko snimanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Krvarenje (Dopuštena geo. podjela)

Vidi [H.1150](#) za daljnju podjelu uz bolesti.

\$x Krvne žile

\$x Kulture i hranjive podloge (Dopuštena geo. podjela)

\$x Laserska kirurgija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Laserska kirurgija \$x Instrumenti

\$x Limfni sustav

\$x Magnetska polja

\$x Masaža (Dopuštena geo. podjela)

\$x Mehanička svojstva

\$x Metabolizam

\$x Metabolizam \$x Endokrini aspekti

\$x **Metabolizam** \$x **Poremećaji** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Metabolizam** \$x **Regulacija**

\$x **Mikrobiologija** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Mikroskopija** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Miši**

\$x **Modeli** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Molekularni aspekti**

N-Ž (H 1164 Organi i regije tijela)

\$x **Nekroza** (Dopuštena geo. podjela)

Vidi [H.1150](#) za daljnju podjelu uz bolesti.

\$x **Njega i higijena** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Ozljede** (Dopuštena geo. podjela)

Vidi [H.1150](#) za daljnju podjelu uz bolesti.

\$x **Paraliza** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Paraziti** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Patofiziologija**

\$x **Patofiziologija** \$x **Životinjski modeli**

\$x **Pokreti**

\$x **Pomak**

Vidi [H.1150](#) za daljnju podjelu uz bolesti.

\$x **Pregled** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Prekancerозна stanja** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Prijelomi** (Dopuštena geo. podjela)

Vidi [H.1150](#) za daljnju podjelu uz bolesti.

\$x **Prilagodba** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Propusnost**

Ne koristiti uz **Srce**. Koristi se **Miokard** za mišinu građu srca.

\$x **Psihofiziologija**

\$x **Radijacijske ozljede** (Dopuštena geo. podjela)

Vidi [H.1150](#) za daljnju podjelu uz bolesti.

\$x **Radiografija** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Radiografija** \$x **Pozicioniranje** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Radiografija** \$x **Pravna regulativa** (Dopuštena geo. podjela)

Vidi [1154.5](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.

\$x **Radionuklidno snimanje** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Rast**

\$x **Rast** \$x **Molekularni aspekti**

\$x **Rast** \$x **Regulacija**

\$x **Regeneracija** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Religijski aspekti**

\$x **Reoperacija** (Dopuštena geo. podjela)

- \$x **Replantacija** *(Dopuštena geo. podjela)*
- \$x **Ruptura** *(Dopuštena geo. podjela)*
Vidi [H 1150](#) za daljnju podjelu uz bolesti.
- \$x **Sekreti**
- \$x **Sifilis** *(Dopuštena geo. podjela)*
Vidi [H 1150](#) za daljnju podjelu uz bolesti.
- \$x **Simbolika** *(Dopuštena geo. podjela)*
- \$x **Snimanje** *(Dopuštena geo. podjela)*
- \$x **Snimanje magnetskom rezonancijom** *(Dopuštena geo. podjela)*
- \$x **Spektroskopsko snimanje** *(Dopuštena geo. podjela)*
- \$x **Spolne razlike** *(Dopuštena geo. podjela)*
- \$x **Starenje**
- \$x **Starenje** \$x **Molekularni aspekti**
- \$x **Strana tijela**
- \$x **Šumovi**
- \$x **Termografija** *(Dopuštena geo. podjela)*
- \$x **Težina**
- \$x **Tomografija** *(Dopuštena geo. podjela)*
- \$x **Trakcija** *(Dopuštena geo. podjela)*
- \$x **Transplantacija** *(Dopuštena geo. podjela)*
- \$x **Transplantacija** \$x **Bolesnici** *(Dopuštena geo. podjela)*
Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.
- \$x **Transplantacija** \$x **Imunološki aspekti**
- \$x **Transplantacija** \$x **Komplikacije** *(Dopuštena geo. podjela)*
Vidi [H 1150](#) za daljnju podjelu uz bolesti.
- \$x **Transplantacija** \$x **Pravna regulativa** *(Dopuštena geo. podjela)*
Vidi [H 1154.5](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.
- \$x **Transplantacija** \$x **Sestrinska skrb** *(Dopuštena geo. podjela)*
- \$x **Tuberkuloza** *(Dopuštena geo. podjela)*
Vidi [H 1150](#) za daljnju podjelu uz bolesti.
- \$x **Tumori** *(Dopuštena geo. podjela)*
Vidi [H 1150](#) za daljnju podjelu uz bolesti.
- \$x **Tupa trauma** *(Dopuštena geo. podjela)*
- \$x **U inak hladno e** *(Dopuštena geo. podjela)*
- \$x **U inak implantata** *(Dopuštena geo. podjela)*
- \$x **U inak kemikalija** *(Dopuštena geo. podjela)*
- \$x **U inak lijekova** *(Dopuštena geo. podjela)*
- \$x **U inak magnetizma** *(Dopuštena geo. podjela)*
- \$x **U inak metala** *(Dopuštena geo. podjela)*
- \$x **U inak stresa** *(Dopuštena geo. podjela)*
- \$x **U inak svemirskih letova** *(Dopuštena geo. podjela)*

\$x **U inak topline** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **U inak vibracije** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **U inak zračenja** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Ulkus** (Dopuštena geo. podjela)

Vidi [H.1150](#) za daljnju podjelu uz bolesti.

\$x **Ultrastruktura**

\$x **Ultrazvu na dijagnostika** (Dopuštena geo. podjela)

Ne koristi se uz **Srce** i **Mozak**. Za ultrazvu nu dijagnostiku srca koristi se **Ehokardiografija**, za ultrazvu nu dijagnostiku mozga koristi se **Ultrazvu na encefalografija**.

\$x **Varijacije** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Veličina** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Zaštita** (Dopuštena geo. podjela)

H 1180 Biljke i usjevi

OGLEDNA ODREDNICA: Kukuruz

VRSTE ODREDNICA OBUHVA ENIH OGLEDNOM ODREDNICOM: Odrednice za pojedina ne biljke i usjeve i grupe biljaka i usjeva, uključujući i alge, gljive i lišajevne na svim taksonomskim razinama, ustanovljene pomoću zajedničkih ili znanstvenih imena. Oglednom odrednicom obuhvaćene su i odrednice za izumrle i fosilne biljke. *Primjeri:* **Kamelije; Riža; Krmne biljke; Žitarice; Vošće; Korovi; Kvasci; Fosilne koštunjače.** Kategorija ne uključuje odrednice **Biljke; Kultivirane biljke; Usjevi; i Ratarske kulture.**

NSK praksa:

Ako uz ovu kategoriju oglednih odrednica postoji odgovarajuća dodatna odrednica, a u bazi podataka je izrađena frazna odrednica i taj oblik frazne odrednice se ne želi mijenjati, izrađuje se općenito vidi uputnica od složene odrednice s odgovarajućom dodatnom odrednicom.

Općenito vidi uputnica, od ekvivalentnog oblika višenamjenske dodatne odrednice, izrađuje se prema [H.195](#), ako uputnica ne postoji. Ako se oblik odrednice mijenja, vidi [H.193](#) za izmjene odrednica u bibliografskoj bazi podataka.

A - D (H 1180 Biljke i usjevi)

\$x **Anomalije** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Ambalaža** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Analiza**

\$x **Analiza vijabilnosti populacija** (Dopuštena geo. podjela)

Ne koristi se uz **Kukuruz**. Koristi se uz druge biljke, ako je dodatna odrednica odgovarajuća, primjerice, **Trave--Osušavanje; Šumske biljke--U inak brštenja; Vodene biljke--U inak jaružanja; Halofiti--U inak razine vode; Vodene biljke--Regeneracija populacije; Trave--Analiza vijabilnosti populacija; Trave--Reintrodukcija; Drveće--Presadnice--U inak brštenja; Paprati--Spore; Trave--Varijacije; Fitoplankton--Vertikalna rasprostranjenost.**

\$x Anatomija

\$x Autohtone sorte (Dopuštena geo. podjela)

\$x Berba (Dopuštena geo. podjela)

\$x Berba \$x Strojevi (Dopuštena geo. podjela)

\$x Biološka kontrola (Dopuštena geo. podjela)

\$x Biotehnologija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Boja (Dopuštena geo. podjela)

\$x Boja \$x Blijenje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Boja \$x Blijenje \$x Kontrola (Dopuštena geo. podjela)

\$x Boja \$x Genetički aspekti

\$x Bolesti i štetnici (Dopuštena geo. podjela)

\$x Bolesti i štetnici \$x Biološka kontrola (Dopuštena geo. podjela)

\$x Bolesti i štetnici \$x Geografska rasprostranjenost

\$x Bolesti i štetnici \$x Identifikacija

\$x Bolesti i štetnici \$x Integrirana kontrola (Dopuštena geo. podjela)

\$x Bolesti i štetnici \$x Kontrola (Dopuštena geo. podjela)

\$x Bolesti i štetnici \$x Kontrola \$x Ekološki aspekti (Dopuštena geo. podjela)

\$x Bolesti i štetnici \$x Monitoring (Dopuštena geo. podjela)

\$x Bolesti i štetnici \$x Prehrambeni aspekti (Dopuštena geo. podjela)

\$x Bolesti i štetnici \$x Uzgojne mjere (Dopuštena geo. podjela)

\$x Brojenje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Cijene (Dopuštena geo. podjela)

\$x Citogenetika

\$x Citokemija

\$x Citologija

\$x Citotaksonomija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Cvjetanje

\$x vrsta a (Dopuštena geo. podjela)

\$x Disperzija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Dormancija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Dozrijevanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Dugovječnost (Dopuštena geo. podjela)

E - K (H 1180 Biljke i usjevi)

\$x Ekofiziologija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Ekologija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Ekološka poljoprivreda (Dopuštena geo. podjela)

\$x Eksperimenti provenijencije (Dopuštena geo. podjela)

\$x Električna svojstva (Dopuštena geo. podjela)

\$x Embrij (Dopuštena geo. podjela)

\$x Embrij \$x Ishrana (Dopuštena geo. podjela)

\$x Embriologija

\$x Evolucija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Fenologija

\$x Filogenija

\$x Filogenija \$x Molekularni aspekti

\$x Fiziologija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Fiziološki u inak (Dopuštena geo. podjela)

\$x Fotomorfogeneza

\$x Fumigacija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Genetika i inženjerstvo (Dopuštena geo. podjela)

\$x Genetika

\$x Geografska rasprostranjenost

\$x Geografska rasprostranjenost \$x Klimatski faktori (Dopuštena geo. podjela)

\$x Germplazma (Dopuštena geo. podjela)

\$x Germplazma \$v Katalozi i zbirke (Dopuštena geo. podjela)

\$x Germplazma \$x Krioprezervacija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Gospodarenje peludom (Dopuštena geo. podjela)

\$x Gradiranje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Gubici (Dopuštena geo. podjela)

\$x Gubici \$x Prevencija

\$x Gustoća i sklopa (Dopuštena geo. podjela)

\$x Hibridizacija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Histokemija

\$x Hlađenje (Dopuštena geo. podjela)

\$v Identifikacija

\$x Industrijska primjena (Dopuštena geo. podjela)

\$x Inokulacija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Inspekcija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Integrirana kontrola (Dopuštena geo. podjela)

\$x Ishrana (Dopuštena geo. podjela)

\$x Iskorištavanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Istraživanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Istraživanje \$x Pravna regulativa (Dopuštena geo. podjela)

Vidi [H.1154.5](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.

\$x Kalemljenje (Dopuštena geo. podjela)

\$v Katalozi i zbirke (Dopuštena geo. podjela)

\$x Kemijska obrana (Dopuštena geo. podjela)

\$x Kemotaksonomija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Kladistička analiza (Dopuštena geo. podjela)

\$x Klasifikacija

\$x Klasifikacija \$x Molekularni aspekti

- \$x **Klimatski faktori** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Klonovi** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Klonovi \$x Selekcija** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Klonovi \$x Varijacije** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Kolonizacija** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Kontejneri za presadnice**
- \$x **Kontrola** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Kontrola \$x Ekološki aspekti** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Kontrola \$x Pravna regulativa** (Dopuštena geo. podjela)

Vidi [H.1154.5](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.

- \$x **Kontrola korova** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Konzerviranje** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Kooperativni marketing** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Korijeni**
- \$x **Korijeni \$x Anatomija**
- \$x **Korijeni \$x Bolesti i štetnici**
- \$x **Korijeni \$x Fiziologija** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Kvaliteta** (Dopuštena geo. podjela)

L - R (H 1180 Biljke i usjevi)

- \$x **Lokacija** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Ljuštenje** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Maliranje** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Mapiranje genoma** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Marketing**
- \$x **Medij za rast** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Mehanička svojstva**
- \$x **Metabolizam**
- \$x **Mikrobiologija** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Mikrorazmnožavanje** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Mikroskopija** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Mljevenje** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Molekularna genetika**
- \$x **Molekularni aspekti**
- \$x **Monitoring** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Morfogeneza** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Morfologija**
- \$x **Mutacijski uzgoj** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Navodnjavanje** (Dopuštena geo. podjela)
- \$v **Nomenklatura**
- \$x **Nomenklatura (puta)**

\$x Obrana (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x O uvanje (*Dopuštena geo. podjela*)

Ne koristi se uz **Kukuruz**. Koristi se uz druge biljke, ako je dodatna odrednica odgovarajuća, primjerice, **Trave--O uvanje; Šumske biljke--U inak brštenja; Vodene biljke--U inak jaružanja; Halofiti--U inak razine vode; Vodene biljke--Regeneracija populacije; Trave--Analiza vijabilnosti populacija; Trave--Reintrodukcija; Drve e--Presadnice--U inak brštenja; Paprati--Spore; Trave--Varijacije; Fitoplankton--Vertikalna rasprostranjenost.**

\$x O uvanje \$x Pravna regulativa (*Dopuštena geo. podjela*)

Ne koristi se uz **Kukuruz**. Koristi se uz druge biljke, ako je dodatna odrednica odgovarajuća, primjerice, **Trave--O uvanje; Šumske biljke--U inak brštenja; Vodene biljke--U inak jaružanja; Halofiti--U inak razine vode; Vodene biljke--Regeneracija populacije; Trave--Analiza vijabilnosti populacija; Trave--Reintrodukcija; Drve e--Presadnice--U inak brštenja; Paprati--Spore; Trave--Varijacije; Fitoplankton--Vertikalna rasprostranjenost.**

Vidi [H 1154.5](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.

\$x Određivanje starosti (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Oprašivanje (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Oprema i pribor

\$x Osmotski potencijal (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Otpornost na bolesti i štetnike (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Otpornost na bolesti i štetnike \$x Genetički aspekti

\$x Otpornost na kukce (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Otpornost na kukce \$x Genetički aspekti

\$x Otpornost na mraz (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Ozljede (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Ozljede \$x Dijagnostika (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Ozljede herbicidima (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Pakiranje (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Palinotaksonomija (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Pelud (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Pelud \$x Morfologija

\$x Podloge (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Pokazivanje (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Porijeklo

\$x Posliježetvena fiziologija (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Posliježetvena tehnologija (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Posliježetvene bolesti i ozljede (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Posliježetvene bolesti i ozljede \$x Biološka kontrola (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Posliježetvene bolesti i ozljede \$x Integrirana kontrola (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Posliježetveni gubici (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Posliježetveni gubici \$x Prevencija

\$x Potreba za vodom (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x **Pravna regulativa** (Dopuštena geo. podjela)

Vidi [H 1154.5](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.

\$x **Predhla enje** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Prerada** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Prerada \$x Strojevi** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Presadnice**

\$x **Presadnice \$x Bolesti i štetnici** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Presadnice \$x Ekofiziologija** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Presadnice \$x Korijeni**

\$x **Presadnice \$x Kvaliteta** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Presadnice \$x U inak brštenja** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Presadnice \$x U inak poplava** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Presadnice \$x Vrednovanje**

\$x **Presadnice \$x Zaštita** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Presadnice golog korijena**

\$x **Presa ivanje** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Presa ivanje \$x Strojevi** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Prijevoz** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Prijevoz \$x Bolesti i ozljede** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Priježetveno prokljavanje** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Prilagodba** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Primjerci vrste** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Prinosi** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Propagacija** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Prorje ivanje** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Prosu ivanje** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Provenijencije** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Psihi ki aspekti** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Radioaktivna kontaminacija** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Radiografija** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Rast**

\$x **Razmnožavanje** (Dopuštena geo. podjela)

Za fiziološke procese stvaranja potomstva iste vrste, spolnim ili nespolnim putem, koristi se --

Razmnožavanje. Za kontrolirano parenje i selekciju organizama od strane ljudi za poboljšanje vrste ili pasmine koristi se --**Uzgoj**.

\$x **Razvoj** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Regeneracija** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Regeneracija populacije** (Dopuštena geo. podjela)

Ne koristi se uz **Kukuruz**. Koristi se uz druge biljke, ako je dodatna odrednica odgovarajuća, primjerice, **Trave--O uvanje; Šumske biljke--U inak brštenja; Vodene biljke--U inak jaružanja; Halofiti--U inak razine vode; Vodene biljke--Regeneracija populacije; Trave--Analiza vijabilnosti**

populacija; Trave--Reintrodukcija; Drve e--Presadnice--U inak brštenja; Paprati--Spore; Trave--Varijacije; Fitoplankton--Vertikalna rasprostranjenost.

\$x Reintrodukcija (Dopuštena geo. podjela)

Ne koristi se uz **Kukuruz**. Koristi se uz druge biljke, ako je dodatna odrednica odgovarajuća, primjerice, **Trave--O uvanje; Šumske biljke--U inak brštenja; Vodene biljke--U inak jaružanja; Halofiti--U inak razine vode; Vodene biljke--Regeneracija populacije; Trave--Analiza vijabilnosti populacija; Trave--Reintrodukcija; Drve e--Presadnice--U inak brštenja; Paprati--Spore; Trave--Varijacije; Fitoplankton--Vertikalna rasprostranjenost.**

\$x Religijski aspekti

Dodatna odrednica se dalje može dijeliti imenom religije, sekte, sljedbe i vjerske denominacije, primjerice, **--Religijski aspekti--Budizam; --Religijski aspekti--Islam; --Religijski aspekti--Jehovini svjedoci; --Religijski aspekti--Katolička crkva, itd.**

\$x Rezidba (Dopuštena geo. podjela)

\$x Rezidui (Dopuštena geo. podjela)

\$x Reznice (Dopuštena geo. podjela)

\$x Rukovanje (Dopuštena geo. podjela)

S - T (H 1180 Biljke i usjevi)

\$x Sadnja (Dopuštena geo. podjela)

\$x Sadržaj silicijevog dioksida (Dopuštena geo. podjela)

\$x Sadržaj ugljika (Dopuštena geo. podjela)

\$x Sakupljanje i uvanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Sastav

\$x Selekcija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Senzorska procjena (Dopuštena geo. podjela)

\$x Sezonske promjene (Dopuštena geo. podjela)

\$x Silaža (Dopuštena geo. podjela)

\$x Sjeme (Dopuštena geo. podjela)

\$x Sjeme \$x Ambalaža (Dopuštena geo. podjela)

\$x Sjeme \$x Anatomija

\$x Sjeme \$x Berba (Dopuštena geo. podjela)

\$x Sjeme \$x Certifikacija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Sjeme \$x Disperzija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Sjeme \$x Dormancija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Sjeme \$x Fiziologija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Sjeme \$x Identifikacija

\$x Sjeme \$x Klimatski faktori (Dopuštena geo. podjela)

\$x Sjeme \$x Kvaliteta (Dopuštena geo. podjela)

\$x Sjeme \$x Marketing

\$x Sjeme \$x Morfologija

\$x Sjeme \$x Posliježetvena tehnologija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Sjeme \$x Predatori (Dopuštena geo. podjela)

- \$x **Sjeme** \$x **Prerada** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Sjeme** \$x **Proizvodnja (biologija)** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Sjeme** \$x **Rukovanje** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Sjeme** \$x **Skladištenje** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Sjeme** \$x **Sušenje** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Sjeme** \$x **Testiranje**
- \$x **Sjeme** \$x **Vitalnost** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Sjetva** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Skladištenje** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Skladištenje** \$x **Bolesti i ozljede** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Skladištenje** \$x **Klimatski faktori** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Smrtnost** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Somatska embriogeneza** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Sorte** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Specijacija** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Spore** (Dopuštena geo. podjela)

Ne koristi se uz **Kukuruz**. Koristi se uz druge biljke, ako je dodatna odrednica odgovarajuća, primjerice, **Trave--O uvanje; Šumske biljke--U inak brštenja; Vodene biljke--U inak jaružanja; Halofiti--U inak razine vode; Vodene biljke--Regeneracija populacije; Trave--Analiza vijabilnosti populacija; Trave--Reintrodukcija; Drve e--Presadnice--U inak brštenja; Paprati--Spore; Trave--Varijacije; Fitoplankton--Vertikalna rasprostranjenost.**

\$x **Spore** \$x **Morfologija**

Ne koristi se uz **Kukuruz**. Koristi se uz druge biljke, ako je dodatna odrednica odgovarajuća, primjerice, **Trave--O uvanje; Šumske biljke--U inak brštenja; Vodene biljke--U inak jaružanja; Halofiti--U inak razine vode; Vodene biljke--Regeneracija populacije; Trave--Analiza vijabilnosti populacija; Trave--Reintrodukcija; Drve e--Presadnice--U inak brštenja; Paprati--Spore; Trave--Varijacije; Fitoplankton--Vertikalna rasprostranjenost.**

- \$x **Staništa** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Starenje**
- \$x **Starenje** \$x **Geneti ki aspekti**
- \$x **Starost** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Strojevi** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Sušenje** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Štete od mraza** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Tehnološke inovacije** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Temperatura** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Terapijska primjena** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Terapijska primjena** \$x **Nuspojave** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Terenski pokusi**
- \$x **Tlo** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Toksikologija** (Dopuštena geo. podjela)

\$x Tolerantnost na sušu (Dopuštena geo. podjela)

\$x Toplinska svojstva (Dopuštena geo. podjela)

U - Ž (H 1180 Biljke i usjevi)

\$x U inak aluminijevog sulfata (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak arsena (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak atmosferskog dušikovog dioksida (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak atmosferskog ozona (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak atmosferskog taloženja (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak atmosferskog ugljikovog dioksida (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak brštenja (Dopuštena geo. podjela)

Ne koristi se uz **Kukuruz**. Koristi se uz druge biljke, ako je dodatna odrednica odgovarajuća, primjerice, **Trave--O** uvanje; **Šumske biljke--U** inak brštenja; **Vodne biljke--U** inak jaružanja; **Halofiti--U** inak razine vode; **Vodne biljke--Regeneracija populacije**; **Trave--Analiza vijabilnosti populacija**; **Trave--Reintrodukcija**; **Drve e--Presadnice--U** inak brštenja; **Paprati--Spore**; **Trave--Varijacije**; **Fitoplankton--Vertikalna rasprostranjenost**.

\$x U inak diklorofenoksiocetene kiseline (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak etefona (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak fluora (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak fluorida (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak gama zračenja (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak gaženja (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak glifosata (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak globalnog zagrijavanja (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak gospodarenja šumama (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak hladnoće (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak industrijskog otpada (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak ispaše (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak jaružanja (Dopuštena geo. podjela)

Ne koristi se uz **Kukuruz**. Koristi se uz druge biljke, ako je dodatna odrednica odgovarajuća, primjerice, **Trave--O** uvanje; **Šumske biljke--U** inak brštenja; **Vodne biljke--U** inak jaružanja; **Halofiti--U** inak razine vode; **Vodne biljke--Regeneracija populacije**; **Trave--Analiza vijabilnosti populacija**; **Trave--Reintrodukcija**; **Drve e--Presadnice--U** inak brštenja; **Paprati--Spore**; **Trave--Varijacije**; **Fitoplankton--Vertikalna rasprostranjenost**.

\$x U inak kadmija (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak kalcija (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak kalija (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak kiselih oborina (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak kiselosti tla (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak kisika (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak krivolova (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak leda (Dopuštena geo. podjela)

- \$x U inak magnetizma (Dopuštena geo. podjela)
- \$x U inak magnezija (Dopuštena geo. podjela)
- \$x U inak mangana (Dopuštena geo. podjela)
- \$x U inak minerala (Dopuštena geo. podjela)
- \$x U inak mutno e (Dopuštena geo. podjela)
- \$x U inak nadmorske visine (Dopuštena geo. podjela)
- \$x U inak one iš enja (Dopuštena geo. podjela)
- \$x U inak one iš enja vode (Dopuštena geo. podjela)
- \$x U inak one iš enja zraka (Dopuštena geo. podjela)
- \$x U inak one iš enja zraka \$x Geneti ki aspekti
- \$x U inak ozona (Dopuštena geo. podjela)
- \$x U inak pesticida (Dopuštena geo. podjela)
- \$x U inak plinova (Dopuštena geo. podjela)
- \$x U inak poplava (Dopuštena geo. podjela)
- \$x U inak požara (Dopuštena geo. podjela)
- \$x U inak požara \$x Geneti ki aspekti
- \$x U inak radioaktivnog one iš enja (Dopuštena geo. podjela)
- \$x U inak razine vode (Dopuštena geo. podjela)
- Ne koristi se uz **Kukuruz**. Koristi se uz druge biljke, ako je dodatna odrednica odgovarajuća, primjerice, **Trave--O** uvanje; **Šumske biljke--U** inak brštenja; **Vodene biljke--U** inak jaružanja; **Halofiti--U** inak razine vode; **Vodene biljke--Regeneracija populacije**; **Trave--Analiza vijabilnosti populacija**; **Trave--Reintrodukcija**; **Drve e--Presadnice--U** inak brštenja; **Paprati--Spore**; **Trave--Varijacije**; **Fitoplankton--Vertikalna rasprostranjenost**.
- \$x U inak smrzavanja (Dopuštena geo. podjela)
- \$x U inak soli (Dopuštena geo. podjela)
- \$x U inak stakleni kih plinova (Dopuštena geo. podjela)
- \$x U inak stresa (Dopuštena geo. podjela)
- \$x U inak sulfata (Dopuštena geo. podjela)
- \$x U inak sumpora (Dopuštena geo. podjela)
- \$x U inak suše (Dopuštena geo. podjela)
- \$x U inak svjetla (Dopuštena geo. podjela)
- \$x U inak taloženja kiseline (Dopuštena geo. podjela)
- \$x U inak temperature (Dopuštena geo. podjela)
- \$x U inak terenskih vozila (Dopuštena geo. podjela)
- \$x U inak teških metala (Dopuštena geo. podjela)
- \$x U inak toplinskog one iš enja (Dopuštena geo. podjela)
- \$x U inak trikloroetilena (Dopuštena geo. podjela)
- \$x U inak ultraljubi astog zra enja (Dopuštena geo. podjela)
- \$x U inak vjetra (Dopuštena geo. podjela)
- \$x U inak vlažnosti tla (Dopuštena geo. podjela)
- \$x U inak vodenih valova (Dopuštena geo. podjela)

Ne koristi se uz **Kukuruz**. Koristi se uz druge biljke, ako je dodatna odrednica odgovarajuća, primjerice, **Trave--O uvanje; Šumske biljke--U inak brštenja; Vodene biljke--U inak jaružanja; Halofiti--U inak razine vode; Vodene biljke--Regeneracija populacije; Trave--Analiza vijabilnosti populacija; Trave--Reintrodukcija; Drve e--Presadnice--U inak brštenja; Paprati--Spore; Trave--Varijacije; Fitoplankton--Vertikalna rasprostranjenost.**

\$x U inak vulkanskih erupcija (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak zračenja (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak željeza (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak željeznog sulfata (Dopuštena geo. podjela)

\$x Ukljanjanje koštica (Dopuštena geo. podjela)

\$x Ukljanjanje koštica \$x Strojevi (Dopuštena geo. podjela)

\$x Ultrastruktura

\$x Umjetna gnojiva (Dopuštena geo. podjela)

\$x Umjetni medij za rast

\$x Uzgoj (Dopuštena geo. podjela)

Za kontrolirano parenje i selekciju organizama od strane ljudi za poboljšanje vrste ili pasmine koristi se -- **Uzgoj**. Za fiziološke procese stvaranja potomstva iste vrste, spolnim ili nespolnim putem koristi se -- **Razmnožavanje**.

\$x Uzgojne mjere (Dopuštena geo. podjela)

\$x Uzgojni oblici (Dopuštena geo. podjela)

\$x Uzorkovanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Varijacije (Dopuštena geo. podjela)

Ne koristi se uz **Kukuruz**. Koristi se uz druge biljke, ako je dodatna odrednica odgovarajuća, primjerice, **Trave--O uvanje; Šumske biljke--U inak brštenja; Vodene biljke--U inak jaružanja; Halofiti--U inak razine vode; Vodene biljke--Regeneracija populacije; Trave--Analiza vijabilnosti populacija; Trave--Reintrodukcija; Drve e--Presadnice--U inak brštenja; Paprati--Spore; Trave--Varijacije; Fitoplankton--Vertikalna rasprostranjenost.**

\$x Vegetativno razmnožavanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Velicina (Dopuštena geo. podjela)

\$x Vertikalna rasprostranjenost (Dopuštena geo. podjela)

Ne koristi se uz **Kukuruz**. Koristi se uz druge biljke, ako je dodatna odrednica odgovarajuća, primjerice, **Trave--O uvanje; Šumske biljke--U inak brštenja; Vodene biljke--U inak jaružanja; Halofiti--U inak razine vode; Vodene biljke--Regeneracija populacije; Trave--Analiza vijabilnosti populacija; Trave--Reintrodukcija; Drve e--Presadnice--U inak brštenja; Paprati--Spore; Trave--Varijacije; Fitoplankton--Vertikalna rasprostranjenost.**

\$x Virusi (Dopuštena geo. podjela)

\$x Virusne bolesti (Dopuštena geo. podjela)

\$x Vitalnost (Dopuštena geo. podjela)

\$x Vlaga (Dopuštena geo. podjela)

\$x Vrijeme berbe (Dopuštena geo. podjela)

\$x Vrijeme cvjetanja

\$x Vrijeme sadnje (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Vršidba** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Vršidba \$x Strojevi** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Zaštita** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Zaštita \$x Pravna regulativa** (Dopuštena geo. podjela)

Vidi [H.1154.5](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.

\$x **Zaštita od mraza** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Zaštita zračenjem** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Zdrav biljni materijal** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Zdravlje** (Dopuštena geo. podjela)

\$x **Životni ciklus** (Dopuštena geo. podjela)

H 1185 Religije

OGLEDNA ODREDNICA: Budizam

VRSTE ODREDNICA OBUHVA ENIH OGLEDNOM ODREDNICOM: Odrednice za imenovane religije, uključujući i njihove sekte, sljedbe i vjerske denominacije, mogu biti oblikovane u autoriziranoj imenskoj bazi podataka ili u autoriziranoj predmetnoj bazi podataka. *Primjeri: Hinduizam; Sufizam; Islam; Judaizam; International Society for Krishna Consciousness, Shin (sekta); Church of Scientology International.* Ova kategorija ne uključuje kršćanstvo i kršćanske denominacije, sekte i sljedbe. Kategorija, također, ne obuhvaća imenovane pojedinačne ili lokalne hramove, kongregacije, itd, kao i odrednice za religijske pokrete. Za dodatne odrednice koje se koriste uz imena pojedinih religijskih ili samostanskih redova svih religija, vidi [H.1186](#).

NSK praksa:

Ako uz ovu kategoriju oglednih odrednica postoji odgovarajuća dodatna odrednica, a u bazi podataka je izrađena frazna odrednica i taj oblik frazne odrednice se ne želi mijenjati, izrađuje se općenito a vidi uputnica od složene odrednice s odgovarajućom dodatnom odrednicom.

Općenito vidi uputnica, od ekvivalentnog oblika višenamjenske dodatne odrednice, izrađuje se prema [H.195](#), ako uputnica ne postoji. Ako se oblik odrednice mijenja, vidi [H.193](#) za izmjene odrednica u bibliografskoj bazi podataka.

A - Ž (Religije)

\$v **Apologetska djela**

\$x **Apologetska djela \$x Povijest i kritika**

\$x **Disciplina**

\$x **Doktrine**

\$x **Humanitarni rad**

\$v **Katekizmi**

\$v **Kontroverzna literatura**

\$x **Kontroverzna literatura \$x Povijest i kritika**

\$x **Leksikografija**

\$x Liturgijski predmeti (Dopuštena geo. podjela)

\$x Misije (Dopuštena geo. podjela)

\$v Molitve i pobožnosti

\$x Molitve i pobožnosti \$x Povijest i kritika

\$x Običaji i prakse

\$x Odnosi

\$x Odnosi \$x Kršćanstvo

\$x Politički aspekti (Dopuštena geo. podjela)

Ne koristi se uz **Budizam**. Koristi se samo uz pojedine sekte ili denominacije. Za religije se izražuje odrednica tipa [*ime religije*] i **politika**, primjerice, **Budizam i politika**.

\$v Propovijedi

Koristi se kao formalna dodatna odrednica uz predmet propovijedi, npr. uz osobna imena, najčešće uzvišenih osoba ili svetaca, za propovijed ili zbirku propovijedi o toj osobi, npr. Stepinac, Alojzije—Propovijedi; uz tematske odrednice/predmete propovijedi, npr. Sotona--Propovijedi; uz sekte pojedinih religija i kršćanske vjeroispovijesti, ukoliko im autor propovijedi pripada, npr. Katolička crkva--Propovijedi; uz vrste obrazovnih ustanova, uz naslove svetih knjiga i uz pojedine ratove. Ne koristiti uz osobno ime autora propovijedi.

Za djela o propovijedima u pojedinim religijama oblikuje se odrednica tipa [*ime religije*] **propovijedi**, primjerice, **Budističke propovijedi**

\$x Propovijedi \$x Povijest i kritika

\$x Porijeklo

\$x Psihologija

\$x Rituali

Ne koristi se dodatna odrednica --**Ritualni**, kao ni daljnje podjele, uz **Judaizam** i sekte u Judaizmu. Koristi se dodatna odrednica --**Liturgija**, uz **Judaizam** i uz njegove sekte i rituale,. Daljnja podjela može biti s dodatnim odrednicama --**Nastava i učenje**; --**Tekstovi** i --**Tekstovi--Povijest i kritika**.

\$x Rituali \$x Tekstovi \$v Konkordancije

\$x Rituali \$x Tekstovi \$x Povijest i kritika

\$v Svete knjige

Za dodatne odrednice koje se koriste uz jedinstvene naslove pojedinačnih svetih knjiga, vidi [H 1188](#).

\$x Svete knjige \$v Citati i izreke

\$x Svete knjige \$x Čuvanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Svete knjige \$x Hermeneutika

\$x Svete knjige \$v Introdukcijska

\$x Svete knjige \$x Jezik i stil

\$x Uprava

\$x Utjecaj

\$x Vjerovanja

H 1186 Religijski i samostanski redovi

OGLEDNA ODREDNICA: Isusovci

VRSTE ODREDNICA OBUHVA ENIH OGLEDNOM ODREDNICOM: Odrednice za imena pojedina njih religijskih i samostanskih redova oblikovane su kao korporativna tijela u autoriziranoj imenskoj bazi podataka. Kategorija uključuje imena pojedinih muških i ženskih redova u svim religijama. *Primjeri:* **Benediktinci; Cisterciti; Franjevci; Bosonoge karmelitanke; Keri Marije Pomonice; Uršulinke.**

VEZA NA H 1105: Višenamjenske dodatne odrednice koje se koriste uz imena pojedina njih korporativnih tijela, vidi [H 1105](#), prikladne su i za korištenje uz pojedinačne religijske i samostanske redove, ako nema kolizije. Ovaj popis sadrži dopunske dodatne odrednice prikladne za korištenje uz religijske i samostanske redove.

NSK praksa:

Ako uz ovu kategoriju oglednih odrednica postoji odgovarajuća dodatna odrednica, a u bazi podataka je izrađena frazna odrednica i taj oblik frazne odrednice se ne želi mijenjati, izrađuje se općenito vidi uputnica od složene odrednice s odgovarajućom dodatnom odrednicom.

Općenito vidi uputnica, od ekvivalentnog oblika višenamjenske dodatne odrednice, izrađuje se prema [H 195](#), ako uputnica ne postoji. Ako se oblik odrednice mijenja, vidi [H 193](#) za izmjene odrednica u bibliografskoj bazi podataka.

A - Ž (Religijski i samostanski redovi)

\$v Biobibliografija

\$x Duhovni život

\$v Kontroverzna literatura

\$x Kontroverzna literatura \$x Povijest i kritika

\$x Liturgija

\$x Misije (Dopuštena geo. podjela)

\$v Molitve i pobožnosti

\$x Molitve i pobožnosti \$x Povijest i kritika

\$x Običaji i prakse

\$x Obrazovanje (Dopuštena geo. podjela)

\$v Portreti

\$x Redovnička pravila

\$x Teologija

\$x Zanimanja

\$x Žrtve zločina (Dopuštena geo. podjela)

H 1187 Kršćanske denominacije

OGLEDNA ODREDNICA: Katolička crkva

VRSTE ODREDNICA OBUHVA ENIH OGLEDNOM ODREDNICOM: Odrednice za sve imenovane kršćanske denominacije i sekte. Ove odrednice mogu biti oblikovane u autoriziranoj imenskoj bazi podataka, primjerice, **Crkva Isusa Krista Svetaca posljednjih dana (Zagreb)** ili kao generičke predmetne odrednice za velike

grupacije, oblikovane u autoriziranoj predmetnoj bazi podataka, primjerice, **Metodisti**. *Primjeri: Adventisti ka crkva sedmog dana; Crkva cjelovitog evanđelja; Armenska crkva; Ruska pravoslavna crkva; Isto ne pravoslavne crkve; Congregatio pro ecclesia orientali; Baptisti; Kršćanska adventisti ka crkva.*

Također su uključene i odrednice za pojedine obrede, primjerice, **Katoli ka crkva--Ambrozijanski obred**.

Kategorija ne uključuje opće odrednice, primjerice, **Kršćanske sekte i Protestantske crkve**, niti ne obuhvaća imenovane odrednice za pojedinačne ili lokalne crkve, kongregacije, biskupije, itd.

Dodatne odrednice koje se koriste uz pojedine religijske i samostanske redove, vidi [H.1186](#). Za korištenje dodatnih odrednica uz religije općenito, vidi [H.1185](#).

NSK praksa:

Ako uz ovu kategoriju oglednih odrednica postoji odgovarajuća dodatna odrednica, a u bazi podataka je izražena frazna odrednica i taj oblik frazne odrednice se ne želi mijenjati, izražuje se općenito a vidi uputnica od složene odrednice s odgovarajućom dodatnom odrednicom.

Općenito vidi uputnica, od ekvivalentnog oblika višenamjenske dodatne odrednice, izražuje se prema [H.195](#), ako uputnica ne postoji. Ako se oblik odrednice mijenja, vidi [H.193](#) za izmjene odrednica u bibliografskoj bazi podataka.

A - Ž (Kršćanske denominacije)

\$v Apologetska djela

\$x Apologetska djela \$x Povijest i kritika

\$x Beneficij (*Dopuštena geo. podjela*)

\$v Biobibliografija

\$x Biskupi

Vidi [H.1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Biskupi \$x Izbor i imenovanje

\$x Biskupije (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Diplomatska služba

\$x Disciplina

\$x Doktrine

\$x Doktrine \$x Povijest

\$x Financije

\$x Humanitarni rad

\$x Ime

\$v Katekizmi

\$x Katekizmi \$x Povijest i kritika

\$x Kler

Vidi [H.1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Kler \$x Degradacija

\$x Kler \$x Izbor i imenovanje

\$x Kler \$x Razrješenje

\$v Komparativne studije

\$v Kontroverzna literatura

\$x Kontroverzna literatura \$x Povijest i kritika

\$x Liturgija

\$x Liturgija \$v Tekstovi

\$x Liturgija \$x Tekstovi \$v Ilustracije

\$x Liturgija \$x Tekstovi \$v Konkordancije

\$x Liturgija \$x Tekstovi \$x Povijest i kritika

\$x Liturgija \$x Tekstovi \$v Rukopisi

\$x Liturgija \$x Teologija

\$x Liturgijski predmeti (Dopuštena geo. podjela)

\$x Meunarodni odnosi (Dopuštena geo. podjela)

\$x Meunarodni odnosi \$x Ugovori

\$x Misije (Dopuštena geo. podjela)

\$v Molitve i pobožnosti

\$x Molitve i pobožnosti \$x Povijest i kritika

\$x Muzeji (Dopuštena geo. podjela)

\$x Nakladništvo (Dopuštena geo. podjela)

\$x Na poštanskim markama

\$x Na filmu

\$x Nepogrešivost

\$x Običaji i prakse

\$x Obljetnice

\$x Obrazovanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Obrazovanje odraslih (Dopuštena geo. podjela)

\$x Odnosi (Dopuštena geo. podjela)

Odrednice za religije ili crkve, koje su dodatne odrednice uz odrednicu **–Odnosi**, normiraju se kao složene predmetne odrednice primjerice **Katolička crkva–Odnosi–Pravoslavna crkva**.

\$x Odnosi \$x Anglikanska crkvena zajednica

\$x Odnosi \$x Budizam

\$x Odnosi \$x Evangelikalizam

\$x Odnosi \$x Judaizam

\$x Odnosi \$x Pravoslavna crkva

\$x Odnosi \$x Protestantske crkve

\$v Pastoralne poruke

Dodatna odrednica **--Pastoralne poruke** koristi se uz kršćanske denominacije, a ne uz osobe, npr. papu, koji je autor poruke.

\$x Politička aktivnost (Dopuštena geo. podjela)

\$x Povijest

\$v Propovijedi

\$x Propovijedi \$x Povijest i kritika

\$x Uprava

\$x U umjetnosti

\$x U književnosti

\$x Utjecaj

\$x Vjervanja

\$x Vjervanja \$x Povijest i kritika

\$x Zaposlenici

Vidi [H.1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

H 1188 Svete knjige

OGLEDNA ODREDNICA: Biblia

VRSTE ODREDNICA OBUHVA ENIH OGLEDNOM ODREDNICOM: Odrednice za jedinstvene naslove pojedina nih svetih knjiga ili svetih spisa, uklju uju i njihove dijelove. Tako er su uklju ene odrednice za jedinstvene naslove apokrifnih djela. *Primjeri:* **Biblia; Kuran; Talmud; gveda; Slovo o blagovijesti; Vetus testamentum.** Kategorija ne obuhva a pojedina na liturgijska ili teološka djela, niti zbirke svetih ili vjerskih djela. Dodatne odrednice uz jedinstvene naslove svjetovnih klasi nih djela, vidi [H.1155.8](#).

NSK praksa:

Ako uz ovu kategoriju oglednih odrednica postoji odgovaraju a dodatna odrednica, a u bazi podataka je izra ena frazna odrednica i taj oblik frazne odrednice se ne želi mijenjati, izra uje se op a vidi uputnica od složene odrednice s odgovaraju om dodatnom odrednicom.

Op a vidi uputnica, od ekvivalentnog oblika višenamjenske dodatne odrednice, izra uje se prema [H.195](#), ako uputnica ne postoji. Ako se oblik odrednice mijenja, vidi [H.193](#) za izmjene odrednica u bibliografskoj bazi podataka.

A - Ž (Svete knjige)

\$x Alegorijske interpretacije

\$v Anegdote

\$x Autoritet, dokazi itd.

\$x Autorstvo

\$x Autorstvo \$x Datiranje

\$x Bahai interpretacije

\$v Biografije

\$v Biografije \$v Propovijedi

\$x Budisti ke interpretacije

\$v Citati

\$x Crna ke interpretacije

\$x **Čitanje** (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x **Feministička kritika** (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x **Filozofija**

\$x **Folklor**

\$x **Geografija**

\$x **Hermeneutika**

\$x **Hinduističke interpretacije**

\$x **Historiografija**

\$x **Homoseksualne interpretacije**

\$x **Homilija**

Propovijed u obliku komentara i tumačenja biblijskoga teksta pročitanih za liturgije.

\$x **Humor**

\$v **Ilustracije**

\$x **Indeksiranje i izrada sažetaka** (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x **Interpretacije i kritike** (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x **Interpretacije i kritike** \$y **do 600.**

\$x **Interpretacije i kritike** \$y **Srednji vijek**

\$x **Interpretacije i kritike** \$y **16. st.**

\$x **Interpretacije i kritike** \$y **17. st.**

\$x **Interpretacije i kritike** \$y **18. st.**

\$x **Interpretacije i kritike** \$y **19. st.**

\$x **Interpretacije i kritike** \$y **20. st.**

\$x **Interpretacije i kritike** \$y **21. st.**

\$x **Islamske interpretacije**

\$v **Ispiti, pitanja itd.**

\$x **Izvankanonske paralele**

\$x **Jezik i stil**

\$x **Kanon**

\$x **Kanonska kritika**

\$x **Književna kritika**

\$v **Kronologija**

\$v **Komentari**

\$x **Komentari** **\$x** **Povijest i kritika**

\$v **Komparativne studije**

\$v **Konkordancije**

\$v **Kontroverzna literatura**

\$x **Kontroverzna literatura** **\$x** **Povijest i kritika**

\$v **Kratice**

\$x **Kritička izdanja**

\$x **Kritika oblika**

\$x **Kritika teksta**

Koristi se za znanstvene metode proučavanja pouzdanog biblijskog teksta (autografi biblijskih knjiga ne postoje, nego mnogobrojni njihovi prijepisi, tzv. tekstualni svjedoci)

\$v Legende

\$x Liturgijska upotreba (Dopuštena geo. podjela)

\$v Meditacije

\$x Memoriranje

\$x Molitve \$x Povijest i kritika

\$x Molitvena uporaba

\$x Nadahnuće

\$x Naglasci i naglašavanje

Koristi se samo uz Vetus testamentum (Stari zavjet) ili uz pojedinačne dijelove Vetus testamentuma.

\$x Naslovi knjiga

\$x Nastava i učenje (Dopuštena geo. podjela)

Dopuštene dodatne odrednice uz **[jedinstveni naslov svete knjige]--Nastava i učenje--Baptisti;**
[jedinstveni naslov svete knjige]--Nastava i učenje--Katolička crkva, itd.

\$v Nazivlje

\$x Odlomci

\$x Odnos

Koristi se za označavanje odnosa svete knjige, jedne vjere, s drugom svetom knjigom, druge vjere, primjerice, **Biblija--Odnos prema Kuranu**.

\$x Parabole

\$x Parafraze

\$x Parafraze \$x Povijest i kritika

\$x Postkolonijalna kritika (Dopuštena geo. podjela)

\$x Povijest

\$x Povijest biblijskih događaja

\$x Povijest biblijskih događaja \$v Umjetnost

\$x Povijest suvremenih događaja

\$x Prevođenje

\$v Propovijedi

\$x Proročanstva

Može se dalje dijeliti s predmetom na koje se odnosi proročanstvo, **Proročanstva--[predmet proročanstva]**

\$x Proročanstva \$v Kronologija

\$x Psihologija

\$x Publiciranje i distribucija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Recepcija (Dopuštena geo. podjela)

\$v Referentna izdanja

\$x Rijetka izdanja

\$x Rijetke kopije

\$x Rukopisi

\$x Rukopisi (papirus)

\$x Rukopisi \$v Odlomci

\$x Starine

Ne koristi se uz Bibliju. Koristi se **Biblijska arheologija**, kao vodeća odrednica.

\$x **Strukturalistička kritika** (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Teologija

\$x Udruge

\$v Udžbenici

\$x Upotreba

\$x **Upotreba kod adolescenata** (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x **Upotreba kod djece** (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x **Upotreba u himnama**

\$x Utjecaj

\$x **Utjecaj \$x Moderna civilizacija**

\$x **Utjecaj \$x Slavenska civilizacija**

\$x **Utjecaj \$x Srednjovjekovna civilizacija**

\$x **Utjecaj \$x Zapadna civilizacija**

\$x Verzije

Za djela o prijevodima Biblije na grupu jezika, dodjeljuje se odrednica **Biblia--[grupa jezika]--Verzije**. Za djela o prijevodima Biblije na neki pojedinačni jezik, dodjeljuje se odrednica **Biblia--[jezik]--Verzije**. Za djela o pojedinačnom prijevodu koristi se **Biblia--[jezik]--Verzije--[ime verzije]**, primjerice, **Biblia--Hrvatski jezik--Verzije--Poljska Biblija**.

\$x Verzije \$x Baptisti

\$x Verzije \$x Husiti

\$x Verzije \$x Jehovini svjedoci

\$x Verzije \$x Katolička crkva

\$x Židovske interpretacije

Koristi se samo uz **Vetus testamentum** (Stari zavjet) ili uz pojedinačne dijelove Vetus testamentuma.

H 1195 Kopnena vozila

OGLEDNA ODREDNICA: **Automobili**

VRSTE ODREDNICA OBUHVAĆENIH OGLEDNOM ODREDNICOM: Odrednice za vrste kopnenih motornih vozila, uključujući i odrednicu **Motorna vozila** i odrednice za pojedinačne tipove ili modele vozila. *Primjeri:* **Autobusi; Traktori; Sportski automobili; Oklopna vozila; Kamioni; Harley-Davidson motocikli, Leopard (oklopno vozilo); Mustang automobil.**

NSK praksa:

Ako uz ovu kategoriju oglednih odrednica postoji odgovarajuća dodatna odrednica, a u bazi podataka je izrađena frazna odrednica i taj oblik frazne odrednice se ne želi mijenjati, izrađuje se općenita vidi uputnica od složene odrednice s odgovarajućom dodatnom odrednicom.

Općenita vidi uputnica, od ekvivalentnog oblika višenamjenske dodatne odrednice, izrađuje se prema [H 195](#), ako

uputnica ne postoji. Ako se oblik odrednice mijenja, vidi [H 193](#) za izmjenjene odrednice u bibliografskoj bazi podataka.

A - Ž (Kopnena vozila)

\$x Aerodinamika

\$x Akumulatori (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Alternatori (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Audio oprema (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Automatska kontrola

\$x Automatski mjenjači

\$x Automatski mjenjači i \$x Dijelovi (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Blatobrani

\$x Boja na stabilnost

\$x Bojanje (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Brave

\$x Brzina

\$x Cijene (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Cijene \$x Pravna regulativa (*Dopuštena geo. podjela*)

Vidi [H 1154.5](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.

\$x Defekti (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Defekti \$x Izvještavanje (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Defekti \$x Pravna regulativa (*Dopuštena geo. podjela*)

Vidi [H 1154.5](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.

\$x Diferencijali

\$x Dijelovi (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Dijelovi \$x Pravna regulativa (*Dopuštena geo. podjela*)

Vidi [H 1154.5](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.

\$x Dinamika

\$x Disk-konice

\$x Dozvole (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Dozvole \$x Naknade (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Ekološki aspekti (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Električna oprema (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Električne instalacije

\$x Elektronička oprema (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Grijanje i ventilacija (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Gume

\$x Gume \$x Popravak (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Gume \$x Tlak

\$x Hidraulična oprema

\$x Hladnjaci

\$x Inspekcija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Instrumenti

\$x Instrumenti \$x Sustav prikaza

\$x Karoserije (Dopuštena geo. podjela)

\$x Karoserije \$x Dijelovi (Dopuštena geo. podjela)

\$x Karoserije \$x Poravnanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Katalizatori

\$x Klimatizacija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Klimatski faktori (Dopuštena geo. podjela)

\$x Ko nice

\$x Kolekcionarstvo (Dopuštena geo. podjela)

\$x Kontrola raspršivanja (Dopuštena geo. podjela)

\$x Konzervacija i restauracija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Korozija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Kota i

\$x Kota i \$x Centriranje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Kota i \$x Balansiranje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Ležajevi (Dopuštena geo. podjela)

\$x Marketing

\$x Materijali (Dopuštena geo. podjela)

\$x Materijali \$x Ispitivanje dinamike

\$x Mjenjaci

\$x Modeli (Dopuštena geo. podjela)

\$x Modeli \$x Radio upravljanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Modeli \$x Završna obrada (Dopuštena geo. podjela)

\$x Motori

\$x Motori \$x Bregaste osovine

\$x Motori \$x Cilindri

\$x Motori \$x Dijelovi (Dopuštena geo. podjela)

\$x Motori \$x Glave cilindara (Dopuštena geo. podjela)

\$x Motori \$x Hlaenje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Motori \$x Ispušni lonci

\$x Motori \$x Ispušni lonci \$x Akustička svojstva (Dopuštena geo. podjela)

\$x Motori \$x Ispušni plinovi (Dopuštena geo. podjela)

\$x Motori \$x Ispušni plinovi \$x Pravna regulativa (Dopuštena geo. podjela)

Vidi [H 1154.5](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.

\$x Motori \$x Izgaranje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Motori \$x Klipovi i prstenovi za klipove

\$x Motori \$x Kompjutorski sustavi kontrole (Dopuštena geo. podjela)

\$x Motori \$x Kućišta cilindara

- \$x **Motori Ležajevi** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Motori Lupanje** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Motori Preinake** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Motori Radilice**
- \$x **Motori Rasplinjači**
- \$x **Motori Remenje** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Motori Superpunjači**
- \$x **Motori Sustavi hlađenja** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Motori Sustavi ispuha**
- \$x **Motori Sustavi kontrole**
- \$x **Motori Sustavi podmazivanja** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Motori Sustavi ubrizgavanja goriva**
- \$x **Motori Sustavi za elektroničko ubrizgavanje goriva**
- \$x **Motori Termodinamika**
- \$x **Motori Turbopunjači**
- \$x **Motori Uljni filteri**
- \$x **Motori Ventili** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Motori Vibracije** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Motori Zvučna izolacija** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Motori (stlačeni plin)** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Motori (diesel)**
- \$x **Motori (diesel) Ispušni plinovi** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Motori (diesel) Sustavi ispuha** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Motori (diesel) Turbopunjači** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Motori (dvotaktni)**
- \$x **Naprave za pokretanje** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Odbojnici**
- \$x **Održavanje i popravak**
- \$x **Održavanje i popravak Pravna regulativa** (Dopuštena geo. podjela)
Vidi [H.1154.5](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.
- \$x **Operativni troškovi**
- \$x **Oprema i pribor**
- \$x **Osovina kotača**
- \$x **Otpornost na sudar** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Ovjesi i opruge** (Dopuštena geo. podjela)
- \$x **Paljenje**
- \$x **Paljenje Elektronički sustavi**
- \$x **Ploče s instrumentima**
- \$x **Ploče s instrumentima Umetci**
- \$x **Pneumatska oprema**
- \$x **Podmazivanje**

\$x Pogonske osovine

\$x Pogonski sklopovi (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Potrošnja goriva

\$x Potrošnja goriva \$x Pravna regulativa (*Dopuštena geo. podjela*)

Vidi [H.1154.5](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.

\$x Požari i protupožarna zaštita (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Pravna regulativa (*Dopuštena geo. podjela*)

Vidi [H.1154.5](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.

\$x Prednji pogon

\$x Prekid dotoka goriva (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Prijevoz (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Prijevoz \$x Pravna regulativa (*Dopuštena geo. podjela*)

Vidi [H.1154.5](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.

\$x Prilagodba po vlastitim zahtjevima (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Proizvođa i benzina (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Projektiranje i izgradnja

\$x Projektiranje i izgradnja \$x Optičke metode

\$x Projektiranje i izgradnja \$x Pravna regulativa (*Dopuštena geo. podjela*)

Vidi [H.1154.5](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.

\$x Proklizavanje (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Protuprovalne naprave

\$x Provale

\$x Prozori i vjetrobrani (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Prozori i vjetrobrani \$x Pravna regulativa (*Dopuštena geo. podjela*)

Vidi [H.1154.5](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.

\$x Radio antene

\$x Radio oprema

\$x Radio oprema \$x Sigurnosne mjere (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Registracija i prijenos (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Registracija i prijenos \$x Naknade (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Rešetke hladnjaka

\$x Rezanje (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Serijski brojevi

\$x Životni vijek (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Sigurnosna oprema (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Sigurnosni pojasevi

\$x Sigurnosni pojasevi \$x Pravna regulativa (*Dopuštena geo. podjela*)

Vidi [H.1154.5](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.

\$x Sjedala (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Spojke (*Dopuštena geo. podjela*)

\$x Spremnici za gorivo

\$x Stabilnost

\$x Sustavi goriva

\$x Sustavi goriva \$x Blokada pare

\$x Sustav protiv blokiranja kočnice

\$x Sustav sigurnosnih pojaseva (Dopuštena geo. podjela)

\$x Sustav za izbjegavanje sudara (Dopuštena geo. podjela)

\$x Svjetla (Dopuštena geo. podjela)

\$x Svjetla \$x Pravna regulativa (Dopuštena geo. podjela)

Vidi [H 1154.5](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.

\$x Šasija

\$x Šteta od sudara (Dopuštena geo. podjela)

\$x Tapečiranje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Tegljenje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Kretanje izvan ceste (Dopuštena geo. podjela)

\$x Testovi sudara (Dopuštena geo. podjela)

\$x Trakcija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Trube

\$x Ublaživači (Dopuštena geo. podjela)

\$x Ublaživači udara

\$x U inak eksplozivnih sredstava (Dopuštena geo. podjela)

\$x U inak okoliša (Dopuštena geo. podjela)

\$x Ukrasi (Dopuštena geo. podjela)

\$x Ukrasi na hladnjaku

\$x Unutrašnjost (Dopuštena geo. podjela)

\$x Upravljački prijenos

\$x Uređaji za kontrolu ispuštanja plinova

\$x Uređaji za kontrolu ispuštanja plinova \$x Pravna regulativa (Dopuštena geo. podjela)

Vidi [H 1154.5](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.

\$x Velike (Dopuštena geo. podjela)

\$x Vibracija (Dopuštena geo. podjela)

\$x Vozne kvalitete (Dopuštena geo. podjela)

\$x Vrata

\$x Zaštita (Dopuštena geo. podjela)

\$x Zaštita od snijega i njegovo uklanjanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Zaštitne konstrukcije pri prevrtanju (Dopuštena geo. podjela)

\$x Zavarivanje (Dopuštena geo. podjela)

\$x Zimski uvjeti (Dopuštena geo. podjela)

\$x Značajke rukovanja (Dopuštena geo. podjela)

\$x Zračni ovjes (Dopuštena geo. podjela)

\$x Zrakom hlađene disk-kočnice

H 1200 Ratovi

OGLEDNE ODREDNICE: **Drugi svjetski rat (1939.-1945.); Španjolski građanski rat (1936.-1939.)**

VRSTE ODREDNICA OBUHVA ENIH OGLEDNOM ODREDNICOM: Odrednice za pojedinačne ratove oblikovane pod imenima ratova. Kategorija uključuje oružane sukobe nazvane drugim imenima, kao što su državni udari, revolucije, bune, ustanci, invazije ili građanski ratovi. *Primjeri:* **Krimski rat (1853.-1856.); Mladoturska revolucija (1908.); Seljačka buna (1573.); Državni udar u Španjolskoj (1981.).** Kategorija ne uključuje pojedinačne bitke u ratovima, primjerice, **Bitka kod Borodina (1812.).** Također nisu uključene odrednice za nemire, demonstracije, proteste, štrajkove ili druge neimenovane neredne, terorističke napade i odrednice koje koriste riječ "rat" više metaforički nego doslovno, kao što je **Rat protiv terorizma (2001.-2009.).**

NSK praksa:

Ako uz ovu kategoriju oglednih odrednica postoji odgovarajuća dodatna odrednica, a u bazi podataka je izrađena frazna odrednica i taj oblik frazne odrednice se ne želi mijenjati, izrađuje se općenito vidi uputnica od složene odrednice s odgovarajućom dodatnom odrednicom.

Općenito vidi uputnica, od ekvivalentnog oblika višenamjenske dodatne odrednice, izrađuje se prema [H_195](#), ako uputnica ne postoji. Ako se oblik odrednice mijenja, vidi [H_193](#) za izmjene odrednica u bibliografskoj bazi podataka.

POSEBNE ODREDBE:

1. Geografska dodatna odrednica. Dodatne odrednice, na ovom popisu, koje sadrže napomenu (*Dopuštena geografska podjela*) mogu se dalje dijeliti geografskim dodatnim odrednicama, primjerice, **Drugi svjetski rat (1939.-1945.).** Odrednice oblikovane pod imenom rata koji je vođen pod jednom jurisdikcijom koja je ili uključena ili se podrazumijeva u imenu rata, dalje se geografski dijele samo kako bi se istaknulo mjesto koje se razlikuje od imena navedenog ili imena koje se podrazumijeva u odrednici, primjerice, **Falklandski rat (1982.)--Vojna obavještajna služba --Velika Britanija**, ili kako bi se istaknuo lokalitet u okviru mjesta, primjerice, **Domovinski rat (1991.-1995.)--Vojne operacije--Kordun.**

Kako bi se istaknula povezanost mjesta i tematskih dodatnih odrednica, s ovog popisa, kojima nije dopuštena geografska podjela, ne izrađuje se jedna odrednica umetanjem mjesta između odrednice za rat i tematske dodatne odrednice. Za ove slučajeve, dodjeljuju se dvije odrednice jedna za rat s dodatnom tematskom odrednicom, a druga za rat s geografskom dodatnom odrednicom, primjerice, **Prvi svjetski rat (1914.-1918.)--Diplomacija i Prvi svjetski rat (1914.-1918.)--Danska.**

2. Dodatna odrednica --Sudjelovanje--[. . .]. Dodatna odrednica **--Sudjelovanje--[...]** koristi se za rasprave o sudjelovanju određenih grupa osoba u vojnim ratnim djelovanjima, primjerice, **--Sudjelovanje--Žene.** Rasprave o drugim aspektima rata u odnosu na određenu grupu osoba, kao što su utjecaj rata na njih, označava se odrednicom tipa **[ime rata]- [ime grupe]**, primjerice, **Drugi svjetski rat (1939.-1945.)--Djeca.** Dodatna odrednica

--Sudjelovanje--[nacionalnost] koristiti se za djela o izravnom sudjelovanju naroda pojedine zemlje u vojnim ratnim djelovanjima, primjerice, **Vijetnamski rat (1961.-1975.)--Sudjelovanje--Australci**, kao i za djela o stranoj ekonomskoj i tehnološkoj pomoći i borbama, primjerice, **Španjolski građanski rat (1936.-1939.)--Sudjelovanje--**

Hrvati. Dodatna odrednica --**Sudjelovanje--**[*ime grupe*] ne koristi se za borce ili vojnike u bilo kojem pojedinačnom ratu. Također se ne koristi --**Sudjelovanje--Stranci** ili --**Sudjelovanje--**[*narod*] uz odrednice **Prvi svjetski rat (1914.-1918.)** ili **Drugi svjetski rat (1939.-1945.)**. Za sudjelovanje pojedine zemlje u jednom od svjetskih ratova, koristiti [*ime rata*]--[*zemlja*].

3. Dopunske odrednice za specijalne teme.

a. --Sudjelovanje--[...]. Kada se uz odgovarajuću odrednicu dodjeljuje dodatna odrednica u kombinaciji - **Sudjelovanje--**[*grupa osoba ili narod*], dodjeljuje se, po potrebi, i druga dopunska odrednica za grupu osoba s geografskom dodatnom odrednicom, primjerice, **Domovinski rat (1991.-1995.)--Sudjelovanje--Albanci i Albanci--Hrvatska--Povijest--20. st.** U nekim slučajevima kao druga dopunska odrednica dodjeljuje se odrednica za zemlju s odgovarajućim dodatnim odrednicama, primjerice, **Drugi svjetski rat (1939.-1945.)--Sudjelovanje--Žene; Žene--Hrvatska--Povijest--20. st.** i **Hrvatska--Povijest--1941.-1945.**

b. Tema i podređena jurisdikcija. Za djela u kojima se raspravlja o podređenoj jurisdikciji u odnosu na rat, dodjeljuje se druga dopunska odrednica za podređenu jurisdikciju, primjerice, **Španjolski građanski rat (1936.-1939.)--Aragonija i Aragonija--Povijest--20. st.**

c. Druge specijalne teme. U slučajevima kada se u djelu raspravlja o nekom specifičnom aspektu teme obuhvaćene širom dodatnom odrednicom koja se koristi uz ratove, dodjeljuje se druga dopunska odrednica kako bi se istaknuo specifični aspekt. Primjerice, za djelo o željeznim prugama na Jugu tijekom Američkog građanskog rata, dodjeljuju se dvije odrednice. *Primjer:*

650 #7 \$a Američki građanski rat (1861.-1865.) \$x Prijevoz
i
650 #7 \$a Željezne pruge \$z Sjedinjene Američke Države, južne \$x Povijest \$y 19. st.

4. Nove dodatne odrednice. Kad god je to moguće, nova dodatna odrednica predlaže se uz odrednicu **Drugi svjetski rat (1939.-1945.)**. Ako dodatna odrednica nije prikladna uz tu odrednicu, izražuje se uz **Španjolski građanski rat (1936.-1939.)**. Ako dodatna odrednica ne može logično biti oblikovana uz oglednu odrednicu, oblikuje je se uz specifičnu odrednicu koja je potrebna za djelo koje se katalogizira.

A - Ž (Ratovi)

\$x Afro-Amerikanci

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Amfibijske operacije

\$v Autografi

\$x Azijski Amerikanci

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Baloni (*Dopuštena geo. podjela*)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi točka 1.

\$v Biografije

\$x Biološko ratovanje (*Dopuštena geo. podjela*)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$x Blokade (*Dopuštena geo. podjela*)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$x Bojišta (*Dopuštena geo. podjela*)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$x Bolnice (*Dopuštena geo. podjela*)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$x Cenzura (*Dopuštena geo. podjela*)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$x Civilna participacija (*Dopuštena geo. podjela*)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$x Civilna participacija \$x Crkve

\$x Civilna participacija \$x Crveni križ

\$x Civilna participacija \$x Katoli ka crkva

\$x Civilna participacija \$x Škole

\$x Civilna participacija \$x Vojska spasa

\$x Crnci (*Dopuštena geo. podjela*)

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba. Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$x Dezertiranja (*Dopuštena geo. podjela*)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$x Diplomacija

Koristi se samo uz pojedina ne ratove. Za druge oružane sukobe koristi se odrednica **[zemlja]--
Me unarodni odnosi--[datum]**.

\$x Diverzantske operacije (*Dopuštena geo. podjela*)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$x Djeca (*Dopuštena geo. podjela*)

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba. Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$x Ekološki aspekti (*Dopuštena geo. podjela*)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$x Ekonomski aspekti (*Dopuštena geo. podjela*)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$x Elektroni ka obavještajna služba (*Dopuštena geo. podjela*)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$x Evakuacija civila (*Dopuštena geo. podjela*)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$x Financije (*Dopuštena geo. podjela*)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$x Fotografije

\$x Grafiti

\$x Gubici (*Dopuštena geo. podjela*)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$x Gubici \$v Statistika

\$x Historiografija

\$x Homoseksualci (Dopuštena geo. podjela)

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba. Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$x Ilegalna literatura (Dopuštena geo. podjela)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$x Ilegalne tiskare (Dopuštena geo. podjela)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$x Ilegalni pokreti (Dopuštena geo. podjela)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$x Ilegalni pokreti \$x Muzeji (Dopuštena geo. podjela)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$x Ime

\$x Indijanci

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Inženjerija i izgradnja

\$x Izbjeglice (Dopuštena geo. podjela)

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Izvidnici i izvi anje

\$x Izvidni ke operacije

Vidi i --Ameri ke izvidni ke operacije; --Britanske izvidni ke operacije; --Hrvatske izvidni ke operacije; --Njema ke izvidni ke operacije, itd.

\$v Izvori

\$x Japanski Amerikanci

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Javno mnijenje

\$x Jezik

\$x Kapelani (Dopuštena geo. podjela)

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba. Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$x Kartografija

\$x Kemijsko ratovanje (Dopuštena geo. podjela)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$v Knjige darova

\$x Knjižnice

\$x Kolaboracionisti (Dopuštena geo. podjela)

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba. Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$x Kolekcionarski predmeti (Dopuštena geo. podjela)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$x Komunikacije

\$x Koncentracijski logori (Dopuštena geo. podjela)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$x Konfiskacije i nameti (Dopuštena geo. podjela)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$x Konji ke operacije

\$x Kozaci (Dopuštena geo. podjela)

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba. Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$x Kriptografija

\$x Krivotvoreni novac (Dopuštena geo. podjela)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$v Kronologija

\$x Logistika (Dopuštena geo. podjela)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$x Maskiranje

\$x Medalje (Dopuštena geo. podjela)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$x Medicinska skrb (Dopuštena geo. podjela)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$x Medijsko izvještavanje (Dopuštena geo. podjela)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$x Meunarodno javno mnijenje

Ne koristi se uz odrednice **Prvi svjetski rat (1914.-1918.)** i **Drugi svjetski rat (1939.-1945.)**.

Vidi i --**Američko javno mnijenje**; --**Britansko javno mnijenje**; --**Hrvatsko javno mnijenje**; --

Njemačko javno mnijenje, itd.

\$x Meksikanci i Amerikanci

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Mir

\$x Mladež (Dopuštena geo. podjela)

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba. Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$x Moralni i etički aspekti (Dopuštena geo. podjela)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$x Muzeji (Dopuštena geo. podjela)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$x Nagrade

\$x Nepoznato vojno osoblje

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Nestali u akciji (Dopuštena geo. podjela)

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba. Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$x Novinari

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Njemački i Amerikanci

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Obljetnice

\$x Obmana (Dopuštena geo. podjela)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi točka 1.

\$x Oklopno ratovanje

\$x Okupirana područja

\$x Operacije potrage i spašavanja (Dopuštena geo. podjela)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi točka 1.

\$x Oprema i pribor

\$x Opskrba gorivom

\$x Opskrba hranom (Dopuštena geo. podjela)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi točka 1.

\$v Pamfleti

\$x Pomoć civilima (Dopuštena geo. podjela)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi točka 1.

\$x Pomorske operacije

Vidi i --Američke pomorske operacije; --Britanske pomorske operacije; --Hrvatske pomorske operacije; --Njemačke pomorske operacije, itd.

\$v Popisi

\$v Popisi poginulih (Dopuštena geo. podjela)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi točka 1.

\$v Portreti

\$x Poštanska služba

\$x Potraživanja

\$x Pravna regulativa (Dopuštena geo. podjela)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi točka 1. Vidi [H.1154.5](#) za daljnju podjelu uz pravne teme.

\$x Prigovor savjesti (Dopuštena geo. podjela)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi točka 1.

\$x Prijevoz (Dopuštena geo. podjela)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi točka 1.

\$x Primirja

\$x Prisilna repatrijacija

\$x Prisilni rad (Dopuštena geo. podjela)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi točka 1.

\$x Propaganda

\$v Propovijedi

\$x Proročanstva

\$x Protestni pokreti (Dopuštena geo. podjela)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi točka 1.

\$x Protivnici novčenja (Dopuštena geo. podjela)

Vidi [H.1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba. Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi točka 1.

\$x Protuzračna obrana

\$x Psihološki aspekti

\$x Radari

\$x Ratovanje u džungli

\$x Ratovanje u šumi

\$x Razaranja (*Dopuštena geo. podjela*)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi točka 1.

\$x Religijski aspekti

Dodatna odrednica se dalje može dijeliti imenom religije, sekte, sljedbe i vjerske denominacije, primjerice, **--Religijski aspekti--Budizam; --Religijski aspekti--Islam; --Religijski aspekti--Jehovini svjedoci; --Religijski aspekti--Katolička crkva**, itd.

\$x Reparacije

\$x Repatrijacija poginulih

\$x Riječne operacije (*Dopuštena geo. podjela*)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi točka 1. Vidi i **--Američke riječne operacije; --Britanske riječne operacije; --Hrvatske riječne operacije; --Njemačke riječne operacije**, itd.

\$x Rovovsko ratovanje

\$v Serijske publikacije

\$v Slikovna djela

\$x Socijalni aspekti (*Dopuštena geo. podjela*)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi točka 1.

\$x Spomenici (*Dopuštena geo. podjela*)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi točka 1.

\$x Starine

\$x Stogodišnjice

\$x Sudjelovanje

Upute za korištenje dodatne odrednice **--Sudjelovanje--[...]**, vidi točka 2 i točka 3.a.

\$x Sudjelovanje \$x Afro-Amerikanci

\$x Sudjelovanje \$x Budisti

\$x Sudjelovanje \$x Gluhi

\$x Sudjelovanje \$x Homoseksualci

\$x Sudjelovanje \$x Imigranti

\$x Sudjelovanje \$x Komunisti

\$x Sudjelovanje \$x Mladež

\$x Sudjelovanje \$x Nijemci

\$x Sudjelovanje \$x Stranci

Ne koristi se uz odrednice **Prvi svjetski rat (1914.-1918.)** i **Drugi svjetski rat (1939.-1945.)**.

\$x Sudjelovanje \$x Žene

\$x Sudjelovanje \$x Židovi

\$v Svjedokanstva

Dodatna odrednica **--Svjedokanstva** se koristi bez nacionalnog/etničkog kvalifikatora.

\$v Svjedokanstva \$x Povijest i kritika

\$x Talijanski Amerikanci

Vidi [H.1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba.

\$x Taoci (*Dopuštena geo. podjela*)

Vidi [H.1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba. Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi točka 1.

\$x Tehnologija

\$x Teritorijalna pitanja (*Dopuštena geo. podjela*)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$x Topni ke operacije

Vidi i **--Ameri ke topni ke operacije; --Britanske topni ke operacije; --Hrvatske topni ke operacije; --Njema ke topni ke operacije**, itd.

\$x Trofeji

\$x Tunelsko ratovanje (*Dopuštena geo. podjela*)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$v Ugovori

\$x Urbano ratovanje (*Dopuštena geo. podjela*)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$x Utjecaj

\$x Uzroci

\$x Vatrogasci (*Dopuštena geo. podjela*)

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba. Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$x Veterani (*Dopuštena geo. podjela*)

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba. Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$x Veterinarska služba (*Dopuštena geo. podjela*)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$x Vlade u izbjeglištvu

\$x Vojna obavještajna služba (*Dopuštena geo. podjela*)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$x Vojna valuta (*Dopuštena geo. podjela*)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$x Vojne operacije (*Dopuštena geo. podjela*)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1. Vidi i **--Ameri ke vojne operacije; --Britanske vojne operacije; --Hrvatske vojne operacije; --Njema ke vojne operacije**, itd.

\$x Vojno novinarstvo (*Dopuštena geo. podjela*)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$x Zarobljenici i zatvori

\$x Zastave

\$x Zdravstveni aspekti (*Dopuštena geo. podjela*)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$x Zlo ini

\$x Znanost (*Dopuštena geo. podjela*)

Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$x Zra na izvi anja

\$x Zra ne operacije

\$x Žene (*Dopuštena geo. podjela*)

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba. Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi to ka 1.

\$x Židovi (*Dopuštena geo. podjela*)

Vidi [H 1100](#) za daljnju podjelu uz klase osoba. Upute o geografskim dodatnim odrednicama, vidi točka 1.

Rječnik

Analiza sadržaja. Analiza sadržaja nekog djela je skup metoda za sadržajno opisivanje cijelog djela ili njegovih dijelova.

Autorizirana baza podataka. Baza podataka koja sadrži *pojedina ne autorizirane zapise* za usvojenu *imensku odrednicu, predmetnu odrednicu ili dodatnu odrednicu*.

Autorizirana baza podataka predmetnih odrednica. Baza podataka koja sadrži *pojedina ne autorizirane zapise* za *predmetne odrednice i dodatne predmetne odrednice*. Termin se odnosi samo na odrednice obuhvaćene *autoriziranom bazom podataka predmetnih odrednica*.

Autorizirana imenska baza podataka. Baza podataka koja sadrži *pojedina ne autorizirane imenske zapise*. Baza se odnosi na *autoriziranu imensku bazu podataka* kreiranu i održavanu od strane Nacionalne i sveučilišne knjižnice s doprinosom drugih knjižnica koje, kooperativnom obradom, participiraju u njoj.

Autorizirani zapis. Zapis koji sadrži usvojen oblik *imenske odrednice, predmetne odrednice ili dodatne odrednice* uključujući i *opće* vidi *uputnice*, od alternativnih neusvojenih oblika, ili *srodne oblike* i *izvore* koji opravdavaju odabir usvojenog oblika odrednice i alternativne oblike odrednice.

Autorizirani predmetni zapis. *Autorizirani zapis za predmetnu odrednicu.*

Autorizirani zapis za dodatnu odrednicu. *Autorizirani zapis za dodatnu odrednicu.* Upisuje se u polje 18X s odgovarajućim potpoljem za vrstu dodatne odrednice. Zapisi za dodatne odrednice kontroliraju *višenamjenske dodatne odrednice*.

Autorizirani zapis za ime. *Autorizirani zapis za imensku odrednicu.* **Biografija, individualna** vidi: **Individualna biografija**

Biografija, kolektivna vidi: **Kolektivna biografija**

Dodatna odrednica. Dio *složene predmetne odrednice* koji se upisuje u potpolja \$v, \$x, \$y ili \$z polja 6XX. Koriste se za iskazivanje specifičnih aspekata vodeće odrednice, primjerice, forme, podteme, vremenskog razdoblja ili mjesta u kontekstu djela za koje se odrednica izražuje. Vidi i *vremenska dodatna odrednica, formalna dodatna odrednica, geografska dodatna odrednica i tematska dodatna odrednica*.

Dodatna odrednica za mjesto vidi: **Geografska dodatna odrednica**

Dopunska odrednica. Dopunska odrednica je odrednica koja se, prema uputama, po potrebi ili uvijek, upisuju u bibliografski zapis radi potpunog pokrivanja sadržaja djela kao druga složena predmetna odrednica. Po važnosti, značenju i obliku ne razlikuju se od ostalih odrednica.

Forma vidi: **Oblik**

Formalna dodatna odrednica. Vrsta *dodatne predmetne odrednice* koja se upisuje u potpolje \$v polja 6XX, a iskazuje što djelo **jest**, primjerice, **--Serijske publikacije, --Enciklopedije** itd.

Formalna odrednica. Vrsta *predmetne odrednice* kojom se iskazuje što djelo **jest** (suprotno od **o** čemu je djelo), primjerice, **--Misali; --Astronomske karte**, itd.

Geografska dodatna odrednica. Vrsta *dodatne predmetne odrednice* koja se upisuje u potpolje \$z polja 6XX i izražava ime mjesta kao aspekt kojim ograničava predmet djela na određeno mjesto.

Geografski kvalifikator. Geografsko ime zabilježeno u okrugloj zagradi, kao sastavni dio odrednice, sa svrhom razlikovanja istih geografskih imena. Dodaje se za mjesta pod jednom ili više jurisdikcija, za građevine izvan grada, za građevine istog imena u istom gradu, građevine povezane s izložbom i mostove i tunele.

Glavna odrednica vidi: **Vode a odrednica**

Imenska odrednica. Odrednica za osobno ime, korporativno ime, ime sastanka, jedinstveni naslov ili ime jurisdikcije.

Individualna biografija. Biografija jedne osobe.

Inverzna odrednica vidi: **Odrednica u inverziji**

Jedinstveni naslov. Naslov koji identificira djelo. Razlikuje jedno djelo od nekog drugog djela i uvijek se bilježi kao *vode a odrednica*.

Kolektivna biografija. Biografija dvije ili više osoba.

Kronološka dodatna odrednica vidi: **Vremenska dodatna odrednica**

Kvalifikator, geografski vidi: **Geografski kvalifikator**

Kvalifikator, pridjevski vidi: **Pridjevski kvalifikator**

Kvalifikator u zagradi vidi: **Kvalifikator u okrugloj zagradi**

Kvalifikator u okrugloj zagradi. Riječ ili fraza zabilježena u okrugloj zagradi, kao sastavni dio odrednice, sa svrhom razlikovanja istih termina različitog značenja ili objašnjenja značenja odrednice, primjerice, **Bog (islam)**; **Bog (judaizam)**; **Bog (kršćanstvo)**; **Kemija u industriji (asopis)**; **Sonata (klavir)**, itd.

Napomena o opsegu/opća napomena. Napomena se odnosi na *predmetnu odrednicu* i ograničava njezinu upotrebu. Podatak o opsegu može dati točnu definiciju višeznačnog pojma ili informaciju o odnosu s drugim odrednicama. Omogućuje katalogizatoru dosljedno korištenje odrednice, a korisnika upućuje na sadržaje koje može pronaći pod odrednicom. Napomena se upisuje u polje 680 *autoriziranog predmetnog zapisa*. Osim tekstualnog objašnjenja, napomena može sadržavati i ilustrativne primjere *predmetnih odrednica* ili *predmetne odrednice* koje su u odnosu s odrednicom iz polja 1XX.

Normativna baza podataka vidi: **Autorizirana baza podataka**

Normativna baza podataka imena vidi: **Autorizirana imenska baza podataka**

Normativna baza predmetnih odrednica vidi: **Autorizirana baza predmetnih odrednica**

Normativni zapis vidi: **Autorizirani zapis**

Normativni zapis za dodatnu odrednicu vidi: **Autorizirani zapis za dodatnu odrednicu**

Normativni zapis za ime vidi: **Autorizirani zapis za ime**

nskps vidi: **Predmetni sustav Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu**

Oblik. Fizički, bibliografski, umjetnički ili literarni oblik djela.

Odrednica u inverziji. Odrednice u inverziji izražuju se samo za strane svijeta neke geografske jedinice, primjerice. **Hrvatska, sjeverozapadna, Slavonija, istočna.** Vidi i **Odrednica u prirodnom redoslijedu riječi.**

Odrednica u prirodnom redoslijedu riječi. Odrednica oblikovana u prirodnom redoslijedu riječi. Vidi i **Odrednica u inverziji.**

Odrednica za oblik vidi: **Formalna dodatna odrednica**

Ogledne odrednice. Ogledne odrednice su tematske ili imenske odrednice izabrane kao reprezentativne za pojedinu kategoriju odrednica. Uz svaku oglednu odrednicu izražen je standardizirani skup specifičnih višenamjenskih tematskih i formalnih dodatnih odrednica.

Opomba i napomena vidi: **Napomena o opsegu pojma/opomba i napomena**

Opomba tekstualna vidi i uputnica. *Uputnica za niže pojmove* koja se ne izražuje za specifične pojedinačne predmetne odrednice, već se izražuje za kategorije *predmetnih odrednica* ili *dodatnih predmetnih odrednica*, esto uz tekstualno objašnjenje sadrži kao primjere jednu ili više odrednica ili dodatnih odrednica. *Opomba tekstualna vidi i uputnica* izražuje se u polju 360 *autoriziranog predmetnog zapisa*.

Opomba vidi uputnica. Oblik odrednice koji nije validna predmetna odrednica i koji upućuje na ekvivalentan oblik validne odrednice. Koristi se kao uputnica u polju 4XX *autoriziranog predmetnog zapisa*.

Opomba vidi i uputnica. Unakrsna uputnica koja upućuje s jedne validne odrednice na drugu validnu uputnicu. *Opomba vidi i uputnica* je oblik za uputnicu za viši pojam (koji generira *uputnicu za užiji pojam*) ili je *vidi i uputnica za srodni pojam*.

Podređeno korporativno tijelo. Dio imena korporativnog tijela koje se ne može oblikovati kao samostalno korporativno tijelo, primjerice, **Hrvatska. Hrvatski sabor.** U skladu s formatom MARC 21 podređeno korporativno tijelo se upisuje u potpolje \$b polja X10.

Predmet. Tema o kojoj se u djelu raspravlja. O čemu je djelo.

Predmetna odrednica. Odrednica u polju 6XX bibliografskog zapisa, kao samostalni element u potpolju \$a bez dodatnih odrednica ili kao *složena predmetna odrednica* u kojoj su iza potpolja \$a dodana potpolja \$v, \$x, \$y i/ili \$z, izražena za sadržaj djela.

Predmetni niz vidi: **Složena predmetna odrednica**

Predmetni sustav Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Cjelokupna *autorizirana predmetna baza podataka* koja sadrži *autorizirane zapise predmetnih odrednica* i *dodatnih predmetnih odrednica*, kao i strukturirani *uputni sustav* i sve odgovarajuće *napomene*.

Pridjevski kvalifikator. Riječ ili fraza koja pojašnjava ili ograničava imenicu u predmetnoj odrednici. Odrednice ove vrste oblikuju se u *prirodnom redoslijedu riječi*. Odrednica s pridjevskim kvalifikatorom za specifični jezik, nacionalnost ili etničku grupu, primjerice, **Grčki novac**; **Hrvatska drama**; **Maarska kuhinja**, itd., najčešći je oblik te odrednice.

Prijedlog. Prijedlog za izradu nove predmetne odrednice ili izmjenu postojeće predmetne odrednice upućen *Uredništvu predmetnog kataloga* odgovornom za cijelu *autoriziranu predmetnu bazu podataka*. Prijedlog podnosi katalogizator prema propisanoj proceduri.

Prirodni redoslijed riječi u odrednici vidi: **Odrednica u prirodnom redoslijedu riječi**

Referentni izvor. Konzultirano mjerodavno publicirano djelo ili drugi izvor informacija kako bi se utvrdila odgovarajuća terminologija potrebna za oblikovanje *predmetne odrednice* i izradu odgovarajuće strukture uputnica.

Složena predmetna odrednica. Termin se koristi za *kombinaciju predmetne odrednice* s jednom ili više *dodatnih odrednica*. U skladu s formatu MARC 21 *složena predmetna odrednica* izražuje se u polju 6XX s prvim potpoljem \$a kojeg mogu slijediti potpolja \$v, \$x, \$y i/ili \$z.

Srodni pojam vidi: **Uputnica za srodni pojam**

Širi pojam vidi: **Uputnica za širi pojam**

Tematska dodatna odrednica. Vrsta *dodatne predmetne odrednice* koja se upisuje u potpolje \$x polja 6XX, a označava specifičan aspekt ili podtemu vodeće odrednice, a nije vremensko razdoblje, mjesto ili oblik.

Tematska odrednica. Vrsta *predmetne odrednice* koja iskazuje temu djela (o čemu je djelo).

Uputnica za srodni pojam. Uputnica od jedne *predmetne odrednice* na drugu predmetnu odrednicu koje nisu u hijerarhijskom odnosu. Uputnica za srodni pojam upisuje se u polje 5XX *autoriziranog predmetnog zapisa*, a identificira se prvim mjestom u kontrolnom potpolju \$w vrijednosti **n**.

Uputnica za širi pojam. Uputnica od jedne *predmetne odrednice* na drugu predmetnu odrednicu koja je na višoj razini u hijerarhiji. Uputnica za širi pojam upisuje se u polje 5XX *autoriziranog predmetnog zapisa*, a identificira se prvim mjestom u kontrolnom potpolju \$w vrijednosti **g**.

Uputnica za užiji pojam. Uputnica na *predmetnu odrednicu* koja je na nižoj hijerarhijskoj razini. Uputnica za užiji pojam ne upisuje se u *autorizirani predmetni zapis*, već se automatski generira kao odgovarajući užiji pojam iz uputnice za širi pojam.

Užiji pojam vidi: **Uputnica za užiji pojam**

Vidi uputnica vidi: **Opis i vidi uputnica**

Višenamjenska dodatna odrednica. *Dodatna predmetna odrednica* koja se može koristiti uz ustanovljene predmete bez uredničkog odobranja i bez izrade *složene predmetne odrednice* u *autoriziranoj predmetnoj bazi podataka*, za svaki pojedini slučaj.

Vodeća odrednica. Dio *složene predmetne odrednice* koji se upisuje u potpolje \$a polja 6XX, a mogu ga slijediti potpolja \$v, \$x, \$y i/ili \$z.

Vremenska dodatna odrednica. Vrsta *dodatne predmetne odrednice* koja se upisuje u potpolje \$y polja 6XX, a označava vremensko razdoblje, primjerice, --1945.-1990., --20. st., itd.